Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 8 ta' Ġunju 2018
(OR. en)

9898/18

Fajl Interistituzzjonali:
2018/0236 (COD)

ESPACE 29	**ENER 227**
RECH 278	**EMPL 310**
COMPET 428	**CSC 188**
IND 159	**CSCGNSS 1**
EU-GNSS 15	**CSDP/PSDC 311**
TRANS 251	**CFSP/PESC 543**
AVIATION 84	**CADREFIN 85**
MAR 79	**CODEC 1007**
TELECOM 172	**IA 194**
MI 440	

PROPOSTA

minn:	Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmat mis-Sur Jordi AYET PUIGARNAU, Direttur
data meta waslet:	8 ta' Ġunju 2018
lil:	Is-Sur Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2018) 447 final
Suġġett:	Proposta għal REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL li jistabbilixxi l-programm spazjali tal-Unjoni u l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali u li jħassar ir-Regolamenti (UE) Nru 912/2010, (UE) Nru 1285/2013 u (UE) Nru 377/2014 u d-Deċiżjoni 541/2014/UE

Id-delegazzjonijiet għandhom isibu mehmuż id-dokument COM(2018) 447 final.

Mehmuż: COM(2018) 447 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 6.6.2018
COM(2018) 447 final

2018/0236 (COD)

Proposta għal

REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

li jistabbilixxi l-programm spazjali tal-Unjoni u l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali u li jħassar ir-Regolamenti (UE) Nru 912/2010, (UE) Nru 1285/2013 u (UE) Nru 377/2014 u d-Deċiżjoni 541/2014/UE

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

{SWD(2018) 327 final} - {SWD(2018) 328 final}

MT MT

MEMORANDUM TA' SPJEGAZZJONI

1. KUNTEST TAL-PROPOSTA

• Raġunijiet u għanijiet tal-proposta

Mid-Disgħinijiet 'il hawn, l-Unjoni żiedet l-investiment tagħha fis-settur spazjali. Saħansitra qabel id-dħul fis-seħħ tat-Trattat ta' Lisbona b'Artikolu 189 ġdid tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE) li stabbilixxa s-sisien għall-azzjoni tagħha f'dan il-qasam, l-Unjoni kien irnexxielha tiżviluppa l-programmi Ewropej tan-navigazzjoni bis-satellita, EGNOS u Galileo. Dawn iż-żewġ programmi huma operazzjonali[1], u attwalment Galileo huwa meqjus bħala sistema emblematika tal-Unjoni.

Fl-2014, il-Programm ta' Osservazzjoni tad-Dinja, Copernicus[2], ibbażat fuq il-programm tal-GMES, ġie miżjud mal-ewwel żewġ programmi. Iktar reċentement, l-Unjoni nediet attivitajiet fil-Qafas għall-Appoġġ tas-Sorveljanza u tal-Insegwiment fl-Ispazju[3], "SST". L-allokazzjoni baġitarja totali għall-attivitajiet spazjali kollha tal-Unjoni, inkluża r-riċerka, kienet ta' EUR 12.6-il biljun għall-perjodu 2014-2020.

Fil-Komunikazzjoni tagħha tas-26 ta' Ottubru 2016 intitolata "Strateġija Spazjali għall-Ewropa"[4], il-Kummissjoni stabbiliet strateġija spazjali ġdida għall-Ewropa li tiffoka fuq erba' għanijiet strateġiċi: il-massimizzazzjoni tal-benefiċċji tal-ispazju għas-soċjetà u għall-ekonomija tal-UE, it-trawwim ta' settur spazjali Ewropew kompetittiv u innovattiv, ir-rinfurzar tal-awtonomija tal-Ewropa fl-aċċess u fl-użu tal-ispazju f'ambjent sigur u sikur, u t-tisħiħ tar-rwol tal-Ewropa bħala attur globali u l-promozzjoni tal-kooperazzjoni internazzjonali.

Il-ħsieb għall-adozzjoni tal-Istrateġija Spazjali għall-Ewropa huwa bbażat fuq l-importanza strateġika tas-settur spazjali għall-Unjoni u fuq il-ħtieġa għas-settur spazjali Ewropew li jadatta għall-ambjent globali li qed jinbidel. L-ispazju jipprovdi sostenn għal bosta politiki u prijoritajiet strateġiċi tal-Unjoni. L-ispazju jista' jaqdi rwol kruċjali biex jiġu indirizzati b'mod effettiv sfidi ġodda bħat-tibdil fil-klima, l-iżvilupp sostenibbli, il-kontroll fil-fruntieri, is-sorveljanza marittima u s-sigurtà taċ-ċittadini tal-UE. Il-fatt li qed jitfaċċaw dawk il-prijoritajiet ġodda tal-Unjoni jwassal għal modi ġodda kif jiġi żviluppat il-Programm. Ir-rekwiżiti tas-sigurtà jeħtieġ li jiġu msaħħa meta jiġu żviluppati s-sistemi spazjali tal-Unjoni, sabiex l-Unjoni tibbenefika għalkollox mis-sinerġiji bejn l-attivitajiet ċivili u dawk tas-sigurtà.

Iżda l-ispazju huwa parti wkoll minn katina ta' valur globali, li qed tiffaċċja tibdil maġġuri li qed iwessa' l-konfini tradizzjonali tas-settur spazjali. L-hekk imsejjaħ "Spazju Ġdid" qed joħloq rivoluzzjoni fis-settur spazjali, mhux biss mil-lat teknoloġiku iżda wkoll mil-lat tal-mudell ta' negozju. L-ispazju qed jattira ferm iktar negozji u imprendituri, xi kultant bl-ebda esperjenza fil-qasam. Għalhekk, huwa kruċjali li l-Unjoni tagħti sostenn attivament lis-settur spazjali kollu, b'mod partikolari r-riċerka u l-iżvilupp, in-negozji ġodda u l-inkubaturi ta' kumpaniji attivi fis-settur spazjali.

Fir-rigward tal-programmi tagħha iktar speċifikament, il-Kummissjoni enfasizzat fl-Istrateġija Spazjali għall-Ewropa, l-importanza li tiġi żgurata t-tkomplija tat-tħaddim tas-servizzi offruti permezz ta' Galileo, EGNOS u Copernicus, u li jitħejjew ġenerazzjonijiet ġodda ta' dawn is-

1 Ir-Regolament (UE) Nru 1285/2013. ĠU L 347, 20.12.2013, p. 1.
2 Ir-Regolament (UE) Nru 377/2014. ĠU L 122, 24.4.2014, p. 44.
3 Id-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE. ĠU L 158, 27.5.2014, p. 227.
4 COM(2016) 705 final.

servizzi, filwaqt li jittejbu s-servizzi tal-SST, u ħabbret l-inizjattiva tal-komunikazzjoni governattiva bis-satellita, "GOVSATCOM", li inizjalment kienet inkluża fil-Programm ta' Ħidma tal-Kummissjoni tal-2017. Barra minn hekk, enfasizzat ir-rwol ewlieni tas-sħubijiet bejn il-Kummissjoni, l-Istati Membri, l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea (Sistemi Globali tan-Navigazzjoni bis-Satellita), l-Aġenzija Spazjali Ewropea u l-aġenziji u l-partijiet ikkonċernati l-oħra kollha li huma involuti fl-implimentazzjoni tal-politika spazjali Ewropea, sabiex b'hekk tisħaq dwar l-importanza kruċjali li jkun hemm governanza effiċjenti u xierqa fis-seħħ għat-twassil tal-programm spazjali tal-Unjoni.

Fir-rigward tal-inizjattiva l-ġdida, GOVSATCOM, in-nuqqas ta' kapaċitajiet tal-Ewropa b'rabta mal-komunikazzjoni sigura bis-satellita ġie rikonoxxut fil-Konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew ta' Diċembru 2013 u f'diversi konklużjonijiet sussegwenti tal-Kunsill, fil-White Paper tal-Kummissjoni dwar il-ġejjieni tal-Ewropa, fid-Dikjarazzjoni ta' Ruma tal-Mexxejja ta' 27 Stat Membru, u f'diversi riżoluzzjonijiet tal-Parlament Ewropew.

L-approċċ sostnut mill-Kummissjoni fil-Komunikazzjoni tagħha dwar Strateġija Spazjali għall-Ewropa ġie affermat kemm mill-Kunsill fil-konklużjonijiet tiegħu li ġew adottati fit-30 ta' Mejju 2017[5] u kemm mill-Parlament Ewropew fir-riżoluzzjoni tiegħu tat-12 ta' Settembru 2017[6]. Fil-konklużjonijiet tiegħu tat-30 ta' Mejju 2017, il-Kunsill ħeġġeġ b'mod partikolari lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri biex ikomplu, kif jixraq, jibbażaw fuq l-għarfien tekniku tal-Aġenzija Spazjali Ewropea u tal-aġenziji spazjali nazzjonali Ewropej, stieden lill-Kummissjoni tanalizza u tivvaluta l-evoluzzjoni potenzjali tar-responsabbiltajiet tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea u rrikonoxxa l-ħtieġa li jkun hemm sinerġiji iktar b'saħħithom, fejn ikun xieraq, bejn l-użu ċivili u l-użu militari tal-assi spazjali.

Il-proposta għal Regolament hija parti mis-segwitu għall-Istrateġija Spazjali għall-Ewropa. Programm spazjali integrat għalkollox jiġbor flimkien l-attivitajiet kollha tal-Unjoni f'dan il-qasam ferm strateġiku. Dan jipprovdi qafas koerenti għall-investiment fil-ġejjieni u joffri iktar viżibbiltà u iktar flessibbiltà. Billi jtejjeb l-effiċjenza, fl-aħħar mill-aħħar jgħin biex jitwasslu servizzi spazjali ġodda li jkunu ta' benefiċċju għaċ-ċittadini kollha tal-UE.

Għalhekk, il-Programm għandu l-għan li:

- jipprovdi, jew jagħti kontribut għall-forniment ta', *data*, informazzjoni u servizzi spazjali ta' kwalità għolja, aġġornati, u fejn ikun xieraq, siguri, mingħajr interruzzjoni u kull fejn ikun possibbli fil-livell globali, sabiex jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet eżistenti u tal-ġejjieni u sabiex ikunu jistgħu jiġu ssodisfati l-prijoritajiet politiċi tal-Unjoni, inkluż fir-rigward tat-tibdil fil-klima, is-sigurtà u d-difiża;
- jimmassimizza l-benefiċċji soċjoekonomiċi, inkluż billi jippromwovi l-iżjed użu wiesa' possibbli tad-*data*, tal-informazzjoni u tas-servizzi pprovduti permezz tal-komponenti tal-Programm;
- itejjeb is-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, kif ukoll il-libertà ta' azzjoni tal-Unjoni u l-awtonomija strateġika tagħha, b'mod partikolari f'termini tat-teħid tad-deċiżjonijiet teknoloġiċi u bbażati fuq l-evidenza;
- jippromwovi r-rwol tal-Unjoni fix-xena internazzjonali bħala attur ewlieni fis-settur spazjali u t-tisħiħ tar-rwol tagħha fl-indirizzar tal-isfidi globali u fis-sostenn

[5] Il-konklużjonijiet tal-Kunsill dwar "Strateġija Spazjali għall-Ewropa" li ġew adottati mill-Kunsill (tal-"Kompetittività") fil-laqgħa tiegħu tat-30 ta' Mejju 2017 (id-dokument nru 9817/17).

[6] Ir-riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew tat-12 ta' Settembru 2017 dwar Strateġija Spazjali għall-Ewropa (2016/2325(INI)).

għall-inizjattivi globali, inkluż fir-rigward tat-tibdil fil-klima u l-iżvilupp sostenibbli.

Il-proposta għal Regolament fiha miżuri xierqa biex jintlaħqu dawn l-għanijiet.

Il-proposta għal Regolament tissimplifika b'mod sinifikanti l-acquis eżistenti tal-Unjoni u tagħmlu iktar effiċjenti billi tgħaqqad f'test wieħed u tarmonizza kważi r-regoli kollha li qabel kienu jinsabu f'Regolamenti jew f'Deċiżjonijiet separati. Dan jgħolli l-profil tal-politika spazjali tal-Unjoni, li huwa konformi mar-rwol maġġuri li l-Unjoni biħsiebha taqdi fil-ġejjieni bħala attur globali fl-ispazju.

Il-proposta tipprovdi baġit spazjali għall-Unjoni ta' daqs li jkun suffiċjenti biex jitwettqu d-diversi attivitajiet previsti, b'mod partikolari fir-rigward tat-tkomplija u tat-titjib ta' Galileo, ta' EGNOS, ta' Copernicus u tal-SST, kif ukoll it-tnedija tal-inizjattiva ta' GOVSATCOM.

Barra minn hekk, tistabbilixxi r-regoli għall-governanza tal-Programm billi tikkjarifika r-relazzjonijiet bejn id-diversi atturi involuti kif ukoll ir-rwol ta' dawn l-atturi, b'mod prinċipali l-Istati Membri, il-Kummissjoni u l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ispazju, u billi tistabbilixxi sistema unifikata ta' governanza għall-komponenti kollha ta' dan il-programm. Il-proposta ttejjeb ir-rwol li kellha l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea ta' qabel billi tespandi l-ambitu tal-kompiti tagħha fir-rigward tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà sabiex jiġu inklużi l-komponenti kollha tal-Programm, u b'hekk tiġġustifika tibdil fl-isem ta' din l-aġenzija, li jrid isir l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali.

Fl-aħħar nett, tispeċifika u tistandardizza l-qafas tas-sigurtà għall-Programm, b'mod partikolari fir-rigward tal-prinċipji li jridu jiġu rrispettati, il-proċeduri li jridu jiġu segwiti u l-miżuri li jridu jittieħdu. Dan huwa ta' importanza kruċjali, minħabba l-użu doppju tal-azzjonijiet.

Din il-proposta tipprevedi data ta' applikazzjoni mill-1 ta' Jannar 2021 u hija ppreżentata għal Unjoni ta' 27 Stat Membru, b'konformità man-notifika mir-Renju Unit bl-intenzjoni tiegħu li jirtira mill-Unjoni Ewropea u mill-Euratom abbażi tal-Artikolu 50 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea li waslet għand il-Kunsill Ewropew fid-29 ta' Marzu 2017.

- **Konsistenza mad-dispożizzjonijiet eżistenti fil-qasam ta' politika**

Attwalment, l-acquis tal-Unjoni fis-settur spazjali jinkludi r-Regolamenti u d-Deċiżjonijiet li ġejjin:

– Ir-Regolament(UE) Nru 1285/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-implimentazzjoni u l-esplojtazzjoni tas-sistemi Ewropej tar-radjunavigazzjoni bis-satellita, Galileo u EGNOS;

– Ir-Regolament (UE) Nru 377/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi l-Programm Copernicus;

– Id-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li tistabbilixxi Qafas għall-Appoġġ tas-Sorveljanza u l-Insegwiment fl-Ispazju (SST);

– Ir-Regolament (UE) Nru 912/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi l-Aġenzija Ewropea GNSS;

– Id-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ir-regoli ta' aċċess għas-servizz pubbliku regolat offrut mis-sistema Galileo;

– Id-Deċiżjoni tal-Kunsill 2014/496/PESK dwar aspetti tal-iskjerament, l-operazzjoni u l-użu tas-sistema Galileo li jaffettwaw is-sigurtà tal-Unjoni Ewropea.

Dan ir-Regolament jissostitwixxi u jħassar l-ewwel erbgħa minn dawn it-testi. Dan jistabbilixxi regoli komuni għall-komponenti kollha tal-Programm, inklużi Galileo, EGNOS, Copernicus u l-SST, u jistabbilixxi ċerti regoli li huma speċifiċi għal kull wieħed minn dawn il-komponenti. Fir-rigward tar-Regolament (UE) Nru 912/2010, it-tibdil meħtieġ huwa tali li, fl-interess taċ-ċarezza u tas-simplifikazzjoni, hu preferibbli li jitħassar dan it-test ukoll u li r-regoli dwar l-Aġenzija l-ġdida, li tissuċċedi lill-Aġenzija tal-GNSS Ewropea, jiġu inkorporati fir-Regolament propost li jistabbilixxi l-Programm Spazjali tal-Unjoni.

Ir-Regolament propost bl-ebda mod ma jemenda jew jaffettwa d-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE, li se tkompli tirregola servizz partikolari wieħed ipprovdut permezz ta' Galileo, jiġifieri s-Servizz Pubbliku Regolat (PRS). Għalhekk, dik id-Deċiżjoni se tkompli tapplika flimkien mar-Regolament propost, u tikkumplementah permezz ta' *lex specialis* fir-rigward ta' dan is-servizz partikolari. Barra minn hekk, id-Deċiżjoni 2014/496/PESK, li hija bbażata fuq l-Artikolu 28 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE), se tkompli tapplika wkoll bħal qabel.

Fil-kuntest ta' Galileo u ta' EGNOS, fil-każijiet kollha fejn il-varar, it-tħaddim jew l-użu tal-komponenti jista' jimmina s-sigurtà tal-Unjoni jew ta' wieħed mill-Istati Membri tagħha, b'mod partikolari bħala riżultat ta' sitwazzjoni internazzjonali li tirrikjedi azzjoni mill-Unjoni jew fil-każ ta' theddida għat-tħaddim tal-komponenti stess jew tas-servizzi tagħhom, japplikaw il-proċeduri previsti fid-Deċiżjoni 2014/496/PESK.

- **Konsistenza ma' politiki oħra tal-Unjoni**

Is-settur spazjali jagħti lok għal ħafna effetti konsegwenzjali pożittivi fuq setturi oħra tal-ekonomija. Il-massimizzazzjoni tal-benefiċċji tal-ispazju għall-benesseri taċ-ċittadini u għall-prosperità tal-ekonomija tal-Unjoni, il-promozzjoni tal-progress xjentifiku u tekniku kif ukoll tal-kompetittività u tal-kapaċità innovattiva tal-industrija Ewropea, u l-kontribut biex jintlaħqu l-għanijiet tat-tkabbir intelliġenti, sostenibbli u inklużiv huma wkoll fost l-għanijiet ewlenin tal-istrateġija spazjali tal-Unjoni li huma inklużi debitament fil-proposta għal Regolament.

It-tħaddim ta' sistemi spazjali bħal EGNOS, Galileo jew Copernicus jikkumplementa direttament l-azzjonijiet meħuda fil-qafas ta' ħafna politiki oħra tal-Unjoni, b'mod partikolari l-politika dwar ir-riċerka u l-innovazzjoni, il-politika dwar is-sigurtà u l-migrazzjoni, il-politika industrijali, il-politika agrikola komuni, il-politika dwar is-sajd, in-netwerks trans-Ewropej, il-politika dwar l-ambjent, il-politika dwar l-enerġija u l-għajnuna għall-iżvilupp.

L-SST u l-inizjattiva l-ġdida ta' GOVSATCOM se jagħtu kontribut ukoll biex jintlaħqu l-għanijiet tal-Pjan ta' Azzjoni Ewropew għad-Difiża u tal-Istrateġija Globali tal-Unjoni Ewropea. Dawn se jtejbu l-effettività operazzjonali tal-atturi tas-sigurtà u se jissalvagwardjaw id-drittijiet taċ-ċittadini għas-sigurtà, għall-protezzjoni diplomatika jew konsulari, u għall-protezzjoni tad-*data* personali. Fl-aħħar nett, se jtejbu l-effettività tal-politiki maġġuri tal-UE, bħall-istrateġija tas-sigurtà marittima, il-qafas tal-politika tad-difiża ċibernetika, il-politika dwar l-Artiku, il-ġestjoni tal-fruntieri u l-migrazzjoni, l-għajnuna umanitarja, is-sajd, it-trasport u l-ġestjoni tal-infrastruttura kritika.

Jenħtieġ li l-azzjonijiet tal-Programm jintużaw biex jiġu indirizzati b'mod proporzjonat il-fallimenti tas-suq jew is-sitwazzjonijiet ta' investiment subottimali, mingħajr ma jidduplikaw jew jeskludu l-finanzjament privat, u jkollhom valur miżjud Ewropew. Dan jiżgura

konsistenza bejn l-azzjonijiet tal-programm u r-regoli dwar l-għajnuna mill-Istat, filwaqt li jiġu evitati distorsjonijiet fil-kompetizzjoni tas-suq intern.

2. BAŻI ĠURIDIKA, SUSSIDJARJETÀ U PROPORZJONALITÀ

- **Bażi ġuridika**

Il-bażi ġuridika għar-Regolament propost hija l-Artikolu 189(2) tat-TFUE, li jipprevedi li l-Unjoni tfassal politika spazjali Ewropea u li skont il-proċedura leġiżlattiva ordinarja jagħti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill is-setgħa li jadottaw Programm biex jagħtu kontribut sabiex jintlaħqu l-għanijiet ta' dik il-politika.

Billi r-Regolament (UE) Nru 1285/2013 dwar il-GNSS u r-Regolament (UE) Nru 912/2010 dwar l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea, li jittrattaw speċifikament il-programmi Galileo u EGNOS, huma bbażati fuq l-Artikolu 172 tat-TFUE (in-Netwerks Trans-Ewropej), fid-dawl tal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja dwar l-għażla tal-bażi ġuridika, jixraq li r-Regolament propost jiġi bbażat fuq l-Artikolu 189(2) tat-TFUE, meta jitqiesu l-kontenut u l-għanijiet tal-miżuri previsti fih.

- **Sussidjarjetà**

L-ispazju huwa settur fost l-iktar avvanzati li jimmobilizza riżorsi finanzjarji konsiderevoli u li japplika teknoloġiji avvanzati f'diversi oqsma. Kif deskritt hawn fuq, l-għanijiet tar-Regolament propost ma jistgħux jintlaħqu b'mod adegwat mill-Istati Membri, anke minn dawk li huma minn ta' quddiem fis-settur spazjali. Il-fatt huwa li l-esperjenza u l-għarfien xjentifiċi u tekniċi f'dan is-settur huma mifruxa fuq diversi mir-reġjuni ekonomiċi tal-Unjoni kif ukoll fuq l-Aġenzija Spazjali Ewropea, li hija organizzazzjoni internazzjonali li l-biċċa l-kbira tal-Istati Membri tal-UE jiffurmaw parti minnha bħala pajjiżi membri. Mil-lat finanzjarju, il-kompitu tal-kostruzzjoni u tat-tħaddim ta' sistemi bħal Galileo u Copernicus, li jipprovdu servizzi ta' interess lill-Istati Membri kollha tal-Unjoni, biex ma ngħidux lir-reġjuni kollha tad-dinja, huwa kompitu kbir wisq biex jitwettaq minn Stat Membru wieħed li jaġixxi għal rasu. L-iskala u r-ramifikazzjonijiet tal-għanijiet tar-Regolament propost huma tali li jistgħu jintlaħqu b'mod xieraq biss permezz ta' azzjoni fil-livell tal-Unjoni.

- **Proporzjonalità**

Ir-Regolament propost jipprevedi miżuri li ma jmorrux lil hinn minn dak li huwa meħtieġ biex jintlaħqu l-għanijiet tiegħu. Il-komponenti ta' Galileo, ta' EGNOS, ta' Copernicus, tal-SST u ta' GOVSATCOM huma paripassu mal-ħtiġijiet tan-negozji u taċ-ċittadini tal-Unjoni. Dawn ikollhom effetti konsegwenzjali pożittivi sinifikanti fuq l-ekonomija tal-Unjoni. Il-mod li bih dawn is-sistemi qed jiġu żviluppati huwa maħsub biex jagħti sostenn għall-implimentazzjoni tal-leġiżlazzjoni tal-UE u bħala l-aqwa wieħed biex jintlaħqu l-prijoritajiet politiċi, inkluż fl-oqsma tat-tibdil fil-klima, tas-sigurtà u tad-difiża. Is-sostenn għas-settur spazjali fl-Unjoni, b'mod partikolari b'appoġġ għall-impriżi ġodda jew għal-lanċjaturi, jgħin biex jiġu ssalvagwardjati l-libertà ta' azzjoni u l-awtonomija strateġika teknoloġika tal-Unjoni u biex tespandi l-firxa internazzjonali tagħha.

Barra minn hekk, il-baġit allokat għall-Programm mhuwiex sproporzjonat meta mqabbel mal-għanijiet li jridu jintlaħqu. L-ammonti meħtieġa biex il-Programm jitwettaq ġew stabbiliti fid-dawl ta' għadd ta' analiżi u ta' estimi mwettqa bħala parti mill-valutazzjoni tal-impatt u li huma deskritti hawn taħt.

- **Għażla tal-istrument**

Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi l-Programm mhux biss huwa previst b'mod espliċitu fl-Artikolu 189(2) tat-TFUE, iżda huwa wkoll l-istrument ippreferut

biex il-Programm jitqiegħed fuq bażi sostenibbli. Dik l-għażla tal-istrument ġuridiku tiżgura l-uniformità u l-applikazzjoni diretta li huma meħtieġa għall-implimentazzjoni effettiva tal-Programm, filwaqt li tagħtih il-viżibbiltà dovuta kollha u tipprovdilu r-riżorsi finanzjarji meħtieġa għall-implimentazzjoni tiegħu.

3. RIŻULTATI TAL-EVALWAZZJONIJIET *EX POST*, TAL-KONSULTAZZJONIJIET MAL-PARTIJIET IKKONĊERNATI U TAL-VALUTAZZJONIJIET TAL-IMPATT

- **Evalwazzjonijiet *ex post*/kontrolli tal-idoneità tal-leġiżlazzjoni eżistenti**

Fir-rigward ta' Galileo u ta' EGNOS, skont l-Artikolu 34 tar-Regolament (UE) Nru 1285/2013 dwar il-GNSS u l-Artikolu 26 tar-Regolament (UE) Nru 912/2010 dwar l-Aġenzija Ewropea tas-Sistema ta' Navigazzjoni Globali bis-Satellita (GSA), il-Kummissjoni pprovdiet rapport ta' nofs it-terminu lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar il-progress ta' Galileo u ta' EGNOS u dwar l-operat tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea. F'dak il-kuntest, twettaq studju ta' evalwazzjoni ta' nofs it-terminu f'isem il-Kummissjoni[7].

Ir-rapport ta' evalwazzjoni ta' nofs it-terminu ffoka fuq l-implimentazzjoni tal-Programm matul il-perjodu 2014-2016. Ir-rapport ikkonkluda li Galileo u EGNOS urew livell sodisfaċenti ta' effettività u li qegħdin fit-triq it-tajba biex jilħqu l-għanijiet fit-tul għall-2020 stabbiliti bir-Regolament dwar il-GNSS. Madankollu, xi ineffiċjenzi u oqsma għal titjib possibbli ġew identifikati fil-governanza tas-sigurtà ta' Galileo u fil-governanza ġenerali ta' Galileo u ta' EGNOS.

Fir-rigward tal-governanza, il-perjodu 2014-2016 kien perjodu ta' tranżizzjoni importanti, peress li progressivament ġew implimentati u kkonsolidati elementi ewlenin tal-qafas ta' governanza u ta' ġestjoni. L-iżvilupp tagħhom fil-ġejjieni se jkun aspett importanti għall-fażi ta' esplojtazzjoni li jmiss ta' Galileo u jeħtieġ li jiġi indirizzat b'seba' għajnejn.

Fir-rigward tal-governanza tas-sigurtà, jenħtieġ li tingħata attenzjoni partikolari fil-fażi li jmiss sabiex tiġi żgurata l-indipendenza tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u tal-persunal li jaħdem għalih fir-rigward tal-attivitajiet operazzjonali marbuta ma' Galileo u ma' EGNOS.

Fir-rigward tal-kwistjonijiet finanzjarji, mill-aħħar tal-2016 'il hawn, kemm Galileo u kemm EGNOS ġew implimentati fil-qafas tal-baġit stabbilit bir-Regolament dwar il-GNSS (EUR 7,071 miljun) u ma ġie rreġistrat l-ebda kost ġenerali li qabeż il-baġit.

F'termini ta' koerenza ma' politiki oħra tal-UE, fil-programmi stess u ma' programmi oħra tal-GNSS, kemm Galileo u kemm EGNOS urew livell għoli ta' koerenza.

Fl-aħħar nett, il-GSA rnexxielha tilħaq l-għanijiet tagħha, marbuta mal-progress ta' Galileo u ta' EGNOS u mal-iżvilupp tas-suq downstream, permezz ta' implimentazzjoni effettiva kemm tal-kompiti ewlenin u kemm ta' dawk delegati. Madankollu, kien hemm xi diffikultajiet marbuta mal-kapaċità tagħha li timpjega persunal xieraq.

Fir-rigward ta' Copernicus, skont l-Artikolu 32 tar-Regolament (UE) Nru 377/2014 dwar Copernicus, il-Kummissjoni pprovdiet evalwazzjoni ta' nofs it-terminu lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-għanijiet li ntlaħqu tal-kompiti kollha ffinanzjati permezz ta'

[7] Mid-term review of the Galileo and EGNOS programmes and the European GNSS Agency (Ir-rieżami ta' nofs it-terminu tal-programmi Galileo u EGNOS u tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea), studju ta' PwC, Franza, Ġunju 2017, il-Ħanut tal-kotba tal-UE: https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/56b722ee-b9f8-11e7-a7f8-01aa75ed71a1

Copernicus fil-livell tar-riżultati u tal-impatti tagħhom, il-valur miżjud Ewropew tagħhom u dwar l-effiċjenza fl-użu tar-riżorsi. Twettaq studju ta' evalwazzjoni ta' nofs it-terminu f'isem il-Kummissjoni.

L-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu kopriet il-perjodu 2014-2016. Din ikkonkludiet li Copernicus kien "fit-triq it-tajba, peress li kien diġà ssodisfa xi aspettattivi maġġuri fir-rigward tas-sostenn għall-awtonomija tal-Ewropa fil-forniment ta' *data* utli u ta' kwalità kif ukoll l-esplojtazzjoni tagħha minn għadd kbir ta' utenti, kemm għal skopijiet istituzzjonali u kemm għal dawk kummerċjali".

Ġew enfasizzati karatteristiki pożittivi oħra ta' Copernicus bħall-politika dwar id-*data* miftuħa, l-azzjonijiet li jistimolaw l-użu mis-settur privat, il-benefiċċji ekonomiċi tanġibbli, il-livell tajjeb ta' koerenza internament u ma' azzjonijiet oħra tal-UE, l-implimentazzjoni eċċellenti tal-baġit fil-qafas tal-baġit stabbilit bir-Regolament u kooperazzjoni tajba internament fil-Kummissjoni u mal-Istati Membri.

F'termini ta' tagħlimiet speċifiċi meħuda, is-suċċess bla preċedent tal-programm u l-volum ta' *data* tiegħu wasslu għal żewġ sejbiet prinċipali:

i) il-ħtieġa li jitjiebu d-distribuzzjoni tad-*data* u l-aċċess għaliha: minħabba l-għadd għoli ħafna ta' reġistrazzjonijiet tal-utenti, l-aspetti tal-komunikazzjoni, id-distribuzzjoni tad-*data* u l-aċċess għaliha, kif ukoll it-tniżżil tad-*data* jeħtieġ li jittejbu.

ii) il-ħtieġa li tissaħħaħ l-integrazzjoni tad-*data* dwar l-ispazju f'oqsma oħra ta' politika u f'setturi ekonomiċi oħra permezz ta' enfasi ikbar fuq l-użu mill-utenti: Copernicus qed jilħaq kostitwenzi tal-utenti mill-qasam spazjali tradizzjonali iżda jeħtieġ li jsir sforz addizzjonali biex jilħaq lil utenti potenzjali oħra 'l barra mill-qasam spazjali.

Għall-SST, il-Kummissjoni adottat rapport dwar l-implimentazzjoni tal-Qafas għall-Appoġġ tal-SST (2014-2017) fit-3 ta' Mejju 2018 (COM(2018) 256). Ir-rapport ikkonkluda li l-SST tal-UE kiseb riżultati għall-azzjonijiet kollha u għat-tliet servizzi, u ħoloq valur miżjud għall-UE, iżda l-SST tal-UE jeħtieġ li jevolvi biex itejjeb l-effettività tiegħu. Sabiex iwieġeb għar-rakkomandazzjonijiet tar-rapport, il-valutazzjoni tal-impatt li akkumpanjatu semmiet erba' kwistjonijiet li jridu jiġu indirizzati sabiex l-implimentazzjoni tiġi intensifikata fis-snin li ġejjin:

i) It-titjib tal-awtonomija tas-servizzi tal-SST tal-UE bl-aġġornament tas-sensuri tal-SST, bl-iżvilupp ta' sensuri ġodda u bl-istabbiliment ta' katalogu Ewropew tal-SST tal-oġġetti spazjali.

ii) It-trawwim tad-dimensjoni Ewropea tal-SST tal-UE bit-tneħħija ta' duplikazzjonijiet bla bżonn bejn iċ-ċentri operazzjonali nazzjonali tal-SST u billi tkun meħtieġa speċjalizzazzjoni, abbażi tal-aqwa prestazzjoni.

iii) Il-modifika tal-istruttura tat-teħid tad-deċiżjonijiet billi tintuża l-maġġoranza kwalifikata u billi jinħoloq tim konġunt ta' koordinazzjoni biex tiġi żgurata s-superviżjoni tal-ħidma teknika.

iv) Ir-reviżjoni tal-mekkaniżmu ta' finanzjament bl-istabbiliment ta' programm b'linja baġitarja waħda u b'perspettiva fit-tul.

- **Konsultazzjoni tal-partijiet ikkonċernati**

Din l-inizjattiva għandha s-sostenn ukoll ta' konsultazzjonijiet u ta' sessjonijiet ta' ħidma pubbliċi estensivi, bl-għan li jinkisbu l-fehmiet tal-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha (l-industrija, l-Istati Membri, ir-riċerkaturi, eċċ.), b'mod iktar preċiż:

- Fl-2016: qabel l-adozzjoni tal-Istrateġija Spazjali għall-Ewropa, il-Kummissjoni wettqet konsultazzjoni pubblika maġġuri dwar l-aspetti spazjali kollha, inklużi l-programmi proposti attwalment għall-QFP li jmiss;
- Fl-2015-2016: twettqu żewġ konsultazzjonijiet immirati għal aspetti tar-riċerka spazjali, inklużi dokumenti ta' pożizzjoni mill-Istati Membri, mill-assoċjazzjonijiet kummerċjali maġġuri tal-industrija u mill-organizzazzjonijiet tar-riċerka.
- Fl-2015-2017: twettqu bosta sessjonijiet ta' ħidma, laqgħat u rapporti fil-livell tal-esperti biex il-partijiet ikkonċernati jiġu kkonsultati dwar: (i) l-evoluzzjoni ta' Copernicus u ta' Galileo; (ii) il-ħtiġijiet speċifiċi tal-industrija; (iii) il-ħtiġijiet speċifiċi fir-rigward tal-komunikazzjoni governattiva bis-satellita; (iv) il-ħtiġijiet speċifiċi fir-rigward tal-għarfien tas-sitwazzjoni fl-ispazju, inklużi l-SST, it-temp spazjali u l-oġġetti qrib id-dinja.
- Fl-2016-2017, bħala parti mill-valutazzjoni tal-impatt għall-programm ta' GOVSATCOM tal-ġejjieni, twettqu konsultazzjonijiet immirati mal-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha – l-Istati Membri bħala fornituri u utenti ta' GOVSATCOM, l-Istituzzjonijiet u l-Aġenziji tal-UE, u l-Industrija inklużi l-manifatturi tas-satelliti, l-operaturi u l-SMEs – permezz ta' kuntatti bilaterali u laqgħat plenarji. Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri u tal-industrija joffru sostenn ċar għall-programm u għall-għanijiet tiegħu. Ir-rakkomandazzjonijiet tal-partijiet ikkonċernati, b'mod partikolari għal sigurtà qawwija, għall-aggregazzjoni tad-domanda, għad-dipendenza fuq fornituri nazzjonali u kummerċjali, għal sinerġiji ċivili-militari u għal approċċ iċċentrat fuq servizz modulari, ġew integrati fil-proposta.

Fir-rigward tal-konsultazzjoni pubblika maġġuri, li twettqet mill-Kummissjoni qabel l-adozzjoni tal-Istrateġija Spazjali għall-Ewropa fl-2016, il-messaġġi ewlenin huma dawn li ġejjin:

Għal Galileo u għal EGNOS, globalment hemm livell suffiċjenti ta' sodisfazzjon mill-partijiet ikkonċernati fir-rigward tal-implimentazzjoni tal-loġika tal-intervent tal-UE u l-kisbiet tal-programmi matul il-perjodu ta' evalwazzjoni.

L-effettività tagħhom kienet partikolarment evidenti fil-kisbiet tas-segment spazjali ta' Galileo u fil-konsolidazzjoni tal-istabbiltà u tal-prestazzjoni għolja tal-forniment tas-servizz ta' EGNOS bid-dikjarazzjoni tas-servizz LPV-200 u tal-forniment tas-servizzi APV-I f'iżjed minn 98,98 % tal-massa tal-art tal-Istati Membri tal-UE flimkien man-Norveġja u mal-Iżvizzera. Madankollu, il-partijiet ikkonċernati jqisu li l-effettività tal-governanza tista' tibbenefika minn tnaqqis fil-kumplessità tagħha, li spiss twassal għal duplikazzjoni tal-isforzi u għal dewmien. Barra minn hekk, il-partijiet ikkonċernati jqisu li jenħtieġ li l-governanza tiġi adattata fil-ġejjieni hekk kif Galileo jidħol fil-fażi ta' esplojtazzjoni tiegħu.

Għal Copernicus, il-politika dwar id-*data* miftuħa titqies bħala karatteristika pożittiva. Is-servizzi ta' Copernicus huma apprezzati mill-utenti fir-rigward tar-rilevanza, il-puntwalità tat-twassil u d-disponibbiltà tal-prodotti. Il-koordinazzjoni tal-komponent fil-post wasslet għal riżultati tajbin b'żieda ta' utenti u l-produzzjoni ta' katalogu usa' ta' settijiet tad-*data*. Madankollu, jeħtieġ li jkun hemm iktar enfasi fuq l-iżvilupp tal-komponent fil-post ta'

Copernicus u fuq l-użu tas-settijiet tad-*data* rilevanti, sabiex jinkiseb valur miżjud permezz tal-integrazzjoni ta' sorsi differenti ta' *data* tal-osservazzjoni tad-dinja. Il-ġestjoni ta' Copernicus titqies li qed taħdem b'mod effiċjenti. Madankollu, jeħtieġ li jittejjeb l-aċċess għad-*data* fil-post. Il-lakuni fid-disponibbiltà tad-*data* fil-post ixekklu lis-servizzi ta' Copernicus milli jilħqu l-potenzjal sħiħ tagħhom.

L-għanijiet ta' Copernicus għadhom xierqa iżda l-partijiet ikkonċernati semmew li jenħtieġ li jiġu indirizzati oħrajn addizzjonali (eż. l-emissjonijiet antropoġeniċi ta' CO_2, l-assigurazzjoni tal-konformità ambjentali u klimatika[8], iż-żoni polari, il-konservazzjoni tal-wirt kulturali, eċċ.). Semmew ukoll li l-aċċess għad-*data* tas-satelliti Sentinel u l-integrazzjoni ta' diversi sorsi ta' *data* jistgħu jittejbu.

Fir-rigward tad-dimensjoni tal-UE tal-programm, kien hemm qbil qawwi fost il-partijiet ikkonċernati dwar il-ħtieġa li tiġi żgurata l-kontinwità tal-azzjoni tal-UE, filwaqt li kien hemm qbil fost il-partijiet ikkonċernati li kieku l-intervent eżistenti tal-UE jitwaqqaf jew jiġi rtirat, dan ikollu konsegwenzi gravi għal Galileo, għal EGNOS u għal Copernicus li jistgħu jipperikolaw il-programm kollu.

- **Ġbir u użu tal-għarfien espert**

Twettqu rapporti speċifiċi:

- Kif imsemmi hawn fuq, fit-23 ta' Ġunju 2017 twettaq studju ta' evalwazzjoni ta' nofs it-terminu li twassal minn kuntratturi esterni. Dan serva bħala bażi għar-rapport tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-istatus ta' Galileo u ta' EGNOS u dwar it-twaqqif tal-GSA, sabiex jiġi ssodisfat ir-rekwiżit stabbilit bl-Artikolu 34 tar-Regolament (UE) Nru 1285/2013 dwar il-GNSS u bl-Artikolu 26 tar-Regolament (UE) Nru 912/2010 dwar l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea.
- Fl-ewwel kwart tal-2018 twettaq studju dwar l-impatti tal-finanzjament għal Galileo u għal EGNOS.
- Kif imsemmi hawn fuq ukoll, fit-23 ta' Ġunju 2017 twettaq studju ta' evalwazzjoni ta' nofs it-terminu dwar Copernicus li twassal minn kuntratturi esterni. Dan serva bħala bażi għar-rapport tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-istatus ta' Copernicus, sabiex jiġi ssodisfat ir-rekwiżit stabbilit bl-Artikolu 32 tar-Regolament (UE) Nru 377/2014 dwar Copernicus.
- F'Jannar 2018 twettaq studju dwar il-benefiċċji soċjoekonomiċi ta' Copernicus li ġie ffinalizzat minn kuntratturi esterni.
- F'Mejju 2018 twettaq studju dwar l-impatti, il-kostijiet u l-benefiċċji tal-evoluzzjoni tal-SST li twassal minn kuntratturi esterni[9].
- Fir-rigward ta' GOVSATCOM, il-Kummissjoni ddependiet fuq Grupp ta' Esperti mill-Istati Membri, mill-Aġenzija Spazjali Ewropea u mill-Aġenzija Ewropea għad-Difiża. Il-Grupp fassal id-Dokument dwar il-Ħtiġijiet tal-Utenti Ċivili-Militari ta' Livell Għoli ta' GOVSATCOM, akkumpanja l-proċess tal-valutazzjoni tal-impatt

[8] Il-Pjan ta' Azzjoni tal-Kummissjoni dwar il-konformità u l-governanza ambjentali: Il-Komunikazzjoni dwar "Azzjonijiet tal-UE għat-titjib tal-governanza u l-konformità ambjentali", COM(2018) 10, id-Dokument ta' Ħidma tal-Persunal, SWD(2018) 10, li jipprovdi dettalji dwar kull azzjoni, id-Deċiżjoni C(2018) 10 li tistabbilixxi l-Forum tal-Konformità u tal-Governanza Ambjentali.

[9] Study on the impacts of changes in funding to the EGNSS programmes (Studju dwar l-impatti tat-tibdil fil-finanzjament tal-programmi EGNSS), studju ta' PwC, Franza, Ġunju 2018. Għadu ma ġiex ippubblikat fil-Ħanut tal-kotba tal-UE.

inkluż l-istudju tal-valutazzjoni tal-impatt ta' GOVSATCOM tal-PwC, ippubblikat fi Frar 2018, u pprovda l-għarfien espert lill-Kummissjoni fir-rigward ta' kwistjonijiet ta' komunikazzjoni bis-satellita. Għarfien espert ulterjuri ġie pprovdut mill-amministrazzjonijiet nazzjonali u mill-industrija matul il-konsultazzjoni mal-partijiet ikkonċernati.

- Twettqu wkoll studji addizzjonali dwar kwistjonijiet speċifiċi (eż. l-aċċess għall-ispazju).

L-istudji kollha huma disponibbli pubblikament fil-Ħanut tal-kotba tal-UE.

- **Valutazzjoni tal-impatt**

B'konformità mal-politika tagħha ta' "Regolamentazzjoni Aħjar", il-Kummissjoni wettqet valutazzjoni tal-impatt fid-dawl tal-istabbiliment ta' Programm Spazjali tal-Unjoni.

Il-valutazzjoni tal-impatt kienet imsejsa fuq tliet għanijiet speċifiċi:

- L-iżgurar tal-kontinwità tal-infrastrutturi u tas-servizzi spazjali eżistenti, u l-iżvilupp ta' oħrajn ġodda jew imtejba;
- It-trawwim ta' settur spazjali Ewropew innovattiv; u
- Iż-żamma tal-kapaċità tal-UE li jkollha aċċess spazjali awtonomu, filwaqt li tiddependi fuq industrija indipendenti tal-UE, aċċess garantit għad-*data* u għas-servizzi spazjali tal-UE u tużahom b'mod sikur u sigur.

Fir-rigward tal-finanzjament tal-Programm, ġew ivvalutati **żewġ alternattivi**.

Ix-"Xenarju bażi" kien jikkonsisti minn tnaqqis (-15 %) tal-baġit attwali, filwaqt li jitqies il-ħruġ tar-Renju Unit mill-UE. Ix-xenarju propost kien jikkonsisti minn livell sostnut ta' finanzjament, b'żieda ta' 50 %, meta mqabbel mal-baġit attwali.

Ix-xenarju bażi ġie kkunsidrat li mhux suffiċjenti sabiex jintlaħqu l-għanijiet ambizzjużi tal-politika spazjali tal-Unjoni kif enfasizzat fl-Istrateġija Spazjali għall-Ewropa. Għal Galileo, tnaqqis fil-baġit attwali jwassal għal degradazzjoni gradwali tal-infrastrutturi u tas-servizzi tiegħu u għall-għeluq definittiv tal-attivitajiet tiegħu fid-deċennji li ġejjin. Fir-rigward ta' EGNOS, dan il-programm jibqa' operazzjonali iżda ma jkunx jista' jawmenta l-programm Galileo kif previst fir-Regolament dwar il-GNSS. Konsegwenzi simili jistgħu jkunu mistennija għal Copernicus peress li l-arkitettura kollha ta' Copernicus bilkemm tkun tista' tissokta, aħseb u ara kemm tkun tista' twettaq xi titjib, billi ma tkunx tista' ssir is-sostituzzjoni sħiħa tas-satelliti eżistenti meta jilħqu tmiem iċ-ċiklu tal-ħajja tagħhom fl-orbita.

Ix-xenarju propost jiżgura l-kontinwità fl-operazzjonijiet u fil-forniment tas-servizz, il-kostellazzjoni ta' 30 satellita ta' Galileo, u l-evoluzzjoni teknoloġika, li jagħtu kontribut għall-varar tat-tieni ġenerazzjoni, kif ukoll jagħtu sostenn għat-tkattir tas-swieq tal-applikazzjonijiet. Livell sostnut ta' finanzjament għal Copernicus jippermetti lill-Unjoni żżomm l-awtonomija u r-rwol mexxej tagħha fil-monitoraġġ ambjentali, fil-ġestjoni tal-emerġenzi u fis-sostenn għas-sigurtà marittima u tal-fruntieri, kif ukoll jippermettilha tistabbilixxi livell ta' fiduċja sabiex is-settur downstream juża u jintegra d-*data* u l-informazzjoni ta' Copernicus abbażi tal-infrastruttura u tas-servizzi eżistenti ta' Copernicus.

Huwa mistenni li l-kontinwità ta' Galileo, ta' EGNOS, ta' Copernicus u tal-SST, permezz tal-forniment ta' riżorsi baġitarji adegwati, twassal benefiċċji soċjoekonomiċi u ambjentali sinifikanti, inkluż il-ħolqien ta' impjiegi ġodda. L-utenti finali jibbenefikaw direttament minn varjetà ta' applikazzjonijiet ġodda, li jtejbu l-mod kif in-nies jivvjaġġaw, jaħdmu u jikkomunikaw. Huwa mistenni li ċ-ċittadini jibbenefikaw minn servizzi tat-trasport favur l-ambjent u modernizzati, li jwasslu għal ġestjoni tat-traffiku iktar effiċjenti u b'inqas tniġġis.

Servizzi ta' emerġenza iktar effiċjenti jiżguraw reazzjoni aħjar u iktar rapida fl-emerġenzi, filwaqt li l-użu ta' applikazzjonijiet avvanzati tal-GNSS fl-agrikoltura flimkien mad-*data* dwar l-Osservazzjoni tad-Dinja se jiżgura iktar disponibbiltà ta' ikel sostenibbli.

Fir-rigward ta' GOVSATCOM, twettqet valutazzjoni tal-impatt sħiħa u awtonoma. Fid-29 ta' Settembru 2017, il-Bord tal-Iskrutinju Regolatorju ta opinjoni pożittiva. Din il-valutazzjoni analizzat ix-xenarju bażi u erba' alternattivi ta' politika li jikkondividu sett komuni ta' elementi ewlenin sottostanti, inklużi r-rekwiżiti komuni tas-sigurtà, is-sinerġiji bl-aggregazzjoni tad-domanda nazzjonali u tal-UE, il-koordinazzjoni tal-forniment, il-koerenza ċivili-militari, l-ekonomiji ta' skala u t-titjib fl-effiċjenza, li jsaħħu l-awtonomija u l-kompetittività industrijali tal-Unjoni. L-erba' alternattivi jvarjaw mil-lat tal-forniment peress li jużaw kapaċitajiet u servizzi nazzjonali jew inkella kummerċjali, jew taħlita tat-tnejn li huma. Ivarjaw ukoll fir-rigward tal-akkwiżizzjoni possibbli ta' infrastruttura spazjali fil-ġejjieni, permezz ta' sħubija pubblika-privata jew inkella permezz ta' assi b'sjieda totalment tal-UE.

L-alternattiva li nżammet tottimizza l-vantaġġi tal-alternattivi differenti, tirrispetta s-sussidjarjetà, u tirrifletti r-rakkomandazzjonijiet tal-partijiet ikkonċernati. L-aggregazzjoni tal-utenti ċivili u militari fil-livelli nazzjonali u tal-UE, il-finanzjament tas-servizzi permezz tal-baġit tal-Programm, u l-użu kemm ta' assi nazzjonali kif ukoll ta' assi kummerċjali b'akkreditazzjoni tas-sigurtà se jagħtu lok għal bidu rapidu tal-operazzjonijiet u se jtejbu l-flessibbiltà u l-ambitu ta' GOVSATCOM. Is-sħubijiet pubbliċi-privati kosteffettivi jitqiesu bħala l-aqwa għall-iżvilupp tal-infrastruttura spazjali fil-ġejjieni, jekk dan ikun meħtieġ. Ċentru b'sjieda tal-UE u rekwiżiti koerenti tas-sigurtà huma indispensabbli.

Fir-rigward tal-Programm, fil-11 ta' April 2018 ġie ppreżentat abbozz tal-valutazzjoni tal-impatt (li jeskludi GOVSATCOM li kienet koperta b'valutazzjoni tal-impatt oħra) lill-Bord tal-Iskrutinju Regolatorju. Fit-13 ta' April 2018, il-Bord tal-Iskrutinju Regolatorju ta opinjoni negattiva. Sussegwentement, l-abbozz tar-rapport ġie emendat konsiderevolment sabiex iqis ir-rakkomandazzjonijiet għal titjib, b'mod partikolari:

- Deskrizzjoni iktar ċara tal-isfidi li qed jiffaċċja l-Programm, inkluża deskrizzjoni aħjar tal-oriġini tal-isfidi (sfidi politiċi, sfidi globali, sfidi bbażati fuq it-tagħlimiet meħuda minn programmi eżistenti)
- Rabtiet iktar ċari bejn dawn l-isfidi u l-għanijiet speċifiċi tal-Programm
- Deskrizzjoni iktar ċara tal-prijoritajiet tal-Programm u ta' kif huma marbuta mal-isfidi u mal-għanijiet
- Kjarifiki fir-rigward tat-tibdil dwar il-governanza tal-Programm
- Informazzjoni addizzjonali dwar l-allokazzjoni baġitarja għall-attivitajiet prinċipali

It-tieni abbozz intbagħat lill-Bord tal-Iskrutinju Regolatorju fil-25 ta' April 2018. Fit-3 ta' Mejju 2018, il-Bord ta opinjoni pożittiva b'rakkomandazzjoni għal titjib ulterjuri fir-rapport b'żewġ aspetti ewlenin. Sussegwentement u skont l-istruzzjoni biex dawk il-kummenti jitqiesu qabel it-tnedija tal-konsultazzjoni bejn is-servizzi, l-abbozz tar-rapport ġie emendat, b'mod partikolari fir-rigward tal-punti li ġejjin:

- Deskrizzjoni mtejba tad-diviżjoni tar-responsabbiltajiet bejn l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali u l-Kummissjoni
- Spjegazzjoni addizzjonali dwar il-baġit allokat għall-kontinwità u għal attivitajiet ġodda
- Distinzjoni aħjar bejn l-għanijiet ġenerali u l-għanijiet speċifiċi

Il-Bord tal-Iskrutinju Regolatorju ta opinjoni pożittiva dwar l-abbozz tal-valutazzjoni tal-impatt fit-3 ta' Mejju 2018.

- **Idoneità regolatorja u simplifikazzjoni**

Kif spjegat hawn fuq, ir-Regolament propost għandu l-għan li jissimplifika b'mod konsiderevoli l-leġiżlazzjoni fis-seħħ peress li jikkonsolida l-komponenti ewlenin tal-Programm Spazjali tal-Unjoni f'test wieħed u jissostitwixxi tliet Regolamenti tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u deċiżjoni tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, li attwalment jirregolaw dawk il-komponenti.

- **Drittijiet fundamentali**

Ir-Regolament propost fih l-istipulazzjonijiet tas-soltu dwar il-protezzjoni tad-*data* personali u l-privatezza. B'mod partikolari, jistipula li d-*data* personali kollha li tintuża fil-kuntest tal-kompiti u tal-attivitajiet previsti f'dan ir-Regolament, inkluż mill-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali, trid tiġi pproċessata skont il-liġi applikabbli dwar il-protezzjoni tad-*data* personali.

4. IMPLIKAZZJONIJIET BAĠITARJI

Il-kontribuzzjoni tal-Unjoni għall-Programm mill-2021 hija ta' EUR 16-il biljun bil-prezzijiet attwali.

Il-biċċa l-kbira tal-baġit jiġi implimentat permezz ta' ġestjoni indiretta bis-saħħa ta' ftehimiet ta' kontribuzzjoni mal-entitajiet inkarigati.

Il-kostijiet stmati tal-Programm huma r-riżultat ta' għadd ta' analiżi estensivi, bis-sostenn tal-għarfien espert miksub mill-Kummissjoni fil-ġestjoni ta' azzjonijiet eżistenti (Galileo, EGNOS, Copernicus u l-SST) u permezz ta' studji ta' tħejjija u konsultazzjonijiet mal-partijiet ikkonċernati għal GOVSATCOM. Dan l-għarfien espert miksub mill-Kummissjoni huwa fattur essenzjali biex tiġi żgurata l-kontinwità tal-azzjonijiet. Ir-rekwiżiti stmati fir-Riżorsi Umani kif indikati fid-Dikjarazzjoni Finanzjarja li takkumpanja dan ir-Regolament jirriflettu din il-ħtieġa ta' kontinwità fl-għarfien espert.

5. ELEMENTI OĦRA

- **Pjanijiet ta' implimentazzjoni u arranġamenti dwar il-monitoraġġ, l-evalwazzjoni u r-rapportar**

Ir-Regolament propost jistipula li l-Programm irid jiġi implimentat mill-Kummissjoni permezz tal-programmi ta' ħidma msemmija fl-[Artikolu 108] tar-Regolament Finanzjarju, filwaqt li jitqiesu l-ħtiġijiet li qed jevolvu tal-utenti u l-iżviluppi teknoloġiċi.

L-implimentazzjoni tar-Regolament propost trid tiġi mmonitorjata b'għadd ta' modi.

L-ewwel nett, il-Kummissjoni trid tirrapporta kull sena lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-implimentazzjoni tal-Programm. Ir-rapport irid jinkludi l-informazzjoni dwar il-ġestjoni tar-riskji, il-kostijiet ġenerali, il-kost annwali tat-tħaddim, ir-riżultati tas-sejħiet għall-offerti, id-dħul, l-iskeda u l-prestazzjoni.

It-tieni nett, l-indikaturi tal-prestazzjoni jridu jiġu definiti għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-Programm u sabiex jintlaħqu l-għanijiet tar-Regolament, filwaqt li l-benefiċjarji tal-fondi mill-Unjoni jkunu obbligati jipprovdu l-informazzjoni rilevanti. Trid tinġabar ukoll id-*data* dwar l-esplojtazzjoni u l-varar tar-riżultati tar-riċerka u tal-innovazzjoni, inkluż permezz tal-monitoraġġ tal-finanzjament allokat għall-użu tar-riżultati tar-riċerka u tal-innovazzjoni, b'mod partikolari minn Horizon Europe.

It-tielet nett, il-Programm irid jiġi evalwat minn tal-inqas darba kull erba' snin. Dawn l-evalwazzjonijiet iridu jitwettqu fiż-żmien propizju sabiex ikunu jistgħu jittieħdu d-deċiżjonijiet xierqa.

L-evalwazzjonijiet se jitwettqu b'konformità mal-paragrafi 22 u 23 tal-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016[10], fejn it-tliet istituzzjonijiet ikkonfermaw li jenħtieġ li l-evalwazzjonijiet tal-leġiżlazzjoni u tal-politika eżistenti jipprovdu l-bażi għal valutazzjonijiet tal-impatt ta' alternattivi għal azzjoni ulterjuri. L-evalwazzjonijiet se jivvalutaw l-effetti tal-Programm fil-post abbażi tal-indikaturi/miri tal-Programm u abbażi ta' analiżi dettaljata tal-livell li fih il-Programm jista' jitqies li jkun rilevanti, effettiv, effiċjenti, jipprovdi biżżejjed valur miżjud għall-UE u jkun koerenti ma' politiki oħra tal-UE. Dawn se jinkludu t-tagħlimiet meħuda sabiex jiġu identifikati xi nuqqasijiet/problemi jew kwalunkwe potenzjal biex l-azzjonijiet jew ir-riżultati tagħhom jittejbu b'mod ulterjuri, u sabiex tiġi megħjuna l-massimizzazzjoni tal-esplojtazzjoni/tal-impatt tagħhom.

Il-konklużjonijiet tal-evalwazzjonijiet, flimkien mal-osservazzjonijiet tal-Kummissjoni, iridu jiġu kkomunikati lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni.

- **Spjegazzjoni fid-dettall tad-dispożizzjonijiet speċifiċi tal-proposta**

Ir-Regolament propost fih 12-il titolu.

It-Titolu I fih id-dispożizzjonijiet ġenerali li jistabbilixxu, fost affarijiet oħra, is-suġġett tar-Regolament, il-komponenti tal-Programm, l-għanijiet ta' dak il-Programm u l-prinċipju tas-sjieda tal-Unjoni tal-assi li jinħolqu jew li jiġu żviluppati fil-qafas tal-Programm.

It-Titolu II jistipula l-kontribuzzjonijiet u l-mekkaniżmi baġitarji tal-Programm.

It-Titolu III jistabbilixxi d-dispożizzjonijiet finanzjarji applikabbli għall-Programm. Fir-rigward tal-akkwist pubbliku, minħabba l-kumplessità u l-ispeċifiċitajiet tal-kuntratti li jridu jiġu konklużi fis-settur spazjali, jeħtieġ li jiġu previsti miżuri relatati mal-implimentazzjoni tar-Regolament Finanzjarju. Id-dispożizzjonijiet finanzjarji jridu jippermettu wkoll li jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet differenti tad-diversi komponenti tal-programm u li tintuża firxa ta' forom ta' kooperazzjoni u ta' sħubija bejn il-partijiet ikkonċernati.

It-Titolu IV jirrigwarda l-governanza tal-Programm. Dan jiddeskrivi r-rwol li jridu jaqdu dawn l-erba' atturi ewlenin tal-programm, jiġifieri l-Kummissjoni, l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali, l-Aġenzija Spazjali Ewropea u l-Istati Membri, u r-relazzjonijiet bejn dawn id-diversi atturi.

It-Titolu V jirrigwarda s-sigurtà, li hija partikolarment importanti fid-dawl tan-natura strateġika ta' diversi komponenti tal-Programm u r-rabtiet bejn l-ispazju u s-sigurtà. Livell għoli ta' sigurtà għandu jintlaħaq u jinżamm billi jiġu imposti arranġamenti effettivi ta' governanza, li fil-biċċa l-kbira tagħhom ikunu bbażati fuq l-esperjenza tal-Istati Membri u fuq l-esperjenza miksuba mill-Kummissjoni f'dawn l-aħħar snin. Barra minn hekk, bħal kwalunkwe programm b'dimensjoni strateġika, il-Programm għandu jkun soġġett għal akkreditazzjoni indipendenti tas-sigurtà skont l-istandards xierqa f'dan ir-rigward.

It-Titolu VI jirrigwarda Galileo u EGNOS. Fil-biċċa l-kbira tagħhom, dawn id-dispożizzjonijiet huma bbażati fuq id-dispożizzjonijiet rilevanti tar-Regolament (UE) Nru 1285/2013 dwar il-GNSS, iżda ġew aġġornati u aġġustati fejn meħtieġ, filwaqt li tqies

[10] Il-Ftehim Interistituzzjonali bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni Ewropea dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016; ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1-14.

fost affarijiet oħra li issa dawn iż-żewġ sistemi huma operazzjonali u saru komponenti tal-programm spazjali ġenerali tal-Unjoni.

It-Titolu VII jirrigwarda Copernicus. Dan it-titolu fih xi dispożizzjonijiet li huma simili ħafna għal dawk fir-Regolament attwali (UE) Nru 377/2014 dwar Copernicus, iżda minkejja dan jirrifletti ċertu żviluppi maġġuri tas-sistema ffokati fuq l-ipproċessar u l-ġestjoni tad-*data* u l-istabbiliment ta' qafas ġuridiku ġenerali.

It-Titolu VIII jistabbilixxi d-dettalji tal-komponenti l-oħra tal-Programm Spazjali tal-Unjoni, b'mod prinċipali l-SST u GOVSATCOM. Billi d-dispożizzjonijiet dwar l-SST jissejsu fuq dawk li diġà kienu ġew stabbiliti fid-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE dwar l-SST, it-taqsima dwar GOVSATCOM hija kompletament ġdida.

It-Titolu IX jibdel l-isem tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea f'Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali u jemenda wħud mir-regoli operazzjonali tal-Aġenzija li attwalment huma stabbiliti fir-Regolament (UE) Nru 912/2010. Dan it-tibdil jirrifletti b'mod partikolari r-rwol il-ġdid assenjat lill-Aġenzija, li l-kompiti tagħha ġew estiżi sabiex potenzjalment jinkludu l-komponenti kollha tal-Programm Spazjali tal-Unjoni.

It-Titoli X, XI u XII jistabbilixxu rispettivament id-dispożizzjonijiet mixxellanji, id-dispożizzjonijiet dwar id-delega kif ukoll miżuri ta' implimentazzjoni u dispożizzjonijiet finali.

- **Integrazzjoni tal-azzjoni klimatika**

Il-proposta tal-Kummissjoni għall-Qafas Finanzjarju Pluriennali 2021-2027 stabbiliet għan iktar ambizzjuż għall-integrazzjoni tal-azzjoni klimatika fil-programmi kollha tal-UE, b'mira ġenerali ta' 25 % tan-nefqa tal-UE bħala kontribuzzjoni biex jintlaħqu l-għanijiet klimatiċi. Il-kontribuzzjoni ta' dan il-programm biex tinkiseb din il-mira ġenerali se tiġi segwita permezz ta' sistema ta' markaturi klimatiċi tal-UE f'livell xieraq ta' diżaggregazzjoni, li tinkludi l-użu ta' metodoloġiji iktar preċiżi fejn dawn ikun disponibbli. Il-Kummissjoni se tkompli tippreżenta l-informazzjoni kull sena f'termini ta' approprjazzjonijiet ta' impenn fil-kuntest tal-abbozz tal-baġit annwali.

Sabiex tagħti sostenn għall-użu sħiħ tal-potenzjal tal-programm sabiex tgħin biex jintlaħqu l-għanijiet klimatiċi, il-Kummissjoni se tfittex li tidentifika azzjonijiet rilevanti matul il-proċessi tat-tħejjija, tal-implimentazzjoni, tar-rieżami u tal-evalwazzjoni tal-programm.

2018/0236 (COD)

Proposta għal

REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

li jistabbilixxi l-programm spazjali tal-Unjoni u l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali u li jħassar ir-Regolamenti (UE) Nru 912/2010, (UE) Nru 1285/2013 u (UE) Nru 377/2014 u d-Deċiżjoni 541/2014/UE

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 189(2) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġiżlattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġiżlattiva ordinarja,

Billi:

(1) It-teknoloġija, id-*data* u s-servizzi spazjali saru indispensabbli fil-ħajja ta' kuljum taċ-ċittadini Ewropej u jaqdu rwol essenzjali biex jiġu mħarsa ħafna interessi strateġiċi. L-industrija spazjali tal-Unjoni diġà hija waħda mill-iktar kompetittivi fid-dinja. Madankollu, il-fatt li qegħdin jitfaċċaw atturi ġodda u l-fatt li qegħdin jiġu żviluppati teknoloġiji ġodda qegħdin jirrivoluzzjonaw il-mudelli industrijali tradizzjonali. Għalhekk, huwa kruċjali li l-Unjoni tibqa' attur internazzjonali ewlieni b'libertà estensiva ta' azzjoni fil-qasam tal-ispazju, tħeġġeġ il-progress xjentifiku u tekniku, u toffri sostenn għall-kompetittività u għall-kapaċità ta' innovazzjoni tal-industriji tas-settur spazjali fl-Unjoni, b'mod partikolari l-impriżi żgħar u ta' daqs medju, in-negozji ġodda u n-negozji innovattivi.

(2) L-iżvilupp tas-settur spazjali storikament dejjem kien marbut mas-sigurtà. F'ħafna każijiet, it-tagħmir, il-komponenti u l-istrumenti li jintużaw fis-settur spazjali huma oġġetti b'użu doppju. Għalhekk, jenħtieġ li jiġu sfruttati l-possibbiltajiet li joffri l-ispazju għas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha.

(3) L-Unjoni ilha tiżviluppa l-inizjattivi u l-programmi spazjali tagħha stess sa minn tmiem id-Disgħinijiet, b'mod partikolari s-Servizz Ewropew ta' Navigazzjoni b'Kopertura Ġeostazzjonarja (EGNOS) u mbagħad Galileo u Copernicus, li jirrispondu għall-ħtiġijiet taċ-ċittadini tal-Unjoni u għar-rekwiżiti tal-politiki pubbliċi. Mhux biss jenħtieġ li tiġi żgurata l-kontinwità ta' dawk l-inizjattivi, iżda dawn iridu jiġu mtejba, sabiex jibqgħu minn ta' quddiem fid-dawl tal-iżvilupp fit-teknoloġija u tat-trasformazzjonijiet fl-oqsma diġitali u tat-teknoloġiji tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni, sabiex jissodisfaw il-ħtiġijiet il-ġodda tal-utenti u sabiex ikunu jistgħu jissodisfaw il-prijoritajiet politiċi bħat-tibdil fil-klima, inkluż il-monitoraġġ tat-tibdil fl-Artiku, is-sigurtà u d-difiża.

(4) Jeħtieġ li l-Unjoni tiżgura l-libertà ta' azzjoni u l-awtonomija tagħha sabiex ikollha aċċess għall-ispazju u tkun tista' tużah b'mod sikur. Għalhekk, huwa essenzjali li jibqa' jkollha aċċess spazjali awtonomu, affidabbli u kosteffettiv, speċjalment fir-rigward tal-infrastruttura u t-

teknoloġija kritiċi, is-sigurtà pubblika u s-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. Għalhekk, jenħtieġ li l-Kummissjoni jkollha l-possibbiltà li taggrega s-servizzi tal-illanċjar fil-livell Ewropew, kemm għall-ħtiġijiet tagħha stess u kemm għal dawk ta' entitajiet oħra, fuq talba tagħhom, inklużi l-Istati Membri, b'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 189(2) tat-Trattat. Huwa kruċjali wkoll li l-Unjoni jibqa' jkollha faċilitajiet infrastrutturali ta' llanċjar li jkunu moderni, effiċjenti u flessibbli. Minbarra l-miżuri meħuda mill-Istati Membri u mill-Aġenzija Spazjali Ewropea, jenħtieġ li l-Kummissjoni tikkunsidra modi kif tagħti sostenn lil dawn il-faċilitajiet. B'mod partikolari, fejn l-infrastruttura spazjali tal-art meħtieġa biex jitwettaq l-illanċjar b'konformità mal-ħtiġijiet tal-Programm trid tinżamm jew tiġi aġġornata, jenħtieġ li jkun possibbli li tali adattamenti jiġu ffinanzjati parzjalment fil-qafas tal-Programm, b'konformità mar-Regolament Finanzjarju u fejn ikun jista' jiġi stabbilit valur miżjud ċar għall-UE, bil-ħsieb li tinkiseb kosteffiċjenza aħjar għall-Programm.

(5) Sabiex issaħħaħ il-kompetittività tal-industrija spazjali tal-Unjoni u tikseb kapaċitajiet fid-disinn, fil-bini u fit-tħaddim tas-sistemi tagħha stess, jenħtieġ li l-Unjoni tagħti sostenn għall-ħolqien, għat-tkabbir u għall-iżvilupp tal-industrija spazjali kollha. Jenħtieġ li l-ħolqien ta' mudell li jiffavorixxi n-negozju u l-innovazzjoni jingħata sostenn anke fil-livelli Ewropej, reġjonali u nazzjonali billi jiġu stabbiliti ċentri spazjali li jġibu flimkien is-setturi spazjali, diġitali u tal-utenti. Jenħtieġ li l-Unjoni trawwem l-espansjoni ta' kumpaniji spazjali bbażati fl-Unjoni biex tgħinhom jirnexxu, inkluż billi tagħtihom sostenn fl-aċċess għall-finanzjament ta' riskju fid-dawl tan-nuqqas ta' aċċess xieraq fl-Unjoni għall-ekwità privata għan-negozji ġodda tal-qasam spazjali u billi toħloq sħubijiet għall-innovazzjoni (l-approċċ tal-ewwel kuntratt).

(6) Minħabba l-kopertura u l-potenzjal tiegħu li jgħin biex jissolvew l-isfidi globali, il-programm spazjali tal-Unjoni ("Programm") għandu dimensjoni internazzjonali qawwija. Għalhekk, il-Kummissjoni trid tkun tista' tiġġestixxi u tikkoordina, f'isem l-Unjoni, l-attivitajiet fix-xena internazzjonali, b'mod partikolari biex tiddefendi l-interessi tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha fil-fora internazzjonali, inkluż fil-qasam tal-frekwenzi, tippromwovi t-teknoloġija u l-industrija tal-Unjoni, u tħeġġeġ il-kooperazzjoni fil-qasam tat-taħriġ, filwaqt li tqis il-ħtieġa li tiżgura r-reċiproċità tad-drittijiet u tal-obbligi tal-partijiet. Huwa partikolarment importanti li l-Unjoni tiġi rrappreżentata mill-Kummissjoni fil-korpi tal-Programm Internazzjonali Cospas-Sarsat jew fil-korpi settorjali rilevanti tan-NU inkluża l-Organizzazzjoni tal-Ikel u l-Agrikoltura, kif ukoll l-Organizzazzjoni Meteoroloġika Dinjija.

(7) Jenħtieġ li l-Kummissjoni tippromwovi, flimkien mal-Istati Membri u r-Rappreżentant Għoli, imġiba responsabbli fl-ispazju u fl-ispazju lil hinn mill-atmosfera, u li tesplora l-possibbiltà għal adeżjoni mal-Konvenzjonijiet rilevanti tan-NU.

(8) Il-Programm għandu għanijiet simili bħal ta' programmi oħra tal-Unjoni, b'mod partikolari Horizon Europe, il-Fond InvestEU, il-Fond Ewropew għad-Difiża u l-Fondi fil-qafas tar-Regolament (UE) [ir-Regolament dwar id-Dispożizzjonijiet Komuni]. Għalhekk, jenħtieġ li jiġi previst il-finanzjament kumulattiv minn dawk il-programmi, diment li ma jkoprix l-istess partiti tal-kostijiet, b'mod partikolari permezz ta' arranġamenti għal finanzjament kumplementari mill-programmi tal-Unjoni fejn il-modalitajiet ta' ġestjoni jippermettu f'sekwenza, b'mod alternanti, jew permezz ta' kombinazzjoni tal-fondi, inkluż għall-finanzjament konġunt tal-azzjonijiet, li jippermettu, fejn ikun possibbli, li jkun hemm sħubijiet għall-innovazzjoni u operazzjonijiet ta' taħlit. Għaldaqstant, matul l-implimentazzjoni tal-Programm, jenħtieġ li l-Kummissjoni tippromwovi sinerġiji ma' programmi oħra relatati tal-Unjoni li jippermettu, fejn ikun possibbli, l-użu ta' aċċess għall-finanzjament ta' riskju, għas-sħubijiet għall-innovazzjoni, u għall-finanzjament kumulattiv jew imħallat.

(9) L-għanijiet ta' politika ta' dan il-Programm se jiġu indirizzati wkoll bħala oqsma eliġibbli għall-operazzjonijiet ta' finanzjament u ta' investiment permezz tal-istrumenti finanzjarji u l-

garanzija baġitarja tal-Fond InvestEU, b'mod partikolari fil-qafas tal-aspetti ta' politika tiegħu dwar l-infrastruttura sostenibbli u dwar ir-riċerka, l-innovazzjoni u diġitalizzazzjoni. Is-sostenn finanzjarju jenħtieġ li jintuża biex jiġu indirizzati b'mod proporzjonat il-fallimenti tas-suq jew is-sitwazzjonijiet ta' investiment subottimali, u jenħtieġ li l-azzjonijiet ma jidduplikawx jew ma jeskludux il-finanzjament privat jew joħolqu distorsjoni fil-kompetizzjoni tas-suq intern. Jenħtieġ li l-azzjonijiet ikollhom valur miżjud Ewropew ċar.

(10) Il-koerenza u s-sinerġiji bejn Horizon Europe u l-Programm se jrawmu settur spazjali Ewropew kompetittiv u innovattiv; se jsaħħu l-awtonomija tal-Ewropa fl-aċċess u fl-użu tal-ispazju f'ambjent sigur u sikur; u se jsaħħu r-rwol tal-Ewropa bħala attur globali. Soluzzjonijiet rivoluzzjonarji f'Horizon Europe se jingħataw sostenn permezz tad-*data* u tas-servizzi disponibbli bis-saħħa tal-Programm għall-komunità tar-riċerka u tal-innovazzjoni.

(11) Huwa importanti li l-Unjoni jkollha s-sjieda tal-assi tanġibbli u intanġibbli kollha li jinħolqu jew li jiġu żviluppati permezz tal-akkwist pubbliku li tiffinanzja bħala parti mill-programm spazjali tagħha. Sabiex tiġi żgurata konformità sħiħa ma' kwalunkwe dritt fundamentali marbut mas-sjieda, jenħtieġ li jsiru l-arranġamenti meħtieġa mas-sidien eżistenti. Jenħtieġ li tali sjieda tal-Unjoni tkun mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li l-Unjoni, skont dan ir-Regolament u fejn jitqies li jkun xieraq abbażi ta' valutazzjoni każ b'każ, dawk l-assi tagħmilhom disponibbli għal partijiet terzi jew tiddisponi minnhom.

(12) Dan ir-Regolament jistabbilixxi pakkett finanzjarju għall-Programm li jrid jikkostitwixxi l-ammont ta' referenza primarja, skont it-tifsira tal-punt 17 tal-Ftehim Interistituzzjonali tat-2 ta' Diċembru 2013 bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill u l-Kummissjoni dwar dixxiplina baġitarja, dwar kooperazzjoni f'materji ta' baġit u dwar ġestjoni finanzjarja tajba, għall-Parlament Ewropew u għall-Kunsill matul il-proċedura baġitarja annwali.

(13) Dan il-Programm se jagħti kontribut għall-integrazzjoni tal-azzjonijiet klimatiċi u għall-ksib ta' mira ġenerali ta' 25 % tan-nefqa tal-baġit tal-UE biex jintlaħqu l-għanijiet klimatiċi, filwaqt li jirrifletti l-importanza li jiġi indirizzat it-tibdil fil-klima b'konformità mal-impenji tal-Unjoni għall-implimentazzjoni tal-Ftehim ta' Pariġi u tal-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tan-Nazzjonijiet Uniti. Matul it-tħejjija u l-implimentazzjoni tal-Programm se jiġu identifikati azzjonijiet rilevanti, li se jiġu vvalutati mill-ġdid fil-kuntest tal-proċessi rilevanti ta' evalwazzjoni u ta' rieżami.

(14) Jenħtieġ li kwalunkwe dħul iġġenerat mill-Programm imur għall-Unjoni sabiex jikkumpensa parzjalment l-investimenti li diġà tkun għamlet, u jenħtieġ li dak id-dħul jintuża biex jingħata sostenn għall-għanijiet tal-Programm. Għall-istess raġuni, jenħtieġ li jkun possibbli li jkun previst mekkaniżmu ta' kondiviżjoni tad-dħul fil-kuntratti konklużi ma' entitajiet tas-settur privat.

(15) Peress li l-Programm huwa, fil-prinċipju, iffinanzjat mill-Unjoni, jenħtieġ li l-kuntratti tal-akkwist konklużi fil-qafas ta' dan il-programm jikkonformaw mar-regoli tal-Unjoni. F'dak il-kuntest, jenħtieġ li l-Unjoni tkun responsabbli wkoll għad-definizzjoni tal-għanijiet li jridu jintlaħqu fir-rigward tal-akkwist pubbliku.

(16) Il-Programm jiddependi fuq teknoloġiji kumplessi u li jinbidlu b'mod kostanti. Id-dipendenza fuq tali teknoloġiji tirriżulta f'inċertezza u f'riskji għall-kuntratti pubbliċi konklużi fil-qafas ta' dan il-programm, peress li dawk il-kuntratti jinvolvu impenji fit-tul għat-tagħmir jew għas-servizzi. Għalhekk, minbarra r-regoli stabbiliti fir-Regolament Finanzjarju, huma meħtieġa miżuri speċifiċi li jikkonċernaw il-kuntratti pubbliċi. Għaldaqstant, jenħtieġ li jkun possibbli li jingħata kuntratt fil-forma ta' kuntratt kundizzjonali b'pagamenti fi stadji, tiddaħħal emenda, taħt ċerti kundizzjonijiet, fil-kuntest tal-prestazzjoni tiegħu, jew jiġi impost livell minimu ta' sottokuntrattar. Fl-aħħar nett, minħabba l-inċertezzi teknoloġiċi li jikkaratterizzaw il-komponenti tal-Programm, il-prezzijiet tal-kuntratti mhux dejjem jistgħu jitbassru b'mod

akkurat u għalhekk jenħtieġ li jkun possibbli li jiġu konklużi kuntratti mingħajr ma jiġi stipulat prezz fiss riġidu u li jiġu inklużi klawżoli li jissalvagwardjaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni.

(17) Sabiex jintlaħqu l-għanijiet tal-Programm, huwa importanti li, fejn ikun xieraq, wieħed ikun jista' jserraħ fuq il-kapaċitajiet offruti mill-entitajiet pubbliċi u privati tal-Unjoni li huma attivi fil-qasam spazjali u li jkun jista' jaħdem ukoll fil-livell internazzjonali ma' pajjiżi terzi jew ma' organizzazzjonijiet internazzjonali. Għal dik ir-raġuni, irid ikun hemm lok għall-possibbiltà li jintużaw l-għodod rilevanti kollha li huma previsti bir-Regolament Finanzjarju (b'mod partikolari l-għotjiet, il-premjijiet u l-istrumenti finanzjarji), diversi metodi ta' ġestjoni (bħall-ġestjoni diretta u indiretta, is-sħubijiet pubbliċi-privati u l-impriżi konġunti) u proċeduri konġunti tal-akkwist.

(18) Fir-rigward tal-għotjiet b'mod iktar speċifiku, l-esperjenza wriet li l-użu mill-utenti u mis-suq u s-sensibilizzazzjoni ġenerali jaħdmu aħjar b'mod deċentralizzat milli b'approċċ minn fuq għal isfel mill-Kummissjoni. Il-vawċers, li huma forma ta' sostenn finanzjarju minn benefiċjarju ta' għotja lil partijiet terzi, kienu fost l-azzjonijiet bl-ogħla rata ta' suċċess għall-entranti ġodda u għall-impriżi żgħar u ta' daqs medju. Madankollu, dawn ġew imxekkla mil-limitu massimu fuq is-sostenn finanzjarju impost bir-Regolament Finanzjarju. Għalhekk, jenħtieġ li dan il-limitu massimu jogħla għall-Programm Spazjali tal-UE sabiex iżomm mal-andament tal-potenzjal dejjem jikber tal-applikazzjonijiet tas-suq fis-settur spazjali.

(19) Jenħtieġ li t-tipi ta' finanzjament u l-metodi ta' implimentazzjoni fil-qafas ta' dan ir-Regolament jintgħażlu abbażi ta' kemm ikunu jistgħu jilħqu l-għanijiet speċifiċi tal-azzjonijiet u jwasslu r-riżultati, filwaqt li jitqiesu, b'mod partikolari, il-kostijiet tal-kontrolli, il-piż amministrattiv, u r-riskju mistenni tan-nuqqas ta' konformità. Jenħtieġ li dan jinkludi l-kunsiderazzjoni tal-użu ta' somma f'daqqa, ta' rati fissi u ta' kostijiet unitarji, kif ukoll il-finanzjament mhux marbut mal-kostijiet imsemmija fl-[Artikolu 125(1)] tar-Regolament Finanzjarju.

(20) Ir-Regolament (UE, Euratom) Nru [ir-Regolament Finanzjarju ġdid] (ir-"Regolament Finanzjarju") japplika għal dan il-Programm. Jistabbilixxi regoli dwar l-implimentazzjoni tal-baġit tal-Unjoni, inklużi r-regoli dwar għotjiet, premjijiet, akkwist pubbliku, implimentazzjoni indiretta, assistenza finanzjarja, strumenti finanzjarji u garanziji baġitarji.

(21) Skont [ir-referenza trid tiġi aġġornata kif jixraq skont deċiżjoni ġdida dwar l-OCTs: l-Artikolu 88 tad-Deċiżjoni tal-Kunsill .../.../UE], jenħtieġ li l-persuni u l-entitajiet stabbiliti f'pajjiżi u f'territorji extra-Ewropej (OCTs) ikunu eliġibbli għal finanzjament soġġett għar-regoli u għall-għanijiet tal-Programm u għall-arranġamenti possibbli applikabbli għall-Istat Membru li miegħu l-pajjiż jew it-territorju extra-Ewropew rilevanti jkun marbut.

(22) Ir-regoli finanzjarji orizzontali adottati mill-Parlament Ewropew u mill-Kunsill abbażi tal-Artikolu 322 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea japplikaw għal dan ir-Regolament. Dawn ir-regoli huma stabbiliti fir-Regolament Finanzjarju u jistabbilixxu b'mod partikolari l-proċedura għall-istabbiliment u għall-implimentazzjoni tal-baġit permezz ta' għotjiet, ta' akkwist, ta' premjijiet u ta' implimentazzjoni indiretta, u jipprevedu kontrolli fuq ir-responsabbiltà tal-atturi finanzjarji. Ir-regoli adottati abbażi tal-Artikolu 322 tat-TFUE jikkonċernaw ukoll il-protezzjoni tal-baġit tal-Unjoni f'każ ta' nuqqasijiet ġeneralizzati fir-rigward tal-istat ta' dritt fl-Istati Membri, peress li l-istat ta' dritt huwa prekundizzjoni essenzjali għal ġestjoni finanzjarja tajba u għal finanzjament effettiv mill-UE.

(23) Skont ir-Regolament Finanzjarju, ir-Regolament tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 2988/95[11], ir-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96[12] u r-Regolament tal-Kunsill (UE) 2017/1939[13], l-interessi finanzjarji tal-Unjoni jridu jiġu protetti permezz ta' miżuri proporzjonati, inklużi l-prevenzjoni, l-identifikazzjoni, il-korrezzjoni u l-investigazzjoni ta' irregolaritajiet u ta' frodi, l-irkupru ta' fondi mitlufa, imħallsa bi żball jew li ntużaw b'mod mhux korrett u, fejn ikun xieraq, l-impożizzjoni ta' sanzjonijiet amministrattivi. B'mod partikolari, skont ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 u r-Regolament (Euratom, KE) Nru 2185/96, l-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) jista' jwettaq investigazzjonijiet amministrattivi, inklużi kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post, bil-ħsieb li jistabbilixxi jekk kienx hemm frodi, korruzzjoni jew kwalunkwe attività illegali oħra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni. Skont ir-Regolament (UE) 2017/1939, l-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew (UPPE) jista' jinvestiga u jressaq każijiet ta' frodi u reati kriminali oħra li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni, kif previst fid-Direttiva (UE) 2017/1371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[14]. Skont ir-Regolament Finanzjarju, kull persuna jew entità li tirċievi fondi mill-Unjoni trid tikkoopera għalkollox fil-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni, filwaqt li trid tagħti d-drittijiet u l-aċċess meħtieġa lill-Kummissjoni, lill-OLAF, lill-UPPE u lill-Qorti Ewropea tal-Awdituri (QEA) u tiżgura li kwalunkwe parti terza involuta fl-implimentazzjoni tal-fondi mill-Unjoni tagħti drittijiet ekwivalenti.

(24) Il-pajjiżi terzi li huma membri taż-Żona Ekonomika Ewropea (ŻEE) jistgħu jipparteċipaw fi programmi tal-Unjoni fil-qafas tal-kooperazzjoni stabbilita skont il-Ftehim ŻEE li jipprevedi l-implimentazzjoni tal-programmi permezz ta' deċiżjoni skont dak il-ftehim. Il-pajjiżi terzi jistgħu jipparteċipaw ukoll abbażi ta' strumenti ġuridiċi oħra. Jenħtieġ li tiġi introdotta dispożizzjoni speċifika fir-Regolament sabiex jingħataw id-drittijiet meħtieġa u l-aċċess għall-uffiċjal ta' awtorizzazzjoni responsabbli, għall-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) u kif ukoll għall-Qorti Ewropea tal-Awdituri biex jeżerċitaw il-kompetenzi rispettivi tagħhom.

(25) Governanza pubblika tajba tal-Programm tirrikjedi d-distribuzzjoni rigoruża tar-responsabbiltajiet u tal-kompiti fost id-diversi entitajiet involuti sabiex tiġi evitata d-duplikazzjoni u sabiex jitnaqqsu l-kostijiet li jaqbżu l-baġit u d-dewmien.

(26) L-Istati Membri ilhom attivi fil-qasam tal-ispazju. Għandhom sistemi, infrastruttura, aġenziji u korpi nazzjonali marbuta mal-ispazju. Għalhekk, jistgħu jagħtu kontribut kbir għall-Programm, speċjalment għall-implimentazzjoni tiegħu, u jenħtieġ li jkunu meħtieġa jikkooperaw għalkollox mal-Unjoni biex jippromwovu s-servizzi u l-applikazzjonijiet tal-Programm. Jenħtieġ li l-Kummissjoni tkun tista' timmobilizza l-mezzi għad-dispożizzjoni tal-Istati Membri, u jaf tinkarigalhom kompiti mhux regolatorji fl-eżekuzzjoni tal-Programm u tibbenefika mill-assistenza tagħhom. Barra minn hekk, l-Istati Membri kkonċernati jenħtieġ li jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw il-protezzjoni tal-istazzjonijiet tal-art stabbiliti fit-territorji tagħhom. Minbarra dan, jenħtieġ li l-Istati Membri u l-Kummissjoni jaħdmu flimkien u ma' korpi internazzjonali u ma' awtoritajiet regolatorji xierqa biex jiżguraw li l-frekwenzi meħtieġa għall-Programm ikunu disponibbli u protetti sabiex ikun hemm lok għall-iżvilupp u għall-implimentazzjoni bis-sħiħ tal-applikazzjonijiet abbażi tas-servizzi offruti,

[11] Ir-Regolament tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 2988/95 tat-18 ta' Diċembru 1995 dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea (ĠU L 312, 23.12.95, p. 1).

[12] Ir-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96 tal-11 ta' Novembru 1996 dwar il-verifiki u l-ispezzjonijiet fuq il-post imwettqa mill-Kummissjoni sabiex tipproteġi l-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea kontra l-frodi u irregolaritajiet oħra (ĠU L 292, 15.11.1996, p. 2-5).

[13] Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2017/1939 tat-12 ta' Ottubru 2017 li jimplimenta kooperazzjoni msaħħa dwar l-istabbiliment tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew ("l-UPPE") (ĠU L 283, 31.10.2017, p. 1-71).

[14] Id-Direttiva (UE) 2017/1371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Lulju 2017 dwar il-ġlieda kontra l-frodi tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni permezz tal-liġi kriminali (ĠU L 198, 28.7.2017, p. 29).

b'konformità mad-Deċiżjoni Nru 243/2012/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Marzu 2012 li tistabbilixxi programm pluriennali tal-politika tal-ispettru tar-radju[15].

(27) Bħala promotur tal-interess ġenerali tal-Unjoni, huwa l-kompitu tal-Kummissjoni li timplimenta l-Programm, tassumi responsabbiltà ġenerali u tippromwovi l-użu tiegħu. Sabiex tottimizza r-riżorsi u l-kompetenzi tad-diversi partijiet ikkonċernati, jenħtieġ li l-Kummissjoni tkun tista' tiddelega ċerti kompiti. Barra minn hekk, il-Kummissjoni tinsab fl-aqwa pożizzjoni biex tistabbilixxi l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u operazzjonali prinċipali meħtieġa biex tiġi implimentata l-evoluzzjoni tas-sistemi u tas-servizzi.

(28) Il-missjoni tal-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali ("l-Aġenzija"), li tissostitwixxi u tissuċċedi lill-Aġenzija tal-GNSS Ewropea stabbilita bir-Regolament (UE) Nru 912/2010, hija li tagħti kontribut għall-Programm, b'mod partikolari fir-rigward tas-sigurtà. Għalhekk, jenħtieġ li ċerti kompiti marbuta mas-sigurtà u mal-promozzjoni tal-Programm jiġu assenjati lill-Aġenzija. Fir-rigward tas-sigurtà b'mod partikolari, u minħabba l-esperjenza tagħha f'dan il-qasam, jenħtieġ li l-Aġenzija tkun responsabbli għall-kompiti ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-azzjonijiet kollha tal-Unjoni fis-settur spazjali. Barra minn hekk, jenħtieġ li twettaq il-kompiti li l-Kummissjoni tikkonferilha permezz ta' ftehim ta' kontribuzzjoni wieħed jew iktar li jkopri/u diversi kompiti speċifiċi oħra assoċjati mal-programm.

(29) L-Aġenzija Spazjali Ewropea hija organizzazzjoni internazzjonali b'għarfien espert estensiv fil-qasam spazjali u li ntrabtet bi Ftehim Qafas mal-Komunità Ewropea fl-2004. Għalhekk, hija sħab importanti fl-implimentazzjoni tal-Programm, li magħha jenħtieġ li tiġi stabbilita kwalunkwe relazzjoni xierqa. F'dan ir-rigward, u b'konformità mar-Regolament Finanzjarju, huwa importanti li jiġi konkluż ftehim qafas ta' sħubija finanzjarja mal-Aġenzija Spazjali Ewropea li jirregola r-relazzjonijiet finanzjarji kollha bejn il-Kummissjoni, l-Aġenzija u l-Aġenzija Spazjali Ewropea u li jiżgura l-konsistenza u l-konformità tagħhom mal-Ftehim Qafas mal-Aġenzija Spazjali Ewropea, b'mod partikolari mal-Artikolu 5 tiegħu. Madankollu, peress li l-Aġenzija Spazjali Ewropea mhijiex korp tal-Unjoni u mhijiex soġġetta għad-dritt tal-Unjoni, huwa essenzjali, sabiex jiġu protetti l-interessi tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, li tali ftehim isir bil-kundizzjoni li jiġu introdotti regoli operazzjonali xierqa fl-Aġenzija Spazjali Ewropea. Jenħtieġ li l-ftehim ikun fih ukoll il-klawżoli kollha meħtieġa biex jiġu ssalvagwardjati l-interessi finanzjarji tal-Unjoni.

(30) Il-funzjonament ta' SATCEN bħala kapaċità awtonoma Ewropea li tipprovdi prodotti u servizzi li jirriżultaw mill-esplojtazzjoni ta' assi spazjali rilevanti u ta' *data* kollaterali, inklużi l-immaġnijiet satellitari u mill-ajru, huwa essenzjali għat-tisħiħ tal-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni. F'dak is-sens, SATCEN se jimmassimizza s-sinerġiji u l-kumplementarjetajiet ma' attivitajiet oħra tal-Unjoni, speċjalment il-Programm u l-komponenti tiegħu.

(31) Sabiex ir-rappreżentazzjoni tal-utenti tiġi inkorporata b'mod strutturali fil-governanza ta' GOVSATCOM u sabiex il-ħtiġijiet u r-rekwiżiti tal-utenti jiġu aggregati tul il-konfini nazzjonali u ċivili-militari, jenħtieġ li l-entitajiet rilevanti tal-Unjoni b'rabtiet iktar mill-qrib mal-utenti, bħall-Aġenzija Ewropea għad-Difiża, l-Aġenzija Ewropea għall-Gwardja tal-Fruntiera u tal-Kosta, l-Aġenzija Ewropea għall-Kontroll tas-Sajd, l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni fl-Infurzar tal-Liġi, il-Kapaċità Militari ta' Ppjanar u ta' Kondotta/il-Kapaċità Ċivili ta' Ppjanar u ta' Kondotta u ċ-Ċentru ta' Koordinazzjoni għal Rispons ta' Emerġenza ikollhom rwoli ta' koordinazzjoni għal gruppi speċifiċi ta' utenti. F'livell aggregat, jenħtieġ li l-Aġenzija u l-Aġenzija Ewropea għad-Difiża rispettivament

[15] Id-Deċiżjoni Nru 243/2012/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Marzu 2012 li tistabbilixxi programm pluriennali tal-politika tal-ispettru tar-radju (ĠU L 81, 21.3.2012, p. 7).

jirrappreżentaw il-komunitajiet tal-utenti ċivili u militari u jistgħu jimmonitorjaw l-użu operazzjonali, id-domanda, il-konformità mar-rekwiżiti u l-ħtiġijiet u r-rekwiżiti li qed jevolvu.

(32) Minħabba l-importanza tal-attivitajiet marbuta mal-ispazju għall-ekonomija tal-Unjoni u għall-ħajja taċ-ċittadini tal-Unjoni u l-użu doppju tas-sistemi u tal-applikazzjonijiet ibbażati fuq dawk is-sistemi, jenħtieġ li l-ksib u ż-żamma ta' livell għoli ta' sigurtà jkunu prijorità ewlenija għall-Programm, b'mod partikolari sabiex jiġu ssalvagwardjati l-interessi tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, inkluż fir-rigward ta' informazzjoni klassifikata u fir-rigward ta' informazzjoni sensittiva oħra mhux klassifikata.

(33) Il-Kummissjoni u r-Rappreżentant Għoli, it-tnejn li huma fil-qasam rispettiv ta' kompetenza tagħhom, jenħtieġ li jiżguraw is-sigurtà tal-Programm, b'konformità ma' dan ir-Regolament u, fejn ikun rilevanti, mad-Deċiżjoni tal-Kunsill 2014/496/PESK.

(34) Jenħtieġ li l-governanza tas-sigurtà tal-Programm tkun ibbażata fuq tliet prinċipji ewlenin. L-ewwel nett, huwa importanti li l-esperjenza unika u estensiva tal-Istati Membri fi kwistjonijiet ta' sigurtà titqies kemm jista' jkun. It-tieni nett, sabiex ikun hemm prevenzjoni tal-kunflitti ta' interess u ta' kwalunkwe nuqqas fl-applikazzjoni tar-regoli dwar is-sigurtà, il-funzjonijiet operazzjonali jridu jkunu segregati mill-funzjonijiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà. It-tielet nett, l-entità responsabbli għall-ġestjoni tal-komponenti kollha tal-Programm jew ta' parti minnhom hija wkoll dik li tinsab fl-aqwa pożizzjoni li tiġġestixxi s-sigurtà tal-kompiti inkarigati lilha. Governanza tajba tas-sigurtà tirrikjedi wkoll li r-rwoli jiġu distribwiti b'mod xieraq fost id-diversi atturi. Peress li hija responsabbli għall-Programm, jenħtieġ li l-Kummissjoni tistabbilixxi r-rekwiżiti ġenerali tas-sigurtà applikabbli għal kull wieħed mill-komponenti tal-programm.

(35) Fid-dawl ta' kemm huwa uniku u kumpless il-Programm u r-rabta tiegħu mas-sigurtà, jenħtieġ li għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà jiġu segwiti prinċipji rikonoxxuti u stabbiliti ferm. Għalhekk, huwa indispensabbli li jkun hemm proċedura fis-seħħ għall-monitoraġġ tar-riskji permanenti u li l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà jitwettqu abbażi ta' responsabbiltà kollettiva għas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, billi kull attur jagħmel l-almu tiegħu biex jibni kunsens u billi jiġu involuti dawk kollha kkonċernati bil-kwistjoni tas-sigurtà. Huwa importanti wkoll li l-attivitajiet tekniċi ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà jiġu inkarigati lil professjonisti li jkunu kkwalifikati kif suppost fil-qasam tal-akkreditazzjoni ta' sistemi kumplessi u li jkollhom livell adegwat ta' approvazzjoni tas-sigurtà.

(36) Sabiex tiġi żgurata ċ-ċirkolazzjoni sigura tal-informazzjoni, jenħtieġ li jiġu stabbiliti regoli xierqa biex ikun hemm l-ekwivalenza tar-regoli dwar is-sigurtà għall-entitajiet pubbliċi u privati differenti, kif ukoll għall-persuni fiżiċi, involuti fl-implimentazzjoni tal-Programm.

(37) Wieħed mill-għanijiet prinċipali tal-Programm jikkonsisti fl-iżgurar tas-sigurtà u tal-awtonomija strateġika tagħha, li jsaħħu l-kapaċità tagħha li taġixxi f'bosta setturi, b'mod partikolari s-sigurtà, u li jippermettilha tieħu vantaġġ mill-possibbiltajiet li joffri l-ispazju għas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. Dan l-għan jirrikjedi regoli rigorużi dwar l-eliġibbiltà tal-entitajiet li jistgħu jieħdu sehem fl-attivitajiet iffinanzjati fil-qafas tal-Programm li jirrikjedu aċċess għal informazzjoni klassifikata tal-UE (IKUE) jew għal informazzjoni sensittiva mhux klassifikata.

(38) Għadd dejjem jikber ta' setturi ekonomiċi ewlenin, b'mod partikolari t-trasport, it-telekomunikazzjoni, l-agrikoltura u l-enerġija, kulma jmur qed jużaw is-sistemi tan-navigazzjoni bis-satellita, biex ma nsemmux is-sinerġiji ma' attivitajiet marbuta mas-sigurtà u mad-difiża tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. Għalhekk, jenħtieġ li l-kontroll sħiħ tan-navigazzjoni bis-satellita jiggarantixxi l-indipendenza teknoloġika tal-Unjoni, inkluż iktar fit-tul għall-komponenti tat-tagħmir infrastrutturali, u jiżgura l-awtonomija strateġika tagħha.

(39) L-għan ta' Galileo huwa li jistabbilixxi u jħaddem l-ewwel infrastruttura globali ta' navigazzjoni u ta' pożizzjonament bis-satellita, maħsuba speċifikament għal skopijiet ċivili, li tista' tintuża minn sensiela ta' atturi pubbliċi u privati fl-Ewropa u fid-dinja kollha. Galileo jiffunzjona indipendentement minn sistemi eżistenti jew potenzjali oħra, u għaldaqstant jagħti kontribut fost affarijiet oħra għall-awtonomija strateġika tal-Unjoni. Jenħtieġ li t-tieni ġenerazzjoni tas-sistema tiddaħħal b'mod progressiv qabel l-2030, inizjalment b'kapaċità operazzjonali mnaqqsa.

(40) L-għan ta' EGNOS huwa li ttejjeb il-kwalità tas-sinjali miftuħa mis-sistemi globali eżistenti tan-navigazzjoni bis-satellita, b'mod partikolari dawk li jiġu emessi mis-sistema Galileo. Jenħtieġ li s-servizzi pprovduti minn EGNOS ikopru, bħala prijorità, it-territorji tal-Istati Membri li jinsabu ġeografikament fl-Ewropa, inklużi għal dan l-iskop l-Azores, il-Gżejjer Kanarji u l-Madeira, bl-għan li jkopru dawk it-territorji sal-aħħar tal-2025. Soġġett għall-fattibbiltà teknika u, għas-sikurezza tal-ħajja, abbażi ta' ftehimiet internazzjonali, il-kopertura ġeografika tas-servizzi pprovduti minn EGNOS tista' tiġi estiża għal reġjuni oħra tad-dinja. Mingħajr preġudizzju għar-Regolament [2018/XXXX] [ir-Regolament dwar l-EASA] u għall-monitoraġġ meħtieġ tal-kwalità tas-servizz ta' Galileo għal skopijiet tal-avjazzjoni, jenħtieġ li jiġi nnutat li filwaqt li s-sinjali emessi minn Galileo jistgħu jintużaw effettivament biex jiffaċilitaw il-pożizzjonament tal-inġenji tal-ajru, is-sistemi ta' awmentazzjoni lokali jew reġjonali biss bħall-EGNOS fl-Ewropa jistgħu jikkostitwixxu servizzi ta' ġestjoni tat-traffiku tal-ajru (ATM) u servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru (ANS).

(41) Huwa importanti li jiġu żgurati l-kontinwità, is-sostenibbiltà u d-disponibbiltà fil-ġejjieni tas-servizzi pprovduti bis-sistemi ta' Galileo u ta' EGNOS. F'ambjent li qed jinbidel u f'suq li qed jiżviluppa b'mod rapidu, jenħtieġ li l-iżvilupp tagħhom ikompli u jenħtieġ li jitħejjew ġenerazzjonijiet ġodda ta' dawn is-sistemi.

(42) Sabiex jiġi mmassimizzat l-użu tagħhom, jenħtieġ li s-servizz miftuħ u s-servizz b'akkuratezza għolja ta' Galileo u s-servizz miftuħ u s-servizz "sikurezza tal-ħajja" ta' EGNOS jiġu pprovduti mingħajr ħlas lill-utenti.

(43) It-terminu "servizz kummerċjali" li ntuża fir-Regolament (UE) Nru 1285/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2013 dwar l-implimentazzjoni u l-esplojtazzjoni tas-sistemi Ewropej tar-radjunavigazzjoni bis-satellita u li jħassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 876/2002 u r-Regolament (KE) Nru 683/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[16] ma għadux adattat fid-dawl tal-evoluzzjoni ta' dak is-servizz. Minflok, jenħtieġ li jiġu identifikati żewġ servizzi separati, jiġifieri s-servizz ta' akkuratezza għolja u s-servizz ta' awtentikazzjoni.

(44) Sabiex jiġi ottimizzat l-użu tas-servizzi pprovduti, jenħtieġ li s-servizzi pprovduti minn Galileo u minn EGNOS ikunu kompatibbli u interoperabbli ma' xulxin u, kemm jista' jkun, ma' sistemi oħra tan-navigazzjoni bis-satellita u ma' mezzi konvenzjonali tar-radjunavigazzjoni fejn tali kompatibbiltà u interoperabbiltà jkunu stipulati fi ftehim internazzjonali, mingħajr preġudizzju għall-għan tal-awtonomija strateġika tal-Unjoni.

(45) Fid-dawl tal-importanza għal Galileo u għal EGNOS tal-infrastruttura tal-art tagħhom u tal-impatt tagħha fuq is-sigurtà tagħhom, jenħtieġ li tkun il-Kummissjoni li tistabbilixxi l-post fejn tinsab l-infrastruttura. Jenħtieġ li l-varar tal-infrastruttura tal-art tas-sistemi jkompli biex isegwi proċess miftuħ u trasparenti.

[16] ĠU L 347, 20.12.2013, p. 1-24.

(46) Sabiex jiġu mmassimizzati l-benefiċċji soċjoekonomiċi ta' Galileo u ta' EGNOS, b'mod partikolari fil-qasam tas-sigurtà, jenħtieġ li l-użu tas-servizzi pprovduti minn EGNOS u minn Galileo f'politiki oħra tal-Unjoni jiġi promoss fejn dan ikun iġġustifikat u ta' benefiċċju.

(47) Jenħtieġ li Copernicus jiżgura aċċess awtonomu għall-għarfien ambjentali u għat-teknoloġiji ewlenin għas-servizzi tal-osservazzjoni tad-dinja u tal-ġeoinformazzjoni, sabiex b'hekk l-Unjoni tkun tista' tikseb teħid tad-deċiżjonijiet u azzjonijiet indipendenti fl-oqsma tal-ambjent, tat-tibdil fil-klima, tal-protezzjoni ċivili, tas-sigurtà, kif ukoll tal-ekonomija diġitali, fost oħrajn.

(48) Jenħtieġ li Copernicus jiżgura u jkompli jibni fuq il-kontinwità mal-attivitajiet u mal-kisbiet fil-qafas tar-Regolament (UE) Nru 377/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[17] li jistabbilixxi l-programm tal-Unjoni ta' osservazzjoni u ta' monitoraġġ tad-dinja (Copernicus) kif ukoll tar-Regolament (UE) Nru 911/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-programm Ewropew ta' monitoraġġ tad-dinja (GMES) u l-operazzjonijiet inizjali tiegħu[18] li jistabbilixxi l-programm predeċessur tal-Monitoraġġ Globali għall-Ambjent u għas-Sigurtà (GMES) u r-regoli għall-implimentazzjoni tal-operazzjonijiet inizjali tiegħu, filwaqt li jitqiesu x-xejriet reċenti fir-riċerka, fl-avvanzi teknoloġiċi u fl-innovazzjonijiet li jkollhom impatt fuq il-qasam tal-osservazzjoni tad-dinja, kif ukoll l-iżviluppi fl-analitika tal-big data u fl-Intelliġenza Artifiċjali, u l-istrateġiji u l-inizjattivi relatati fil-livell tal-Unjoni[19]. Kemm jista' jkun, jenħtieġ li jużа wkoll il-kapaċitajiet għall-osservazzjonijiet spazjali tal-Istati Membri, tal-Aġenzija Spazjali Ewropea u ta' EUMETSAT[20], kif ukoll ta' entitajiet oħra, inklużi l-inizjattivi kummerċjali fl-Ewropa, u b'hekk jagħti kontribut ukoll għall-iżvilupp ta' settur spazjali kummerċjali vijabbli fl-Ewropa. Fejn ikun fattibbli u xieraq, jenħtieġ li juża wkoll id-*data* fil-post u anċillari disponibbli pprovduta b'mod prinċipali mill-Istati Membri b'konformità mad-Direttiva 2007/2/KE[21]. Jenħtieġ li l-Kummissjoni taħdem flimkien mal-Istati Membri u mal-Aġenzija Ewropea għall-Ambjent biex tiżgura aċċess u użu effiċjenti tas-settijiet tad-*data* fil-post għal Copernicus.

(49) Jenħtieġ li Copernicus jiġi implimentat ukoll skont l-għanijiet tad-Direttiva 2003/98/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-użu mill-ġdid ta' informazzjoni tas-settur pubbliku emendata bid-Direttiva 2013/37/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 li temenda d-Direttiva 2003/98/KE dwar l-użu mill-ġdid tal-informazzjoni tas-settur pubbliku[22], b'mod partikolari t-trasparenza, il-ħolqien ta' kundizzjonijiet li jħeġġu l-iżvilupp tas-servizzi u li jagħtu kontribut għat-tkabbir ekonomiku u għall-ħolqien tal-impjiegi fl-Unjoni. Jenħtieġ li d-*data* u l-informazzjoni ta' Copernicus ikunu disponibbli mingħajr ħlas u b'mod miftuħ.

(50) Copernicus huwa programm iffokat fuq l-utenti. Għalhekk, jenħtieġ li l-evoluzzjoni tiegħu tkun ibbażata fuq ir-rekwiżiti li qed jevolvu tal-utenti ewlenin ta' Copernicus, filwaqt li tirrikonoxxi wkoll li qed jitfaċċaw komunitajiet ġodda tal-utenti li jkunu pubbliċi jew privati. Jenħtieġ li Copernicus ikun ibbażat fuq analiżi ta' alternattivi biex jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet tal-utenti li qed

---

17 Ir-Regolament (UE) Nru 377/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-3 ta' April 2014 li jistabbilixxi l-Programm Copernicus u li jħassar ir-Regolament (UE) Nru 911/2010 (ĠU L 122, 24.4.2014, p. 44).

18 Ir-Regolament (UE) Nru 911/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Settembru 2010 dwar il-programm Ewropew ta' monitoraġġ tad-dinja (GMES) u l-operazzjonijiet inizjali tiegħu (2011-2013)(ĠU L 276, 20.10.2010, p. 1).

19 Il-Komunikazzjoni "L-Intelliġenza Artifiċjali għall-Ewropa" (COM(2018) 237 final), il-Komunikazzjoni "Għal spazju tad-*data* komuni Ewropew" (COM(2018) 232 final), il-Proposta għal Regolament tal-Kunsill dwar l-istabbiliment tal-Impriża Konġunta Ewropea tal-Computing ta' Prestazzjoni Għolja (COM(2018) 8 final).

20 L-Organizzazzjoni Ewropea għall-Esplojtazzjoni tas-Satelliti Meteoroloġiċi.

21 Id-Direttiva 2007/2/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Marzu 2007 li tistabbilixxi Infrastruttura għall-Informazzjoni Ġeografika fil-Komunità Ewropea (Inspire).

22 ĠU L 175, 27.6.2013, p. 1-8.

jevolvu, inklużi dawk marbuta mal-implimentazzjoni u mal-monitoraġġ tal-politiki tal-Unjoni, li jirrikjedu l-involviment kontinwu u effettiv tal-utenti, b'mod partikolari rigward id-definizzjoni u l-validazzjoni tar-rekwiżiti.

(51) Copernicus diġà huwa operazzjonali. Għalhekk, huwa importanti li tiġi żgurata l-kontinwità tal-infrastruttura u tas-servizzi li diġà qegħdin fis-seħħ, filwaqt li jkun hemm adattament għat-tibdil fl-ambjent tas-suq, b'mod partikolari l-atturi privati emerġenti fl-ispazju ("Spazju Ġdid") u l-iżviluppi soċjopolitiċi li jeħtieġu rispons rapidu. Dan jirrikjedi definizzjoni mill-ġdid tal-istruttura funzjonali ta' Copernicus biex tiġi riflessa aħjar it-tranżizzjoni mill-ewwel stadju ta' servizzi operazzjonali għall-forniment ta' servizzi avvanzati u iktar immirati lil komunitajiet ġodda tal-utenti, u t-trawwim ta' swieq downstream b'valur miżjud. Għal dan l-għan, jenħtieġ li l-implimentazzjoni ulterjuri tiegħu tadotta approċċ li jsegwi l-katina tal-valur tad-*data*, jiġifieri l-akkwiżizzjoni tad-*data*, l-ipproċessar tad-*data* u tal-informazzjoni, id-distribuzzjoni u l-esplojtazzjoni, l-attivitajiet tal-użu min-naħa tal-utenti u tas-suq, filwaqt li l-proċess tal-ippjanar strateġiku fil-qafas ta' Horizon Europe jidentifika l-attivitajiet tar-riċerka u tal-innovazzjoni li jenħtieġ li jużaw is-servizzi ta' Copernicus.

(52) Fir-rigward tal-akkwiżizzjoni tad-*data*, jenħtieġ li l-attivitajiet fil-qafas ta' Copernicus ikollhom l-għan li jlestu u jżommu l-infrastrutturi spazjali eżistenti, iħejju s-sostituzzjoni fit-tul tas-satelliti fi tmiem iċ-ċiklu tal-ħajja tagħhom, kif ukoll jagħtu bidu għal missjonijiet ġodda li jindirizzaw sistemi ġodda ta' osservazzjoni biex jingħata sostenn għall-issodisfar tal-isfida tat-tibdil fil-klima globali (eż. il-monitoraġġ tal-emissjonijiet antropoġeniċi ta' CO_2 u ta' emissjonijiet oħra tal-gassijiet b'effett ta' serra). Jenħtieġ li l-attivitajiet fil-qafas ta' Copernicus jespandu l-kopertura globali tal-monitoraġġ fuq ir-reġjuni polari u jagħtu sostenn għall-assigurazzjoni tal-konformità ambjentali, għall-monitoraġġ u għar-rapportar ambjentali statutorji, u għall-applikazzjonijiet ambjentali innovattivi (eż. għall-monitoraġġ tal-għelejjel, għall-ġestjoni tal-ilma u għall-monitoraġġ imtejjeb tan-nirien). B'dan il-mod, jenħtieġ li Copernicus jingrana u jieħu vantaġġ massimu mill-investimenti li jkunu saru fil-qafas tal-perjodu ta' finanzjament preċedenti (2014-2020), filwaqt li jesplora mudelli operazzjonali u ta' negozju ġodda biex jikkumplementaw b'mod ulterjuri l-kapaċitajiet ta' Copernicus. Jenħtieġ ukoll li Copernicus jissejjes fuq sħubijiet ta' suċċess mal-Istati Membri biex ikompli jiżviluppa d-dimensjoni tas-sigurtà tiegħu fil-qafas ta' mekkaniżmi xierqa ta' governanza, sabiex iwieġeb għall-ħtiġijiet tal-utenti li qed jevolvu.

(53) Bħala parti mill-funzjoni tal-ipproċessar tad-*data* u tal-informazzjoni, jenħtieġ li Copernicus jiżgura s-sostenibbiltà fit-tul u l-iżvilupp ulterjuri tas-servizzi ewlenin ta' Copernicus, filwaqt li jipprovdi l-informazzjoni sabiex jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet tas-settur pubbliku u dawk li jirriżultaw mill-impenji internazzjonali tal-Unjoni, u sabiex jiġu mmassimizzati l-opportunitajiet għal esplojtazzjoni kummerċjali. B'mod partikolari, jenħtieġ li Copernicus iwassal informazzjoni dwar l-istat tal-atmosfera fuq skala lokali, nazzjonali, Ewropea u globali; informazzjoni dwar l-istat tal-oċeani; informazzjoni b'sostenn għall-monitoraġġ tal-art li jappoġġa l-implimentazzjoni ta' politiki lokali, nazzjonali u tal-Unjoni; informazzjoni b'sostenn għall-adattament għat-tibdil fil-klima u għall-mitigazzjoni tiegħu; informazzjoni ġeospazjali b'sostenn għall-ġestjoni tal-emerġenzi, inkluż permezz ta' attivitajiet ta' prevenzjoni, għall-assigurazzjoni tal-konformità ambjentali, kif ukoll għas-sigurtà ċivili inkluż is-sostenn għall-azzjoni esterna tal-Unjoni. Jenħtieġ li l-Kummissjoni tidentifika arranġamenti kuntrattwali xierqa favur is-sostenibbiltà tal-forniment tas-servizzi.

(54) Fl-implimentazzjoni tas-servizzi ta' Copernicus, il-Kummissjoni tista' tiddependi fuq entitajiet kompetenti, aġenziji rilevanti tal-Unjoni, raggruppamenti jew konsorzji ta' korpi nazzjonali, jew kwalunkwe korp rilevanti li jkun eliġibbli potenzjalment għal ftehim ta' kontribuzzjoni. Fl-għażla ta' dawn l-entitajiet, jenħtieġ li l-Kummissjoni tiżgura li ma jkun hemm l-ebda tfixkil fl-operazzjonijiet u fil-forniment tas-servizzi u li, fir-rigward tad-*data* sensittiva dwar is-sigurtà, l-

entitajiet ikkonċernati jkollhom kapaċitajiet ta' twissija bikrija u ta' monitoraġġ tal-kriżijiet fil-kuntest tal-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni (PESK) u, b'mod partikolari, tal-Politika ta' Sigurtà u ta' Difiża Komuni (PSDK).

(55) L-implimentazzjoni tas-servizzi ta' Copernicus jenħtieġ li tiffaċilita l-użu pubbliku tas-servizzi peress li l-utenti jkunu jistgħu jantiċipaw id-disponibbiltà u l-evoluzzjoni tas-servizzi kif ukoll il-kooperazzjoni mal-Istati Membri u ma' partijiet oħra. Għal dan l-għan, jenħtieġ li l-Kummissjoni u l-entitajiet inkarigati tagħha li jipprovdu s-servizzi jinvolvu ruħhom mill-qrib ma' komunitajiet tal-utenti differenti mill-Ewropa kollha fl-iżvilupp ulterjuri tal-portafoll tas-servizzi u tal-informazzjoni ta' Copernicus sabiex jiżguraw li jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet ta' politika u dawk tas-settur pubbliku li qed jevolvu u għaldaqstant ikun jista' jiġi mmassimizzat l-użu tad-*data* tal-osservazzjoni tad-dinja. Jenħtieġ li l-Kummissjoni taħdem flimkien mal-Istati Membri biex jiġi żviluppat il-komponent fil-post ta' Copernicus u biex tiġi ffaċilitata l-integrazzjoni tas-settijiet tad-*data* fil-post mas-settijiet tad-*data* spazjali għas-servizzi aġġornati ta' Copernicus.

(56) Jenħtieġ li d-*data* u l-informazzjoni prodotti fil-qafas ta' Copernicus ikunu disponibbli b'mod sħiħ, miftuħ u mingħajr ħlas, soġġett għal kundizzjonijiet u għal limitazzjonijiet xierqa, sabiex jiġu promossi l-użu u l-kondiviżjoni tagħhom, u sabiex jissaħħu s-swieq Ewropej tal-osservazzjoni tad-dinja, b'mod partikolari s-settur downstream, sabiex b'hekk titwitta t-triq għat-tkabbir u għall-ħolqien tal-impjiegi fl-Unjoni. B'hekk jenħtieġ li d-*data* u l-informazzjoni jibqgħu jiġu pprovduti b'livelli għoljin ta' konsistenza, ta' kontinwità, ta' affidabbiltà u ta' kwalità. Sabiex dan iseħħ irid ikun hemm aċċess fuq skala kbira u aċċess faċli għall-utenti għall-ipproċessar u għall-esplojtazzjoni tad-*data* u tal-informazzjoni ta' Copernicus, f'diversi livelli ta' tempestività, u għalhekk il-Kummissjoni jenħtieġ li tkompli b'approċċ integrat, kemm fil-livell tal-UE u kemm fil-livell tal-Istati Membri, favur l-integrazzjoni wkoll ma' sorsi oħra ta' *data* u ta' informazzjoni. Jenħtieġ li Copernicus ikompli jippromwovi s-Servizzi tiegħu ta' Aċċess għad-*Data* u għall-Informazzjoni (DIAS) fl-Istati Membri u jistabbilixxi sinerġiji mal-assi tagħhom sabiex jimmassimizza u jsaħħaħ l-użu tad-*data* u tal-informazzjoni ta' Copernicus mis-suq.

(57) Jenħtieġ li l-Kummissjoni taħdem mal-fornituri tad-*data* biex jinstab qbil dwar il-kundizzjonijiet tal-ħruġ tal-liċenzji għad-*data* ta' partijiet terzi sabiex jiġi ffaċilitat l-użu tagħhom f'Copernicus, b'konformità ma' dan ir-Regolament u mad-drittijiet applikabbli tal-partijiet terzi. Peress li xi *data* u xi informazzjoni ta' Copernicus, inklużi l-immaġnijiet b'riżoluzzjoni għolja, jaf ikollhom impatt fuq is-sigurtà tal-Unjoni jew tal-Istati Membri tagħha, f'każijiet iġġustifikati debitament, jistgħu jiġu adottati miżuri sabiex jiġu indirizzati r-riskji u t-theddidiet għas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha.

(58) Id-dispożizzjonijiet tal-atti legali adottati fil-qafas ta' regolamenti preċedenti mingħajr data tat-tmiem jenħtieġ li jibqgħu validi sakemm ma jkunux f'kontradizzjoni mar-regolament il-ġdid. Dan jikkonċerna b'mod partikolari r-Regolament ta' Delega tal-Kummissjoni (UE) Nru 1159/2013 li jistabbilixxi l-kundizzjonijiet ta' reġistrazzjoni u ta' liċenzjar għall-utenti tal-GMES u li jiddefinixxi l-kriterji għar-restrizzjoni tal-aċċess għad-*data* ddedikata tal-GMES u għall-informazzjoni tas-servizz tal-GMES[23].

(59) Sabiex jippromwovu u jiffaċilitaw l-użu tad-*data* u tat-teknoloġiji tal-osservazzjoni tad-dinja mill-awtoritajiet lokali, mill-impriżi żgħar u ta' daqs medju, mix-xjentisti u mir-riċerkaturi, jenħtieġ li permezz ta' attivitajiet tal-użu mill-utenti, jiġu promossi netwerks iddedikati għad-distribuzzjoni tad-*data* ta' Copernicus, li jinkludu l-korpi nazzjonali u reġjonali. Għal dan l-għan, jenħtieġ li l-Kummissjoni u l-Istati Membri jagħmlu l-almu tagħhom biex jistabbilixxu

---

23 ĠU L 309, 19.11.2013, p. 1-6.

rabtiet iktar mill-qrib bejn Copernicus u l-politiki nazzjonali u tal-Unjoni sabiex jagħtu spinta lid-domanda għall-applikazzjonijiet u għas-servizzi kummerċjali u jippermettu lill-impriżi, b'mod partikolari l-impriżi żgħar u ta' daqs medju u n-negozji ġodda, jiżviluppaw applikazzjonijiet ibbażati fuq id-*data* u l-informazzjoni ta' Copernicus, bl-għan li fl-Ewropa tiġi żviluppata ekosistema tad-*data* tal-osservazzjoni tad-dinja li tkun kompetittiva.

(60) Fil-qasam internazzjonali, jenħtieġ li Copernicus jipprovdi informazzjoni akkurata u affidabbli għall-kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali u b'sostenn għall-politiki esterni u ta' kooperazzjoni għall-iżvilupp tal-Unjoni. Jenħtieġ li Copernicus jitqies bħala kontribut Ewropew għas-Sistema Globali tas-Sistemi għall-Osservazzjoni tad-Dinja (GEOSS), għall-Kumitat dwar is-Satelliti tal-Osservazzjoni tad-Dinja (CEOS), għall-Konferenza tal-Partijiet (COP) għall-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti tal-1992 dwar it-Tibdil fil-Klima (UNFCCC) u għall-Qafas ta' Sendai għat-Tnaqqis tar-Riskju ta' Diżastri. Jenħtieġ li jistabbilixxi jew isostni kooperazzjoni xierqa mal-korpi settorjali rilevanti tan-NU u tal-Organizzazzjoni Meteoroloġika Dinjija.

(61) Fl-implimentazzjoni ta' Copernicus, jenħtieġ li l-Kummissjoni tiddependi, fejn ikun xieraq, fuq organizzazzjonijiet internazzjonali Ewropej li tkun diġà stabbiliet sħubijiet magħhom, b'mod partikolari l-Aġenzija Spazjali Ewropea għall-iżvilupp u għall-akkwist ta' assi spazjali, għall-aċċess għad-*data* u għat-tħaddim ta' missjonijiet iddedikati. Barra minn hekk, jenħtieġ li l-Kummissjoni tiddependi fuq l-EUMETSAT għat-tħaddim ta' missjonijiet iddedikati skont l-għarfien espert u l-mandat tagħha. Fil-qasam tas-servizzi, jenħtieġ li l-Kummissjoni tibbenefika b'mod xieraq mill-kapaċitajiet speċifiċi pprovduti mill-Aġenziji tal-Unjoni bħall-Aġenzija Ambjentali Ewropea, l-Aġenzija Ewropea tas-Sigurtà Marittima, l-Aġenzija Ewropea għall-Gwardja tal-Fruntiera u tal-Kosta, kif ukoll iċ-Ċentru Ewropew intergovernattiv għall-Previżjonijiet Meteoroloġiċi fuq Perjodu Medju u l-investimenti Ewropej li diġà saru fis-servizzi ta' monitoraġġ tal-ambjent tal-baħar permezz ta' Mercator Ocean. Fir-rigward tas-sigurtà, se jiġi mfittex approċċ komprensiv fil-livell tal-Unjoni flimkien mar-Rappreżentant Għoli. Iċ-Ċentru Konġunt tar-Riċerka (JRC) tal-Kummissjoni kien involut b'mod attiv mill-bidu tal-inizjattiva tal-GMES u offra sostenn għall-iżviluppi għal Galileo u għat-temp spazjali. Skont ir-Regolament (UE) Nru 377/2014; il-JRC qed jiġġestixxi s-servizz ta' ġestjoni tal-emerġenzi ta' Copernicus u l-komponent globali tas-servizz ta' monitoraġġ tal-art ta' Copernicus; qed jagħti kontribut għar-rieżami tal-kwalità u tal-idoneità tal-prodotti u tal-informazzjoni, u għall-evoluzzjoni fil-ġejjieni. Jenħtieġ li l-Kummissjoni tkompli tiddependi fuq il-pariri xjentifiċi u tekniċi tal-JRC għall-implimentazzjoni tal-Programm.

(62) Wara t-talbiet tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, l-Unjoni stabbiliet qafas għall-appoġġ tas-sorveljanza u l-insegwiment fl-ispazju (SST) permezz tad-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' April 2014 li tistabbilixxi Qafas għall-Appoġġ tas-Sorveljanza u l-Insegwiment fl-Ispazju[24]. It-tifrik spazjali sar theddida serja għas-sigurtà, għas-sikurezza u għas-sostenibbiltà tal-attivitajiet spazjali. Għalhekk, l-SST huwa primordjali sabiex tiġi kkonservata l-kontinwità tal-komponenti tal-Programm u tal-kontribuzzjonijiet tagħhom għall-politiki tal-Unjoni. Billi jipprova jipprevjeni l-proliferazzjoni tat-tifrik spazjali, l-SST jagħti kontribut għall-iżgurar ta' aċċess sostenibbli u garantit għall-ispazju u għall-użu tiegħu, bħala ġid komuni globali.

(63) Jenħtieġ li l-SST ikompli jiżviluppa l-prestazzjoni u l-awtonomija tal-kapaċitajiet tal-SST. Għal dan l-għan, jenħtieġ li jwassal għall-istabbiliment ta' katalogu Ewropew awtonomu tal-oġġetti spazjali, imsejjes fuq id-*data* min-netwerk ta' sensuri tal-SST. Jenħtieġ ukoll li l-SST ikompli jagħti sostenn għat-tħaddim u għat-twassil tas-servizzi tal-SST. Peress li l-SST huwa sistema

[24] ĠU L 158, 27.5.2014, p. 227.

ffokata fuq l-utenti, jenħtieġ li jkun hemm fis-seħħ mekkaniżmi xierqa għall-ġbir tar-rekwiżiti tal-utenti, inklużi dawk marbuta mas-sigurtà.

(64) Jenħtieġ li t-twassil tas-servizzi tal-SST ikun ibbażat fuq il-kooperazzjoni bejn l-Unjoni u l-Istati Membri u fuq l-għarfien espert u l-assi nazzjonali eżistenti kif ukoll tal-ġejjieni, inklużi dawk żviluppati permezz tal-Aġenzija Spazjali Ewropea jew mill-Unjoni. Jenħtieġ li jkun possibbli li jiġi pprovdut sostenn finanzjarju għall-iżvilupp ta' sensuri ġodda tal-SST. Filwaqt li tiġi rikonoxxuta n-natura sensittiva tal-SST, jenħtieġ li l-kontroll fuq is-sensuri nazzjonali kif ukoll fuq l-operazzjonijiet tagħhom, u fuq il-manutenzjoni, it-tiġdid u l-ipproċessar tad-*data* li twassal għall-forniment ta' servizzi tal-SST jibqa' f'idejn l-Istati Membri parteċipanti.

(65) Jenħtieġ li l-Istati Membri b'sjieda jew b'aċċess adegwati għall-kapaċitajiet tal-SST ikunu jistgħu jipparteċipaw fit-twassil tas-servizzi tal-SST. L-Istati Membri parteċipanti fil-Konsorzju tal-SST stabbilit skont id-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE jenħtieġ li jitqiesu li jikkonformaw ma' dawn il-kriterji. Jenħtieġ li dawk l-Istati Membri jippreżentaw proposta u juru konformità ma' elementi ulterjuri marbuta mal-qafas operazzjonali. Jekk ma tiġi ppreżentata l-ebda proposta, jenħtieġ li dawn l-Istati Membri jkunu jistgħu jippreżentaw offerti li jkopru reġim speċifiku tal-orbiti pereżempju r-reġim tal-orbita baxxa tad-dinja (LEO) u r-reġim tal-orbiti medji u ġeostazzjonarji tad-dinja (MEO u GEO) rispettivament. Jenħtieġ li jiġu stabbiliti regoli xierqa għall-għażla u għall-organizzazzjoni tal-Istati Membri parteċipanti.

(66) Ladarba l-SST jiġi stabbilit, jenħtieġ li jirrispetta l-prinċipji tal-kumplementarjetà tal-attivitajiet u tal-kontinwità tas-servizzi tal-SST ta' kwalità għolja ffokati fuq l-utenti, u jkun ibbażat fuq l-aqwa għarfien espert. Għalhekk, jenħtieġ li l-SST jevita d-duplikazzjoni bla bżonn. Jenħtieġ li kwalunkwe kapaċità ridondanti tkun strettament limitata biex jiġu żgurati l-kontinwità u l-kwalità tas-servizzi tal-SST. L-attivitajiet tat-Timijiet ta' Esperti jenħtieġ li jgħinu biex jiġu evitati dawn id-duplikazzjonijiet bla bżonn.

(67) Barra minn hekk, jenħtieġ li l-SST ikun kumplementari għall-miżuri ta' mitigazzjoni eżistenti, bħal pereżempju l-Linji Gwida dwar il-Mitigazzjoni tat-Tifrik Spazjali tal-Kumitat dwar l-Użu Paċifiku tal-Ispazju (COPUOS) u l-Linji Gwida għas-Sostenibbiltà fit-Tul tal-Attivitajiet Spazjali lil Hinn mill-Atmosfera, jew inizjattivi oħra, sabiex jiġu żgurati s-sikurezza, is-sigurtà u s-sostenibbiltà tal-attivitajiet spazjali lil hinn mill-atmosfera. Bil-ħsieb li jitnaqqsu r-riskji ta' kolliżjoni, l-SST jista' wkoll ifittex sinerġiji ma' inizjattivi ta' tneħħija attiva u ma' miżuri ta' passivazzjoni tat-tifrik spazjali. Jenħtieġ li l-SST jagħti kontribut għall-iżgurar tal-użu u tal-esplorazzjoni tal-ispazju b'mod paċifiku lil hinn mill-atmosfera. Iż-żieda ta' attivitajiet spazjali jaf ikollha implikazzjoni fuq l-inizjattivi internazzjonali fil-qasam tal-ġestjoni tat-traffiku spazjali. Jenħtieġ li l-Unjoni timmonitorja dawk l-iżviluppi u tista' tqishom fil-kuntest tar-rieżami ta' nofs it-terminu tal-QFP attwali.

(68) Jenħtieġ li servizzi tal-SST, tat-temp spazjali u tal-oġġetti qrib id-dinja (NEO) jikkunsidraw il-kooperazzjoni mas-sħab internazzjonali, b'mod partikolari l-Istati Uniti tal-Amerka, l-organizzazzjonijiet internazzjonali u partijiet terzi oħra, partikolarment għall-evitar tal-kolliżjonijiet fl-ispazju, għall-prevenzjoni tal-proliferazzjoni tat-tifrik spazjali u għat-titjib tal-istat ta' tħejjija għall-effetti tal-avvenimenti estremi tat-temp spazjali u tan-NEO.

(69) Il-Kumitat tas-Sigurtà tal-Kunsill irrakkomanda l-ħolqien ta' struttura għall-ġestjoni tar-riskji sabiex jiġi żgurat li l-problemi marbuta mas-sigurtà tad-*data* jitqiesu kif suppost fl-implimentazzjoni tad-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE. Għal dak l-għan u filwaqt li titqies il-ħidma li diġà tkun saret, jenħtieġ li l-istrutturi u l-proċeduri xierqa għall-ġestjoni tar-riskji jiġu stabbiliti mill-Istati Membri parteċipanti.

(70) L-avvenimenti estremi u maġġuri tat-temp spazjali (SWE) jistgħu jheddu s-sikurezza taċ-ċittadini u jfixklu l-operazzjonijiet tal-infrastruttura spazjali u tal-art. Għalhekk, jenħtieġ li tiġi stabbilita funzjoni tat-temp spazjali bħala parti mill-Programm bl-għan li jiġu vvalutati r-riskji

tat-temp spazjali u l-ħtiġijiet korrispondenti tal-utenti, titqajjem kuxjenza dwar ir-riskji tat-temp spazjali, jiġi żgurat it-twassil tas-servizzi tat-temp spazjali ffokati fuq l-utenti, u jittejbu l-kapaċitajiet tal-Istati Membri li jipproduċu servizz tat-temp spazjali. Jenħtieġ li l-Kummissjoni tagħti prijorità lil dawk is-setturi li jridu jiġu pprovduti b'servizzi operazzjonali tat-temp spazjali filwaqt li jitqiesu l-ħtiġijiet tal-utenti, ir-riskji u l-istat ta' tħejjija teknoloġika. Fit-tul, jistgħu jiġu indirizzati l-ħtiġijiet ta' setturi oħra. It-twassil ta' servizzi fil-livell tal-Unjoni skont il-ħtiġijiet tal-utenti jkun jirrikjedi attivitajiet ta' riċerka u ta' żvilupp immirati, ikkoordinati u kontinwi biex jagħtu sostenn għall-evoluzzjoni tas-servizzi tat-temp spazjali. Jenħtieġ li t-twassil ta' servizzi tat-temp spazjali jissejjes fuq il-kapaċitajiet eżistenti nazzjonali u tal-Unjoni u jippermetti l-parteċipazzjoni wiesgħa tal-Istati Membri u l-involviment tas-settur privat.

(71) Il-White Paper tal-Kummissjoni dwar il-Ġejjieni tal-Ewropa[25], id-Dikjarazzjoni ta' Ruma, tal-Kapijiet ta' Stat u ta' Gvern ta' 27 Stat Membru tal-UE[26], u diversi riżoluzzjonijiet tal-Parlament Ewropew, ifakkru li l-UE għandha rwol maġġuri x'taqdi biex tiżgura Ewropa sikura, sigura u reżiljenti li tkun kapaċi tindirizza sfidi bħall-kunflitti reġjonali, it-terroriżmu, it-theddidiet ċibernetiċi, u ż-żieda fil-pressjonijiet migratorji. L-aċċess sigur u ggarantit għall-komunikazzjoni bis-satellita huwa għodda indispensabbli għall-atturi tas-sigurtà, u l-akkomunament u l-kondiviżjoni ta' din ir-riżorsa ewlenija tas-sigurtà fil-livell tal-Unjoni ssaħħaħ l-Unjoni li tipproteġi liċ-ċittadini tagħha.

(72) Il-Kunsill Ewropew tad-19 u tal-20 ta Diċembru 2013[27] fil-konklużjonijiet tiegħu laqa' fil-qasam tal-Komunikazzjoni bis-Satellita, it-tħejjijiet għall-ġenerazzjoni li jmiss ta' Komunikazzjoni Governattiva bis-Satellita (GOVSATCOM) permezz ta' kooperazzjoni mill-qrib bejn l-Istati Membri, il-Kummissjoni u l-Aġenzija Spazjali Ewropea. GOVSATCOM ġiet identifikata wkoll bħala wieħed mill-elementi tal-Istrateġija Globali għall-Politika Estera u ta' Sigurtà tal-Unjoni Ewropea ta' Ġunju 2016. Jenħtieġ li GOVSATCOM tagħti kontribut għar-rispons tal-UE għat-Theddidiet Ibridi u tipprovdi sostenn għall-Istrateġija Marittima tal-UE u għall-Politika tal-UE dwar l-Artiku.

(73) GOVSATCOM hija programm iffokat fuq l-utenti, b'dimensjoni ta' sigurtà qawwija. Il-każijiet tal-użu jistgħu jiġu analizzati għal tliet familji prinċipali: il-ġestjoni tal-kriżijiet, li tista' tinkludi l-missjonijiet u l-operazzjonijiet ċivili u militari tas-Sigurtà u tad-Difiża Komuni, id-diżastri naturali u dawk ikkawżati mill-bniedem, il-kriżijiet umanitarji, u l-emerġenzi marittimi; is-sorveljanza, li tista' tinkludi s-sorveljanza tal-fruntieri, is-sorveljanza ta' qabel il-fruntieri, is-sorveljanza tal-fruntieri fil-baħar, is-sorveljanza marittima u s-sorveljanza tat-traffikar illegali; u l-infrastrutturi ewlenin, li jistgħu jinkludu n-netwerk diplomatiku, il-komunikazzjoni tal-pulizija, l-infrastrutturi kritiċi (eż. l-enerġija, it-trasport, l-ilqugħ tal-ilma) u l-infrastrutturi spazjali.

(74) Il-komunikazzjoni bis-satellita mhijiex riżorsa infinita u hija limitata mill-kapaċità satellitari, mill-frekwenza u mill-kopertura ġeografika. Għalhekk, sabiex tkun kosteffettiva u tieħu vantaġġ mill-ekonomiji ta' skala, hemm bżonn li GOVSATCOM tottimizza l-konkordanza bejn id-domanda tal-utenti awtorizzati għall-GOVSATCOM u l-provvista skont il-kuntratti ta' GOVSATCOM għall-kapaċitajiet u għas-servizzi satellitari. Billi kemm id-domanda u kemm il-provvista potenzjali jinbidlu biż-żmien, jeħtieġ li jkun hemm monitoraġġ kostanti u flessibbiltà sabiex jiġu aġġustati s-servizzi ta' GOVSATCOM. L-ekonomiji ta' skala jistgħu jinkisbu biss għal ġabra kbira biżżejjed ta' kapaċitajiet, ta' servizzi u ta' utenti.

25 https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/white_paper_dwar_il-futur_tal-ewropa_mt.pdf
26 http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/intm/146072.pdf
27 EUCO 217/13

(75) Ir-rekwiżiti operazzjonali jinkisbu abbażi tal-analiżi tal-każijiet tal-użu. Minn dawk ir-rekwiżiti operazzjonali, flimkien mar-rekwiżiti tas-sigurtà, jenħtieġ li jiġi żviluppat il-portafoll tas-servizzi. Il-portafoll tas-servizzi jenħtieġ li jistabbilixxi l-bażi applikabbli għas-servizzi li jridu jiġu pprovduti permezz ta' GOVSATCOM. Sabiex tinżamm l-aqwa konkordanza possibbli bejn id-domanda u s-servizzi pprovduti, jista' jkun li l-portafoll tas-servizzi ta' GOVSATCOM ikollu bżonn jiġi aġġornat regolarment.

(76) Fl-ewwel fażi ta' GOVSATCOM (bejn wieħed u ieħor sal-2025), tintuża l-kapaċità eżistenti mill-atturi privati u mill-Istati Membri. F'din l-ewwel fażi, is-servizzi jiġu introdotti b'approċċ ta' pass wara l-ieħor, l-ewwel lill-utenti fil-livell tal-Unjoni. Jekk matul l-ewwel fażi, analiżi ddettaljata tal-provvista u tad-domanda fil-ġejjieni tiżvela li dan l-approċċ ma jkunx biżżejjed biex ikopri d-domanda li tkun qed tevolvi, jista' jiġi deċiż li jkun wasal iż-żmien għat-tieni fażi u jiġu żviluppati infrastrutturi jew kapaċitajiet spazjali addizzjonali apposta permezz ta' sħubija pubblika-privata waħda jew iktar, eż. mal-operaturi satellitari tal-Unjoni.

(77) Sabiex jiġu ottimizzati r-riżorsi disponibbli ta' komunikazzjoni bis-satellita, sabiex jiġi ggarantit l-aċċess f'sitwazzjonijiet mhux prevedibbli, bħad-diżastri naturali, sabiex tiġi żgurata l-effiċjenza operazzjonali u sabiex jiġu żgurati ħinijiet qosra ta' pproċessar, jeħtieġ li jkun hemm Ċentru wieħed jew żewġ Ċentri ta' GOVSATCOM. Is-segment tal-art jenħtieġ li jiġi ddisinjat abbażi tar-rekwiżiti operazzjonali u tas-sigurtà. Sabiex jittaffew ir-riskji, jista' jikkonsisti minn diversi siti fiżiċi. Jaf ikunu meħtieġa elementi addizzjonali tas-segment tal-art, bħal pereżempju stazzjonijiet ta' ankraġġ.

(78) Għall-utenti tal-komunikazzjoni bis-satellita, it-tagħmir tal-utenti huwa l-iktar interfaċċa operazzjonali importanti. L-approċċ tal-UE għall-GOVSATCOM jagħmilha possibbli għall-biċċa l-kbira tal-utenti li jkomplu jużaw it-tagħmir eżistenti tagħhom għas-servizzi ta' GOVSATCOM diment li jużaw teknoloġiji tal-Unjoni.

(79) Fl-interess tal-effiċjenza operazzjonali, l-utenti indikaw li huwa importanti li wieħed jimmira għall-interoperabbiltà tat-tagħmir tal-utenti, u għal tagħmir tal-utenti li jkun jista' juża sistemi satellitari differenti. F'dan il-qasam jaf ikunu meħtieġa r-riċerka u l-iżvilupp.

(80) Fil-livell ta' implimentazzjoni, jenħtieġ li l-kompiti u r-responsabbiltajiet jiġu ddistribwiti fost l-entitajiet speċjalizzati, bħall-Aġenzija Ewropea għad-Difiża, is-SEAE, l-Aġenzija Spazjali Ewropea, l-Aġenzija, u aġenziji oħra tal-Unjoni, b'tali mod li jiġi żgurat li dawn jallinjaw mar-rwol prinċipali tagħhom, speċjalment għal aspetti marbuta mal-utenti.

(81) L-awtorità kompetenti ta' GOVSATCOM għandha r-rwol importanti li timmonitorja li l-utenti, u entitajiet nazzjonali oħra li jaqdu rwol f'GOVSATCOM, jikkonformaw mar-regoli dwar il-kondiviżjoni u l-prijoritizzazzjoni u mal-proċeduri tas-sigurtà kif stabbiliti fir-rekwiżiti tas-sigurtà. Stat Membru li ma jkunx ħatar awtorità kompetenti ta' GOVSATCOM, jenħtieġ li xorta waħda jaħtar punt ta' kuntatt għall-ġestjoni ta' kwalunkwe tħarbit li jiġi identifikat li jaffettwa lil GOVSATCOM.

(82) Sabiex ikunu żgurati kundizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenħtieġ li jiġu kkonferiti lill-Kummissjoni setgħat ta' implimentazzjoni fir-rigward tar-rekwiżiti operazzjonali għal servizzi pprovduti fil-qafas ta' GOVSATCOM. B'hekk il-Kummissjoni jkollha l-possibbiltà li tiddefinixxi speċifikazzjonijiet tekniċi għall-każijiet tal-użu marbuta mal-ġestjoni tal-kriżijiet, mas-sorveljanza u mal-ġestjoni tal-infrastruttura ewlenija, inklużi n-netwerks tal-komunikazzjoni diplomatika. Jenħtieġ li dawk is-setgħat jiġu eżerċitati b'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.

(83) Sabiex ikunu żgurati kundizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenħtieġ li jiġu kkonferiti lill-Kummissjoni setgħat ta' implimentazzjoni fir-rigward tal-

portafoll tas-servizzi għal servizzi pprovduti fil-qafas ta' GOVSATCOM. B'hekk il-Kummissjoni jkollha l-possibbiltà li tiddefinixxi l-attributi, inkluża l-kopertura ġeografika, il-frekwenza, il-bandwidth, it-tagħmir tal-utenti, u l-karatteristiki tas-sigurtà. Jenħtieġ li dawk is-setgħat jiġu eżerċitati b'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

(84) Sabiex ikunu żgurati kundizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenħtieġ li jiġu kkonferiti lill-Kummissjoni setgħat ta' implimentazzjoni fir-rigward tar-regoli dwar il-kondiviżjoni u l-prijoritizzazzjoni għall-użu ta' kapaċitajiet akkomunati ta' komunikazzjoni bis-satellita ta' GOVSATCOM. B'hekk il-Kummissjoni jkollha l-possibbiltà li tqis ir-rekwiżiti operazzjonali u tas-sigurtà kif ukoll analiżi tar-riskji u tad-domanda mistennija mill-parteċipanti ta' GOVSATCOM. Jenħtieġ li dawk is-setgħat jiġu eżerċitati b'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

(85) Sabiex ikunu żgurati kundizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenħtieġ li jiġu kkonferiti lill-Kummissjoni setgħat ta' implimentazzjoni fir-rigward tal-post fejn tkun tinsab l-infrastruttura tas-segment tal-art għal GOVSATCOM. B'hekk il-Kummissjoni jkollha l-possibbiltà li tqis ir-rekwiżiti operazzjonali u tas-sigurtà għall-għażla ta' tali postijiet. Jenħtieġ li dawk is-setgħat jiġu eżerċitati b'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.

(86) L-infrastruttura ddedikata għall-Programm jaf tirrikjedi riċerka u innovazzjoni addizzjonali, li jistgħu jingħataw sostenn fil-qafas ta' Horizon Europe, bl-għan li jkun hemm koerenza mal-attivitajiet f'dan il-qasam tal-Aġenzija Spazjali Ewropea. Jenħtieġ li s-sinerġiji ma' Horizon Europe jiżguraw li l-ħtiġijiet ta' riċerka u ta' innovazzjoni tas-settur spazjali jiġu identifikati u stabbiliti bħala parti mill-proċess ta' ppjanar strateġiku għar-riċerka u għall-innovazzjoni. Id-*data* u s-servizzi spazjali li jkunu disponibbli mingħajr ħlas bis-saħħa tal-Programm se jintużaw biex jiġu żviluppati soluzzjoni rivoluzzjonarji permezz tar-riċerka u tal-innovazzjoni, inkluż f'Horizon Europe, b'mod partikolari għall-ikel sostenibbli u għar-riżorsi naturali, għall-monitoraġġ tal-klima, għall-bliet intelliġenti, għall-vetturi awtomatizzati, għas-sigurtà u għall-ġestjoni tad-diżastri. Il-proċess tal-ippjanar strateġiku fil-qafas ta' Horizon Europe se jidentifika l-attivitajiet tar-riċerka u tal-innovazzjoni li jenħtieġ li jużaw infrastrutturi b'sjieda tal-Unjoni bħal Galileo, EGNOS u Copernicus. L-infrastrutturi tar-riċerka, b'mod partikolari n-netwerks tal-osservazzjoni fil-post se jikkostitwixxu elementi essenzjali tal-infrastruttura tal-osservazzjoni fil-post li tippermetti s-servizzi ta' Copernicus.

(87) Ir-Regolament (UE) Nru 912/2010 stabbilixxa Aġenzija tal-Unjoni, imsejħa l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea, sabiex tiġġestixxi ċerti aspetti tal-programmi tan-navigazzjoni bis-satellita Galileo u EGNOS. Dan ir-Regolament jistipula b'mod partikolari li l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea se tiġi inkarigata b'kompiti ġodda, mhux biss fir-rigward ta' Galileo u ta' EGNOS iżda wkoll b'rabta ma' komponenti oħra tal-Programm, speċjalment l-akkreditazzjoni tas-sigurtà. Għalhekk, l-isem, il-kompiti u l-aspetti organizzattivi tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea jridu jiġu adattati skont dan.

(88) Fid-dawl tal-ambitu estiż tagħha, li mhux se jibqa' limitat għal Galileo u għal EGNOS, jenħtieġ li l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea tinbidel. Madankollu, il-kontinwità tal-attivitajiet tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea, inkluża l-kontinwità fir-rigward tad-drittijiet u tal-obbligi, il-persunal u l-validità ta' kwalunkwe deċiżjoni meħuda, jenħtieġ li tiġi żgurata fil-qafas tal-Aġenzija.

(89) Minħabba l-mandat tal-Aġenzija u r-rwol tal-Kummissjoni fl-implimentazzjoni tal-Programm, jixraq li jkun previst li uħud mid-deċiżjonijiet meħuda mill-Bord Amministrattiv jenħtieġ li ma jiġux adottati mingħajr il-vot favorevoli tar-rappreżentanti tal-Kummissjoni.

(90) Mingħajr preġudizzju għas-setgħat tal-Kummissjoni, il-Bord Amministrattiv, il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u d-Direttur Eżekuttiv għandhom ikunu indipendenti fit-twettiq ta' dmirijiethom u għandhom jaġixxu fl-interess pubbliku.

(91) Huwa possibbli, u tabilħaqq probabbli, li xi komponenti tal-Programm ikunu bbażati fuq l-użu ta' infrastruttura nazzjonali sensittiva jew marbuta mas-sigurtà. F'dan il-każ, għal raġunijiet ta' sigurtà nazzjonali, jeħtieġ li jiġi stipulat li l-laqgħat tal-Bord Amministrattiv u tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jkunu jistgħu jattenduhom biss ir-rappreżentanti tal-Istati Membri li jkollhom tali infrastruttura.

(92) Sabiex jitħeġġeġ l-iżjed użu wiesa' possibbli tas-servizzi offruti mill-Programm, ikun utli li jiġi enfasizzat li d-*data*, l-informazzjoni u s-servizzi jiġu pprovduti mingħajr garanzija.

(93) Jenħtieġ li jiġi kkonfermat li l-Kummissjoni, meta twettaq uħud mill-kompiti tagħha ta' natura mhux regolatorja, tista' tirrikorri, kif ikun meħtieġ u kemm ikun hemm bżonn, għall-assistenza teknika ta' ċerti partijiet esterni. Entitajiet oħra involuti fil-governanza pubblika tal-Programm jistgħu jużaw ukoll l-istess assistenza teknika fit-twettiq tal-kompiti inkarigati lilhom skont dan ir-Regolament.

(94) Skont il-paragrafi 22 u 23 tal-Ftehim Interistituzzjonali dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016, jeħtieġ li l-Programm jiġi evalwat abbażi tal-informazzjoni miġbura permezz ta' rekwiżiti speċifiċi ta' monitoraġġ, filwaqt li jiġu evitati r-regolamentazzjoni żejda u l-piżijiet amministrattivi, b'mod partikolari fuq l-Istati Membri. Fejn ikun xieraq, dawn ir-rekwiżiti jistgħu jinkludu indikaturi li jistgħu jitkejlu, bħala bażi għall-evalwazzjoni tal-effetti tal-programm.

(95) Sabiex jiġu żgurati kundizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenħtieġ li jiġu kkonferiti setgħat ta' implimentazzjoni lill-Kummissjoni. Jenħtieġ li dawk is-setgħat jiġu eżerċitati b'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

(96) Peress li l-governanza pubblika tajba tirrikjedi ġestjoni uniformi tal-Programm, teħid iktar rapidu tad-deċiżjonijiet u aċċess ugwali għall-informazzjoni, jenħtieġ li r-rappreżentanti tal-entitajiet inkarigati b'kompiti marbuta ma' dan il-programm ikunu jistgħu jieħdu sehem bħala osservaturi fil-ħidma tal-kumitat stabbilit bl-applikazzjoni tar-Regolament (UE) Nru 182/2011. Għall-istess raġunijiet, jenħtieġ li r-rappreżentanti ta' pajjiżi terzi u ta' organizzazzjonijiet internazzjonali li jkunu kkonkludew ftehim internazzjonali mal-Unjoni jkunu jistgħu jieħdu sehem fil-ħidma tal-kumitat, soġġett għall-obbligi ta' sigurtà u kif previst fit-termini ta' tali ftehim. Ir-rappreżentanti ta' entitajiet inkarigati b'kompiti marbuta mal-Programm, ta' pajjiżi terzi u ta' organizzazzjonijiet internazzjonali mhumiex intitolati jieħdu sehem fil-proċeduri tal-votazzjoni tal-kumitat.

(97) Sabiex tiġi żgurata valutazzjoni effettiva tal-progress tal-Programm biex jintlaħqu l-għanijiet tiegħu, jenħtieġ li s-setgħa ta' adozzjoni ta' atti skont l-Artikolu 290 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea tiġi ddelegata lill-Kummissjoni fir-rigward tal-emendar tal-Anness X biex jiġu rieżaminati jew ikkumplementati l-indikaturi u biex dan ir-Regolament jiġi ssupplimentat b'dispożizzjonijiet dwar l-istabbiliment ta' qafas ta' monitoraġġ u ta' evalwazzjoni. Hu partikolarment importanti li matul il-ħidma ta' tħejjija tagħha, il-Kummissjoni twettaq konsultazzjonijiet xierqa, inkluż fil-livell ta' esperti, u li dawk il-konsultazzjonijiet jitwettqu b'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata parteċipazzjoni ugwali fit-tħejjija tal-atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess ħin li jirċevuhom l-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għal-laqgħat tal-gruppi tal-esperti tal-Kummissjoni li jkunu qed jittrattaw it-tħejjija tal-atti delegati.

(98) Ladarba l-għan ta' dan ir-Regolament ma jistax jintlaħaq b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri peress li jmur lil hinn mill-kapaċitajiet finanzjarji u tekniċi ta' kwalunkwe Stat Membru waħdu, u għaldaqstant, minħabba l-iskala u l-effetti tiegħu, jista' jintlaħaq aħjar permezz ta' azzjoni fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta l-miżuri skont il-prinċipju tas-sussidjarjetà kif stabbilit

fl-Artikolu 5 tat-TUE. B'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ sabiex dak l-għan jintlaħaq,

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

TITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 1

Suġġett

1. Dan ir-Regolament jistabbilixxi l-programm spazjali tal-Unjoni ("Programm"). Jistabbilixxi l-għanijiet tal-Programm, il-baġit għall-perjodu 2021-2027, il-forom ta' finanzjament mill-Unjoni u r-regoli biex jiġi pprovdut tali finanzjament, kif ukoll ir-regoli għall-implimentazzjoni tal-Programm.

2. Dan ir-Regolament jistabbilixxi l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali ("Aġenzija"), li tissostitwixxi u tissuċċedi l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea stabbilita bir-Regolament (UE) Nru 912/2010 u jistipula r-regoli tat-tħaddim ta' din l-Aġenzija.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-iskop ta' dan ir-Regolament, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

(1) "inġenju spazjali" tfisser kwalunkwe oġġett spazjali li jservi għal skop speċifiku, inklużi s-satelliti artifiċjali attivi u l-istadji superjuri tal-lanċjaturi;

(2) "avvenimenti tat-temp spazjali" tfisser varjazzjonijiet li jseħħu b'mod naturali fl-ambjent spazjali bejn ix-xemx u d-dinja, inklużi żbruffar solari, partiċelli enerġetiċi solari, riħ solari u espulsjonijiet tal-massa koronali li jistgħu jwasslu għal tempesti solari (tempesti ġeomanjetiċi, tempesti tar-radjazzjoni solari u disturbi jonosferiċi) li jistgħu potenzjalment ikollhom impatt fuq id-dinja;

(3) "oġġetti qrib id-dinja" tfisser oġġetti naturali fis-sistema solari li potenzjalment jista' jkollhom impatt mad-dinja;

(4) "oġġett spazjali" tfisser kwalunkwe oġġett magħmul mill-bniedem fl-ispazju lil hinn mill-atmosfera;

(5) "għarfien tas-sitwazzjoni fl-ispazju" ("SSA") tfisser approċċ olistiku lejn il-perikli spazjali prinċipali, li jinkludu l-kolliżjonijiet bejn is-satelliti u t-tifrik spazjali, il-fenomeni tat-temp spazjali, u l-oġġetti qrib id-dinja;

(6) "operazzjoni ta' taħlit" tfisser azzjonijiet li jingħataw sostenn mill-baġit tal-UE, inkluż fil-faċilitajiet ta' taħlit skont l-Artikolu 2(6) tar-Regolament Finanzjarju, li jikkombina forom ta' sostenn li mhumiex ripagabbli u/jew strumenti finanzjarji mill-baġit tal-UE b'forom ta' sostenn ripagabbli mill-iżvilupp jew minn istituzzjonijiet finanzjarji pubbliċi oħra, kif ukoll minn istituzzjonijiet u minn investituri finanzjarji kummerċjali;

(7) "entità ġuridika" tfisser kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika maħluqa u rikonoxxuta bħala tali skont id-dritt nazzjonali, id-dritt tal-Unjoni jew id-dritt internazzjonali, li jkollha personalità ġuridika u li tista' teżerċita drittijiet u tkun soġġetta għal obbligi meta taġixxi f'isimha stess, jew entità mingħajr personalità ġuridika skont l-Artikolu 197(2)(c) tar-Regolament Finanzjarju;

(8) “pajjiż terz” tfisser pajjiż li mhuwiex Stat Membru tal-Unjoni;

(9) “informazzjoni tal-SST” tfisser id-*data* pproċessata tal-SST li tkun tista’ tinftiehem minnufih mir-riċevitur;

(10) “*data* tal-SST” tfisser il-parametri fiżiċi tal-oġġetti spazjali miksuba mis-sensuri tal-SST jew il-parametri orbitali tal-oġġetti spazjali miksuba mill-osservazzjonijiet tas-sensuri tal-SST fil-qafas tal-komponent tas-sorveljanza u l-insegwiment fl-ispazju (“SST”);

(11) “kollegament ta’ ritorn” tfisser servizz li jagħti kontribut għas-servizz globali ta’ monitoraġġ tal-inġenji tal-ajru, liema monitoraġġ ikun definit mill-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali;

(12) “satelliti Sentinel ta’ Copernicus” tfisser is-satelliti ddedikati, l-inġenji spazjali jew it-tagħbijiet tal-inġenji spazjali ta’ Copernicus għall-osservazzjoni tad-dinja mill-ispazju;

(13) “*data* ta’ Copernicus” tfisser id-*data* pprovduta mis-satelliti Sentinel, inkluża l-metadata tagħhom;

(14) “*data* ta’ parti terza ta’ Copernicus” tfisser id-*data* bil-liċenzja għall-użu minn Copernicus li toriġina minn sorsi għajr mis-satelliti Sentinel;

(15) “*data* fil-post ta’ Copernicus” tfisser *data* ta’ osservazzjoni mis-sensuri fuq l-art, fuq il-baħar jew fl-ajru, kif ukoll *data* ta’ referenza u anċillari bil-liċenzja jew li tiġi pprovduta biex tintuża f’Copernicus;

(16) “informazzjoni ta’ Copernicus” tfisser l-informazzjoni ġġenerata mis-servizzi ta’ Copernicus wara l-ipproċessar jew l-immudellar, inkluża l-metadata tagħhom;

(17) “entità fiduċjarja” tfisser entità ġuridika li tkun indipendenti mill-Kummissjoni jew minn parti terza u li tirċievi *data* mill-Kummissjoni jew minn dik il-parti terza għall-iskop ta’ ħżin u ta’ trattament sikur ta’ dik id-*data*;

(18) “tifrik spazjali” tfisser kwalunkwe oġġett spazjali inklużi l-inġenji spazjali jew frammenti u elementi tagħhom fl-orbita tad-dinja jew li jerġgħu jidħlu fl-atmosfera tad-dinja, li mhumiex funzjonali jew li ma għadx għandhom xi skop speċifiku, inklużi l-partijiet ta’ rokits jew ta’ satelliti artifiċjali, jew satelliti artifiċjali mhux attivi;

(19) “sensur tal-SST” tfisser apparat jew kombinazzjoni ta’ apparati, radars tal-art jew spazjali, lasers u teleskopji, li jistgħu jkejlu l-parametri fiżiċi marbuta mal-oġġetti spazjali, bħad-daqs, il-veloċità u fejn ikunu jinsabu;

(20) “utent ta’ GOVSATCOM” tfisser awtorità pubblika tal-Unjoni jew ta’ Stat Membru, jew korp inkarigat bl-eżerċizzju ta’ awtorità pubblika, jew persuna fiżika jew ġuridika, li tkun awtorizzata u inkarigata kif suppost b’kompiti marbuta mas-superviżjoni u mal-ġestjoni ta’ missjonijiet, ta’ operazzjonijiet u ta’ infrastrutturi kritiċi għas-sigurtà;

(21) “każ tal-użu ta’ GOVSATCOM” tfisser xenarju operazzjonali f’ambjent partikolari li fih l-utenti ta’ GOVSATCOM jirrikjedu s-servizzi ta’ GOVSATCOM;

(22) “informazzjoni sensittiva mhux klassifikata” tfisser informazzjoni mhux klassifikata li l-Kummissjoni trid tipproteġi minħabba obbligi ġuridiċi stabbiliti fit-Trattati jew f’atti adottati fl-implimentazzjoni tagħhom, u/jew minħabba s-sensittività tagħha;

(23) “utenti ta’ Copernicus” tfisser:

“utenti ewlenin ta’ Copernicus” li jibbenefikaw mid-*data* ta’ Copernicus u mill-informazzjoni ta’ Copernicus u li jkollhom ir-rwol addizzjonali li jmexxu l-evoluzzjoni ta’ Copernicus, li jinkludu l-istituzzjonijiet u l-korpi tal-Unjoni u l-korpi pubbliċi reġjonali, nazzjonali jew Ewropej inkarigati b’missjoni ta’ servizz pubbliku għad-definizzjoni, għall-implimentazzjoni,

għall-infurzar jew għall-monitoraġġ tal-politiki ambjentali, tal-protezzjoni ċivili, tas-sikurezza jew tas-sigurtà;

"utenti oħra ta' Copernicus" li jibbenefikaw mid-*data* ta' Copernicus u mill-informazzjoni ta' Copernicus u jinkludu, b'mod partikolari, l-organizzazzjonijiet tar-riċerka u tal-edukazzjoni, il-korpi kummerċjali u privati, l-għaqdiet tal-karità, l-organizzazzjonijiet mhux governattivi u l-organizzazzjonijiet internazzjonali.

Artikolu 3

Komponenti tal-Programm

Il-Programm għandu jikkonsisti mill-komponenti li ġejjin:

(a) sistema awtonoma ċivili u globali tan-navigazzjoni bis-satellita (GNSS) taħt il-kontroll ċivili, li tinkludi kostellazzjoni ta' satelliti, ċentri u netwerk globali ta' stazzjonijiet tal-art, li joffru servizzi ta' pożizzjonament, ta' navigazzjoni u ta' kejl tal-ħin u li jintegraw għalkollox il-ħtiġijiet u r-rekwiżiti tas-sigurtà ("Galileo");

(b) sistema reġjonali tan-navigazzjoni bis-satellita li tikkonsisti minn ċentri u stazzjonijiet tal-art u minn diversi transponders installati fuq satelliti ġeosinkroniċi u li jawmentaw u jikkoreġu s-sinjali miftuħa emessi minn Galileo u minn GNSS oħrajn, fost affarijiet oħra għall-ġestjoni tat-traffiku u għas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru ("is-Servizz Ewropew ta' Navigazzjoni b'Kopertura Ġeostazzjonarja jew "EGNOS");

(c) sistema awtonoma tal-osservazzjoni tad-dinja, iffokata fuq l-utenti, taħt kontroll ċivili, li toffri *data* u servizzi ta' ġeoinformazzjoni, li jinkludu satelliti, infrastruttura tal-art, faċilitajiet tal-ipproċessar tad-*data* u tal-informazzjoni, u infrastruttura tad-distribuzzjoni, u li tintegra għalkollox il-ħtiġijiet u r-rekwiżiti tas-sigurtà ("Copernicus");

(d) sistema ta' sorveljanza u ta' insegwiment fl-ispazju, bl-għan li ttejjeb, tħaddem u tipprovdi d-*data*, l-informazzjoni u s-servizzi marbuta mas-sorveljanza u mal-insegwiment ta' inġenji spazjali attivi u mhux attivi, ta' stadji skartati tal-lanċjaturi, ta' tifrik u ta' frammenti ta' tifrik li jorbitaw madwar id-dinja, u kkumplementata b'parametri ta' osservazzjoni marbuta mal-monitoraġġ tal-avvenimenti tat-temp spazjali u tar-riskju ta' oġġetti qrib id-dinja ("NEOs") li joqorbu iktar lejn id-dinja ("SST");

(e) servizz ta' komunikazzjoni governattiva bis-satellita li jippermetti l-forniment tas-servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita lill-awtoritajiet tal-Unjoni u tal-Istati Membri li jiġġestixxu l-missjonijiet u l-infrastrutturi kritiċi għas-sigurtà ("GOVSATCOM").

Barra minn hekk, il-Programm għandu jinkludi miżuri biex jiżgurawlu aċċess effiċjenti għall-ispazju u biex irawmu settur spazjali innovattiv.

Artikolu 4

Għanijiet

1. Il-Programm għandu jkollu l-għanijiet ġenerali li ġejjin:

   (a) jipprovdi, jew jagħti kontribut għall-forniment ta', *data*, informazzjoni u servizzi spazjali ta' kwalità għolja, aġġornati, u fejn ikun xieraq, siguri, mingħajr interruzzjoni u kull fejn ikun possibbli fil-livell globali, sabiex jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet eżistenti u tal-ġejjieni u sabiex ikunu jistgħu jiġu ssodisfati l-prijoritajiet politiċi tal-Unjoni, inkluż fir-rigward tat-tibdil fil-klima, is-sigurtà u d-difiża;

(b) jimmassimizza l-benefiċċji soċjoekonomiċi, inkluż billi jippromwovi l-iżjed użu wiesa' possibbli tad-*data*, tal-informazzjoni u tas-servizzi pprovduti permezz tal-komponenti tal-Programm;

(c) itejjeb is-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, il-libertà ta' azzjoni tal-Unjoni u l-awtonomija strateġika tagħha, b'mod partikolari f'termini tat-teknoloġiji u tat-teħid tad-deċiżjonijiet ibbażati fuq l-evidenza;

(d) jippromwovi r-rwol tal-Unjoni fix-xena internazzjonali bħala attur ewlieni fis-settur spazjali u t-tisħiħ tar-rwol tagħha fl-indirizzar tal-isfidi globali u fis-sostenn għall-inizjattivi globali, inkluż fir-rigward tat-tibdil fil-klima u l-iżvilupp sostenibbli.

2. Il-Programm għandu jkollu l-għanijiet speċifiċi li ġejjin:

(a) fir-rigward ta' Galileo u ta' EGNOS: il-forniment ta' servizzi mill-aqwa u fejn ikun xieraq, ta' servizzi siguri tal-pożizzjonament, tan-navigazzjoni u tat-teħid tal-ħinijiet;

(b) fir-rigward ta' Copernicus: it-twassil ta' *data* u ta' informazzjoni akkurati u affidabbli tal-osservazzjoni tad-dinja, ipprovduti fit-tul, b'sostenn għall-implimentazzjoni u għall-monitoraġġ tal-politiki tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha fl-oqsma tal-ambjent, tat-tibdil fil-klima, tal-agrikoltura, tal-iżvilupp rurali, tal-protezzjoni ċivili, tas-sikurezza, tas-sigurtà, kif ukoll tal-ekonomija diġitali;

(c) fir-rigward tal-Għarfien tas-Sitwazzjoni fl-Ispazju ("SSA"): it-titjib tal-kapaċitajiet tal-SST għall-monitoraġġ, għall-insegwiment u għall-identifikazzjoni tal-oġġetti spazjali, għall-monitoraġġ tat-temp spazjali u għall-immappjar u għall-ħolqien ta' netwerk tal-kapaċitajiet tal-Istati Membri fir-rigward tal-NEO;

(d) fir-rigward ta' GOVSATCOM: l-iżgurar tad-disponibbiltà fit-tul ta' servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita affidabbli, siguri u kosteffettivi;

(e) il-kontribut, fejn dan ikun meħtieġ għall-ħtiġijiet tal-Programm, għal kapaċità awtonoma, sigura u kosteffiċjenti ta' aċċess għall-ispazju;

(f) is-sostenn u r-rinfurzar tal-kompetittività, tal-imprenditorija, tal-ħiliet u tal-kapaċità ta' innovazzjoni tal-persuni ġuridiċi u fiżiċi mill-Unjoni, li jkunu attivi jew jixtiequ jsiru attivi f'dak is-settur, b'mod partikolari fir-rigward tal-pożizzjoni u tal-ħtiġijiet tal-impriżi żgħar u ta' daqs medju u tan-negozji ġodda.

Artikolu 5

Aċċess għall-ispazju

Il-Programm għandu jagħti sostenn:

(a) għall-forniment tas-servizzi tal-illanċjar għall-ħtiġijiet tal-Programm;

(b) għall-attivitajiet tal-iżvilupp marbuta mal-aċċess awtonomu, affidabbli u kosteffiċjenti għall-ispazju;

(c) fejn dan ikun meħtieġ għall-ħtiġijiet tal-Programm, għall-adattamenti fl-infrastruttura spazjali tal-art.

Artikolu 6

Azzjonijiet b'sostenn għal settur spazjali innovattiv tal-Unjoni

Il-Programm għandu jagħti sostenn:

(a) għall-attivitajiet ta' innovazzjoni biex isir l-aqwa użu mit-teknoloġiji, mill-infrastruttura jew mis-servizzi spazjali;

(b) għall-istabbiliment ta' sħubijiet għall-innovazzjoni marbuta mal-ispazju biex jiġu żviluppati prodotti jew servizzi innovattivi u għax-xiri sussegwenti tal-forniment jew tas-servizzi li jirriżultaw minnhom;

(c) għall-imprenditorija, mill-istadju bikri sal-istadju tat-tkabbir, skont l-Artikolu 21 u dispożizzjonijiet oħra marbuta mal-aċċess għall-finanzjament kif imsemmi fl-Artikolu 18 u fil-Kapitolu I tat-Titolu III;

(d) għall-kooperazzjoni bejn l-impriżi fil-forma ta' ċentri spazjali li jlaqqgħu flimkien, fil-livelli reġjonali u nazzjonali, atturi mis-setturi spazjali u diġitali, kif ukoll utenti, u li jipprovdu sostenn għaċ-ċittadini u għall-kumpaniji biex jitrawmu l-imprenditorija u l-ħiliet;

(e) għall-forniment ta' attivitajiet ta' edukazzjoni u ta' taħriġ;

(f) għall-aċċess għall-faċilitajiet tal-ipproċessar u tal-ittestjar;

(g) għall-attivitajiet ta' ċertifikazzjoni u ta' standardizzazzjoni.

Artikolu 7

Pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali assoċjati mal-Programm

1. Il-komponenti tal-Programm, bl-eċċezzjoni tal-SST u ta' GOVSATCOM, għandhom ikunu miftuħa għall-pajjiżi terzi li ġejjin:

   (a) il-membri tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Ħieles (EFTA) li huma membri taż-Żona Ekonomika Ewropea (ŻEE), b'konformità mal-kundizzjonijiet stabbiliti fil-Ftehim ŻEE;

   (b) il-pajjiżi aderenti, il-pajjiżi kandidati u l-pajjiżi kandidati potenzjali, b'konformità mal-prinċipji ġenerali u mat-termini u l-kundizzjonijiet ġenerali għall-parteċipazzjoni tagħhom fil-programmi tal-Unjoni stabbiliti fil-ftehimiet qafas rispettivi u fid-deċiżjonijiet tal-Kunsill ta' Assoċjazzjoni, jew ftehimiet simili, u b'konformità mal-kundizzjonijiet speċifiċi stabbiliti fi ftehimiet bejniethom u l-Unjoni;

   (c) pajjiżi koperti mill-Politika Ewropea tal-Viċinat, skont il-prinċipji ġenerali u t-termini u l-kundizzjonijiet ġenerali għall-parteċipazzjoni ta' dawk il-pajjiżi fil-programmi tal-Unjoni stabbiliti fil-ftehimiet qafas rispettivi u fid-deċiżjonijiet tal-Kunsill ta' Assoċjazzjoni, jew ftehimiet simili, u b'konformità mal-kundizzjonijiet speċifiċi stabbiliti fi ftehimiet bejn l-Unjoni u dawk il-pajjiżi.

2. Il-komponenti tal-Programm, bl-eċċezzjoni tal-SST, għandhom ikunu miftuħa wkoll għal kwalunkwe pajjiż terz jew organizzazzjoni internazzjonali, b'konformità mal-kundizzjonijiet stabbiliti fi ftehim speċifiku li jkopri l-parteċipazzjoni tal-pajjiż terz jew dik tal-organizzazzjoni internazzjonali fi kwalunkwe programm tal-Unjoni, diment li l-ftehim:

   (a) jiżgura bilanċ ġust fir-rigward tal-kontribuzzjonijiet u tal-benefiċċji tal-pajjiż terz jew tal-organizzazzjoni internazzjonali parteċipanti fil-programmi tal-Unjoni;

   (b) jistabbilixxi l-kundizzjonijiet tal-parteċipazzjoni fil-programmi, inkluż il-kalkolu tal-kontribuzzjonijiet finanzjarji għall-programmi individwali u l-kostijiet amministrattivi tagħhom. Dawn il-kontribuzzjonijiet għandhom jikkostitwixxu dħul assenjat skont l-Artikolu [21(5)] tar-[Regolament Finanzjarju l-ġdid];

   (c) ma jikkonferix setgħa tat-teħid tad-deċiżjonijiet lill-pajjiż terz jew lill-organizzazzjoni internazzjonali fir-rigward tal-programm;

(d) jiggarantixxi d-drittijiet tal-Unjoni biex tiżgura ġestjoni finanzjarja tajba u biex tipproteġi l-interessi finanzjarji tagħha.

3. Il-komponenti tal-Programm għandhom ikunu miftuħa għall-pajjiżi terzi u għall-organizzazzjonijiet internazzjonali msemmija fil-paragrafi 1 u 2 diment li jiġu kkonservati l-interessi essenzjali tas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha.

Artikolu 8

Aċċess għall-SST, għal GOVSATCOM u għall-PRS minn pajjiżi terzi jew minn organizzazzjonijiet internazzjonali

1. Il-pajjiżi terzi jew l-organizzazzjonijiet internazzjonali jistgħu jsiru parteċipanti ta' GOVSATCOM kif imsemmi fl-Artikolu 67 jew jiksbu aċċess għas-servizzi pprovduti mill-SST, biss fejn, b'konformità mal-proċedura prevista fl-Artikolu 218 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, jidħlu fi ftehim li jistabbilixxi t-termini u l-kundizzjonijiet tar-regoli ddettaljati għal aċċess għat-tali *data*, informazzjoni u servizzi, u l-qafas għall-iskambju u għall-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata.

2. L-aċċess ta' pajjiżi terzi jew ta' organizzazzjonijiet internazzjonali għas-Servizz Pubbliku Regolat ipprovdut minn Galileo għandu jiġi rregolat bl-Artikolu 3(5) tad-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[28].

Artikolu 9

Sjieda u użu tal-assi

1. L-Unjoni għandha tkun is-sid tal-assi tanġibbli u intanġibbli kollha li jinħolqu jew li jiġu żviluppati fil-qafas tal-komponenti tal-Programm. Għal dak l-għan, il-Kummissjoni għandha tieħu l-passi meħtieġa biex tiżgura li l-kuntratti, il-ftehimiet u arranġamenti oħra rilevanti marbuta ma' dawk l-attivitajiet li jistgħu jirriżultaw fil-ħolqien jew l-iżvilupp ta' tali assi jkun fihom dispożizzjonijiet li jiżguraw tali reġim ta' sjieda fir-rigward ta' dawk l-assi.

2. Il-paragrafu 1 ma għandux japplika għall-assi tanġibbli u intanġibbli li nħolqu jew li ġew żviluppati fil-qafas tal-komponenti tal-Programm, fejn l-attivitajiet li jistgħu jirriżultaw fil-ħolqien jew fl-iżvilupp ta' tali assi:

(a) jitwettqu skont għotjiet jew premjijiet iffinanzjati għalkollox mill-Unjoni;

(b) ma jkunux iffinanzjati għalkollox mill-Unjoni, jew

(c) ikunu marbuta mal-iżvilupp, mal-manifattura jew mal-użu ta' riċevituri tal-PRS li jinkorporaw l-IKUE, jew ta' komponenti ta' tali riċevituri.

3. Il-Kummissjoni għandha tieħu l-passi meħtieġa biex tiżgura li l-kuntratti, il-ftehimiet u arranġamenti oħra marbuta mal-attivitajiet imsemmija fl-ewwel paragrafu jkun fihom dispożizzjonijiet li jistabbilixxu r-reġim ta' sjieda xieraq għal dawk l-assi u, fir-rigward tal-punt (c), li l-Unjoni tkun tista' tuża r-riċevituri tal-PRS mingħajr ħlas b'konformità mad-Deċiżjoni 1104/2011/UE.

4. Il-Kummissjoni għandha tfittex li tikkonkludi kuntratti jew arranġamenti oħra ma' partijiet terzi fir-rigward:

(a) tad-drittijiet ta' sjieda eżistenti minn qabel fir-rigward tal-assi tanġibbli u intanġibbli li jinħolqu jew li jiġu żviluppati fil-qafas tal-komponenti tal-Programm;

---

[28] ĠU L 287, 4.11.2011, p. 1-8.

(b) tal-akkwiżizzjoni tas-sjieda jew tad-drittijiet tal-liċenzja fir-rigward ta' assi oħra tanġibbli jew intanġibbli meħtieġa għall-implimentazzjoni tal-Programm.

5. Il-Kummissjoni għandha tiżgura, permezz ta' qafas xieraq, l-użu ottimali tal-assi tanġibbli u intanġibbli msemmija fil-paragrafu 1 u 2 u li għandha s-sjieda tagħhom l-Unjoni.

6. B'mod partikolari, fejn dawk l-assi jikkonsistu minn drittijiet tal-proprjetà intellettwali, il-Kummissjoni għandha tiġġestixxi dawk id-drittijiet bl-iktar mod effettiv possibbli, filwaqt li tqis il-ħtieġa li tipproteġihom u li tagħtihom valur, u filwaqt li tqis l-interessi leġittimi tal-partijiet ikkonċernati kollha u tal-ħtieġa għall-iżvilupp armonjuż ta' swieq u ta' teknoloġiji ġodda u għall-kontinwità tas-servizzi pprovduti mill-komponenti tal-Programm. Għal dak l-għan, għandha tiżgura b'mod partikolari li l-kuntratti, il-ftehimiet u arranġamenti oħra rilevanti jinkludu l-possibbiltà ta' trasferiment ta' dawk id-drittijiet lil partijiet terzi, jew il-possibbiltà ta' għoti ta' liċenzji ta' partijiet terzi għal dawk id-drittijiet, u li dik l-Aġenzija tkun tista' tgawdi dawk id-drittijiet liberament fejn ikunu meħtieġa għat-twettiq tal-kompiti tagħhom skont dan ir-Regolament.

Artikolu 10

Assenza ta' garanzija

Is-servizzi, id-*data* u l-informazzjoni pprovduta mill-komponenti tal-Programm għandhom jiġu pprovduti mingħajr xi garanzija espliċita jew impliċita fir-rigward tal-kwalità, tal-akkuratezza, tad-disponibbiltà, tal-affidabbiltà, tal-veloċità u tal-idoneità tagħhom għal kwalunkwe skop. Għal dak l-għan, il-Kummissjoni għandha tieħu l-passi meħtieġa biex tiżgura li l-utenti ta' dawk is-servizzi, id-*data* u l-informazzjoni jkunu infurmati, b'mod xieraq, dwar l-assenza ta' tali garanzija.

TITOLU II

KONTRIBUZZJONI U MEKKANIŻMI BAĠITARJI

Artikolu 11

Baġit

1. Il-pakkett finanzjarju għall-implimentazzjoni tal-Programm għall-perjodu mill-2021-2027 għandu jkun ta' EUR [16-il] biljun fil-prezzijiet kurrenti.

Id-distribuzzjoni indikattiva tal-ammont imsemmi fl-ewwel sottoparagrafu għandha tkun kif ġej:

(a) fir-rigward ta' Galileo u ta' EGNOS: EUR [9,7] biljun;

(b) fir-rigward ta' Copernicus: EUR [5,8] biljun;

(c) fir-rigward tal-SSA/GOVSATCOM: EUR [0,5] biljun.

2. L-attivitajiet trasversali kif previsti skont l-Artikolu 3 għandhom jiġu ffinanzjati skont il-komponenti tal-Programm.

3. L-approprjazzjonijiet baġitarji tal-Unjoni li jkunu assenjati lill-Programm għandhom ikopru l-attivitajiet kollha meħtieġa biex jintlaħqu l-għanijiet imsemmija fl-Artikolu 4. Din in-nefqa tista' tkopri:

(a) l-istudji u l-laqgħat tal-esperti, b'mod partikolari l-konformità mal-limiti tal-kost u tal-ħin tagħhom;

(b) l-attivitajiet ta' informazzjoni u ta' komunikazzjoni, inkluża l-komunikazzjoni korporattiva dwar il-prijoritajiet tal-politiki tal-Unjoni fejn dawn ikunu marbuta

direttament mal-għanijiet ta' dan ir-Regolament, b'mod partikolari biex jinħolqu sinerġiji ma' politiki oħra tal-Unjoni;

(c) in-netwerks tat-teknoloġija tal-informazzjoni li jkollhom il-funzjoni li jipproċessaw jew li jiskambjaw l-informazzjoni, u l-miżuri dwar il-ġestjoni amministrattiva, inkluż fil-qasam tas-sigurtà, li jkunu implimentati mill-Kummissjoni;

(d) assistenza teknika u amministrattiva għall-implimentazzjoni tal-Programm, bħal attivitajiet ta' tħejjija, ta' monitoraġġ, ta' kontroll, ta' awditjar u ta' evalwazzjoni, inklużi sistemi korporattivi tat-teknoloġiji tal-informazzjoni.

4. L-azzjonijiet li jirċievu finanzjament kumulattiv minn programmi differenti tal-Unjoni għandhom jiġu awditjati darba biss, billi jiġu koperti l-programmi involuti kollha u r-regoli applikabbli rispettivi tagħhom.

5. L-impenji baġitarji marbuta mal-Programm u li jkopru l-attivitajiet li jkunu estiżi fuq iktar minn sena finanzjarja waħda jistgħu jinqasmu fuq diversi snin f'pagamenti akkont annwali.

6. Ir-riżorsi allokati lill-Istati Membri fil-qafas ta' ġestjoni kondiviża jistgħu, fuq talba tagħhom, jiġu ttrasferiti lill-Programm. Il-Kummissjoni għandha timplimenta dawk ir-riżorsi direttament skont il-punt (a) tal-Artikolu 62(1) tar-Regolament Finanzjarju jew indirettament skont il-punt (c) ta' dak l-Artikolu. Fejn ikun possibbli dawk ir-riżorsi għandhom jintużaw għall-benefiċċju tal-Istat Membru kkonċernat.

Artikolu 12

Dħul assenjat

1. Id-dħul iġġenerat mill-komponenti tal-Programm għandu jitħallas fil-baġit tal-Unjoni u għandu jintuża biex jiffinanzja l-komponent li jkun iġġenera d-dħul.

2. L-Istati Membri jistgħu jallokaw kontribuzzjoni finanzjarja addizzjonali għal komponent tal-Programm, bil-kundizzjoni li tali elementi addizzjonali ma joħolqux xi piż finanzjarju jew tekniku jew xi dewmien għall-komponent ikkonċernat.

3. Il-finanzjament addizzjonali msemmi f'dan l-Artikolu għandu jiġi ttrattat bħala dħul assenjat estern skont l-[Artikolu 21(2)] tar-Regolament Finanzjarju.

Artikolu 13

Implimentazzjoni u forom ta' finanzjament mill-UE

1. Il-Programm għandu jiġi implimentat b'ġestjoni diretta skont ir-Regolament Finanzjarju jew b'ġestjoni indiretta flimkien ma' korpi msemmija fl-[Artikolu 62(1)(c)] tar-Regolament Finanzjarju.

2. Il-Programm jista' jipprovdi finanzjament fi kwalunkwe waħda mill-forom stabbiliti fir-Regolament Finanzjarju, b'mod partikolari l-għotjiet, il-premjijiet u l-akkwist. Jista' jipprovdi wkoll finanzjament fil-forma ta' strumenti finanzjarji f'operazzjonijiet ta' taħlit.

TITOLU III

DISPOŻIZZJONIJIET FINANZJARJI

KAPITOLU I

Akkwist

Artikolu 14

Prinċipji tal-akkwist

L-awtoritajiet kontraenti għandhom jaġixxu b'konformità mal-prinċipji li ġejjin fil-proċeduri tal-akkwist għall-iskop tal-Programm:

(a) il-promozzjoni fl-Istati Membri kollha, tul il-katina tal-provvista kollha, tal-iktar parteċipazzjoni wiesgħa u miftuħa possibbli tan-negozji ġodda, tal-entranti ġodda, tal-impriżi żgħar u ta' daqs medju, u ta' operaturi ekonomiċi oħra, inkluż ir-rekwiżit tas-sottokuntrattar mill-offerenti;

(b) l-evitar, fejn ikun possibbli, ta' dipendenza żejda fuq fornitur uniku, b'mod partikolari għat-tagħmir u għas-servizzi kritiċi, filwaqt li jitqiesu l-għanijiet tal-indipendenza teknoloġika u tal-kontinwità tas-servizzi;

(c) b'deroga mill-Artikolu 167 tar-Regolament Finanzjarju, l-użu, kull fejn ikun xieraq, ta' diversi sorsi ta' forniment sabiex jiġi żgurat kontroll ġenerali aħjar tal-komponenti kollha tal-Programm, tal-kost tagħhom u tal-iskeda tagħhom;

(d) it-trawwim tal-awtonomija tal-Unjoni, b'mod partikolari f'termini teknoloġiċi;

(e) l-iżgurar tas-sigurtà tal-komponenti tal-Programm u l-għoti ta' kontribut għall-protezzjoni tal-interess essenzjali tas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha;

(f) l-issodisfar tal-kriterji soċjali u ambjentali xierqa.

Artikolu 15

Kuntratti kundizzjonali b'pagamenti fi stadji

1. L-awtorità kontraenti tista' tagħti kuntratt fil-forma ta' kuntratt kundizzjonali b'pagamenti fi stadji.

2. Kuntratt kundizzjonali b'pagamenti fi stadji għandu jinkludi stadju fiss li jirriżulta f'impenn sod ta' forniment tax-xogħlijiet, tal-provvisti u tas-servizzi kkuntrattati għal dak l-istadju, u stadju wieħed jew iktar li jkunu kundizzjonali f'termini kemm tal-baġit kif ukoll tal-eżekuzzjoni. Id-dokumenti tas-sejħa għall-offerti jirreferu għall-karatteristiki speċifiċi tal-kuntratti kundizzjonali b'pagamenti fi stadji. B'mod partikolari, dawn għandhom jispeċifikaw is-suġġett tal-kuntratt, il-prezz jew l-arranġamenti biex jiġu stabbiliti l-prezz u l-arranġamenti għall-forniment tax-xogħlijiet, tal-provvisti u tas-servizzi f'kull stadju.

3. L-obbligi tal-istadju fiss għandhom ikunu parti minn ġabra sħiħa konsistenti ta' obbligi; l-istess japplika għall-obbligi f'kull stadju kundizzjonali, filwaqt li jitqiesu l-obbligi fl-istadji preċedenti.

4. It-twettiq ta' kull stadju kundizzjonali għandha tkun soġġetta għal deċiżjoni mill-awtorità kontraenti, innotifikata lill-kuntrattur b'konformità mal-kuntratt.

Artikolu 16

Kuntratti ta' rimborż tal-kostijiet

1. L-awtorità kontraenti tista' tagħżel kuntratt ta' rimborż sħiħ jew parzjali tal-kostijiet, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 3.

Il-prezz li jrid jitħallas għandu jikkonsisti mir-rimborż tal-kostijiet diretti kollha mġarrba effettivament mill-kuntrattur fit-twettiq tal-kuntratt, bħan-nefqa fuq il-ħaddiema, il-materjali, l-oġġetti konsumabbli, u l-użu tat-tagħmir u tal-infrastrutturi meħtieġa għat-twettiq tal-

kuntratt, il-kostijiet indiretti u qligħ, jew inkella kumpens tat-tariffa ta' inċentiv abbażi li jintlaħqu l-għanijiet fir-rigward tal-iskedi tat-twettiq u tat-twassil.

2. Il-kuntratti ta' rimborż tal-kostijiet għandhom jistipulaw prezz limitu massimu.

3. L-awtorità kontraenti tista' tagħżel kuntratt ta' rimborż sħiħ jew parzjali f'każijiet fejn ikun diffiċli jew mhux adattat li jiġi pprovdut prezz fiss akkurat minħabba l-inċertezzi inerenti fit-twettiq tal-kuntratt minħabba li:

(a) il-kuntratt ikollu karatteristiki kumplessi ħafna jew karatteristiki li jirrikjedu l-użu ta' teknoloġija ġdida u li, għalhekk, jinkludi għadd sinifikanti ta' riskji tekniċi; jew

(b) l-attivitajiet soġġetti għall-kuntratt iridu, għal raġunijiet operazzjonali, jibdew minnufih anke jekk ma jkunx għadu possibbli li jiġi stabbilit prezz fiss riġidu sħiħ minħabba riskji sinifikanti jew peress li t-twettiq tal-kuntratt ikun jiddependi parzjalment fuq it-twettiq ta' kuntratti oħra.

4. Il-prezz limitu għal kuntratt ta' rimborż sħiħ jew parzjali tal-kostijiet għandu jkun il-prezz massimu pagabbli. Il-prezz tal-kuntratt jista' jiġi emendat skont l-[Artikolu 172] tar-Regolament Finanzjarju.

Artikolu 17

Sottokuntrattar

1. Sabiex l-entranti ġodda, l-impriżi żgħar u ta' daqs medju u n-negozji ġodda jiġu mħeġġa joffru l-iktar kopertura ġeografika wiesgħa possibbli filwaqt li tiġi protetta l-awtonomija strateġika tal-Unjoni, l-awtorità kontraenti tista' titlob li l-offerent jissottokuntratta parti mill-kuntratt permezz ta' sejħa għall-offerti kompetittiva fil-livelli xierqa ta' sottokuntrattar lil kumpaniji oħra għajr dawk li jiffurmaw parti mill-grupp tal-offerent.

2. L-awtorità kontraenti għandha tesprimi s-sehem rikjest tal-kuntratt li jrid jiġi sottokuntrattat fil-forma ta' firxa minn persentaġġ minimu sa wieħed massimu.

3. Kwalunkwe deroga minn talba skont il-paragrafu 1 għandha tiġi ġġustifikata mill-offerent.

KAPITOLU II

Għotjiet, premjijiet u operazzjonijiet ta' taħlit

Artikolu 18

Għotjiet u premjijiet

1. L-Unjoni tista' tkopri sa 100 % tal-kostijiet eliġibbli, mingħajr preġudizzju għall-prinċipji tal-kofinanzjament.

2. B'deroga mill-[Artikolu 181(6)] tar-Regolament Finanzjarju, il-kostijiet eliġibbli indiretti għandhom jiġu stabbiliti billi tiġi applikata rata fissa ta' 25 % tat-total tal-kostijiet eliġibbli diretti, esklużi l-kostijiet eliġibbli diretti għas-sottokuntrattar u għall-kostijiet ta' riżorsi disponibbli bis-saħħa tal-partijiet terzi u li ma jintużawx fil-bini tal-benefiċjarju, kif ukoll is-sostenn finanzjarju għall-partijiet terzi.

3. Minkejja l-paragrafu 2, il-kostijiet indiretti jistgħu jiġu ddikjarati fil-forma ta' somma f'daqqa jew kostijiet unitarji, meta dan ikun previst fil-programm ta' ħidma msemmi fl-Artikolu 100.

4. B'deroga mill-[Artikolu 204] tar-Regolament Finanzjarju, l-ammont massimu ta' sostenn finanzjarju li jista' jitħallas lil parti terza ma għandux jaqbeż EUR 200 000.

Artikolu 19

Sejħiet konġunti għall-għotjiet

Il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament jistgħu joħorġu sejħa konġunta għall-proposti ma':

(a) pajjiżi terzi, inklużi l-organizzazzjonijiet jew l-aġenziji xjentifiċi u teknoloġiċi;

(b) organizzazzjonijiet internazzjonali;

(c) entitajiet ġuridiċi mingħajr skop ta' qligħ.

Fil-każ ta' sejħa konġunta, għandhom jiġu stabbiliti proċeduri konġunti għall-għażla u għall-evalwazzjoni tal-proposti. Il-proċeduri jridu jinvolvu grupp ibbilanċjat ta' esperti maħtura minn kull parti.

Artikolu 20

Għotjiet għall-akkwist prekummerċjali u għall-akkwist ta' soluzzjonijiet innovattivi

1. L-azzjonijiet jistgħu jinvolvu akkwist prekummerċjali jew akkwist pubbliku ta' soluzzjonijiet innovattivi jew ikollhom dawn bħala l-għan primarju tagħhom, li għandhom jitwettqu minn benefiċjarji li jkunu awtoritajiet kontraenti jew entitajiet kontraenti kif definiti fid-Direttivi 2014/24/UE, 2014/25/UE u 2009/81/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.

2. Il-proċeduri tal-akkwist:

   (a) għandhom ikunu konformi mal-prinċipji tat-trasparenza, tan-nondiskriminazzjoni, tat-trattament indaqs, tal-ġestjoni finanzjarja tajba, tal-proporzjonalità u tar-regoli tal-kompetizzjoni;

   (b) għall-akkwist prekummerċjali, jistgħu jipprevedu kundizzjonijiet speċifiċi bħall-post tat-twettiq tal-attivitajiet bl-akkwist li jkun limitat għat-territorju tal-Istati Membri u ta' pajjiżi assoċjati;

   (c) jistgħu jawtorizzaw l-għoti ta' diversi kuntratti fl-istess proċedura (akkwist minn diversi sorsi); u

   (d) għandhom jipprevedu l-għoti tal-kuntratti lill-offerent(i) li joffru l-iktar offerta ekonomikament vantaġġuża filwaqt li jiżguraw l-assenza ta' kunflitt ta' interess.

3. Il-kuntrattur li jiġġenera r-riżultati fl-akkwist prekummerċjali għandu jkollu minn tal-inqas is-sjieda tad-drittijiet tal-proprjetà intellettwali assoċjati. L-awtoritajiet kontraenti minn tal-inqas għandhom igawdu d-drittijiet tal-aċċess mingħajr royalties għar-riżultati għall-użu tagħhom stess u d-dritt tal-għoti, jew li jirrikjedu l-għoti mill-kuntratturi parteċipanti, ta' liċenzji mhux esklużivi lil partijiet terzi għall-esplojtazzjoni tar-riżultati għall-awtorità kontraenti b'kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli mingħajr ebda dritt għas-sottoliċenzjar. Jekk kuntrattur ma jwettaqx l-esplojtazzjoni kummerċjali tar-riżultati fi żmien perjodu partikolari wara l-akkwist prekummerċjali kif identifikat fil-kuntratt, l-awtoritajiet kontraenti jistgħu jirrikjedu li jittrasferilhom kwalunkwe sjieda tar-riżultati.

Artikolu 21

Operazzjonijiet ta' taħlit

L-operazzjonijiet ta' taħlit deċiżi skont dan il-Programm għandhom jiġu implimentati skont ir-[Regolament dwar l-InvestEU] u t-Titolu X tar-Regolament Finanzjarju.

KAPITOLU IV

Dispożizzjonijiet finanzjarji oħra

Artikolu 22

Finanzjament kumulattiv, kumplementari u kkombinat

1. Azzjoni li tkun irċeviet kontribuzzjoni minn programm ieħor tal-Unjoni tista' tirċievi wkoll kontribuzzjoni fil-qafas tal-Programm, diment li l-kontribuzzjonijiet ma jkoprux l-istess kostijiet. Ir-regoli ta' kull programm ta' kontribuzzjoni tal-Unjoni għandhom japplikaw għall-kontribuzzjoni rispettiva tiegħu għall-azzjoni. Il-finanzjament kumulattiv ma għandux jaqbeż it-total tal-kostijiet eliġibbli tal-azzjoni u s-sostenn mill-programmi differenti tal-Unjoni jista' jiġi kkalkolat fuq bażi prorata b'konformità mad-dokumenti li jistabbilixxu l-kundizzjonijiet għas-sostenn.

2. L-azzjonijiet li jingħataw ċertifikazzjoni ta' Siġill ta' Eċċellenza, jew li għandhom ikunu konformi mal-kundizzjonijiet kumulattivi li ġejjin:

   (a) ikunu ġew ivvalutati f'sejħa għall-proposti fil-qafas tal-Programm;

   (b) ikunu konformi mar-rekwiżiti minimi ta' kwalità ta' dik is-sejħa għall-proposti;

   (c) ma jistgħux jiġu ffinanzjati fil-qafas ta' dik is-sejħa għall-proposti minħabba limitazzjonijiet baġitarji;

   jistgħu jirċievu s-sostenn mill-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, mill-Fond ta' Koeżjoni, mill-Fond Soċjali Ewropew+ jew mill-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali, skont il-paragrafu 5 tal-Artikolu [67] tar-Regolament (UE) XX [ir-Regolament dwar id-Dispożizzjonijiet Komuni] u skont l-Artikolu [8] tar-Regolament (UE) XX [il-Finanzjament, il-ġestjoni u l-monitoraġġ tal-Politika Agrikola Komuni], diment li tali azzjonijiet ikunu konsistenti mal-għanijiet tal-programm ikkonċernat. Għandhom japplikaw ir-regoli dwar il-Fond li jipprovdi s-sostenn.

Artikolu 23

Sħubijiet

1. Il-Programm jista' jiġi implimentat permezz ta' sħubijiet.

2. Is-sħubijiet li fihom tipparteċipa l-Unjoni għandhom:

   (a) jiġu stabbiliti f'każijiet fejn dawn jilħqu l-għanijiet tal-programm spazjali tal-Unjoni b'mod iktar effettiv milli tista' l-Unjoni waħedha;

   (b) jiġu bbażati fuq il-prinċipji tal-valur miżjud għall-Unjoni, it-trasparenza, il-ftuħ, l-impatt, l-effett ta' ingranaġġ, l-impenn finanzjarju fit-tul tal-partijiet involuti kollha, il-flessibbiltà, il-koerenza u l-kumplementarjetà mal-Unjoni, l-inizjattivi lokali, reġjonali, nazzjonali u internazzjonali, u għandhom iqisu l-kondiviżjoni tar-riskji, u l-kundizzjonijiet għar-responsabbiltà u għas-sjieda tal-assi tanġibbli u intanġibbli.

Artikolu 24

Akkwist konġunt

1. Minbarra d-dispożizzjonijiet tal-[Artikolu 165] tar-Regolament Finanzjarju, il-Kummissjoni u l-Aġenzija jistgħu jwettqu proċeduri ta' akkwist konġunt mal-Aġenzija Spazjali Ewropea jew ma' organizzazzjonijiet internazzjonali oħra involuti fl-implimentazzjoni tal-komponenti tal-Programm.

2. Ir-regoli tal-akkwist applikabbli fl-[Artikolu 165] tar-Regolament Finanzjarju għandhom japplikaw b'analoġija diment li fi kwalunkwe każ jiġu applikati d-dispożizzjonijiet proċedurali applikabbli għall-istituzzjonijiet.

Artikolu 25

Protezzjoni tal-interessi essenzjali tas-sigurtà

Fejn ikun meħtieġ għall-protezzjoni tal-interessi essenzjali tas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, b'mod partikolari fir-rigward tal-ħtieġa li jiġu kkonservati l-integrità u r-reżiljenza tas-sistemi tal-Unjoni, kif ukoll l-awtonomija tal-bażi industrijali li fuqhom huma msejsa, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi l-kundizzjonijiet meħtieġa ta' eliġibbiltà applikabbli għall-akkwist, għall-għotjiet jew għall-premjijiet koperti b'dan it-Titolu. Għandha tingħata attenzjoni partikolari, għal dak l-għan, għall-ħtieġa li l-impriżi eliġibbli jkunu stabbiliti fi Stat Membru, li jieħdu l-impenn li jwettqu kwalunkwe attività rilevanti fl-Unjoni u li jkunu kkontrollati effettivament mill-Istati Membri jew minn ċittadini tal-Istati Membri. Dawk il-kundizzjonijiet għandhom ikunu inklużi fid-dokumenti marbuta mal-akkwist, mal-għotja jew mal-premju, skont kif ikun applikabbli. Fil-każ ta' akkwist, il-kundizzjonijiet għandhom japplikaw għaċ-ċiklu tal-ħajja kollu tal-kuntratt li jirriżulta minnu.

Artikolu 26

Protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni

Fejn pajjiż terz jipparteċipa fil-Programm b'deċiżjoni fil-qafas ta' ftehim internazzjonali jew bis-saħħa ta' kwalunkwe strument ġuridiku ieħor, il-pajjiż terz għandu jagħti d-drittijiet u l-aċċess meħtieġa għall-uffiċjal ta' awtorizzazzjoni responsabbli, għall-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) u għall-Qorti Ewropea tal-Awdituri biex jeżerċitaw b'mod komprensiv il-kompetenzi rispettivi tagħhom. Fil-każ tal-OLAF, tali drittijiet għandhom jinkludu d-dritt li jwettaq l-investigazzjonijiet, inklużi l-kontrolli u l-ispezzjonijiet fuq il-post, kif previst fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar investigazzjonijiet immexxija mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF).

TITOLU IV

GOVERNANZA TAL-PROGRAMM

Artikolu 27

Prinċipji ta' governanza

Il-governanza tal-Programm għandha tkun ibbażata fuq il-prinċipji li ġejjin:

(a) distribuzzjoni rigoruża tal-kompiti u tar-responsabbiltajiet bejn l-entitajiet involuti fl-implimentazzjoni tal-Programm, b'mod partikolari bejn l-Istati Membri, il-Kummissjoni, l-Aġenzija u l-Aġenzija Spazjali Ewropea;

(b) kontroll qawwi tal-Programm, inkluża aderenza rigoruża għall-kost u għall-iskeda mill-entitajiet kollha, fl-oqsma rispettivi ta' kompetenza tagħhom skont dan ir-Regolament;

(c) ottimizzazzjoni u razzjonalizzazzjoni tal-użu tal-istrutturi;

(d) kunsiderazzjoni sistematika tal-ħtiġijiet tal-utenti tas-servizzi pprovduti mill-komponenti tal-Programm, kif ukoll tal-evoluzzjonijiet xjentifiċi u teknoloġiċi marbuta ma' dawk is-servizzi;

(e) sforzi kostanti biex jiġu kkontrollati u jitnaqqsu r-riskji.

Artikolu 28

Rwol l-Istati Membri

1. L-Istati Membri jistgħu jipparteċipaw fil-Programm billi jagħtu kontribut bil-kompetenza, bl-għarfien u bl-assistenza teknika tagħhom, b'mod partikolari fil-qasam tas-sikurezza u tas-sigurtà u, fejn ikun meħtieġ, billi jaraw li l-informazzjoni u l-infrastruttura fil-pussess tagħhom jew li jinsabu fit-territorju tagħhom ikunu disponibbli għall-Unjoni, inkluż billi jiġi żgurat l-aċċess effiċjenti u mingħajr ostakli u l-użu tad-*data* fil-post u b'kooperazzjoni mal-Kummissjoni biex tittejjeb id-disponibbiltà tad-*data* fil-post meħtieġa mill-Programm.

2. Il-Kummissjoni jew, għall-kompiti msemmija fl-Artikolu 30, l-Aġenzija, jistgħu jinkarigaw kompiti speċifiċi lill-Istati Membri jew lill-aġenziji nazzjonali jew lil gruppi ta' dawn l-Istati Membri jew l-aġenziji nazzjonali. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li l-Programm jimxi ħarir, u biex jippromwovu l-użu tagħhom, inkluż billi jgħinu fil-protezzjoni tal-frekwenzi meħtieġa għal dan il-programm.

3. L-Istati Membri u l-Kummissjoni għandhom jaħdmu flimkien sabiex jiżviluppaw il-komponent fil-post meħtieġ għall-użu tas-sistemi spazjali u sabiex jiffaċilitaw l-użu tas-settijiet tad-*data* fil-post sal-potenzjal kollu tagħhom.

4. Fil-qasam tas-sigurtà, l-Istati Membri għandhom iwettqu l-kompiti msemmija fl-Artikolu 34(4).

Artikolu 29

Rwol il-Kummissjoni

1. Il-Kummissjoni għandu jkollha r-responsabbiltà ġenerali għall-implimentazzjoni tal-Programm, inkluż fil-qasam tas-sigurtà. B'konformità ma' dan ir-Regolament, għandha tistabbilixxi l-prijoritajiet u l-evoluzzjoni fit-tul tal-Programm u għandha twettaq is-superviżjoni tal-implimentazzjoni tiegħu, filwaqt li tqis kif suppost l-impatt tiegħu fuq politiki oħra tal-Unjoni.

2. Il-Kummissjoni għandha tiġġestixxi l-komponent tal-Programm fejn tali ġestjoni ma tkunx inkarigata lil entità oħra.

3. Il-Kummissjoni għandha tiżgura li jkun hemm diviżjoni ċara tal-kompiti bejn id-diversi entitajiet involuti fil-Programm u għandha tikkoordina l-attivitajiet bejn dawk l-entitajiet.

4. Meta jkun meħtieġ biex il-funzjonament tal-Programm jimxi ħarir u biex il-forniment tas-servizzi pprovduti mill-komponenti tal-Programm jimxu ħarir, il-Kummissjoni, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, għandha tistabbilixxi l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u operazzjonali meħtieġa għall-implimentazzjoni u għall-evoluzzjoni ta' dawk il-komponenti u tas-servizzi li jipprovdu wara li tkun ikkonsultat lill-utenti u lill-partijiet ikkonċernati rilevanti l-oħra kollha. Meta tistabbilixxi dawk l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u operazzjonali, il-Kummissjoni għandha tevita li tnaqqas il-livell ġenerali tas-sigurtà u li tissodisfa imperattiv ta' retrokompatibbiltà.

   Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

5. Il-Kummissjoni għandha tippromwovi u tiżgura l-użu tad-*data* u tas-sistemi pprovduti mill-komponenti tal-Programm fis-setturi pubbliċi u privati tal-ekonomija, inkluż b'sostenn għall-iżvilupp xieraq ta' dawk is-servizzi u bit-trawwim ta' ambjent stabbli fit-tul. Għandha tiżviluppa sinerġiji bejn l-applikazzjonijiet tad-diversi komponenti tal-Programm. Għandha tiżgura l-kumplementarjetà, il-konsistenza, is-sinerġiji u r-rabtiet bejn il-Programm u azzjonijiet u programmi oħra tal-Unjoni.

6. Fejn ikun xieraq, għandha tiżgura l-koordinazzjoni mal-attivitajiet li jitwettqu fis-settur spazjali fil-livelli nazzjonali, internazzjonali u tal-Unjoni. Għandha tħeġġeġ il-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri u tippromwovi l-konverġenza tal-kapaċitajiet teknoloġiċi u tal-iżviluppi tagħhom fil-qasam spazjali.

Artikolu 30

Rwol l-Aġenzija

1. L-Aġenzija għandu jkollha l-kompiti tagħha stess li ġejjin:

(a) l-iżgurar, permezz tal-Bord tagħha għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà tal-komponenti kollha tal-Programm b'konformità mal-Kapitolu II tat-Titolu V;

(b) it-twettiq tal-kompiti msemmija fl-Artikolu 34(2) u (3);

(c) it-twettiq ta' attivitajiet ta' komunikazzjoni u ta' promozzjoni, kif ukoll attivitajiet marbuta mal-kummerċjalizzazzjoni tas-servizzi offruti minn Galileo u minn EGNOS;

(d) l-għoti ta' għarfien espert tekniku lill-Kummissjoni.

2. Il-Kummissjoni għandha tinkariga lill-Aġenzija bil-kompiti li ġejjin:

(a) il-ġestjoni tal-esplojtazzjoni ta' EGNOS u ta' Galileo, kif imsemmi fl-Artikolu 43;

(b) il-koordinazzjoni ġenerali ta' aspetti marbuta mal-utenti ta' GOVSATCOM b'kollaborazzjoni mill-qrib mal-aġenziji rilevanti tal-Unjoni u mas-SEAE għall-missjonijiet u għall-operazzjonijiet ta' ġestjoni tal-kriżijiet;

(c) l-implimentazzjoni tal-attivitajiet marbuta mal-iżvilupp tal-applikazzjonijiet u tas-servizzi downstream abbażi tal-komponenti tal-Programm.

3. Il-Kummissjoni tista' tinkariga kompiti oħra lill-Aġenzija, inkluż it-twettiq tal-attivitajiet ta' komunikazzjoni, ta' promozzjoni u ta' kummerċjalizzazzjoni tad-*data* u tal-informazzjoni, kif ukoll attivitajiet oħra marbuta mal-użu mill-utenti fir-rigward tal-komponenti tal-Programm għajr Galileo u EGNOS.

4. Il-kompiti msemmija fil-paragrafi 2 u 3 għandhom jiġu inkarigati mill-Kummissjoni permezz ta' ftehim ta' kontribuzzjoni skont l-[Artikolu 2(18)] u t-[Titolu VI] tar-Regolament Finanzjarju.

Artikolu 31

Rwol l-Aġenzija Spazjali Ewropea

1. L-Aġenzija Spazjali Ewropea tista' tiġi inkarigata bil-kompiti li ġejjin:

(a) fir-rigward ta' Copernicus: l-iżvilupp, id-disinn u l-kostruzzjoni tal-infrastruttura spazjali ta' Copernicus, inklużi l-operazzjonijiet ta' dik l-infrastruttura;

(b) fir-rigward ta' Galileo u ta' EGNOS: l-evoluzzjoni tas-sistemi, l-iżvilupp tas-segment tal-art u d-disinn u l-iżvilupp tas-satelliti;

(c) fir-rigward tal-komponenti kollha tal-Programm b'attivitajiet ta' riċerka u ta' żvilupp fl-oqsma tal-għarfien espert tagħha.

2. Il-Kummissjoni għandha tikkonkludi ftehim qafas ta' sħubija finanzjarja kif previst fl-[Artikolu 130] tar-Regolament Finanzjarju, flimkien mal-Aġenzija u mal-Aġenzija Spazjali Ewropea. Dak il-ftehim qafas ta' sħubija finanzjarja għandu:

– jiddefinixxi b'mod ċar ir-responsabbiltajiet u l-obbligi tal-Aġenzija Spazjali Ewropea fir-rigward tal-Programm;

– jirrikjedi li l-Aġenzija Spazjali Ewropea tikkonforma mar-regoli tas-sigurtà tal-programm tal-Unjoni, b'mod partikolari fir-rigward tal-ipproċessar ta' informazzjoni klassifikata;

– jistipula l-kundizzjonijiet tal-ġestjoni tal-fondi mogħtija lill-Aġenzija Spazjali Ewropea, partikolarment fir-rigward tal-akkwist pubbliku, il-proċeduri ta' ġestjoni, ir-riżultati mistennija li jkun tkejlu permezz ta' indikaturi tal-prestazzjoni, il-miżuri applikabbli f'każ ta' nuqqas ta' implimentazzjoni jew implimentazzjoni frawdolenti tal-kuntratti f'termini tal-kostijiet, l-iskeda u r-riżultati, kif ukoll l-istrateġija ta' komunikazzjoni u r-regoli fir-rigward tas-sjieda tal-assi tanġibbli u intanġibbli kollha; dawn il-kundizzjonijiet għandhom ikunu konformi mat-Titoli III u V ta' dan ir-Regolament u mar-Regolament Finanzjarju;

– jirrikjedi l-parteċipazzjoni tal-Kummissjoni u, fejn ikun rilevanti, tal-Aġenzija fil-laqgħat tal-Bord tal-Evalwazzjoni tal-Offerti tal-Aġenzija Spazjali Ewropea fir-rigward tal-Programm;

– jistabbilixxi miżuri ta' monitoraġġ u ta' kontroll, li għandhom jinkludu, b'mod partikolari, sistema ta' tbassir tal-kostijiet, il-forniment sistematiku ta' informazzjoni dwar il-kostijiet u l-iskeda lill-Kummissjoni jew, fejn ikun xieraq, lill-Aġenzija, u fil-każ ta' diskrepanza bejn il-baġits ippjanati, il-prestazzjoni u l-iskeda, azzjoni korrettiva li tiżgura t-twettiq tal-kompiti assenjati fil-limiti tal-baġits allokati u penali kontra l-Aġenzija Spazjali Ewropea fejn din id-diskrepanza tkun attribwibbli direttament lilha;

– jistabbilixxi l-prinċipji għar-remunerazzjoni tal-Aġenzija Spazjali Ewropea, li għandhom ikunu proporzjonati għad-diffikultà tal-kompiti li jridu jitwettqu, b'konformità mal-prezzijiet tas-suq u mat-tariffi tal-entitajiet l-oħra involuti, inkluża l-Unjoni, u li jistgħu, fejn ikun xieraq, ikunu bbażati fuq indikaturi tal-prestazzjoni; dawk it-tariffi ma għandhomx ikopru l-kostijiet ġenerali li mhumiex assoċjati mal-attivitajiet fdati lill-Aġenzija Spazjali Ewropea mill-Unjoni.

3. Il-konklużjoni tal-ftehim qafas ta' sħubija finanzjarja msemmi fil-paragrafu 2 għandha tkun kontinġenti fuq l-istabbiliment, fl-Aġenzija Spazjali Ewropea, ta' strutturi interni u ta' metodu operazzjonali, b'mod partikolari għat-teħid tad-deċiżjonijiet, għall-metodi ta' ġestjoni u għar-responsabbiltà, li jagħmluha possibbli li tiġi żgurata protezzjoni massima għall-interessi tal-Unjoni u li jkun hemm konformità mad-deċiżjonijiet tagħha, inkluż għall-attivitajiet iffinanzjati mill-Aġenzija Spazjali Ewropea, li jkollhom impatt fuq il-Programm.

4. Mingħajr preġudizzju għall-ftehim qafas ta' sħubija finanzjarja msemmi fil-paragrafu 4, il-Kummissjoni jew l-Aġenzija jistgħu jitolbu lill-Aġenzija Spazjali Ewropea tipprovdi l-għarfien espert tekniku u l-informazzjoni meħtieġa biex iwettqu l-kompiti assenjati lilhom b'dan ir-Regolament.

Artikolu 32

Rwol l-entitajiet l-oħra

1. Il-Kummissjoni tista' tinkariga, għalkollox jew parzjalment, permezz ta' ftehimiet ta' kontribuzzjoni, l-implimentazzjoni tal-komponenti tal-Programm lil entitajiet oħra għajr dawk imsemmija fl-Artikolu 30 u 31, inkluż:

(a) it-tħaddim tal-infrastruttura spazjali ta' Copernicus jew ta' partijiet minnha, li jista' jiġi inkarigat lill-EUMETSAT;

(b) l-implimentazzjoni tas-servizzi ta' Copernicus jew ta' partijiet minnhom lill-aġenziji, lill-korpi jew lill-organizzazzjonijiet rilevanti.

2. Il-kriterji għall-għażla ta' tali entitajiet inkarigati għandhom, b'mod partikolari, jirriflettu l-ħila tagħhom li jiżguraw il-kontinwità u, fejn ikun xieraq, is-sigurtà tal-operazzjonijiet bl-ebda tfixkil jew bi tfixkil minimu għall-attivitajiet ta' Copernicus.

TITOLU V

SIGURTÀ TAL-PROGRAMM

KAPITOLU I

Sigurtà tal-Programm

Artikolu 33

Prinċipji tas-sigurtà

Is-sigurtà tal-Programm għandha tkun ibbażata fuq il-prinċipji li ġejjin:

(a) il-kunsiderazzjoni tal-esperjenza tal-Istati Membri fil-qasam tas-sigurtà u t-teħid ta' ispirazzjoni mill-aqwa prattiki tagħhom;

(b) l-użu ta' standards rikonoxxuti b'mod internazzjonali u r-regoli tas-sigurtà tal-Unjoni, li jipprevedu separazzjoni bejn il-funzjonijiet operazzjonali u dawk assoċjati mal-akkreditazzjoni.

Artikolu 34

Governanza tas-sigurtà

1. Il-Kummissjoni, fil-qasam ta' kompetenza tagħha, għandha tiżgura livell għoli ta' sigurtà rigward, b'mod partikolari:

(a) il-protezzjoni tal-infrastruttura, kemm tal-art u kemm dik spazjali, u tal-forniment tas-servizzi, partikolarment kontra l-attakki fiżiċi jew ċibernetiċi;

(b) il-kontroll u l-ġestjoni tat-trasferimenti tat-teknoloġija;

(c) l-iżvilupp u l-konservazzjoni fl-Unjoni tal-kompetenza u tal-għarfien espert miksuba;

(d) il-protezzjoni ta' informazzjoni sensittiva mhux klassifikata u ta' informazzjoni klassifikata.

Għal dak l-għan, il-Kummissjoni għandha tiżgura li titwettaq analiżi tar-riskji u tat-theddid għal kull komponent tal-Programm. Abbażi ta' dik l-analiżi tar-riskji u tat-theddid, għandha tistabbilixxi, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, ir-rekwiżiti ġenerali tas-sigurtà għal kull komponent tal-Programm. B'hekk, il-Kummissjoni għandha tqis l-impatt ta' dawk ir-rekwiżiti fuq il-funzjonament bla intoppi ta' dak il-komponent, b'mod partikolari f'termini ta' kostijiet, ta' ġestjoni tar-riskji u ta' skeda, u għandha tiżgura li ma tnaqqasx il-livell ġenerali tas-sigurtà jew li ma timminax il-funzjonament tat-tagħmir eżistenti abbażi ta' dak il-komponent. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

2. L-entità responsabbli għall-ġestjoni ta' komponent tal-Programm għandha tkun responsabbli għall-ġestjoni tas-sigurtà ta' dak il-komponent u għandha, għal dak l-għan, twettaq analiżi tar-riskji u tat-theddid u l-attivitajiet meħtieġa kollha biex tiżgura u timmonitorja s-sigurtà ta' dak il-komponent, b'mod partikolari billi tistabbilixxi l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u l-proċeduri

operazzjonali, u billi timmonitorja l-konformità tagħhom mar-rekwiżiti ġenerali tas-sigurtà msemmija fil-paragrafu 1.

3. L-Aġenzija għandha:

(a) tiżgura l-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-komponenti kollha tal-Programm skont il-Kapitolu II ta' dan it-Titolu u għall-kompetenzi tal-Istati Membri;

(b) tiżgura t-tħaddim taċ-Ċentru ta' Monitoraġġ tas-Sigurtà ta' Galileo, b'konformità mar-rekwiżiti msemmija fil-paragrafu 2 u mal-istruzzjonijiet żviluppati fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Deċiżjoni 2014/496/PESK;

(c) twettaq il-kompiti assenjati lilha skont id-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE;

(d) tipprovdi l-għarfien espert tekniku tagħha lill-Kummissjoni u tipprovdilha kwalunkwe informazzjoni meħtieġa għat-twettiq tal-kompiti tagħha skont dan ir-Regolament.

4. L-Istati Membri għandhom:

(a) jieħdu miżuri li minn tal-inqas ikunu ekwivalenti għal dawk meħtieġa għall-protezzjoni tal-infrastrutturi kritiċi Ewropej skont it-tifsira tad-Direttiva tal-Kunsill 2008/114/KE tat-8 ta' Diċembru 2008 dwar l-identifikazzjoni u l-indikazzjoni tal-Infrastruttura Kritika Ewropea u l-valutazzjoni tal-ħtieġa għat-titjib tal-ħarsien tagħhom[29] u għal dawk meħtieġa għall-protezzjoni tal-infrastrutturi kritiċi nazzjonali tagħhom stess sabiex jiżguraw il-protezzjoni tal-infrastrutturi tal-art li jiffurmaw parti integrali mill-Programm u li jinsabu fit-territorju tagħhom;

(b) it-twettiq tal-kompiti ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà msemmija fl-Artikolu 41.

6. L-entitajiet involuti fil-Programm għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw is-sigurtà tal-Programm.

KAPITOLU II

Akkreditazzjoni tas-sigurtà

Artikolu 35

Awtorità għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà stabbilit fl-Aġenzija għandu jkun l-awtorità għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-komponenti kollha tal-Programm.

Artikolu 36

Prinċipji ġenerali tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà

L-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-komponenti kollha tal-Programm għandhom jitwettqu b'konformità mal-prinċipji li ġejjin:

(a) l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà u d-deċiżjonijiet għandhom jitwettqu f'kuntest ta' responsabbiltà kollettiva għas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri;

(b) għandhom isiru sforzi biex id-deċiżjonijiet fil-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jintlaħqu b'konsensus;

[29] ĠU L 345, 23.12.2008, p. 75-82.

(c) l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għandhom jitwettqu billi jintuża approċċ ta' ġestjoni u ta' valutazzjoni tar-riskji, li jikkunsidra r-riskji għas-sigurtà tal-komponent kif ukoll l-impatt fuq il-kost jew l-iskeda ta' kwalunkwe miżura biex jittaffew ir-riskji, filwaqt li jitqies l-għan li ma jitnaqqasx il-livell ġenerali ta' sigurtà ta' dan il-komponent;

(d) id-deċiżjonijiet dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandhom jitħejjew u jittieħdu minn professjonisti li jkunu kkwalifikati debitament fil-qasam tal-akkreditazzjoni ta' sistemi kumplessi, li jkollhom livell xieraq ta' approvazzjoni tas-sigurtà u li jaġixxu b'mod oġġettiv;

(e) għandhom isiru sforzi sabiex jiġu kkonsultati l-partijiet rilevanti kollha b'interess fil-problemi marbuta mas-sigurtà għal dan il-komponent;

(f) l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għandhom jitwettqu mill-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha tal-komponent skont strateġija ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà, mingħajr preġudizzju għar-rwol tal-Kummissjoni;

(g) id-deċiżjonijiet dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, filwaqt li jsegwu l-proċess definit fl-istrateġija rilevanti għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà definita minn dak il-Bord, għandhom ikunu bbażati fuq deċiżjonijiet lokali dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà meħuda mill-awtoritajiet nazzjonali rispettivi għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-Istati Membri;

(h) proċess ta' monitoraġġ permanenti, trasparenti u li jinftiehem għalkollox għandu jiżgura li r-riskji għas-sigurtà tal-komponent ikunu magħrufa, li l-miżuri tas-sigurtà jiġu definiti biex inaqqsu tali riskji għal livell aċċettabbli fid-dawl tal-ħtiġijiet tas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, biex dak il-komponent jimxi ħarir u biex dawk il-miżuri jiġu applikati skont il-kunċett ta' difiża profonda. L-effettività ta' tali miżuri għandha tiġi evalwata b'mod kontinwu. Il-proċess marbut mal-valutazzjoni u mal-ġestjoni tar-riskji għas-sigurtà għandu jsir bħala proċess iterattiv b'mod konġunt mill-partijiet ikkonċernati tal-komponent;

(i) id-deċiżjonijiet dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà għandhom jittieħdu mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà b'mod rigorożament indipendenti, inkluż fir-rigward tal-Kummissjoni u tal-korpi l-oħra responsabbli għall-implimentazzjoni tal-komponent u għall-forniment ta' servizzi relatati, kif ukoll fir-rigward tad-Direttur Eżekuttiv u tal-Bord Amministrattiv tal-Aġenzija;

(j) l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għandhom jitwettqu billi titqies kif suppost il-ħtieġa għal koordinazzjoni adegwata bejn il-Kummissjoni u l-awtoritajiet responsabbli għall-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet tas-sigurtà;

(k) l-akkreditazzjoni tas-sigurtà ta' EGNOS imwettqa mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandha tkun mingħajr preġudizzju għall-attivitajiet ta' akkreditazzjoni mwettqa għall-avjazzjoni mill-Aġenzija Ewropea tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni.

Artikolu 37

Kompiti tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jwettaq il-kompiti tiegħu mingħajr preġudizzju għar-responsabbiltajiet tal-Kummissjoni jew għal dawk inkarigati lill-korpi l-oħra tal-Aġenzija, b'mod partikolari għal kwistjonijiet marbuta mas-sigurtà, u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tal-Istati Membri fir-rigward tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà.

2. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkollu l-kompiti li ġejjin:

(a) għad-definizzjoni u għall-approvazzjoni ta' strateġija għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà li tistabbilixxi:

i) l-ambitu tal-attivitajiet meħtieġa biex titwettaq u tinżamm l-akkreditazzjoni tal-komponenti tal-Programm jew ta' partijiet minn dawn il-komponenti u kwalunkwe interkonnessjoni bejniethom u bejn sistemi jew komponenti oħra;

ii) proċess ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-komponenti tal-Programm jew ta' partijiet minn dawn il-komponenti, b'livell ta' dettall li jkun jaqbel mal-livell meħtieġ ta' assigurazzjoni u fejn jiġu ddikjarati b'mod ċar il-kundizzjonijiet għall-akkreditazzjoni;

iii) ir-rwol tal-partijiet ikkonċernati rilevanti involuti fil-proċess ta' akkreditazzjoni;

iv) skeda ta' akkreditazzjoni li tkun konformi mal-fażijiet tal-komponenti tal-Programm, b'mod partikolari fir-rigward tal-varar tal-infrastruttura u l-forniment u l-evoluzzjoni tas-servizzi;

v) il-prinċipji tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà għan-netwerks konnessi mas-sistemi stabbiliti fil-qafas tal-komponenti tal-Programm jew għall-partijiet ta' dawn il-komponenti u għat-tagħmir konness ma' sistemi stabbiliti b'dawn il-komponenti, li għandhom jitwettqu mill-entitajiet nazzjonali tal-Istati Membri kompetenti fi kwistjonijiet tas-sigurtà;

(b) għat-teħid tad-deċiżjonijiet dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà, b'mod partikolari dwar l-approvazzjoni tal-illanċjar tas-satelliti, dwar l-awtorizzazzjoni għat-tħaddim tas-sistemi stabbiliti fil-qafas tal-komponenti tal-Programm jew tal-elementi ta' dawn il-komponenti fil-konfigurazzjonijiet differenti tagħhom u għad-diversi servizzi li jipprovdu, inkluż u sas-sinjal fl-ispazju, u dwar l-awtorizzazzjoni tat-tħaddim tal-istazzjonijiet tal-art. Fir-rigward tan-netwerks u t-tagħmir konnessi mal-PRS imsemmi fl-Artikolu 44, jew ma' kwalunkwe servizz sigur ieħor li jirriżulta mill-komponenti tal-Programm, il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jieħu deċiżjonijiet biss dwar l-awtorizzazzjoni ta' korpi biex jiżviluppaw jew jimmanifatturaw teknoloġiji sensittivi tal-PRS, riċevituri tal-PRS jew moduli tas-sigurtà tal-PRS, jew kwalunkwe teknoloġija oħra jew tagħmir ieħor li jridu jiġu kkontrollati skont ir-rekwiżiti ġenerali tas-sigurtà msemmija fl-Artikolu 34(1), filwaqt li jqis il-pariri pprovduti mill-entitajiet nazzjonali kompetenti fi kwistjonijiet tas-sigurtà u r-riskji ġenerali għas-sigurtà;

(c) għall-eżami u, għajr fir-rigward ta' dokumenti li jridu jiġu adottati mill-Kummissjoni skont l-Artikolu 34(1) ta' dan ir-Regolament u l-Artikolu 8 tad-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE, għall-approvazzjoni tad-dokumentazzjoni kollha marbuta mal-akkreditazzjoni tas-sigurtà;

(d) għall-għoti ta' pariri, fil-qasam tal-kompetenza tiegħu, lill-Kummissjoni dwar it-tfassil ta' abbozzi ta' testi għall-atti msemmija fl-Artikolu 34(1) ta' dan ir-Regolament u fl-Artikolu 8 tad-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE, inkluż għall-istabbiliment ta' proċeduri operazzjonali tas-sigurtà (SecOps), u għall-forniment ta' dikjarazzjoni bil-pożizzjoni tal-konklużjoni tiegħu;

(e) għall-eżami u għall-approvazzjoni tal-valutazzjoni tar-riskji għas-sigurtà mfassla b'konformità mal-proċess ta' monitoraġġ imsemmi fl-Artikolu 36(h), filwaqt li jqis il-konformità mad-dokumenti msemmija fil-punt (c) ta' dan il-paragrafu u dawk imfassla skont l-Artikolu 34(1) ta' dan ir-Regolament u skont l-Artikolu 8 tad-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE; u għall-kooperazzjoni mal-Kummissjoni biex jiġu definiti l-miżuri ta' mitigazzjoni tar-riskji;

(f) għall-kontroll tal-implimentazzjoni tal-miżuri tas-sigurtà fir-rigward tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-komponenti tal-Programm billi jwettaq jew jisponsorja valutazzjonijiet, spezzjonijiet, awditjar jew rieżamijiet tas-sigurtà, skont l-Artikolu 41(b) ta' dan ir-Regolament;

(g) għall-approvazzjoni tal-għażla ta' prodotti u ta' miżuri ta' protezzjoni approvati kontra l-interċettazzjonijiet elettroniċi (TEMPEST) u ta' prodotti kriptografiċi approvati li jintużaw biex jipprovdu sigurtà għall-komponenti tal-Programm;

(h) għall-approvazzjoni jew, fejn ikun rilevanti, għall-parteċipazzjoni fl-approvazzjoni konġunta, flimkien mal-entitajiet rilevanti kompetenti fi kwistjonijiet tas-sigurtà, tal-interkonnessjoni bejn is-sistemi stabbiliti fil-qafas tal-komponenti tal-Programm jew tal-partijiet ta' dawn il-komponenti u sistemi oħra;

(i) għall-qbil mal-Istat Membru rilevanti fir-rigward tal-mudell għall-kontroll tal-aċċess imsemmi fl-Artikolu 41(c);

(j) għat-tħejjija ta' rapporti dwar ir-riskji u għall-infurmar tal-Kummissjoni, tal-Bord Amministrattiv u tad-Direttur Eżekuttiv bil-valutazzjoni tar-riskji tiegħu u għall-għoti ta' pariri lilhom dwar l-alternattivi tat-trattament tar-riskji residwi għal deċiżjoni partikolari dwar akkreditazzjoni tas-sigurtà;

(k) għall-assistenza lill-Kunsill u lir-Rappreżentant Għoli, b'komunikazzjoni mill-qrib mal-Kummissjoni, fl-implimentazzjoni tad-Deċiżjoni 2014/496/PESK fuq talba speċifika mill-Kunsill u/jew mir-Rappreżentant Għoli;

(l) għat-twettiq tal-konsultazzjonijiet meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu;

(m) għall-adozzjoni u għall-pubblikazzjoni tar-regoli ta' proċedura tiegħu.

3. Mingħajr preġudizzju għas-setgħat tal-Istati Membri, għandu jiġi stabbilit korp subordinat speċjali li jirrappreżenta l-Istati Membri taħt is-superviżjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà biex iwettaq il-kompiti tal-Awtorità tad-Distribuzzjoni Kriptografika (ADK) fir-rigward tal-ġestjoni tal-materjal kriptografiku tal-UE marbut mal-Programm, b'mod partikolari rigward:

(a) il-ġestjoni tal-kjavi tat-titjiriet u ta' kjavi oħra meħtieġa għall-funzjonament ta' Galileo;

(b) il-verifika tal-istabbiliment u l-infurzar tal-proċeduri għall-kontabbiltà, għat-trattament sigur, għall-ħżin u għad-distribuzzjoni tal-kjavi tal-PRS ta' Galileo.

Artikolu 38

Kompożizzjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkun magħmul minn rappreżentant ta' kull Stat Membru, rappreżentant tal-Kummissjoni u rappreżentant tar-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà (ir-"Rappreżentant Għoli"). Il-mandat tal-membri tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkun ta' erba' snin u għandu jkun jista' jiġġedded.

2. Rappreżentant tal-Aġenzija Spazjali Ewropea għandu jiġi mistieden jattendi l-laqgħat tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà bħala osservatur. Fuq bażi eċċezzjonali, rappreżentanti ta' aġenziji tal-Unjoni, ta' pajjiżi terzi jew ta' organizzazzjonijiet internazzjonali jistgħu wkoll jiġu mistiedna jattendu l-laqgħat bħala osservaturi għal kwistjonijiet relatati direttament ma' dawk il-pajjiżi terzi jew l-organizzazzjonijiet internazzjonali, speċjalment kwistjonijiet li jikkonċernaw l-infrastruttura li tappartjeni lilhom jew li tkun stabbilita fit-territorju tagħhom. L-arranġamenti għal tali parteċipazzjoni ta' rappreżentanti ta' pajjiżi terzi jew ta'

organizzazzjonijiet internazzjonali u l-kundizzjonijiet għaliha għandhom jiġu stabbiliti fil-ftehimiet rilevanti u għandhom ikunu konformi mar-regoli ta' proċedura tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

Artikolu 39

Ir-regoli tal-votazzjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

Jekk ma jkunx jista' jintlaħaq konsensus skont il-prinċipji ġenerali msemmija fl-Artikolu 36, il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jieħu d-deċiżjonijiet abbażi ta' votazzjoni b'maġġoranza kwalifikata, skont l-Artikolu 16 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea. Ir-rappreżentant tal-Kummissjoni u r-rappreżentant tar-Rappreżentant Għoli ma għandhomx jivvutaw. Il-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jiffirma d-deċiżjonijiet adottati mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, f'isem il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

Artikolu 40

Il-komunikazzjoni u l-impatt tad-deċiżjonijiet tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Id-deċiżjonijiet tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandhom jiġu indirizzati lill-Kummissjoni.

2. Il-Kummissjoni għandha żżomm lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà infurmat b'mod kontinwu dwar l-impatt ta' kwalunkwe deċiżjoni prevista mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà dwar il-funzjonament kif suppost tal-komponenti tal-Programm, u dwar l-implimentazzjoni ta' pjanijiet tat-trattament tar-riskji residwi. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jieħu nota ta' kwalunkwe informazzjoni ta' dan it-tip mill-Kummissjoni.

3. Il-Kummissjoni għandha żżomm lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill infurmati, mingħajr dewmien, dwar l-impatt tal-adozzjoni tad-deċiżjonijiet dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà fir-rigward tal-funzjonament kif suppost tal-Programm. Jekk il-Kummissjoni tqis li deċiżjoni meħuda mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jista' jkollha effett sinifikanti fuq il-funzjonament kif suppost ta' dawn il-komponenti, pereżempju f'termini ta' kostijiet, ta' skeda jew ta' prestazzjoni, għandha tinforma minnufih lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.

4. Il-Bord Amministrattiv għandu jinżamm infurmat perjodikament bl-evoluzzjoni tal-ħidma tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

5. L-iskeda għall-ħidma tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà ma għandhiex timmina l-iskeda tal-attivitajiet ipprovduta fil-programm ta' ħidma msemmi fl-Artikolu 100.

Artikolu 41

Rwol l-Istati Membri fl-akkreditazzjoni tas-sigurtà

L-Istati Membri għandhom:

(a) jittrażmettu lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà l-informazzjoni kollha li huma jikkunsidraw li tkun rilevanti għall-iskopijiet tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà;

(b) jippermetti li persuni awtorizzati debitament u maħtura mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, bi qbil mal-entitajiet nazzjonali kompetenti fi kwistjonijiet tas-sigurtà u taħt is-superviżjoni tagħhom, ikollhom aċċess għal kwalunkwe informazzjoni u għal kwalunkwe żona u/jew sit fir-rigward tas-sigurtà ta' sistemi li jaqgħu fil-ġurisdizzjoni tagħhom, b'konformità mal-liġijiet u mar-regolamenti nazzjonali tagħhom, u mingħajr l-ebda diskriminazzjoni abbażi tan-nazzjonalità taċ-ċittadini tal-Istati Membri, inkluż għall-iskopijiet ta' spezzjonijiet, ta' awditjar u ta' testijiet tas-sigurtà kif deċiż mill-Bord għall-

Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, u abbażi tal-proċess ta' monitoraġġ tar-riskji għas-sigurtà msemmi fl-Artikolu 36(h). Dan l-awditjar u dawn it-testijiet għandhom jitwettqu skont il-prinċipji li ġejjin:

i) l-importanza tas-sigurtà u tal-ġestjoni effettiva tar-riskji fl-entitajiet spezzjonati għandha tiġi enfasizzata;

ii) il-kontromiżuri għall-mitigazzjoni tal-impatt speċifiku tat-telf ta' kunfidenzjalità, ta' integrità jew ta' disponibbiltà tal-informazzjoni klassifikata għandhom jiġu rrakkomandati;

(c) ikunu lkoll responsabbli għat-tħejjija ta' mudell għall-kontroll tal-aċċess, li jrid jiddeskrivi jew jelenka ż-żoni/is-siti li jridu jiġu akkreditati, u li għandhom jiġu maqbula bil-quddiem bejn l-Istati Membri u l-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, sabiex b'hekk jiġi żgurat li jkun qed jiġi pprovdut l-istess livell ta' kontroll tal-aċċess mill-Istati Membri kollha;

(d) ikunu responsabbli, fil-livell lokali, għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà ta' siti li jkunu jinsabu fit-territorju tagħhom u li jiffurmaw parti miż-żona ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-komponenti tal-Programm, u jirrapportaw, għal dan l-għan, lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

KAPITOLU III

Protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata

Artikolu 42

Applikazzjoni tar-regoli dwar informazzjoni klassifikata

Fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament:

(a) kull Stat Membru għandu jiżgura li r-regolamenti nazzjonali tiegħu dwar is-sigurtà joffru livell ta' protezzjoni tal-informazzjoni klassifikata tal-UE li jkun ekwivalenti għal dak ipprovdut bir-regoli dwar is-sigurtà kif stabbiliti fid-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/444 tat-13 ta' Marzu 2015 dwar ir-regoli tas-sigurtà għall-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata tal-UE[30] u bir-regoli dwar is-sigurtà tal-Kunsill stabbiliti fl-Annessi tad-Deċiżjoni tal-Kunsill tat-23 ta' Settembru 2013 dwar ir-regoli tas-sigurtà għall-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata tal-UE[31];

(b) L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni mingħajr dewmien fir-rigward tar-regolamenti nazzjonali dwar is-sigurtà msemmija fil-punt (a);

(c) il-persuni fiżiċi residenti f'pajjiżi terzi u l-persuni ġuridiċi stabbiliti f'pajjiżi terzi jistgħu jittrattaw informazzjoni klassifikata tal-Unjoni Ewropea fir-rigward tal-Programm biss meta huma jkunu soġġetti, f'dawk il-pajjiżi, għal regolamenti dwar is-sigurtà li jiżguraw livell ta' protezzjoni li jkun minn tal-inqas ekwivalenti għal dak ipprovdut bir-regoli dwar is-sigurtà tal-Kummissjoni stabbiliti fid-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/444 u bir-regoli dwar is-sigurtà tal-Kunsill stabbiliti fl-Annessi tad-Deċiżjoni 2013/488/UE. L-ekwivalenza tar-regolamenti dwar is-sigurtà applikati f'pajjiż terz jew f'organizzazzjoni internazzjonali għandha tiġi definita fi ftehim dwar is-sigurtà tal-informazzjoni, li jinkludi kwistjonijiet tas-sigurtà industrijali jekk ikunu rilevanti, li jiġi konkluż bejn l-Unjoni u dak il-pajjiż terz jew dik l-organizzazzjoni internazzjonali b'konformità mal-proċedura prevista fl-Artikolu 218 tat-TFUE u billi jitqies l-Artikolu 13 tad-Deċiżjoni 2013/488/UE;

---

30 ĠU L 72, 17.3.2015, p. 53-88.

31 ĠU L 274, 15.10.2013, p. 1-50.

(d) mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 13 tad-Deċiżjoni 2013/488/UE u għar-regoli li jirregolaw il-qasam tas-sigurtà industrijali kif stabbiliti fid-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/444, persuna fiżika jew persuna ġuridika, pajjiż terz jew organizzazzjoni internazzjonali jista' jingħatalhom aċċess għall-informazzjoni klassifikata tal-UE fejn jitqies li jkun meħtieġ fuq bażi ta' każ b'każ, skont in-natura u l-kontenut ta' tali informazzjoni, il-ħtieġa għall-għarfien tar-riċevitur u l-livell ta' vantaġġ għall-Unjoni.

TITOLU VI

Galileo u EGNOS

Artikolu 43

Azzjonijiet eliġibbli

L-azzjonijiet eliġibbli fil-qafas ta' Galileo u ta' EGNOS għandhom ikopru:

(a) il-ġestjoni, il-manutenzjoni, it-titjib kontinwu, l-evoluzzjoni u l-protezzjoni tal-infrastruttura spazjali, inklużi l-aġġornamenti u l-ġestjoni tal-obsolexxenza;

(b) il-ġestjoni, il-manutenzjoni, it-titjib kontinwu, l-evoluzzjoni u l-protezzjoni tal-infrastruttura tal-art, b'mod partikolari n-netwerks, is-siti u l-faċilitajiet ta' sostenn, inklużi l-aġġornamenti u l-ġestjoni tal-obsolexxenza;

(c) l-iżvilupp tal-ġenerazzjoni tal-ġejjieni tas-sistemi u l-evoluzzjoni tas-servizzi pprovduti minn Galileo u minn EGNOS, mingħajr preġudizzju għad-deċiżjonijiet tal-ġejjieni dwar il-perspettivi finanzjarji tal-Unjoni;

(d) l-operazzjonijiet ta' ċertifikazzjoni u ta' standardizzazzjoni;

(e) il-forniment u l-iżvilupp tas-suq tas-servizzi pprovduti minn Galileo u minn EGNOS;

(f) il-kooperazzjoni ma' sistemi reġjonali jew globali oħra tan-navigazzjoni bis-satellita;

(g) l-elementi kollha li jissostanzjaw l-affidabbiltà tas-sistema u l-esplojtazzjoni tagħha;

(h) l-attivitajiet ta' koordinazzjoni marbuta mal-forniment tas-servizzi u mal-estensjoni tal-kopertura tagħhom.

Artikolu 44

Servizzi pprovduti minn Galileo

1. Is-servizzi pprovduti minn Galileo għandhom jinkludu:

   (a) servizz miftuħ ta' Galileo (GOS), li għandu jkun mingħajr ħlas għall-utenti u li għandu jipprovdi informazzjoni dwar il-pożizzjonament u s-sinkronizzazzjoni maħsuba b'mod prinċipali għall-applikazzjonijiet tal-massa tan-navigazzjoni bis-satellita biex jintużaw mill-konsumaturi;

   (b) servizz b'akkuratezza għolja (HAS), li għandu jkun mingħajr ħlas għall-utenti u li għandu jipprovdi informazzjoni b'akkuratezza għolja dwar il-pożizzjonament u s-sinkronizzazzjoni permezz tad-disseminazzjoni ta' *data* addizzjonali f'medda ta' frekwenzi supplimentari, maħsub b'mod prinċipali għall-applikazzjonijiet tan-navigazzjoni bis-satellita għal użu professjonali jew kummerċjali;

   (c) servizz ta' awtentikazzjoni tas-sinjali (SAS), ibbażat fuq il-kodiċijiet kriptati inkorporati fis-sinjali, maħsub b'mod prinċipali għall-applikazzjonijiet tan-navigazzjoni bis-satellita għal użu professjonali jew kummerċjali;

(d) servizz pubbliku regolat (PRS), li għandu jkun ristrett għall-utenti awtorizzati mill-gvern regolati skont id-Deċiżjoni 1104/2011/UE, għal applikazzjonijiet sensittivi li jirrikjedu livell għoli ta' kontinwità tas-servizz, inkluż fil-qasam tas-sigurtà u tad-difiża, u li jużaw sinjali qawwija u kriptati;

(e) servizz ta' emerġenza (ES), li jxandar, billi jemetti sinjali, twissijiet rigward diżastri naturali jew emerġenzi oħra f'żoni partikolari;

(f) servizz tat-teħid tal-ħinijiet (TS), li jkun mingħajr ħlas għall-utenti u li jipprovdi ħin ta' referenza akkurat u robust kif ukoll realizzazzjoni tal-ħin universali koordinat, li jiffaċilita l-iżvilupp ta' applikazzjonijiet tat-teħid tal-ħinijiet ibbażati fuq Galileo u l-użu f'applikazzjonijiet kritiċi.

2. Galileo għandu jagħti kontribut ukoll:

(a) għas-servizz ta' sostenn għat-tfittxija u għas-salvataġġ (SAR) tas-sistema COSPAS-SARSAT billi jidentifika s-sinjali ta' emerġenza trażmessi mit-trażmettituri u billi jibagħtilhom lura messaġġi permezz ta' "kollegament ta' ritorn";

(b) għas-servizzi ta' monitoraġġ tal-integrità standardizzati fil-livell Unjoni jew fil-livell internazzjonali biex jintużaw mis-servizzi tas-sikurezza tal-ħajja, abbażi tas-sinjali tas-servizz miftuħ ta' Galileo u flimkien ma' EGNOS u ma' sistemi oħra tan-navigazzjoni bis-satellita;

(c) għas-servizzi ta' informazzjoni u ta' twissija bikrija tat-temp spazjali pprovduti permezz tal-infrastruttura tal-art ta' Galileo maħsuba b'mod prinċipali biex inaqqsu r-riskji potenzjali għall-utenti tas-servizzi pprovduti minn Galileo u minn GNSS oħra marbuta ma' avvenimenti tat-temp spazjali.

Artikolu 45

Servizzi pprovduti minn EGNOS

1. Is-servizzi pprovduti minn EGNOS għandhom jinkludu:

(a) servizz miftuħ ta' EGNOS (EOS), li għandu jkun mingħajr ħlas għall-utenti u li għandu jipprovdi informazzjoni dwar il-pożizzjonament u s-sinkronizzazzjoni maħsuba b'mod prinċipali għall-applikazzjonijiet tal-massa tan-navigazzjoni bis-satellita biex jintużaw mill-konsumaturi;

(b) servizz ta' aċċess għad-*data* ta' EGNOS (EDAS), li għandu jipprovdi l-informazzjoni ta' pożizzjonament u ta' sinkronizzazzjoni maħsuba b'mod prinċipali għall-applikazzjonijiet tan-navigazzjoni bis-satellita għal użu professjonali jew kummerċjali, li joffri prestazzjoni mtejba u *data* b'valur miżjud ikbar minn dawk miksuba permezz tal-EOS;

(c) servizz ta' sikurezza tal-ħajja (SoL), li għandu jkun mingħajr ħlasijiet diretti għall-utenti u li għandu jipprovdi informazzjoni ta' pożizzjonament u ta' sinkronizzazzjoni b'livell għoli ta' kontinwità, ta' disponibbiltà u ta' akkuratezza, inkluż messaġġ ta' integrità li javża lill-utenti bi kwalunkwe ħsara, jew sinjali li nqabżu l-parametri ta' tolleranza emessi minn Galileo u minn GNSS oħra, li tawmenta fiż-żona ta' kopertura, maħsuba b'mod prinċipali għall-utenti li għalihom is-sikurezza hija essenzjali, b'mod partikolari fis-settur tal-avjazzjoni ċivili għall-iskop tas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru.

2. Is-servizzi msemmija fil-paragrafu 1 għandhom jiġu pprovduti bħala prijorità fit-territorju tal-Istati Membri li jinsabu ġeografikament fl-Ewropa.

Il-kopertura ġeografika ta' EGNOS tista' tiġi estiża għal reġjuni oħra tad-dinja, b'mod partikolari għat-territorji ta' pajjiżi kandidati, ta' pajjiżi terzi assoċjati mal-Ajru Uniku Ewropew u ta' pajjiżi terzi tal-Politika Ewropea tal-Viċinat, soġġett għall-fattibbiltà teknika u, għas-servizz ta' SoL, abbażi ta' ftehimiet internazzjonali.

3. Il-kost ta' tali estensjoni, inklużi l-kostijiet relatati tat-tħaddim li jkunu speċifiċi għal dawn ir-reġjuni, ma għandux jiġi kopert bil-baġit imsemmi fl-Artikolu 11. Tali estensjoni ma għandhiex iddewwem l-offerta tas-servizzi msemmija fil-paragrafu 1 fit-territorju kollu tal-Istati Membri li jinsabu ġeografikament fl-Ewropa.

Artikolu 46

Miżuri ta' implimentazzjoni għal Galileo u għal EGNOS

Fejn ikun meħtieġ biex Galileo u EGNOS jimxu ħarir u biex jiġu adottati mis-suq, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi l-miżuri meħtieġa biex:

(a) tiġġestixxi u tnaqqas ir-riskji inerenti fl-operat ta' Galileo u ta' EGNOS;

(b) tispeċifika l-istadji ewlenin tat-teħid tad-deċiżjonijiet għall-monitoraġġ u għall-evalwazzjoni tal-implimentazzjoni ta' Galileo u ta' EGNOS;

(c) tistabbilixxi l-post fejn jinsabu ċ-ċentri li jiffurmaw parti mill-infrastruttura tal-art ta' Galileo u ta' EGNOS skont ir-rekwiżiti tas-sigurtà, wara li jkun ġie segwit proċess miftuħ u trasparenti, u tiżgura t-tħaddim tagħhom.

Dawk il-miżuri ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

Artikolu 47

Kompatibbiltà u interoperabbiltà

1. Galileo u EGNOS, u s-servizzi li jipprovdu, għandhom ikunu kompatibbli u interoperabbli għalkollox mil-lat tekniku.

2. Galileo u EGNOS, u s-servizzi li jipprovdu, għandhom ikunu kompatibbli u interoperabbli mas-sistemi l-oħra tan-navigazzjoni bis-satellita u mal-mezzi konvenzjonali ta' radjunavigazzjoni, fejn ir-rekwiżiti meħtieġa ta' kompatibbiltà u ta' interoperabbiltà jkunu stabbiliti fi ftehimiet internazzjonali.

TITOLU VII

Copernicus

KAPITOLU I

Dispożizzjonijiet ġenerali

Artikolu 48

L-ambitu ta' Copernicus

1. Copernicus għandu jiġi implimentat billi jissejjes fuq investimenti preċedenti tal-Unjoni, u, fejn ikun xieraq, billi jissejjes fuq il-kapaċitajiet nazzjonali jew reġjonali tal-Istati Membri u billi jqis il-kapaċitajiet tal-fornituri kummerċjali ta' *data* u ta' informazzjoni komparabbli u l-ħtieġa li jitrawmu l-kompetizzjoni u l-iżvilupp tas-suq.

2. Copernicus għandu jwassal id-*data* u l-informazzjoni b'politika dwar id-*data* sħiħa, mingħajr ħlas u miftuħa.

3. Copernicus għandu jkun fih erba' komponenti, b'mod partikolari:

(a) il-komponent tal-akkwiżizzjoni tad-*data* li għandu jinkludi:

– l-iżvilupp u l-operazzjonijiet tas-satelliti Sentinel ta' Copernicus;

– l-aċċess għad-*data* ta' partijiet terzi;

– l-aċċess għad-*data* fil-post u għal *data* anċillari oħra;

(b) il-komponent tal-ipproċessar tad-*data* u tal-informazzjoni, li għandu jinkludi l-attivitajiet għall-ġenerazzjoni ta' informazzjoni b'valur miżjud b'sostenn għas-servizzi tal-monitoraġġ, tar-rapportar u tal-assigurazzjoni tal-konformità ambjentali, tal-protezzjoni ċivili u tas-sigurtà (is-Servizzi ta' Copernicus);

(c) il-komponent tal-aċċess għad-*data* u d-distribuzzjoni tagħha, li għandu jinkludi l-infrastruttura u s-servizzi biex jiġu żgurati l-iskoperta, il-wiri, id-distribuzzjoni u l-esplojtazzjoni tad-*data* ta' Copernicus u tal-informazzjoni ta' Copernicus u l-aċċess għalihom;

(d) il-komponent tal-użu mill-utenti u tal-iżvilupp tas-suq skont l-Artikolu 29(5), li għandu jinkludi l-attivitajiet, ir-riżorsi u s-servizzi rilevanti għall-promozzjoni ta' Copernicus, tad-*data* u tas-servizzi tiegħu fil-livelli kollha biex jiġu mmassimizzati l-benefiċċji soċjoekonomiċi msemmija fl-Artikolu 4(1).

4. Copernicus għandu jippromwovi l-koordinazzjoni internazzjonali tas-sistemi ta' osservazzjoni u l-iskambji relatati ta' *data*, sabiex tissaħħaħ id-dimensjoni globali u l-kumplementarjetà tiegħu filwaqt li jitqiesu l-ftehimiet internazzjonali u l-proċessi ta' koordinazzjoni eżistenti.

KAPITOLU II

Azzjonijiet eliġibbli

Artikolu 49

Akkwiżizzjoni tad-*data*

L-azzjonijiet eliġibbli fil-qafas ta' Copernicus għandhom ikopru:

(a) l-azzjonijiet biex tiġi pprovduta l-kontinwità tal-missjonijiet eżistenti tas-satelliti Sentinel u għall-iżvilupp, għall-illanċjar, għaż-żamma u għat-tħaddim ta' satelliti Sentinel ulterjuri li jespandu l-ambitu ta' osservazzjoni, filwaqt li tingħata prijorità: lill-kapaċitajiet ta' osservazzjoni għall-monitoraġġ tal-emissjonijiet antropoġeniċi ta' CO_2 u tal-emissjonijiet tal-gassijiet b'effett ta' serra, li jippermettu l-kopertura polari, u li jagħtu lok għal applikazzjonijiet ambjentali innovattivi fl-oqsma tal-agrikoltura, tal-foresti u tal-ġestjoni tal-ilma;

(b) l-azzjonijiet li jipprovdu l-aċċess għad-*data* ta' partijiet terzi li tkun meħtieġa biex jiġu ġġenerati s-servizzi ta' Copernicus jew biex tintuża mill-istituzzjonijiet, mill-aġenziji u mis-servizzi deċentralizzati tal-Unjoni;

(c) l-azzjonijiet li jipprovdu u jikkoordinaw l-aċċess għad-*data* fil-post u għal *data* anċillari oħra meħtieġa għall-ġenerazzjoni, għall-kalibrazzjoni u għall-validazzjoni tad-*data* ta' Copernicus u tal-informazzjoni ta' Copernicus.

Artikolu 50

Is-Servizzi ta' Copernicus

Copernicus għandu jinkludi l-azzjonijiet b'sostenn għas-servizzi li ġejjin:

(a) is-servizzi tal-monitoraġġ, tar-rapportar u tal-assigurazzjoni tal-konformità ambjentali li jkopru:

– il-monitoraġġ tal-atmosfera biex tiġi pprovduta informazzjoni dwar il-kwalità tal-arja u l-kompożizzjoni kimika tal-atmosfera;

– il-monitoraġġ tal-ambjent tal-baħar biex tiġi pprovduta informazzjoni dwar l-istat u d-dinamika tal-ekosistemi kostali u tal-baħar kif ukoll ir-riżorsi tagħhom;

– il-monitoraġġ tal-art u l-agrikoltura biex tiġi pprovduta informazzjoni dwar il-kopertura tal-art, l-użu tal-art u l-bidla fl-użu tal-art, iż-żoni urbani, il-kwantità u l-kwalità tal-ilmijiet interni, il-foresti, l-agrikoltura u riżorsi naturali oħra, il-bijodiversità u l-krijosfera;

– il-monitoraġġ tal-klima biex tiġi pprovduta informazzjoni dwar l-emissjonijiet antropoġeniċi ta' CO_2 u emissjonijiet oħra tal-gassijiet b'effett ta' serra, il-parametri essenzjali tal-klima, ir-rianaliżi tal-klima, it-tbassir staġjonali, il-projezzjonijiet u l-attribuzzjoni tal-klima, kif ukoll l-indikaturi fuq skali temporali u ta' spazji rilevanti;

(b) is-servizz ta' ġestjoni tal-emerġenzi biex tiġi pprovduta informazzjoni b'sostenn għall-awtoritajiet pubbliċi responsabbli għall-protezzjoni ċivili li jkunu stabbiliti fl-Unjoni, u b'sostenn għall-operazzjonijiet tal-protezzjoni ċivili u ta' rispons fl-emerġenzi (li jtejbu l-attivitajiet ta' twissija bikrija u l-kapaċitajiet ta' rispons fil-kriżijiet), u għall-azzjonijiet ta' prevenzjoni u ta' tħejjija (l-analiżi tar-riskji u tal-irkupru) fir-rigward ta' tipi differenti ta' diżastri;

(c) is-servizz tas-sigurtà b'sostenn għas-sorveljanza tal-fruntieri esterni tal-Unjoni, għas-sorveljanza marittima, kif ukoll għall-azzjoni esterna tal-Unjoni sabiex jagħtu rispons għall-isfidi tas-sigurtà li qed tiffaċċja l-Unjoni, u għall-għanijiet u għall-azzjonijiet tal-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni.

Artikolu 51

L-aċċess għad-*data* u għall-informazzjoni ta' Copernicus u d-distribuzzjoni tagħhom

1. Copernicus għandu jinkludi azzjonijiet li jipprovdu aċċess għad-*data* kollha ta' Copernicus u għall-informazzjoni kollha ta' Copernicus u, fejn ikun xieraq, għandu jipprovdi infrastruttura u servizzi addizzjonali biex jitrawmu d-distribuzzjoni, l-aċċess u l-użu ta' dik id-*data* u ta' dik l-informazzjoni.

2. Fejn id-*data* ta' Copernicus u l-informazzjoni ta' Copernicus ikunu sensittivi fir-rigward tas-sigurtà, il-Kummissjoni tista' tinkariga l-akkwist, is-superviżjoni tal-akkwiżizzjoni, l-aċċess għaliha u d-distribuzzjoni ta' dik id-*data* u ta' dik l-informazzjoni lil entità fiduċjarja waħda jew iktar. Tali entitajiet għandhom jistabbilixxu u jżommu reġistru tal-utenti akkreditati u jagħtu aċċess għad-*data* ristretta permezz ta' fluss segregat.

KAPITOLU III

Il-politika dwar id-*data* ta' Copernicus

Artikolu 52

Il-politika dwar id-*data* ta' Copernicus u l-informazzjoni ta' Copernicus

1. Id-*data* ta' Copernicus u l-informazzjoni ta' Copernicus għandhom jiġu pprovduti lill-utenti bil-politika li ġejja dwar id-*data* mingħajr ħlas, sħiħa u miftuħa:

(a) l-utenti ta' Copernicus ikunu jistgħu, fuq bażi dinjija u mingħajr ħlas, jirriproduċu, jiddistribwixxu, jikkomunikaw lill-pubbliku, jadattaw u jimmodifikaw id-*data* kollha ta' Copernicus u l-informazzjoni kollha ta' Copernicus u jikkombinawhom ma' *data* u ma' informazzjoni oħrajn;

(b) il-politika dwar id-*data* mingħajr ħlas, sħiħa u miftuħa għandha tinkludi l-limitazzjonijiet li ġejjin:

– il-formati u l-karatteristiki tat-tempestività u tad-disseminazzjoni tad-*data* ta' Copernicus u tal-informazzjoni ta' Copernicus għandhom ikunu predefiniti;

– fejn ikun applikabbli, il-kundizzjonijiet tal-ħruġ tal-liċenzji tad-*data* ta' partijiet terzi u tal-informazzjoni ta' partijiet terzi li jintużaw fil-produzzjoni tal-informazzjoni dwar is-Servizzi ta' Copernicus għandhom jiġu rrispettati;

– il-limitazzjonijiet tas-sigurtà li jirriżultaw mir-rekwiżiti ġenerali tas-sigurtà msemmija fl-Artikolu 34(1);

– il-protezzjoni kontra r-riskju ta' tfixkil tas-sistema li tipproduċi d-*data* ta' Copernicus u l-informazzjoni ta' Copernicus jew li tagħmilhom disponibbli għandha tiġi żgurata;

– il-protezzjoni tal-aċċess affidabbli għad-*data* ta' Copernicus u għall-informazzjoni ta' Copernicus għall-utenti Ewropej għandha tiġi żgurata.

2. Il-Kummissjoni għandha tadotta atti delegati skont l-Artikolu 105 dwar id-dispożizzjonijiet speċifiċi li jissupplimentaw il-paragrafu 1 fir-rigward tal-ispeċifikazzjonijiet, tal-kundizzjonijiet u tal-proċeduri għall-aċċess għad-*data* ta' Copernicus u għall-informazzjoni ta' Copernicus u għall-użu tagħhom.

3. Il-Kummissjoni għandha toħroġ liċenzji u avviżi għall-aċċess għad-*data* ta' Copernicus u għall-informazzjoni ta' Copernicus u għall-użu tagħhom, inklużi l-klawżoli ta' attribuzzjoni, b'konformità mal-politika dwar id-*data* ta' Copernicus kif stabbilit f'dan ir-Regolament u fl-atti delegati applikabbli skont il-paragrafu 2.

TITOLU VIII

KOMPONENTI OĦRA TAL-PROGRAMM

KAPITOLU I

SSA

TAQSIMA I

SST

Artikolu 53

L-ambitu tal-SST

Il-komponent tal-SST għandu jagħti sostenn għall-attivitajiet li ġejjin:

(a) l-istabbiliment, l-iżvilupp u t-tħaddim ta' netwerk ta' sensuri tal-art u/jew spazjali tal-Istati Membri, inklużi sensuri żviluppati permezz ta' sensuri tal-Aġenzija Spazjali Ewropea u permezz ta' sensuri tal-Unjoni mħaddma nazzjonalment, għas-sorveljanza u l-insegwiment tal-oġġetti u għall-produzzjoni ta' katalogu Ewropew ta' oġġetti spazjali adattat għall-ħtiġijiet tal-utenti msemmija fl-Artikolu 55;

(b) l-ippročessar u l-analiżi tad-*data* tal-SST fil-livell nazzjonali sabiex jiġu prodotti l-informazzjoni u s-servizzi tal-SST imsemmija fl-Artikolu 54;

(c) il-forniment tas-servizzi tal-SST imsemmi fl-Artikolu 54 lill-entitajiet imsemmija fl-Artikolu 55;

(d) sostenn tekniku u amministrattiv sabiex tiġi żgurata t-tranżizzjoni bejn il-Programm Spazjali tal-UE u l-Qafas għall-Appoġġ tal-SST stabbilit bid-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE.

Artikolu 54

Is-servizzi tal-SST

1. Is-servizzi tal-SST għandhom jinkludu:

(a) il-valutazzjoni tar-riskji ta' kolliżjoni bejn l-inġenji spazjali jew bejn l-inġenji spazjali u t-tifrik spazjali u l-ġenerazzjoni potenzjali ta' twissijiet għall-evitar ta' kolliżjonijiet matul il-fażi tal-illanċjar, il-fażi bikrija fl-orbita, il-fażi tat-tlugħ fl-orbita, il-fażi tal-operazzjonijiet fl-orbita u l-fażi tad-disponiment tal-missjonijiet tal-inġenji spazjali;

(b) l-identifikazzjoni u l-karatterizzazzjoni ta' frammentazzjonijiet, ta' tkissir jew ta' kolliżjonijiet fl-orbita;

(c) il-valutazzjoni tar-riskji tad-dħul mill-ġdid mhux ikkontrollat ta' oġġetti spazjali u ta' tifrik spazjali fl-atmosfera tad-dinja u l-ġenerazzjoni ta' informazzjoni relatata, inkluża l-istima tal-perjodu ta' żmien u tal-post li x'aktarx iseħħ fih l-impatt;

(d) il-prevenzjoni tal-proliferazzjoni tat-tifrik spazjali.

2. Is-servizzi tal-SST għandhom ikunu mingħajr ħlas u għandhom ikunu disponibbli fi kwalunkwe ħin mingħajr interruzzjoni.

Artikolu 55

L-utenti tal-SST

1. L-utenti ewlenin tal-SST għandhom jinkludu l-Istati Membri kollha, is-SEAE, il-Kummissjoni, il-Kunsill, is-sidien u l-operaturi pubbliċi u privati tal-inġenji spazjali, u l-awtoritajiet pubbliċi responsabbli għall-protezzjoni ċivili u stabbiliti fl-Unjoni.

2. Entitajiet pubbliċi u privati oħra (utenti mhux ewlenin) stabbiliti fl-Unjoni jista' jkollhom aċċess għal wieħed mis-servizzi msemmija fil-punti (b) sa (d) tal-Artikolu 54(1) diment li jikkonformaw mal-kriterji li ġejjin:

(a) id-*data* tintuża għal skopijiet mhux kummerċjali;

(b) jiġi żgurat livell xieraq ta' sigurtà tad-*data* riċevuta.

Il-Kummissjoni tista' tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, dispożizzjonijiet dettaljati rigward dawk il-kriterji u proċeduri rilevanti. Dawk id-dispożizzjonijiet għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

Artikolu 56

Parteċipazzjoni tal-Istati Membri

1. L-Istati Membri li jkunu jixtiequ jipparteċipaw fit-twassil tas-servizzi tal-SST imsemmija fl-Artikolu 54 għandhom jippreżentaw applikazzjoni konġunta lill-Kummissjoni, fejn juru l-konformità mal-kriterji li ġejjin:

(a) is-sjieda ta' sensuri adegwati tal-SST disponibbli għall-SST tal-UE u tar-riżorsi umani biex jitħaddmu, jew ta' analiżi operazzjonali adegwata u ta' kapaċitajiet tal-ipproċessar tad-*data* speċifikament iddisinjati għall-SST u disponibbli għall-SST tal-UE, jew l-aċċess għalihom;

(b) il-valutazzjoni inizjali tar-riskji għas-sigurtà ta' kull assi tal-SST imwettqa u vvalidata mill-Istat Membru rilevanti;

(c) pjan ta' azzjoni li jqis il-pjan ta' koordinazzjoni adottat skont l-Artikolu 6 tad-Deċiżjoni 541/2014/UE, għall-implimentazzjoni tal-attivitajiet stabbiliti fl-Artikolu 53 ta' dan ir-Regolament;

(d) id-distribuzzjoni tal-attivitajiet differenti fost it-Timijiet ta' Esperti kif maħtura skont l-Artikolu 57;

(e) ir-regoli dwar il-kondiviżjoni tad-*data* meħtieġa biex jintlaħqu l-għanijiet imsemmija fl-Artikolu 4.

Fir-rigward tal-kriterji stabbiliti fil-punti (a) u (b), kull Stat Membru li jkun jixtieq jipparteċipa fit-twassil tas-servizzi tal-SST għandu juri konformità ma' dawn il-kriterji separatament.

2. Il-kriterji msemmija fil-punti (a) u (b) tal-paragrafu 1 għandhom jitqiesu li ġew issodisfati mill-Istati Membri parteċipanti li l-entitajiet nazzjonali maħtura tagħhom ikunu membri tal-Konsorzju stabbilit skont l-Artikolu 7 tad-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE fid-data tad-dħul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament.

3. Fejn ma tkun ġiet ippreżentata l-ebda proposta konġunta skont il-paragrafu 1 jew fejn il-Kummissjoni tikkunsidra li proposta konġunta ppreżentata ma tikkonformax mal-kriterji msemmija fil-paragrafu 1, minn tal-inqas tliet Stati Membri li jitqies li jkunu ssodisfaw il-kriterji stabbiliti fil-paragrafu 1 jistgħu jippreżentaw offerti lill-Kummissjoni fir-rigward ta' reġim speċifiku tal-orbiti.

4. Il-Kummissjoni tista' tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, id-dispożizzjonijiet dettaljati dwar il-proċeduri u elementi msemmija fil-paragrafi 1 sa 3. Dawk il-miżuri ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

Artikolu 57

Qafas organizzattiv tal-parteċipazzjoni tal-Istati Membri

1. L-Istati Membri kollha li jkunu ppreżentaw proposta li l-Kummissjoni tqis li tkun konformi mal-Artikolu 56(1) jew li tkun intgħażlet mill-Kummissjoni skont il-proċedura msemmija fl-Artikolu 56(3) għandhom jaħtru Entità Nazzjonali Kostitwenti stabbilita fit-territorju tagħhom biex tirrappreżentahom.

2. L-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti maħtura skont il-paragrafu 1 għandhom jikkonkludu ftehim li joħloq sħubija tal-SST u li jistabbilixxi r-regoli u l-mekkaniżmi għall-kooperazzjoni tagħhom fl-implimentazzjoni tal-attivitajiet imsemmija fl-Artikolu 53. B'mod partikolari, dak il-ftehim għandu jinkludi l-elementi msemmija fil-punti (c) sa (e) tal-Artikolu 56(1) u l-istabbiliment ta' struttura għall-ġestjoni tar-riskji biex tiġi żgurata l-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet dwar l-użu u l-iskambju sigur tad-*data* tal-SST u tal-informazzjoni tal-SST.

3. L-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti għandhom jiżviluppaw servizzi tal-SST tal-Unjoni ta' kwalità għolja skont pjan pluriennali, skont l-indikaturi ewlenin tal-prestazzjoni rilevanti, u skont ir-rekwiżiti tal-utenti, abbażi tal-attivitajiet tat-Timijiet ta' Esperti msemmija fil-

paragrafu 6. Il-Kummissjoni tista' tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, il-pjan pluriennali u l-indikaturi ewlenin tal-prestazzjoni b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

4. L-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti għandhom joħolqu netwerk tas-sensuri eżistenti u possibbli fil-ġejjieni biex iħaddmuhom b'mod ikkoordinat u ottimizzat bil-ħsieb li jistabbilixxu u jżommu katalogu komuni aġġornat Ewropew.

5. L-Istati Membri parteċipanti għandhom iwettqu akkreditazzjoni tas-sigurtà abbażi tar-rekwiżiti ġenerali tas-sigurtà msemmija fl-Artikolu 34(1).

6. It-Timijiet ta' Esperti għandhom jinħatru mill-Istati Membri parteċipanti tal-SST sabiex ikunu inkarigati bi kwistjonijiet speċifiċi marbuta mal-attivitajiet differenti tal-SST. It-Timijiet ta' Esperti għandhom ikunu permanenti u ġestiti mill-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti tal-Istati Membri li stabbilewhom, għandu jkollhom il-persunal ta' dawk l-entitajiet, u jistgħu jinkludu esperti minn kull Entità Nazzjonali Kostitwenti.

7. L-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti u t-Timijiet ta' Esperti għandhom jiżguraw il-protezzjoni tad-*data* tal-SST, tal-informazzjoni tal-SST u tas-servizzi tal-SST.

8. Il-Kummissjoni għandha tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, regoli dettaljati dwar il-funzjonament tal-qafas organizzattiv tal-parteċipazzjoni tal-Istati Membri fl-SST. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

Artikolu 58

Il-Front Desk tal-SST

1. Il-Kummissjoni għandha tagħżel il-Front Desk tal-SST abbażi tal-aqwa għarfien espert fi kwistjonijiet tas-sigurtà. Dak il-Front Desk għandu:

   (a) jipprovdi l-interfaċċi siguri meħtieġa għaċ-ċentralizzazzjoni, għall-ħżin u għad-disponibbiltà tal-informazzjoni tal-SST għall-utenti tal-SST, filwaqt li jiżgura t-trattament u t-traċċabbiltà tagħha kif suppost;

   (b) jipprovdi rapportar dirett dwar il-prestazzjoni tas-servizzi tal-SST;

   (c) jiġbor il-feedback sabiex jiġi żgurat l-allinjament meħtieġ tas-servizzi mal-aspettattivi tal-utenti;

   (d) jippromwovi u jħeġġeġ l-użu tas-servizzi u jagħtih sostenn.

2. L-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti għandhom jikkonkludu l-arranġamenti ta' implimentazzjoni meħtieġa mal-Front Desk tal-SST.

TAQSIMA II

Temp spazjali u NEO

Artikolu 59

Attivitajiet tat-Temp Spazjali

1. Il-funzjoni tat-temp spazjali tista' tagħti sostenn għall-attivitajiet li ġejjin:

   (a) il-valutazzjoni u l-identifikazzjoni tal-ħtiġijiet tal-utenti fis-setturi identifikati fil-paragrafu 2(b) bl-għan li jiġu stabbiliti s-servizzi tat-temp spazjali li jridu jiġu pprovduti;

(b) il-forniment tas-servizzi tat-temp spazjali lill-utenti tat-temp spazjali, skont il-ħtiġijiet u r-rekwiżiti tekniċi identifikati tal-utenti.

2. Is-servizzi tat-temp spazjali għandhom ikunu disponibbli fi kwalunkwe ħin mingħajr interruzzjoni u jistgħu jintgħażlu skont ir-regoli li ġejjin:

(a) il-Kummissjoni għandha tipprijoritizza s-servizzi tat-temp spazjali li jridu jitwasslu fil-livell tal-Unjoni skont il-ħtiġijiet tal-utenti, l-istat ta' tħejjija teknoloġika tas-servizzi u r-riżultat ta' valutazzjoni tar-riskji;

(b) is-servizzi tat-temp spazjali jistgħu jagħtu kontribut għall-protezzjoni tas-setturi li ġejjin: l-inġenji spazjali, l-avjazzjoni, il-GNSS, il-grilji tal-elettriku u l-komunikazzjoni.

3. L-għażla tal-entitajiet li jridu jipprovdu s-servizzi tat-temp spazjali għandha titwettaq permezz ta' sejħa għall-offerti.

Artikolu 60

Attivitajiet tal-NEO

1. Il-funzjoni tal-NEO tista' tagħti sostenn għall-attivitajiet li ġejjin:

(a) l-immappjar tal-kapaċitajiet tal-Istati Membri għall-identifikazzjoni u għall-monitoraġġ tal-NEOs;

(b) il-promozzjoni tan-netwerking tal-faċilitajiet u taċ-ċentri ta' riċerka tal-Istati Membri;

(c) l-iżvilupp tas-servizz imsemmi fil-paragrafu 2.

2. Il-Kummissjoni tista' tikkoordina l-azzjonijiet tal-awtoritajiet pubbliċi nazzjonali u tal-Unjoni li jkunu responsabbli għall-protezzjoni ċivili fil-każ li jinstab li NEO jkun qed joqrob iktar lejn id-dinja.

KAPITOLU II

GOVSATCOM

Artikolu 61

L-ambitu ta' GOVSATCOM

Fil-qafas tal-komponent ta' GOVSATCOM, il-kapaċitajiet u s-servizzi tal-komunikazzjoni bis-satellita għandhom jiġu kkombinati f'ġabra komuni ta' kapaċitajiet u ta' servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita tal-Unjoni. Dan il-komponent jinkludi:

(a) l-iżvilupp, il-kostruzzjoni, u l-operazzjonijiet tal-infrastruttura tas-segment tal-art;

(b) l-akkwist ta' kapaċitajiet u ta' servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita, kif ukoll ta' tagħmir tal-utenti meħtieġ għall-forniment tas-servizzi ta' GOVSATCOM;

(c) Il-miżuri meħtieġa għal interoperabbiltà u għal standardizzazzjoni ulterjuri tat-tagħmir tal-utenti ta' GOVSATCOM.

Artikolu 62

Kapaċitajiet u servizzi pprovduti fil-qafas ta' GOVSATCOM

1. Il-forniment ta' kapaċitajiet u ta' servizzi ta' GOVSATCOM, mingħajr ħlas għall-utenti ta' GOVSATCOM, għandu jiġi żgurat skont kif stabbilit fil-portafoll tas-servizzi msemmi fil-paragrafu 3, skont ir-rekwiżiti operazzjonali msemmija fil-paragrafu 2, skont ir-rekwiżiti

speċifiċi tas-sigurtà ta' GOVSATCOM imsemmija fl-Artikolu 34(1) u fil-limiti tar-regoli dwar il-kondiviżjoni u l-prijoritizzazzjoni msemmija fl-Artikolu 65.

2. Il-Kummissjoni għandha tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, ir-rekwiżit operazzjonali għas-servizzi pprovduti fil-qafas ta' GOVSATCOM, fil-forma ta' speċifikazzjonijiet tekniċi għall-każijiet tal-użu marbuta mal-ġestjoni tal-kriżijiet, mas-sorveljanza u mal-ġestjoni tal-infrastruttura ewlenija, inklużi n-netwerks tal-komunikazzjoni diplomatika. Dawk ir-rekwiżiti operazzjonali għandhom ikunu bbażati fuq l-analiżi dettaljata tar-rekwiżiti tal-utenti, u għandhom iqisu r-rekwiżiti li jirriżultaw mit-tagħmir u min-netwerks eżistenti tal-utenti. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

3. Il-Kummissjoni għandha tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, il-portafoll tas-servizzi għas-servizzi pprovduti fil-qafas ta' GOVSATCOM, fil-forma ta' lista ta' kategoriji ta' kapaċitajiet u ta' servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita u tal-attributi tagħhom, li tinkludi l-kopertura ġeografika, il-frekwenza, il-bandwidth, it-tagħmir tal-utenti, u l-karatteristiki tas-sigurtà. Dawk il-miżuri għandhom jiġu bbażati fuq ir-rekwiżiti operazzjonali u fuq ir-rekwiżiti tas-sigurtà msemmija fil-paragrafu 1 u għandhom jipprijoritizzaw is-servizzi pprovduti lill-utenti fil-livell tal-Unjoni. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

4. L-utenti ta' GOVSATCOM għandu jkollhom aċċess għall-kapaċitajiet u għas-servizzi elenkati fil-portafoll tas-servizzi permezz taċ-Ċentri ta' GOVSATCOM imsemmija fl-Artikolu 66.

Artikolu 63

Fornituri ta' kapaċitajiet u ta' servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita

Il-kapaċitajiet u s-servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita fil-qafas ta' dan il-komponent jistgħu jiġu pprovduti mill-entitajiet li ġejjin:

(a) il-parteċipanti ta' GOVSATCOM, u

(b) l-persuni ġuridiċi debitament akkreditati biex jipprovdu kapaċitajiet jew servizzi satellitari b'konformità mal-proċedura ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà fl-Artikolu 36, abbażi tar-rekwiżiti speċifiċi tas-sigurtà għall-komponent ta' GOVSATCOM imsemmi fl-Artikolu 34(1).

Artikolu 64

Użu ta' GOVSATCOM

1. L-entitajiet li ġejjin jistgħu jkunu utenti ta' GOVSATCOM diment li jkunu inkarigati b'kompiti marbuta mas-superviżjoni u mal-ġestjoni ta' missjonijiet, ta' operazzjonijiet u ta' infrastrutturi kritiċi għas-sigurtà:

    (a) awtorità pubblika jew korp tal-Unjoni jew ta' Stat Membru inkarigat bl-eżerċizzju ta' tali awtorità pubblika,

    (b) jew persuna fiżika jew ġuridika.

2. L-utenti ta' GOVSATCOM għandhom jiġu debitament awtorizzati minn parteċipant imsemmi fl-Artikolu 67 biex jużaw il-kapaċitajiet u s-servizzi ta' GOVSATCOM.

Artikolu 65

Kondiviżjoni u prijoritizzazzjoni

1. L-akkomunament tal-kapaċitajiet, tas-servizzi u tat-tagħmir tal-utenti tal-komunikazzjoni bis-satellita, għandu jiġi kondiviż u pprijoritizzat bejn il-parteċipanti ta' GOVSATCOM abbażi ta' analiżi tar-riskji għas-sigurtà mill-utenti fil-livell tal-Unjoni jew tal-Istati Membri. Din il-kondiviżjoni u din il-prijoritizzazzjoni għandhom jipprijoritizzaw l-utenti fil-livell tal-Unjoni.

2. Il-Kummissjoni għandha tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, ir-regoli dettaljati dwar il-kondiviżjoni u l-prijoritizzazzjoni tal-kapaċitajiet, tas-servizzi u tat-tagħmir tal-utenti, filwaqt li tqis id-domanda mistennija għall-każijiet tal-użu differenti u għall-analiżi tar-riskji għas-sigurtà għal dawk il-każijiet tal-użu. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

3. Il-kondiviżjoni u l-prijoritizzazzjoni tal-kapaċitajiet u tas-servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita bejn l-utenti ta' GOVSATCOM li jkunu awtorizzati mill-istess parteċipant ta' GOVSATCOM għandhom jiġu stabbiliti u implimentati minn dak il-parteċipant.

Artikolu 66

L-infrastruttura u t-tħaddim tas-segment tal-art

1. Is-segment tal-art għandu jinkludi l-infrastruttura meħtieġa biex tippermetti l-forniment tas-servizzi lill-utenti skont l-Artikolu 65, b'mod partikolari biex iċ-Ċentri ta' GOVSATCOM li għandhom jiġu akkwistati fil-qafas ta' dan il-komponent biex l-utenti ta' GOVSATCOM ikunu konnessi mal-kapaċitajiet u mas-servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita.

2. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, il-post fejn tkun tinsab l-infrastruttura tas-segment tal-art. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

Artikolu 67

Parteċipanti u awtoritajiet kompetenti ta' GOVSATCOM

1. L-Istati Membri, il-Kunsill, il-Kummissjoni u s-SEAE għandhom ikunu parteċipanti ta' GOVSATCOM sakemm dawn jawtorizzaw lill-utenti ta' GOVSATCOM, jew jipprovdu kapaċitajiet ta' komunikazzjoni bis-satellita, siti tas-segment tal-art jew parti mill-faċilitajiet tas-segment tal-art.

2. L-aġenziji tal-Unjoni jistgħu jsiru parteċipanti ta' GOVSATCOM jekk ikunu nħarġulhom awtorizzazzjonijiet mill-istituzzjoni tal-Unjoni li tissorveljahom.

3. Kull parteċipant għandu jaħtar awtorità kompetenti waħda ta' GOVSATCOM.

4. Awtorità kompetenti ta' GOVSATCOM għandha tiżgura li:

   (a) l-użu tas-servizzi jkun konformi mar-rekwiżiti tas-sigurtà applikabbli;

   (b) id-drittijiet tal-aċċess għall-utenti ta' GOVSATCOM jiġu stabbiliti u ġestiti;

   (c) it-tagħmir tal-utenti kif ukoll il-konnessjonijiet u l-informazzjoni assoċjati tal-komunikazzjoni elettronika jintużaw u jiġu ġestiti skont ir-rekwiżiti tas-sigurtà applikabbli;

   (d) punt ċentrali ta' kuntatt jiġi stabbilit biex jassisti kif ikun meħtieġ fir-rapportar tar-riskji u tat-theddidiet għas-sigurtà, b'mod partikolari fl-identifikazzjoni ta' interferenza elettromanjetika potenzjalment dannuża li taffettwa lis-servizzi fil-qafas ta' dan il-komponent.

Artikolu 68

Monitoraġġ tal-provvista u tad-domanda għal GOVSATCOM

Il-Kummissjoni għandha timmonitorja l-evoluzzjoni tal-provvista u tad-domanda għall-kapaċitajiet u għas-servizzi kontinwament, filwaqt li tqis riskji u theddidiet ġodda, kif ukoll żviluppi ġodda fit-teknoloġija, sabiex tiġi ottimizzata l-bilanċ bejn dik il-provvista u dik id-domanda għas-servizzi ta' GOVSATCOM.

Artikolu 69

Klawżola ta' rieżami ta' GOVSATCOM

Qabel l-aħħar tal-2024, il-Kummissjoni għandha tevalwa l-implimentazzjoni tal-komponent ta' GOVSATCOM, b'mod partikolari fir-rigward tal-evoluzzjoni tal-ħtiġijiet tal-utenti b'rabta mal-kapaċità tal-komunikazzjoni bis-satellita. L-evalwazzjoni għandha teżamina partikolarment il-ħtieġa għal infrastruttura spazjali addizzjonali. L-evalwazzjoni għandha tiġi akkumpanjata, jekk ikun meħtieġ, bi proposta xierqa għall-iżvilupp ta' infrastruttura spazjali addizzjonali fil-qafas tal-komponent ta' GOVSATCOM.

TITOLU IX

L-AĠENZIJA TAL-UNJONI EWROPEA GĦALL-PROGRAMM SPAZJALI

KAPITOLU I

Dispożizzjonijiet ġenerali marbuta mal-Aġenzija

Artikolu 70

Status ġuridiku tal-Aġenzija

1. L-Aġenzija għandha tkun korp tal-Unjoni. Għandu jkollha personalità ġuridika.

2. F'kull wieħed mill-Istati Membri, l-Aġenzija għandu jkollha l-iktar kapaċità ġuridika estensiva li tingħata lill-persuni ġuridiċi skont il-liġi. B'mod partikolari, tista' takkwista jew tiddisponi minn proprjetà mobbli u immobbli u tkun parti fil-proċedimenti ġuridiċi.

3. L-Aġenzija għandha tiġi rrappreżentata mid-Direttur Eżekuttiv tagħha.

Artikolu 71

Is-sede tal-Aġenzija

Is-sede tal-Aġenzija għandha tinsab fi Praga (ir-Repubblika Ċeka).

KAPITOLU II

Organizzazzjoni tal-Aġenzija

Artikolu 72

Struttura amministrattiva u ta' ġestjoni

1. L-istruttura amministrattiva u ta' ġestjoni tal-Aġenzija għandha tinkludi:

   (a) il-Bord Amministrattiv;

   (b) id-Direttur Eżekuttiv;

(c) il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

2. Il-Bord Amministrattiv, id-Direttur Eżekuttiv, il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u l-President ta' dan tal-aħħar għandhom jikkooperaw biex jiżguraw l-operat u l-koordinazzjoni tal-Aġenzija b'konformità mal-proċeduri stabbiliti bir-regoli interni tal-Aġenzija, bħar-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv, ir-regoli ta' proċedura tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-Aġenzija, ir-regoli ta' implimentazzjoni għall-istatus tal-persunal u r-regoli li jirregolaw l-aċċess għad-dokumenti.

Artikolu 73

Bord Amministrattiv

1. Il-Bord Amministrattiv għandu jkun magħmul minn rappreżentant wieħed minn kull Stat Membru, u minn erba' rappreżentanti tal-Kummissjoni, li kollha kemm huma jkollhom id-drittijiet tal-vot. Il-Bord Amministrattiv għandu jinkludi wkoll membru wieħed maħtur mill-Parlament Ewropew, li ma jkollu l-ebda dritt tal-vot.

2. Il-President jew il-Viċi President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, rappreżentant tal-Kunsill, rappreżentant tar-Rappreżentant Għoli u rappreżentant tal-Aġenzija Spazjali Ewropea għandhom jiġu mistiedna jattendu l-laqgħat tal-Bord Amministrattiv bħala osservaturi, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fir-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv.

3. Kull membru tal-Bord Amministrattiv għandu jkollu membru supplenti. Il-membru supplenti għandu jirrappreżenta lill-membru fl-assenza tiegħu.

4. Il-membri u l-membri supplenti tal-Bord Amministrattiv għandhom jinħatru fid-dawl tal-għarfien tagħhom fil-qasam tal-kompiti ewlenin tal-Aġenzija, filwaqt li jitqiesu l-ħiliet maniġerjali, amministrattivi u baġitarji rilevanti. Il-Parlament Ewropew, il-Kummissjoni u l-Istati Membri għandhom jagħmlu l-almu tagħhom biex jillimitaw it-tibdil tar-rappreżentanti tagħhom fil-Bord Amministrattiv, sabiex jiżguraw il-kontinwità tal-attivitajiet tal-Bord. Il-partijiet kollha għandu jkollhom l-għan li jiksbu rappreżentanza bbilanċjata bejn l-irġiel u n-nisa fil-Bord Amministrattiv.

5. Il-mandat tal-membri tal-Bord Amministrattiv u tal-membri supplenti tagħhom għandu jkun ta' erba' snin u jista' jiġġedded darba.

6. Fejn ikun xieraq, il-parteċipazzjoni tar-rappreżentanti ta' pajjiżi terzi jew ta' organizzazzjonijiet internazzjonali u l-kundizzjonijiet għal tali parteċipazzjoni għandhom jiġu stabbiliti fil-ftehimiet imsemmija fl-Artikolu 98 u għandhom ikunu konformi mar-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv.

Artikolu 74

President tal-Bord Amministrattiv

1. Il-Bord Amministrattiv għandu jeleġġi President u Viċi President minn fost il-membri tiegħu, li jkollhom id-drittijiet tal-vot. Il-Viċi President għandu jieħu post il-President awtomatikament jekk ma jkunx jista' jwettaq dmirijietu.

2. Il-mandat tal-President u tal-Viċi President għandu jkun ta' sentejn u jista' jiġġedded darba. Dan għandu jintemm f'każ li dik il-persuna ma tibqax tkun membru tal-Bord Amministrattiv.

3. Il-Bord Amministrattiv għandu jkollu s-setgħa li jneħħi mill-kariga lill-President, lill-Viċi President jew lit-tnejn li huma.

Artikolu 75

Laqgħat tal-Bord Amministrattiv

1. Il-laqgħat tal-Bord Amministrattiv għandhom jissejħu mill-President tiegħu.

2. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jieħu sehem fid-deliberazzjonijiet, sakemm il-President ma jiddeċidix mod ieħor. Dan ma għandux ikollu d-dritt li jivvota.

3. Il-Bord Amministrattiv għandu jorganizza laqgħa ordinarja darbtejn fis-sena. Barra minn hekk, għandu jiltaqa' fuq l-inizjattiva tal-President tiegħu jew fuq it-talba ta' minn tal-inqas terz tal-membri tiegħu.

4. Il-Bord Amministrattiv jista' jistieden lil kwalunkwe persuna, li l-opinjoni tagħha tista' tkun ta' interess, biex tattendi l-laqgħat tiegħu bħala osservatur. Il-membri tal-Bord Amministrattiv jistgħu, soġġett għar-regoli ta' proċedura tiegħu, jiġu assistiti minn konsulenti jew minn esperti.

5. [Għal kwalunkwe komponent tal-Programm li jinvolvi l-użu tal-infrastruttura nazzjonali sensittiva, jistgħu jattendu l-laqgħat u d-deliberazzjonijiet tal-Bord Amministrattiv u jieħdu sehem fil-votazzjoni r-rappreżentanti tal-Istati Membri li jkollhom tali infrastruttura u r-rappreżentant tal-Kummissjoni biss. Fejn il-President tal-Bord Amministrattiv ma jkunx jirrappreżenta wieħed mill-Istati Membri li jkollhom tali infrastruttura, dan għandu jiġi sostitwit mir-rappreżentanti ta' Stat Membru li jkollu tali infrastruttura.]

6. L-Aġenzija għandha tipprovdi s-segretarjat tal-Bord Amministrattiv.

Artikolu 76

Ir-regoli tal-votazzjoni tal-Bord Amministrattiv

1. Sakemm dan ir-Regolament ma jkunx jistipula mod ieħor, il-Bord Amministrattiv għandu jieħu d-deċiżjonijiet tiegħu bil-maġġoranza tal-membri tiegħu li jivvotaw.

   Għandha tkun meħtieġa maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri kollha li jivvotaw għall-elezzjoni u għat-tneħħija mill-kariga tal-President u tal-Viċi President tal-Bord Amministrattiv u għall-adozzjoni tal-baġit u tal-programmi ta' ħidma.

2. Kull rappreżentant tal-Istati Membri u tal-Kummissjoni għandu jkollu vot wieħed. Fl-assenza ta' membru li jkollu d-dritt tal-vot, il-membru supplenti tiegħu għandu jkun intitolat jeżerċita d-dritt tal-vot tiegħu. Id-Direttur Eżekuttiv ma għandux jieħu sehem fil-votazzjoni. Id-deċiżjonijiet abbażi tal-punti (a), (b), (f), (j) u (k) tal-Artikolu 77(2) jew tal-Artikolu 77(5), għajr għal kwistjonijiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, għandhom jiġu adottati biss b'vot favorevoli mir-rappreżentanti tal-Kummissjoni.

3. Ir-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv għandhom jistabbilixxu arranġamenti iktar dettaljati tal-votazzjoni, b'mod partikolari l-kundizzjonijiet biex membru jaġixxi f'isem membru ieħor.

Artikolu 77

Kompiti tal-Bord Amministrattiv

1. Il-Bord Amministrattiv għandu jiżgura li l-Aġenzija twettaq il-ħidma fdata lilha, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan ir-Regolament, u għandu jieħu kwalunkwe deċiżjoni meħtieġa għal dan l-għan, mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi fdati lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għall-attivitajiet fil-qafas tal-Kapitolu II tat-Titolu V.

2. Il-Bord Amministrattiv għandu wkoll:

(a) jadotta, sal-15 ta' Novembru ta' kull sena, il-programm ta' ħidma tal-Aġenzija għas-sena ta' wara, wara li tkun ġiet inkorporata fih, mingħajr l-ebda tibdil, it-taqsima mfassla mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, b'konformità mal-punt (b) tal-Artikolu 80, u wara li jkun irċieva l-opinjoni tal-Kummissjoni;

(b) iwettaq il-funzjonijiet baġitarji stabbiliti fl-Artikolu 84(5), (6), (10) u (11);

(c) jissorvelja l-operat taċ-Ċentru ta' Monitoraġġ tas-Sigurtà ta' Galileo kif imsemmi fil-punt (b) tal-Artikolu 34(3);

(d) jadotta arranġamenti għall-implimentazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 1049/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Mejju 2001 dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti tal-Parlament Ewropew, tal-Kunsill u tal-Kummissjoni[32], skont l-Artikolu 94;

(e) japprova l-arranġamenti msemmija fl-Artikolu 98, wara li jikkonsulta l-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, fir-rigward tad-dispożizzjonijiet tal-arranġamenti dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà;

(f) jadotta l-proċeduri tekniċi meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu;

(g) jadotta r-rapport annwali dwar l-attivitajiet u l-prospetti tal-Aġenzija, wara li tkun ġiet inkorporata fih, mingħajr l-ebda tibdil, it-taqsima mfassla mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà skont il-punt (c) tal-Artikolu 80 u jibagħtu, sal-1 ta' Lulju, lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kummissjoni u lill-Qorti tal-Awdituri;

(h) jiżgura segwitu adegwat għas-sejbiet u għar-rakkomandazzjonijiet li jirriżultaw mill-evalwazzjonijiet u mill-awditjar imsemmija fl-Artikolu 102, kif ukoll dawk li jirriżultaw minn investigazzjonijiet imwettqa mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) u mir-rapporti kollha tal-awditjar intern jew estern, u jibgħat lill-awtorità baġitarja l-informazzjoni kollha rilevanti għall-eżitu tal-proċeduri ta' evalwazzjoni;

(i) jiġi kkonsultat mid-Direttur Eżekuttiv dwar il-ftehimiet qafas ta' sħubija finanzjarja msemmija fl-Artikolu 31(2) qabel ma jiġu ffirmati;

(j) jadotta r-regoli dwar is-sigurtà tal-Aġenzija kif imsemmija fl-Artikolu 96;

(k) japprova, abbażi ta' proposta mid-Direttur Eżekuttiv, strateġija kontra l-frodi;

(l) japprova, fejn ikun meħtieġ u abbażi ta' proposti mid-Direttur Eżekuttiv, l-istrutturi organizzattivi msemmija fil-punt (n) tal-Artikolu 77(1);

(m) jistabbilixxi korp konsultattiv dwar is-sigurtà, li jkun magħmul minn rappreżentanti mill-Istati Membri, li jintgħażlu minn fost esperti rikonoxxuti fil-qasam, u bl-involviment xieraq tal-Kummissjoni u tar-Rappreżentant Għoli, sabiex jipprovdi għarfien espert tekniku lill-Aġenzija dwar is-sigurtà, b'mod partikolari fir-rigward tat-theddidiet ċibernetiċi;

(n) jaħtar Uffiċjal tal-Kontabbiltà, li jista' jkun l-Uffiċjal tal-Kontabbiltà tal-Kummissjoni, li għandu jkun soġġett għar-Regolamenti tal-Persunal u għall-Kundizzjonijiet tal-Impjieg applikabbli għall-Aġenti l-Oħra u li għandu jkun indipendenti għalkollox fit-twettiq ta' dmirijietu;

(o) jadotta u jippubblika r-regoli ta' proċedura tiegħu.

---

32 Ir-Regolament (KE) Nru 1049/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Mejju 2001 dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti tal-Parlament Ewropew, tal-Kunsill u tal-Kummissjoni (ĠU L 145, 31.5.2001, p. 43).

3. Fir-rigward tal-persunal tal-Aġenzija, il-Bord Amministrattiv għandu jeżerċita s-setgħat ikkonferiti bir-Regolamenti tal-Persunal tal-Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea ("Regolamenti tal-Persunal") fuq l-awtorità tal-ħatra u bil-Kundizzjonijiet tal-Impjieg applikabbli għall-Aġenti l-Oħra fuq l-awtorità bis-setgħa li tikkonkludi l-kuntratti tax-xogħol (is-"setgħat tal-awtorità tal-ħatra").

Il-Bord Amministrattiv għandu jadotta b'konformità mal-proċedura prevista fl-Artikolu 110 tar-Regolamenti tal-Persunal, deċiżjoni abbażi tal-Artikolu 2(1) tar-Regolamenti tal-Persunal u tal-Artikolu 6 tal-Kundizzjonijiet tal-Impieg applikabbli għall-Aġenti l-Oħra li tiddelega s-setgħat rilevanti tal-awtorità tal-ħatra lid-Direttur Eżekuttiv u li tiddefinixxi l-kundizzjonijiet li bihom din id-delega ta' setgħat tista' tiġi sospiża. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jirrapporta lura lill-Bord Amministrattiv dwar l-eżerċizzju ta' dawk is-setgħat delegati. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jkun awtorizzat li jissottodelega dawk is-setgħat.

Bl-applikazzjoni tat-tieni sottoparagrafu ta' dan il-paragrafu, fejn iċ-ċirkostanzi eċċezzjonali jkunu jirrikjedu li dan isir, il-Bord Amministrattiv, permezz ta' deċiżjoni, jista' jissospendi temporanjament id-delega tas-setgħat tal-awtorità tal-ħatra lid-Direttur Eżekuttiv u ta' dawk sottodelegati minn dan tal-aħħar, u jeżerċitahom hu stess jew jiddelegahom lil wieħed mill-membri tiegħu jew lil xi membru tal-persunal ieħor għajr id-Direttur Eżekuttiv.

B'deroga mit-tieni sottoparagrafu, il-Bord Amministrattiv għandu jkun meħtieġ jiddelega lill-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà s-setgħat imsemmija fl-ewwel sottoparagrafu fir-rigward tar-reklutaġġ, il-valutazzjoni u l-klassifikazzjoni mill-ġdid tal-persunal involut fl-attivitajiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V kif ukoll il-miżuri dixxiplinari li jridu jittieħdu fir-rigward ta' tali persunal.

Il-Bord Amministrattiv għandu jadotta l-miżuri ta' implimentazzjoni tar-Regolamenti tal-Persunal u l-Kundizzjonijiet tal-Impjieg applikabbli għall-Aġenti l-Oħra b'konformità mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 110 tar-Regolamenti tal-Persunal. Għandu jikkonsulta l-ewwel lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u mbagħad iqis l-osservazzjonijiet tiegħu fir-rigward tar-reklutaġġ, il-valutazzjoni u l-klassifikazzjoni mill-ġdid tal-persunal involut fl-attivitajiet skont il-Kapitolu II tat-Titolu V u l-miżuri dixxiplinari rilevanti li jridu jittieħdu.

Għandu jadotta wkoll deċiżjoni li tistabbilixxi r-regoli dwar l-issekondar ta' esperti nazzjonali lill-Aġenzija. Qabel ma jadotta dik id-deċiżjoni, il-Bord Amministrattiv għandu jikkonsulta lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà fir-rigward tal-issekondar ta' esperti nazzjonali involuti fl-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà msemmija fil-Kapitolu II tat-Titolu V u għandu jqis debitament l-osservazzjonijiet tiegħu.

4. Il-Bord Amministrattiv għandu jaħtar id-Direttur Eżekuttiv u jista' jestendilu jew itemmlu l-mandat tiegħu skont l-Artikolu 89.

5. Il-Bord Amministrattiv għandu jeżerċita awtorità dixxiplinari fuq id-Direttur Eżekuttiv fir-rigward tal-prestazzjoni tiegħu, b'mod partikolari fir-rigward ta' kwistjonijiet ta' sigurtà li jaqgħu taħt il-kompetenza tal-Aġenzija, għajr fir-rigward ta' attivitajiet imwettqa skont il-Kapitolu II tat-Titolu V.

Artikolu 78

Direttur Eżekuttiv

L-Aġenzija għandha tiġi ġestita mid-Direttur Eżekuttiv tagħha. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jagħti rendikont ta' għemilu lill-Bord Amministrattiv.

Artikolu 79

Kompiti tad-Direttur Eżekuttiv

1. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jwettaq il-kompiti li ġejjin:

(a) jirrappreżenta lill-Aġenzija u jiffirma l-ftehim imsemmi fl-Artikolu 31(2);

(b) iħejji l-ħidma tal-Bord Amministrattiv u jipparteċipa, mingħajr ma jkollu d-dritt tal-vot, fil-ħidma tal-Bord Amministrattiv, soġġett għat-tieni sottoparagrafu tal-Artikolu 76;

(c) jimplimenta d-deċiżjonijiet tal-Bord Amministrattiv;

(d) iħejji l-programmi ta' ħidma annwali u pluriennali tal-Aġenzija u jippreżentahom lill-Bord Amministrattiv għall-approvazzjoni, bl-eċċezzjoni tal-partijiet imħejjija u adottati mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà b'konformità mal-punti (a) u (b) tal-Artikolu 80;

(e) jimplimenta l-programmi ta' ħidma annwali u pluriennali, bl-eċċezzjoni tal-partijiet implimentati mill-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà;

(f) iħejji rapport ta' progress dwar l-implimentazzjoni tal-programm ta' ħidma annwali u, fejn ikun rilevanti, tal-programm ta' ħidma pluriennali għal kull laqgħa tal-Bord Amministrattiv, filwaqt li jinkorpora fih, mingħajr l-ebda tibdil, it-taqsima mħejjija mill-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà;

(g) iħejji r-rapport annwali dwar l-attivitajiet u l-prospetti tal-Aġenzija bl-eċċezzjoni tat-taqsima mħejjija u approvata mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà b'konformità mal-punt (c) tal-Artikolu 80 dwar l-attivitajiet koperti bit-Titolu V, u jippreżentah lill-Bord Amministrattiv għall-approvazzjoni;

(h) jieħu ħsieb l-amministrazzjoni ta' kuljum tal-Aġenzija u jieħu l-miżuri kollha meħtieġa, inklużi l-adozzjoni tal-istruzzjonijiet amministrattivi interni u l-pubblikazzjoni tal-avviżi, sabiex jiżgura l-funzjonament tal-Aġenzija skont dan ir-Regolament;

(i) ifassal abbozz tad-dikjarazzjoni tal-estimi tad-dħul u tan-nefqa għall-Aġenzija skont l-Artikolu 84 u jimplimenta l-baġit skont l-Artikolu 85;

(j) jiżgura li l-Aġenzija, bħala l-operatur taċ-Ċentru ta' Monitoraġġ tas-Sigurtà ta' Galileo, tkun tista' tirrispondi għall-istruzzjonijiet ipprovduti skont id-Deċiżjoni 2014/496/PESK u twettaq ir-rwol tagħha kif imsemmi fl-Artikolu 6 tad-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE;

(k) jiżgura ċ-ċirkolazzjoni tal-informazzjoni rilevanti kollha, b'mod partikolari fir-rigward tas-sigurtà, fl-istruttura tal-Aġenzija msemmija fl-Artikolu 72(1);

(l) jistabbilixxi, b'kooperazzjoni mill-qrib mal-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għal kwistjonijiet marbuta mal-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, l-istrutturi organizzattivi tal-Aġenzija u jippreżentahom lill-Bord Amministrattiv għall-approvazzjoni. Dawk l-istrutturi għandhom jirriflettu l-karatteristiki speċifiċi tad-diversi komponenti tal-Programm;

(m) jeżerċita, fir-rigward tal-persunal tal-Aġenzija, is-setgħat imsemmija fl-ewwel sottoparagrafu tal-Artikolu 37(3), sal-punt li dawk is-setgħat ikunu ġew iddelegati lilu b'konformità mat-tieni sottoparagrafu tiegħu;

(n) jiżgura li s-servizzi tas-segretarjat u r-riżorsi kollha meħtieġa għall-funzjonament tagħhom kif suppost jiġu pprovduti lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, lill-korpi msemmija fl-Artikolu 37(3) u lill-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà;

(o) iħejji pjan ta' azzjoni għall-iżgurar tas-segwitu tas-sejbiet u tar-rakkomandazzjonijiet tal-evalwazzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 102, bl-eċċezzjoni tat-taqsima tal-pjan ta' azzjoni dwar l-attivitajiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, u jippreżenta lill-Kummissjoni, wara li jkun inkorpora, mingħajr l-ebda tibdil, it-taqsima mfassla mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, rapport ta' progress darbtejn fis-sena, li għandu jiġi ppreżentat ukoll lill-Bord Amministrattiv għall-informazzjoni;

(p) jieħu l-miżuri li ġejjin għall-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni:

i) il-miżuri ta' prevenzjoni kontra l-frodi, il-korruzzjoni jew kwalunkwe attività illegali oħra u l-użu ta' miżuri superviżorji effettivi;

ii) l-irkupru ta' ammonti li ma kellhomx jitħallsu fejn jiġu identifikati l-irregolaritajiet u, fejn ikun xieraq, l-applikazzjoni ta' penali amministrattivi u finanzjarji effettivi, proporzjonati u dissważivi;

(q) ifassal strateġija kontra l-frodi għall-Aġenzija li tkun proporzjonata għar-riskju ta' frodi, filwaqt li titqies analiżi tal-kostijiet u tal-benefiċċji tal-miżuri li jridu jiġu implimentati u jitqiesu s-sejbiet u r-rakkomandazzjonijiet li jirriżultaw mill-investigazzjonijiet tal-OLAF u jippreżentaha lill-Bord Amministrattiv għall-approvazzjoni;

(r) jipprovdi rapporti lill-Parlament Ewropew dwar it-twettiq ta' dmirijietu meta jiġi mistieden biex jagħmel dan. Il-Kunsill jista' jistieden lid-Direttur Eżekuttiv biex jirrapporta dwar dmirijietu.

2. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jiddeċiedi jekk ikunx meħtieġ li impjegat wieħed jew iktar mill-persunal kollu jkun jinsab fi Stat Membru wieħed jew iktar għall-iskop tat-twettiq tal-kompiti tal-Aġenzija b'mod effiċjenti u effettiv. Qabel ma jiddeċiedi li jistabbilixxi uffiċċju lokali, id-Direttur Eżekuttiv għandu jikseb l-approvazzjoni minn qabel tal-Kummissjoni, tal-Bord Amministrattiv u tal-Istat(i) Membru/i kkonċernat(i). Id-deċiżjoni għandha tispeċifika l-ambitu tal-attivitajiet li jridu jitwettqu fl-uffiċċju lokali b'tali mod li jiġu evitati l-kostijiet bla bżonn u d-duplikazzjoni tal-funzjonijiet amministrattivi tal-Aġenzija. Jaf ikun meħtieġ ftehim dwar il-Kwartieri Ġenerali mal-Istat(i) Membru/i kkonċernat(i).

Artikolu 80

Kompiti ta' ġestjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

Minbarra l-kompiti msemmija fl-Artikolu 37, il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu, bħala parti mill-ġestjoni tal-Aġenzija:

(a) iħejji u japprova dik il-parti tal-programm ta' ħidma pluriennali fir-rigward tal-attivitajiet operazzjonali koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V u fir-rigward tar-riżorsi finanzjarji u umani meħtieġa biex jitwettqu dawk l-attivitajiet, u jippreżentaha lill-Bord Amministrattiv fiż-żmien propizju sabiex tiġi inkorporata fil-programm ta' ħidma pluriennali;

(b) iħejji u japprova dik il-parti tal-programm ta' ħidma annwali fir-rigward tal-attivitajiet operazzjonali koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V u fir-rigward tar-riżorsi finanzjarji u umani meħtieġa biex jitwettqu dawk l-attivitajiet, u jippreżentaha lill-Bord Amministrattiv fiż-żmien propizju sabiex tiġi inkorporata fil-programm ta' ħidma annwali;

(c) iħejji u japprova dik il-parti tar-rapport annwali fir-rigward tal-attivitajiet u l-prospetti tal-Aġenzija koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V u fir-rigward tar-riżorsi finanzjarji u umani meħtieġa biex jitwettqu dawk l-attivitajiet u l-prospetti, u jippreżentaha lill-Bord Amministrattiv fiż-żmien propizju sabiex tiġi inkorporata fir-rapport annwali.

Artikolu 81

Il-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jeleġġi President u Viċi President minn fost il-membri tiegħu b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri kollha li jkollhom id-dritt tal-vot. Fejn ma tinkisibx maġġoranza ta' żewġ terzi wara żewġ laqgħat tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, għandha tkun meħtieġa maġġoranza sempliċi.

2. Il-Viċi President għandu jissostitwixxi awtomatikament lill-President jekk dan tal-aħħar ma jkunx jista' jwettaq dmirijietu.

3. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkollu s-setgħa li jneħħi mill-kariga lill-President, lill-Viċi President, jew lit-tnejn li huma. Għandu jadotta d-deċiżjoni tat-tneħħija mill-kariga b'maġġoranza ta' żewġ terzi.

4. Il-mandat tal-President u tal-Viċi President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkun ta' sentejn u jista' jiġġedded darba. Kull mandat għandu jintemm meta dik il-persuna ma tibqax membru tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

Artikolu 82

Aspetti organizzattivi tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkollu aċċess għar-riżorsi umani u materjali kollha meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu b'mod indipendenti. Għandu jkollu aċċess għal kwalunkwe informazzjoni utli għat-twettiq tal-kompiti tiegħu u li tkun fil-pussess tal-korpi l-oħra tal-Aġenzija, mingħajr preġudizzju għall-prinċipji tal-awtonomija u tal-indipendenza msemmija fl-Artikolu 36(i).

2. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u l-persunal tal-Aġenzija taħt is-superviżjoni tiegħu għandhom iwettqu ħidmithom b'tali mod li jiżguraw l-awtonomija u l-indipendenza fir-rigward tal-attivitajiet l-oħra tal-Aġenzija, b'mod partikolari l-attivitajiet operazzjonali assoċjati mal-esplojtazzjoni tas-sistemi, b'konformità mal-għanijiet tad-diversi komponenti tal-Programm. L-ebda membru tal-persunal tal-Aġenzija taħt is-superviżjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà ma jista' jiġi assenjat fl-istess ħin biex iwettaq kompiti oħra fl-Aġenzija.

   Għal dak l-għan, għandha tiġi stabbilita segregazzjoni organizzattiva effettiva fl-Aġenzija bejn il-persunal involut fl-attivitajiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V u l-persunal l-ieħor tal-Aġenzija. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jinforma minnufih lid-Direttur Eżekuttiv, lill-Bord Amministrattiv u lill-Kummissjoni bi kwalunkwe ċirkostanza li tista' xxekkel l-awtonomija u l-indipendenza tiegħu. Fil-każ li ma jinstab l-ebda rimedju fl-Aġenzija, il-Kummissjoni għandha teżamina s-sitwazzjoni, b'konsultazzjoni mal-partijiet rilevanti. Abbażi tal-eżitu ta' dak l-eżami, il-Kummissjoni għandha tieħu miżuri xierqa ta' mitigazzjoni li jridu jiġu implimentati mill-Aġenzija, u għandha tinforma lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill b'dan.

3. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jistabbilixxi korpi subordinati speċjali, li jaġixxu fuq l-istruzzjonijiet tiegħu, sabiex jindirizzaw kwistjonijiet speċifiċi. B'mod partikolari, filwaqt li jiżgura l-kontinwità meħtieġa tal-ħidma, għandu jistabbilixxi panel biex iwettaq rieżamijiet u testijiet tal-analiżi tas-sigurtà u jipproduċi r-rapporti rilevanti dwar ir-riskji sabiex ikunulu ta' assistenza fit-tħejjija tad-deċiżjonijiet tiegħu. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jista' jistabbilixxi u jisfaxxa gruppi ta' esperti sabiex jagħtu kontribut għall-ħidma tal-panel.

Artikolu 83

Kompiti tal-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Il-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jiżgura li l-Bord iwettaq l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà b'mod totalment indipendenti u għandu jwettaq il-kompiti li ġejjin:

   (a) iġestixxi l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà taħt is-superviżjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà;

   (b) jimplimenta l-parti tal-programmi ta' ħidma annwali u pluriennali tal-Aġenzija koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V taħt is-superviżjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà;

   (c) jikkoopera mad-Direttur Eżekuttiv sabiex jgħinu jħejji l-abbozz tal-pjan ta' stabbiliment imsemmi fl-Artikolu 84(4) u l-istrutturi organizzattivi tal-Aġenzija;

   (d) iħejji t-taqsima tar-rapport ta' progress fir-rigward tal-attivitajiet operazzjonali koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, u jippreżentaha lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u lid-Direttur Eżekuttiv fiż-żmien propizju sabiex tkun tista' tiġi inkorporata fir-rapport ta' progress;

   (e) iħejji t-taqsima tar-rapport annwali u tal-pjan ta' azzjoni, dwar l-attivitajiet operazzjonali koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, u jippreżentaha lid-Direttur Eżekuttiv fiż-żmien propizju;

   (f) jirrappreżenta lill-Aġenzija għall-attivitajiet u għad-deċiżjonijiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V;

   (g) jeżerċita, fir-rigward tal-persunal tal-Aġenzija involut fl-attivitajiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, is-setgħat imsemmija fl-ewwel sottoparagrafu tal-Artikolu 77(3), li jkunu ddelegati lilu skont ir-raba' sottoparagrafu tal-Artikolu 77(3).

2. Għall-attivitajiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jistgħu jistiednu lill-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għal skambju ta' fehmiet quddiem dawk l-istituzzjonijiet dwar il-ħidma u l-prospetti tal-Aġenzija, inkluż fir-rigward tal-programmi ta' ħidma annwali u pluriennali.

KAPITOLU III

Dispożizzjonijiet finanzjarji marbuta mal-Aġenzija

Artikolu 84

Il-baġit tal-Aġenzija

1. Mingħajr preġudizzju għal riżorsi u għal pagamenti dovuti oħra, b'mod partikolari dawk imsemmija fl-Artikolu 36, id-dħul tal-Aġenzija għandu jinkludi kontribuzzjoni mill-Unjoni mdaħħla fil-baġit tal-Unjoni sabiex jiġi żgurat bilanċ bejn id-dħul u n-nefqa.

2. In-nefqa tal-Aġenzija għandha tkopri l-infiq tal-persunal, amministrattiv u tal-infrastruttura, il-kostijiet operazzjonali u n-nefqa assoċjata mal-funzjonament tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, inklużi l-korpi msemmija fl-Artikolu 37(3), u l-kuntratti u l-ftehimiet konklużi mill-Aġenzija sabiex twettaq il-kompiti fdati lilha.

3. Id-dħul u n-nefqa għandhom ikunu bbilanċjati.

4. Id-Direttur Eżekuttiv, b'kollaborazzjoni mill-qrib mal-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għall-attivitajiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, għandu

jfassal abbozz tad-dikjarazzjoni tal-estimi tad-dħul u tan-nefqa għall-Aġenzija għas-sena finanzjarja li jmiss, filwaqt li jagħmel distinzjoni ċara bejn dawk l-elementi tal-abbozz tad-dikjarazzjoni tal-estimi, marbuta mal-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà, u dawk marbuta mal-attivitajiet l-oħra tal-Aġenzija. Il-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jista' jfassal dikjarazzjoni dwar dak l-abbozz, u d-Direttur Eżekuttiv għandu jibgħat kemm l-abbozz tad-dikjarazzjoni tal-estimi kif ukoll id-dikjarazzjoni lill-Bord Amministrattiv u lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, flimkien ma' abbozz tal-pjan ta' stabbiliment.

5. Kull sena, il-Bord Amministrattiv, abbażi tal-abbozz tad-dikjarazzjoni tal-estimi tad-dħul u tan-nefqa u b'kooperazzjoni mill-qrib mal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għall-attivitajiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, għandu jfassal id-dikjarazzjoni tal-estimi tad-dħul u tan-nefqa għall-Aġenzija għas-sena finanzjarja li jmiss.

6. Sal-31 ta' Jannar, il-Bord Amministrattiv għandu jibgħat abbozz ta' dokument uniku ta' programmazzjoni li jinkludi, fost affarijiet oħra, dikjarazzjoni tal-estimi, abbozz ta' pjan ta' stabbiliment u programm ta' ħidma annwali proviżorju, lill-Kummissjoni u lill-pajjiżi terzi jew lill-organizzazzjonijiet internazzjonali li l-Aġenzija tkun daħlet f'arranġamenti magħhom skont l-Artikolu 98.

7. Il-Kummissjoni għandha tibgħat id-dikjarazzjoni tal-estimi tad-dħul u tan-nefqa lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill ("l-awtorità baġitarja") flimkien mal-abbozz tal-baġit ġenerali tal-Unjoni Ewropea.

8. Abbażi tad-dikjarazzjoni tal-estimi, il-Kummissjoni għandha ddaħħal fl-abbozz tal-baġit ġenerali tal-Unjoni Ewropea l-estimi li tqis li jkunu meħtieġa għall-pjan ta' stabbiliment u l-ammont tas-sussidju li jrid jitħallas mill-baġit ġenerali, li għandha tressaq quddiem l-awtorità baġitarja skont l-Artikolu 314 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea.

9. L-awtorità baġitarja għandha tawtorizza l-approprjazzjonijiet għall-kontribuzzjoni lill-Aġenzija u għandha tadotta l-pjan ta' stabbiliment għall-Aġenzija.

10. Il-baġit għandu jiġi adottat mill-Bord Amministrattiv. Għandu jsir finali wara l-adozzjoni finali tal-baġit ġenerali tal-Unjoni Ewropea. Fejn ikun meħtieġ, għandu jiġi aġġustat skont dan.

11. Il-Bord Amministrattiv għandu, mill-iktar fis possibbli, jinnotifika lill-awtorità baġitarja bl-intenzjoni tiegħu li jimplimenta kwalunkwe proġett li jkollu implikazzjonijiet finanzjarji sinifikanti għall-finanzjament tal-baġit, b'mod partikolari kwalunkwe proġett marbut ma' proprjetà bħall-kiri jew ix-xiri ta' bini. Il-Bord Amministrattiv għandu jinforma lill-Kummissjoni b'dan.

12. Fejn fergħa tal-awtorità baġitarja tkun innotifikat l-intenzjoni tagħha li toħroġ opinjoni, din għandha tibgħat l-opinjoni tagħha lill-Bord Amministrattiv fi żmien perjodu ta' sitt ġimgħat mid-data tan-notifika tal-proġett.

Artikolu 85

Implimentazzjoni tal-baġit tal-Aġenzija

1. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jimplementa l-baġit tal-Aġenzija.

2. Kull sena, id-Direttur Eżekuttiv għandu jikkomunika l-informazzjoni kollha meħtieġa għat-twettiq tal-proċeduri tad-dmirijiet ta' evalwazzjoni tagħhom.

Artikolu 86

Il-preżentazzjoni tal-kontijiet tal-Aġenzija u l-kwittanza

Il-preżentazzjoni tal-kontijiet proviżorji u finali tal-Aġenzija u tal-kwittanza għandha ssegwi r-regoli u l-iskeda tar-Regolament Finanzjarju u tar-Regolament Finanzjarju Qafas għall-korpi msemmija fl-[Artikolu 70] tar-Regolament Finanzjarju.

Artikolu 87

Dispożizzjonijiet finanzjarji marbuta mal-Aġenzija

Ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-Aġenzija għandhom jiġu adottati mill-Bord Amministrattiv wara li jikkonsulta lill-Kummissjoni. Dawn ir-regoli ma jistgħux jitbiegħdu mir-regolament finanzjarju qafas għall-korpi msemmija fl-[Artikolu 70] tar-Regolament Finanzjarju, sakemm tali tbegħid ma jkunx meħtieġ speċifikament għall-operat tal-Aġenzija u l-Kummissjoni tkun tat il-kunsens tagħha minn qabel.

KAPITOLU V

Ir-riżorsi umani tal-Aġenzija

Artikolu 88

Il-persunal tal-Aġenzija

1. Ir-Regolamenti tal-Persunal, il-Kundizzjonijiet tal-Impjieg applikabbli għall-Aġenti l-Oħra u r-regoli adottati b'mod konġunt mill-istituzzjonijiet tal-Unjoni għall-iskopijiet tal-applikazzjoni ta' dawk ir-Regolamenti tal-Persunal u l-Kundizzjonijiet tal-Impjieg applikabbli għall-Aġenti l-Oħra għandhom japplikaw għall-persunal impjegat mill-Aġenzija.

2. Il-persunal tal-Aġenzija għandu jikkonsisti minn aġenti impjegati mill-Aġenzija kif meħtieġ biex twettaq il-kompiti tagħha. Dawn għandu jkollhom approvazzjoni tas-sigurtà xierqa għall-klassifikazzjoni tal-informazzjoni li jkunu qed jittrattaw.

3. Ir-regoli interni tal-Aġenzija, bħar-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv, ir-regoli ta' proċedura tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-Aġenzija, ir-regoli għall-implimentazzjoni tar-Regolamenti tal-Persunal u r-regoli għall-aċċess għad-dokumenti, għandhom jiżguraw l-awtonomija u l-indipendenza tal-persunal li jwettaq l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà fil-konfront tal-persunal li jwettaq l-attivitajiet l-oħra tal-Aġenzija, skont l-Artikolu 36(i).

Artikolu 89

Il-ħatra u l-mandat tad-Direttur Eżekuttiv

1. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jiġi rreklutat bħala aġent temporanju tal-persunal tal-Aġenzija skont l-Artikolu 2(a) tal-Kundizzjonijiet tal-Impjieg applikabbli għall-Aġenti l-Oħra.

   Id-Direttur Eżekuttiv għandu jinħatar mill-Bord Amministrattiv abbażi tal-mertu u tal-ħiliet amministrattivi u maniġerjali ddokumentati, kif ukoll abbażi tal-kompetenza u tal-esperjenza rilevanti, minn lista ta' kandidati proposta mill-Kummissjoni, b'kompetizzjoni miftuħa u trasparenti, wara l-pubblikazzjoni ta' sejħa għall-espressjonijiet ta' interess f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew xi mkien ieħor.

   Il-kandidat li jintgħażel mill-Bord Amministrattiv għall-kariga ta' Direttur Eżekuttiv jista' jiġi mistieden mill-iktar fis biex jagħmel dikjarazzjoni quddiem il-Parlament Ewropew u biex iwieġeb il-mistoqsijiet mill-Membri tiegħu.

   Il-President tal-Bord Amministrattiv għandu jirrappreżenta lill-Aġenzija għall-iskop tal-konklużjoni tal-kuntratti tad-Direttur Eżekuttiv.

Il-Bord Amministrattiv għandu jieħu d-deċiżjoni tiegħu għall-ħatra tad-Direttur Eżekuttiv b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri tiegħu.

2. Il-mandat tad-Direttur Eżekuttiv għandu jkun ta' ħames snin. Fi tmiem dak il-mandat, il-Kummissjoni għandha twettaq valutazzjoni tal-prestazzjoni tad-Direttur Eżekuttiv, filwaqt li tqis il-kompiti u l-isfidi li tkun se tiffaċċja l-Aġenzija fil-ġejjieni.

Abbażi ta' proposta mill-Kummissjoni li tqis il-valutazzjoni msemmija fl-ewwel sottoparagrafu, il-Bord Amministrattiv jista' jestendi l-mandat tad-Direttur Eżekuttiv darba għal perjodu ta' żmien sa erba' snin.

Kwalunkwe deċiżjoni ta' estensjoni tal-mandat tad-Direttur Eżekuttiv għandha tiġi adottata b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri tal-Bord Amministrattiv.

Wara li jkun ġie estiż il-mandat ta' Direttur Eżekuttiv, dan ma jkunx jista' jipparteċipa fi proċedura tal-għażla għall-istess kariga.

Il-Bord Amministrattiv għandu jinforma lill-Parlament Ewropew bl-intenzjoni tiegħu li jestendi l-mandat tad-Direttur Eżekuttiv. Qabel l-estensjoni, id-Direttur Eżekuttiv jista' jiġi mistieden biex jagħmel dikjarazzjoni quddiem il-kumitati rilevanti tal-Parlament Ewropew u biex iwieġeb il-mistoqsijiet tal-Membri tiegħu.

3. Il-Bord Amministrattiv jista' jneħħi lid-Direttur Eżekuttiv mill-kariga tiegħu, abbażi ta' proposta mill-Kummissjoni jew abbażi ta' terz tal-membri tiegħu, permezz ta' deċiżjoni adottata minn maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri tiegħu.

4. Il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jistgħu jistiednu lid-Direttur Eżekuttiv għal skambju ta' fehmiet quddiem dawk l-istituzzjonijiet dwar il-ħidma u l-prospetti tal-Aġenzija, inkluż fir-rigward tal-programmi ta' ħidma annwali u pluriennali. Dak l-iskambju ta' fehmiet ma għandux ikun fuq kwistjonijiet marbuta mal-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V.

Artikolu 90

L-issekondar ta' esperti nazzjonali lill-Aġenzija

L-Aġenzija tista' timpjega esperti nazzjonali mill-Istati Membri, minn aġenziji tal-Istati Membri jew minn organizzazzjonijiet internazzjonali. Dawn l-esperti għandu jkollhom approvazzjoni tas-sigurtà xierqa għall-klassifikazzjoni tal-informazzjoni li jkunu qed jittrattaw. Ir-Regolamenti tal-Persunal u l-Kundizzjonijiet tal-Impjieg għall-Aġenti l-Oħra ma għandhomx japplikaw għal dan il-persunal.

KAPITOLU VI

Dispożizzjonijiet oħra

Artikolu 91

Privileġġi u immunitajiet

Il-Protokoll Nru 7 dwar il-Privileġġi u l-Immunitajiet tal-Unjoni Ewropea anness mat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u mat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għandu japplika għall-Aġenzija u għall-persunal tagħha.

Artikolu 92

Il-ftehim dwar il-kwartieri ġenerali u l-kundizzjonijiet tat-tħaddim

1. L-arranġamenti meħtieġa fir-rigward tal-akkomodazzjoni li trid tiġi pprovduta għall-Aġenzija fl-Istat Membru ospitanti u l-faċilitajiet li dak l-Istat Membru jrid jara li jkunu disponibbli flimkien mar-regoli speċifiċi applikabbli fl-Istat Membru ospitanti għad-Direttur Eżekuttiv, għall-membri tal-Bord Amministrattiv, għall-persunal tal-Aġenzija u għall-membri tal-familji tagħhom, għandhom jiġu stabbiliti fi Ftehim dwar il-Kwartieri Ġenerali bejn l-Aġenzija u l-Istat Membru fejn ikun tkun tinsab is-sede, li jiġi konkluż wara li tinkiseb l-approvazzjoni tal-Bord Amministrattiv.

2. L-Istat Membru ospitanti tal-Aġenzija għandu jipprovdi l-aqwa kundizzjonijiet possibbli biex jiġi żgurat il-funzjonament effiċjenti u bla intoppi tal-Aġenzija, inkluż servizz ta' skola multilingwi Ewropea u konnessjonijiet xierqa tat-trasport.

Artikolu 93

Arranġamenti lingwistiċi għall-Aġenzija

1. Id-dispożizzjonijiet stabbiliti fir-Regolament Nru 1 tal-15 ta' April 1958 li jistabbilixxi l-lingwi li jridu jintużaw mill-Komunità Ekonomika Ewropea[33] għandhom japplikaw għall-Aġenzija.

2. Is-servizzi tat-traduzzjoni meħtieġa għall-funzjonament tal-Aġenzija għandhom jiġu pprovduti miċ-Ċentru tat-Traduzzjoni għall-Korpi tal-Unjoni Ewropea.

Artikolu 94

Politika dwar l-aċċess għad-dokumenti li jkollha l-Aġenzija

1. Ir-Regolament (KE) Nru 1049/2001 għandu japplika għad-dokumenti li jkollha l-Aġenzija.

2. Il-Bord Amministrattiv għandu jadotta arranġamenti għall-implimentazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 1049/2001.

3. Id-deċiżjonijiet li jittieħdu mill-Aġenzija skont l-Artikolu 8 tar-Regolament (KE) Nru 1049/2001 jistgħu jkunu s-suġġett ta' lment lill-Ombudsman jew ta' azzjoni quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, skont l-Artikoli 228 u 263 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea rispettivament.

Artikolu 95

Il-prevenzjoni tal-frodi mill-Aġenzija

1. Sabiex tiġi ffaċilitata l-ġlieda kontra l-frodi, il-korruzzjoni u attivitajiet illegali oħra skont ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, fi żmien sitt xhur mill-jum li ssir operazzjonali, l-Aġenzija għandha taderixxi mal-Ftehim Interistituzzjonali tal-25 ta' Mejju 1999 dwar l-investigazzjonijiet interni mill-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi (OLAF)[34] u tadotta dispożizzjonijiet xierqa applikabbli għall-impjegati kollha tal-Aġenzija billi tuża l-mudell stabbilit fl-Anness ta' dak il-Ftehim.

2. Il-Qorti Ewropea tal-Awdituri għandu jkollha s-setgħa tal-awditjar, abbażi ta' dokumenti u fuq il-post, fir-rigward tal-benefiċjarji tal-għotjiet, il-kuntratturi u s-sottokuntratturi kollha li jkunu rċevew fondi mill-Unjoni mingħand l-Aġenzija.

---

[33] ĠU L 17, 6.10.1958, p. 385-386.
[34] ĠU L 136, 31.5.1999, p. 15.

3. L-OLAF jista' jwettaq investigazzjonijiet, inklużi kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post, bil-ħsieb li jistabbilixxi jekk kienx hemm frodi, korruzzjoni jew kwalunkwe attività illegali oħra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni b'rabta ma' għotja jew ma' kuntratt iffinanzjati mill-Aġenzija, b'konformità mad-dispożizzjonijiet u mal-proċeduri stabbiliti fir-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96 u fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013.

4. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafi 1, 2 u 3, il-ftehimiet ta' kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali, il-kuntratti, il-ftehimiet dwar għotjiet u d-deċiżjonijiet dwar għotjiet tal-Aġenzija għandhom jinkludu dispożizzjonijiet li jagħtu espliċitament is-setgħa lill-Qorti Ewropea tal-Awdituri u lill-OLAF biex iwettqu dan l-awditjar u dawn l-investigazzjonijiet, skont il-kompetenzi rispettivi tagħhom.

Artikolu 96

Il-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata jew ta' informazzjoni sensittiva mhux klassifikata mill-Aġenzija

Soġġett għall-konsultazzjoni minn qabel tal-Kummissjoni, l-Aġenzija għandha tadotta r-regoli tas-sigurtà tagħha stess li jkunu ekwivalenti għar-regoli tas-sigurtà tal-Kummissjoni għall-protezzjoni tal-IKUE u tal-informazzjoni sensittiva mhux klassifikata, inklużi r-regoli dwar l-iskambju, l-ipproċessar u l-ħżin ta' tali informazzjoni, b'konformità mad-Deċiżjonijiet tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/443 tat-13 ta' Marzu 2015 dwar is-Sigurtà fil-Kummissjoni[35] u 2015/444[36].

Artikolu 97

Ir-responsabbiltà tal-Aġenzija

1. Ir-responsabbiltà kuntrattwali tal-Aġenzija għandha tiġi rregolata bil-liġi applikabbli għall-kuntratt inkwistjoni.

2. Il-Qorti tal-Ġustizzja għandu jkollha l-ġurisdizzjoni li toħroġ sentenza fir-rigward ta' kwalunkwe klawżola li jkun hemm fil-kuntratt konkluż mill-Aġenzija.

3. Fil-każ ta' responsabbiltà mhux kuntrattwali, l-Aġenzija, b'konformità mal-prinċipji ġenerali komuni għal-liġijiet tal-Istati Membri, għandha tagħmel tajjeb għal kwalunkwe dannu kkawżat mid-dipartimenti tagħha jew mill-aġenti impjegati magħha fit-twettiq ta' dmirijiethom.

4. Il-Qorti tal-Ġustizzja għandu jkollha l-ġurisdizzjoni fit-tilwimiet dwar il-kumpens għad-danni msemmija fil-paragrafu 3.

5. Ir-responsabbiltà personali tal-aġenti fil-konfront tal-Aġenzija li timpjegahom għandha tiġi rregolata bid-dispożizzjonijiet stabbiliti fir-Regolamenti tal-Persunal jew fil-Kundizzjonijiet tal-Impjieg għall-Aġenti l-Oħra applikabbli għalihom.

Artikolu 98

Kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali

1. L-Aġenzija għandha tkun miftuħa għall-parteċipazzjoni ta' pajjiżi terzi li jkunu daħlu fi ftehimiet mal-Unjoni għal dan ir-rigward.

---

[35] Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/443 tat-13 ta' Marzu 2015 dwar is-Sigurtà fil-Kummissjoni (ĠU L 72, 17.3.2015, p. 41).

[36] Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/444 tat-13 ta' Marzu 2015 dwar ir-regoli tas-sigurtà għall-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata tal-UE (ĠU L 72, 17.3.2015, p. 53).

2. Fil-qafas tad-dispożizzjonijiet rilevanti tal-ftehimiet imsemmija fil-paragrafu 1, għandhom jiġu żviluppati arranġamenti li jispeċifikaw, b'mod partikolari, in-natura, il-livell u l-mod tal-parteċipazzjoni tal-pajjiżi terzi kkonċernati fil-ħidma tal-Aġenzija, inklużi d-dispożizzjonijiet marbuta mal-parteċipazzjoni fl-inizjattivi mwettqa mill-Aġenzija, il-kontribuzzjonijiet finanzjarji u l-persunal. Fir-rigward tal-kwistjonijiet tal-persunal, dawk l-arranġamenti għandhom, fi kwalunkwe każ, ikunu konformi mar-Regolamenti tal-Persunal.

3. Il-Bord Amministrattiv għandu jadotta strateġija dwar ir-relazzjonijiet ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali fir-rigward ta' kwistjonijiet li l-Aġenzija tkun kompetenti fihom.

4. Il-Kummissjoni għandha tiżgura li, fir-relazzjonijiet tagħha ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali, l-Aġenzija taġixxi skont il-mandat tagħha u l-qafas istituzzjonali eżistenti billi tikkonkludi arranġament xieraq ta' ħidma mad-Direttur Eżekuttiv.

Artikolu 99

Kunflitti ta' interess

1. Il-Membri tal-Bord Amministrattiv u tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, id-Direttur Eżekuttiv, l-esperti nazzjonali ssekondati u l-osservaturi għandhom jagħmlu dikjarazzjoni tal-impenji u dikjarazzjoni tal-interessi fejn jindikaw l-assenza jew l-eżistenza ta' kwalunkwe interess dirett jew indirett, li jista' jitqies li jippreġudika l-indipendenza tagħhom. Dawk id-dikjarazzjonijiet għandhom ikunu akkurati u kompluti. Għandhom isiru bil-miktub mad-dħul fis-servizz tal-persuni kkonċernati u għandhom jiġġeddu kull sena. Għandhom jiġu aġġornati kull meta jkun meħtieġ, b'mod partikolari fil-każ ta' tibdil rilevanti fiċ-ċirkostanzi personali tal-persuni kkonċernati.

2. Qabel kwalunkwe laqgħa li jridu jattendu, il-membri tal-Bord Amministrattiv u tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, id-Direttur Eżekuttiv, l-esperti nazzjonali ssekondati, l-osservaturi u l-esperti esterni li jipparteċipaw fil-gruppi ta' ħidma *ad hoc* għandhom jiddikjaraw b'mod akkurat u komplut l-assenza jew l-eżistenza ta' kwalunkwe interess li jista' jitqies li jippreġudika l-indipendenza tagħhom fir-rigward ta' kwalunkwe punt fuq l-aġenda, u għandhom jastjenu milli jipparteċipaw fid-diskussjoni u fil-votazzjoni ta' tali punti.

3. Il-Bord Amministrattiv u l-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandhom jistabbilixxu, fir-regoli ta' proċedura tagħhom, l-arranġamenti prattiċi għar-regoli dwar id-dikjarazzjoni tal-interessi msemmija fil-paragrafi 1 u 2 u għall-prevenzjoni u għall-ġestjoni tal-kunflitti ta' interess.

TITOLU X

PROGRAMMAZZJONI, MONITORAĠĠ, EVALWAZZJONI U KONTROLL

Artikolu 100

Programm ta' ħidma

Il-Programm għandu jiġi implimentat permezz tal-programmi ta' ħidma msemmija fl-Artikolu 110 tar-Regolament Finanzjarju, li jistgħu jkunu speċifiċi għal kull komponent tal-Programm. Il-programmi ta' ħidma għandhom jistabbilixxu, fejn ikun applikabbli, l-ammont ġenerali rriżervat għall-operazzjonijiet ta' taħlit.

Artikolu 101

Monitoraġġ u rapportar

1. L-indikaturi għar-rapportar dwar il-progress tal-Programm biex jintlaħqu l-għanijiet ġenerali u speċifiċi stipulati fl-Artikolu 4 huma stabbiliti fl-Anness.

2. Il-Kummissjoni tingħata s-setgħa li tadotta atti delegati skont l-Artikolu 105 dwar emendi għall-Anness biex tirrieżamina u/jew tikkumplementa l-indikaturi fejn jitqies li dan ikun meħtieġ.

3. Is-sistema ta' rapportar dwar il-prestazzjoni għandha tiżgura li d-*data* għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni u tar-riżultati tal-programm tinġabar b'mod effiċjenti, effettiv u f'waqtu. Għal dak l-għan, għandhom jiġu imposti rekwiżiti proporzjonati ta' rapportar fuq ir-riċevituri tal-fondi mill-UE u, fejn ikun rilevanti, fuq l-Istati Membri.

4. Għall-iskopijiet tal-paragrafu 1, ir-riċevituri tal-fondi mill-Unjoni huma obbligati jipprovdu l-informazzjoni xierqa. Id-*data* meħtieġa għall-verifika tal-prestazzjoni għandha tinġabar b'mod effiċjenti, effettiv u f'waqtu.

Artikolu 102

Evalwazzjoni

1. Il-Kummissjoni għandha twettaq evalwazzjonijiet f'waqthom tal-Programm sabiex jagħtu kontribut fil-proċess tat-teħid tad-deċiżjonijiet.

2. L-evalwazzjoni *interim* tal-Programm għandha titwettaq ladarba jkun hemm biżżejjed informazzjoni disponibbli dwar l-implimentazzjoni tal-programm, iżda mhux iktar tard minn erba' snin wara l-bidu tal-implimentazzjoni tal-programm.

3. Fi tmiem l-implimentazzjoni tal-Programm, iżda mhux iktar tard minn erba' snin wara t-tmiem tal-perjodu speċifikat fl-Artikolu 1, il-Kummissjoni għandha titwettaq evalwazzjoni finali tal-Programm.

4. Il-Kummissjoni għandha tikkomunika l-konklużjonijiet tal-evalwazzjonijiet akkumpanjati mill-osservazzjonijiet tagħha, lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni.

5. L-entitajiet involuti fl-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament għandhom jipprovdu d-*data* u l-informazzjoni meħtieġa lill-Kummissjoni għall-evalwazzjoni msemmija fl-ewwel paragrafu.

6. Sat-30 ta' Ġunju 2024, u kull ħames snin wara din id-data, il-Kummissjoni għandha tivvaluta l-prestazzjoni tal-Aġenzija, b'rabta mal-għanijiet, mal-mandat, mal-kompiti u mal-post fejn tinsab, b'konformità mal-linji gwida tal-Kummissjoni. B'mod partikolari, l-evalwazzjoni għandha tindirizza l-ħtieġa possibbli li jiġi mmodifikat il-mandat tal-Aġenzija, u l-implikazzjonijiet finanzjarji ta' kwalunkwe modifikazzjoni ta' dan it-tip. Għandha wkoll tindirizza l-politika tal-Aġenzija dwar il-kunflitti ta' interess, l-indipendenza u l-awtonomija tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

   Fejn il-Kummissjoni tikkunsidra li ma jkunx għad hemm raġunijiet biex l-Aġenzija tkompli twettaq l-attivitajiet tagħha, minħabba l-għanijiet, il-mandat u l-kompiti tagħha, tista' tipproponi li temenda dan ir-Regolament kif ikun xieraq.

   Il-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport dwar l-evalwazzjoni tal-Aġenzija kif ukoll il-konklużjonijiet tagħha lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Bord Amministrattiv u lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà tal-Aġenzija. Is-sejbiet tal-evalwazzjoni għandhom ikunu disponibbli pubblikament.

Artikolu 103

Awditjar

L-awditjar dwar l-użu tal-kontribuzzjoni tal-Unjoni mwettqa minn persuni jew minn entitajiet, inklużi oħrajn għajr dawk imqabbda mill-istituzzjonijiet jew mill-korpi tal-Unjoni, għandhom jiffurmaw il-bażi tal-garanzija kumplessiva skont l-Artikolu 127 tar-Regolament Finanzjarju.

Artikolu 104

Il-protezzjoni tad-*data* personali u tal-privatezza

Id-*data* personali kollha li tintuża fil-kuntest tal-kompiti u tal-attivitajiet previsti f'dan ir-Regolament, inkluż mill-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ispazju, għandha tiġi pproċessata skont id-dritt applikabbli dwar il-protezzjoni tad-*data* personali, b'mod partikolari r-Regolament (KE) Nru 45/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u r-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill. Il-Bord Amministrattiv għandu jistabbilixxi miżuri għall-applikazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 45/2001 mill-Aġenzija, inklużi dawk li jikkonċernaw il-ħatra ta' Uffiċjal tal-Protezzjoni tad-*Data* tal-Aġenzija. Dawk il-miżuri għandhom jiġu stabbiliti wara li jiġi kkonsultat il-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-*Data*.

TITOLU XI

DELEGA U MIŻURI TA' IMPLIMENTAZZJONI

Artikolu 105

Eżerċizzju tad-delega

1. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati hija kkonferita lill-Kummissjoni soġġett għall-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.
2. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati msemmija fl-Artikoli 52 u 101 għandha tiġi kkonferita lill-Kummissjoni għal perjodu ta' żmien indeterminat sal-31 ta' Diċembru 2028.
3. Id-delega tas-setgħa msemmija fl-Artikoli 52 u 101 tista' tiġi revokata fi kwalunkwe mument mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deċiżjoni li tirrevoka għandha ttemm id-delega tas-setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Din għandha ssir effettiva fil-jum wara l-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew f'data iktar tard speċifikata fih. Ma għandhiex taffettwa l-validità ta' kwalunkwe att delegat li jkun diġà fis-seħħ.
4. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-esperti maħtura minn kull Stat Membru b'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016.
5. Hekk kif tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tinnotifikah simultanjament lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.
6. Att delegat adottat skont l-Artikoli 52 u 101 għandu jidħol fis-seħħ biss jekk fi żmien perjodu ta' xahrejn min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, la l-Parlament Ewropew u lanqas il-Kunsill ma jkunu oġġezzjonaw jew jekk, qabel ma jiskadi dak il-perjodu, kemm il-Parlament Ewropew u kemm il-Kunsill ikunu informaw lill-Kummissjoni li mhux se joġġezzjonaw. Dak il-perjodu għandu jiġi estiż b'xahrejn fuq l-inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

Artikolu 106

Proċedura ta' urġenza

1. Att delegat adottat skont il-proċedura ta' urġenza għandu jidħol fis-seħħ mingħajr dewmien u għandu japplika sakemm ma jkunx hemm xi oġġezzjoni b'konformità mal-paragrafu 2. In-notifika ta' att delegat lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill għandha tagħti r-raġunijiet li għalihom tkun intużat il-proċedura ta' urġenza.

2. Il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jistgħu joġġezzjonaw għall-att delegat fi żmien perjodu ta' [sitt ġimgħat] mid-data tan-notifika. F'dak il-każ, l-att ma għandux jibqa' applikabbli. L-istituzzjoni li toġġezzjona għandha tiddikjara r-raġunijiet għalfejn oġġezzjonat għall-att delegat.

Artikolu 107

Proċedura ta' kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tiġi assistita minn kumitat. Dak il-kumitat għandu jkun kumitat skont it-tifsira tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

2. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

3. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

TITOLU XII

DISPOŻIZZJONIJIET TRANŻIZZJONALI U FINALI

Artikolu 108

Informazzjoni, komunikazzjoni u pubbliċità

1. Ir-riċevituri tal-finanzjament mill-Unjoni għandhom jirrikonoxxu l-oriġini u jiżguraw il-viżibbiltà tal-finanzjament mill-Unjoni (b'mod partikolari meta jippromwovu l-azzjonijiet u r-riżultati tagħhom) billi jipprovdu informazzjoni mmirata koerenti, effettiva u proporzjonata lil diversi udjenzi, inkluż lill-midja u lill-pubbliku.

2. Il-Kummissjoni għandha timplimenta azzjonijiet ta' informazzjoni u ta' komunikazzjoni relatati mal-Programm, u l-azzjonijiet u r-riżultati tagħha. Ir-riżorsi finanzjarji allokati għall-Programm għandhom jikkontribwixxu wkoll għall-komunikazzjoni korporattiva dwar il-prijoritajiet politiċi tal-Unjoni, sakemm dawn ikunu relatati mal-għanijiet imsemmija fl-Artikolu 4.

3. L-Aġenzija tista' tinvolvi ruħha f'attivitajiet ta' komunikazzjoni fuq l-inizjattiva tagħha stess fil-qasam ta' kompetenza tagħha. L-allokazzjoni tar-riżorsi għal attivitajiet ta' komunikazzjoni ma għandhomx ikunu ta' detriment għat-twettiq effettiv tal-kompiti msemmija fl-Artikolu 30. L-attivitajiet ta' komunikazzjoni għandhom jitwettqu b'konformità mal-pjanijiet rilevanti ta' komunikazzjoni u ta' disseminazzjoni adottati mill-Bord Amministrattiv.

Artikolu 109

Tħassir

1. Ir-Regolamenti (UE) Nru 912/2010, (UE) Nru1285/2013 u (UE) Nru 377/2014 u d-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE jitħassru b'effett mill-1 ta' Jannar 2021.

2. Ir-referenzi għall-atti mħassra għandhom jitqiesu bħala referenzi għal dan ir-Regolament.

Artikolu 110

Dispożizzjonijiet tranżizzjonali u kontinwità tas-servizzi wara l-2027

1. Dan ir-Regolament ma għandux jaffettwa t-tkomplija jew il-modifikazzjoni tal-azzjonijiet ikkonċernati, sal-għeluq tagħhom, skont ir-Regolamenti (UE) Nru 377/2014, (UE) Nru 1285/2013 u (UE) Nru 912/2010 u abbażi tad-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE, li għandhom jibqgħu japplikaw għall-azzjonijiet ikkonċernati sal-għeluq tagħhom. B'mod partikolari, il-Konsorzju stabbilit skont il-paragrafu 3 tal-Artikolu 7 tad-Deċiżjoni 541/2014/UE għandu jipprovdi s-Servizzi tal-SST sa tliet xhur wara l-iffirmar mill-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti tal-ftehim li joħloq is-sħubija tal-SST prevista fl-Artikolu 57.

2. Il-pakkett finanzjarju għall-Programm jista' jkopri wkoll l-ispejjeż tal-assistenza teknika u amministrattiva meħtieġa biex tiġi żgurata t-tranżizzjoni bejn il-Programm u l-miżuri adottati skont ir-Regolamenti (UE) Nru 377/2014 u (UE) Nru 1285/2013 u abbażi tad-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE.

3. Jekk ikun meħtieġ, l-approprjazzjonijiet jistgħu jiddaħħlu fil-baġit lil hinn mill-2027 biex ikopru l-kostijiet previsti fl-Artikolu 4(4), sabiex jippermettu l-ġestjoni ta' azzjonijiet mhux ikkompletati sal-31 ta' Diċembru 2027.

Artikolu 111

Dħul fis-seħħ u applikazzjoni

Dan ir-Regolament għandu jidħol fis-seħħ fl-għoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

[Għandu japplika mill-1 ta' Jannar 2021.]

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u għandu japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Parlament Ewropew *Il-President*	*Għall-Kunsill* *Il-President*

<u>DIKJARAZZJONI FINANZJARJA LEĠIŻLATTIVA</u>

1. QAFAS TAL-PROPOSTA/TAL-INIZJATTIVA

1.1. Titolu tal-proposta/tal-inizjattiva

1.2. Qasam/oqsma ta' politika kkonċernat(i) (*raggruppament ta' programmi*)

1.3. Natura tal-proposta/tal-inizjattiva

1.4. Raġunijiet għall-proposta/għall-inizjattiva

1.5. Durata u impatt finanzjarju

1.6. Modalità/modalitajiet ta' ġestjoni ppjanata/i

2. MIŻURI TA' ĠESTJONI

2.1. Regoli ta' monitoraġġ u ta' rapportar

2.2. Sistema ta' ġestjoni u ta' kontroll

2.3. Miżuri għall-prevenzjoni ta' frodi u ta' irregolaritajiet

3. IMPATT FINANZJARJU STMAT TAL-PROPOSTA/TAL-INIZJATTIVA

3.1. Intestatura/i tal-qafas finanzjarju pluriennali u linja/i baġitarja tan-nefqa affettwata/i

3.2. Impatt stmat fuq in-nefqa

3.2.1. Sommarju tal-impatt stmat fuq in-nefqa

3.2.2. Impatt stmat fuq l-approprjazzjonijiet ta' natura amministrattiva

3.2.3. Kontribuzzjonijiet ta' partijiet terzi

3.3. Impatt stmat fuq id-dħul

DIKJARAZZJONI FINANZJARJA LEĠIŻLATTIVA

1. QAFAS TAL-PROPOSTA/TAL-INIZJATTIVA

1.1. Titolu tal-proposta/tal-inizjattiva

Programm Spazjali tal-Unjoni

1.2. Qasam/oqsma ta' politika kkonċernat(i) *(raggruppament tal-programm)*

Intestatura 1 – Suq Uniku, Innovazzjoni u Diġitali
04.0201 PROGRAMM SPAZJALI
04.01 AMMINISTRAZZJONI TAL-PROGRAMM SPAZJALI

1.3. Il-proposta/l-inizjattiva hija relatata:

☑ **ma' azzjoni ġdida**

☐ **ma' azzjoni ġdida li ssegwi proġett pilota/azzjoni ta' tħejjija**[37]

☑ **mal-estensjoni ta' azzjoni eżistenti**

✓ **fużjoni jew dirottar ta' azzjoni waħda jew iżjed lejn azzjoni oħra/azzjoni ġdida**

1.4. Raġunijiet għall-proposta/għall-inizjattiva

1.4.1. Rekwiżit(i) li jridu jiġu ssodisfati fuq terminu qasir jew twil inkluża kronoloġija dettaljata għall-prosegwiment tal-implimentazzjoni tal-inizjattiva

Il-kompiti meħtieġa għall-implimentazzjoni tal-Programm Spazjali jirrikjedu: - Il-konklużjoni tal-ftehimiet ta' kontribuzzjoni meħtieġa mal-partijiet ikkonċernati differenti sabiex jiġu żgurati l-kontinwità tas-servizzi (GNSS u Copernicus) u l-iżvilupp ta' attivitajiet ġodda (SSA u GOVSATCOM). Dawn il-ftehimiet ta' kontribuzzjoni jkopru l-azzjonijiet kollha li jridu jittieħdu u jiġu mmonitorjati sabiex jiġu żgurati l-implimentazzjoni u l-ġestjoni tal-azzjonijiet kollha ppjanati fil-qafas tal-Programm Spazjali, - Il-persunal meħtieġ fil-Kummissjoni Ewropea sabiex jiġi ġestit il-programm u tiġi mmonitorjata b'mod effettiv il-ħidma tal-aġenziji differenti, b'mod partikolari l-Aġenzija. - Il-persunal u l-baġit meħtieġ għall-Aġenzija sabiex timplimenta kif suppost l-azzjonijiet differenti li l-Aġenzija tkun responsabbli għalihom skont ir-Regolament tal-ġejjieni.

1.4.2. Il-valur miżjud tal-involviment tal-Unjoni (dan jista' jirriżulta minn fatturi differenti, eż. il-gwadann mill-koordinazzjoni, iċ-ċertezza tad-dritt, effettività ikbar jew il-kumplementarjetajiet). Għall-iskopijiet ta' dan il-punt, "il-valur miżjud tal-involviment tal-Unjoni" huwa l-valur li jirriżulta mill-intervent tal-Unjoni li jkun addizzjonali għall-valur li kieku kien jinħoloq mill-Istati Membri waħedhom.

L-Artikolu 189 tat-TFUE huwa l-bażi prinċipali għall-kompetenza tal-Unjoni fil-qasam tal-politika spazjali. Din hija kompetenza kondiviża mal-Istati Membri.

[37] Kif imsemmi fl-Artikolu 58(2)(a) jew (b) tar-Regolament Finanzjarju.

L-iżvilupp u t-tħaddim ta' Programm Spazjali jeċċedi l-kapaċitajiet finanzjarji u tekniċi tal-Istati Membri individwali u jistgħu jinkisbu biss fil-livell tal-UE. Ma hemm l-ebda argument għall-vijabbiltà tas-settur kummerċjali u l-ebda possibbiltà biex xi Stat Membru individwali jibni u jħaddem l-infrastrutturi meħtieġa. Dawn it-tipi ta' investimenti spazjali proposti permezz ta' dan ir-Regolament huma wisq riskjużi għas-settur privat u jindirizzaw oqsma fejn ir-redditu fuq l-investiment huwa wisq fit-tul (b'mod partikolari, imorru lil hinn miċ-ċiklu tal-ħajja tas-satelliti li matulu l-operaturi privati jeħtieġ li jifdu l-investimenti tagħhom).

Fil-mudell attwali għas-Sistemi Globali tan-Navigazzjoni bis-Satellita (GNSS), peress li joffri aċċess mingħajr ħlas għas-sinjali satellitari, l-ebda investitur privat mhu interessat jinvesti f'sistema globali tan-navigazzjoni, b'mod partikolari minħabba l-eżistenza ta' żewġ kompetituri maġġuri (GPS tal-Istati Uniti u Glonass tar-Russja) li joffru aċċess mingħajr ħlas għad-*data* għall-utenti kollha. Galileo u EGNOS huma infrastrutturi kritiċi Ewropej li jagħtu kontribut għal Ewropa sikura u sigura. Jippromwovu wkoll Ewropa iktar b'saħħitha fix-xena globali. Minħabba l-kompetizzjoni li qed tiżdied ma' sistemi oħra tan-navigazzjoni bis-satellita (kollha b'sjieda Statali), huwa kruċjali li l-Unjoni tiżviluppa u ssostni sistemi effiċjenti biex tibqa' sħab attraenti fix-xena internazzjonali.

Inizjalment kien maħsub li l-klijenti għad-*data* mibgħuta ta' Copernicus ikunu tas-settur pubbliku. Id-*data* tiġi pprovduta mingħajr ħlas lis-settur privat u lis-settur pubbliku sabiex l-użu u l-valur miżjud tagħha għall-ekonomija tal-UE jingħataw spinta. Copernicus joffri servizz tas-settur pubbliku, li mhuwiex kopert mis-suq u li għalih l-industrija mhux se tuża l-infrastruttura minħabba li l-investiment inizjali jkun wisq għoli, wisq riskjuż, jew il-bażi tal-utenti tkun wisq frammentata. B'hekk, li kieku d-disponibbiltà ta' tali *data* kellha titħalla f'idejn is-settur privat waħdu, din tibqa' inċerta, bil-konsegwenza addizzjonali li ma jkollux is-sjieda tal-assi rilevanti.

Is-sjieda tas-satelliti hija l-aqwa mod fit-tul biex jiġi implimentat u jinżamm l-għan ta' politika tad-*data* mingħajr ħlas, sħiħa u miftuħa, peress li l-UE ma tiddependix fuq ir-rieda ta' operatur privat li jinvesti f'kostellazzjoni ta' satelliti biex tiġi pprovduta d-*data* (riskju ta' sitwazzjoni ta' monopolju ta' fornitur privat tad-*data*).

Fil-qosor, fir-rigward ta' Copernicus u ta' EGNSS, il-perjodu ta' żmien għal investiment u l-inċertezza ta' dħul suffiċjenti jimponu finanzjament pubbliku.

Fl-aħħar nett, l-SST u GOVSATCOM waħedhom huma għaljin wisq biex jiġu ffinanzjati fil-livell nazzjonali. Hemm benefiċċju ulterjuri tal-akkomunament tar-riżorsi u tal-assi fil-livell tal-UE.

Il-Programm Spazjali tal-UE li huwa previst jitqies li huwa proporzjonat peress li huwa limitata għal dawk l-aspetti li l-Istati Membri ma jistgħux jiksbu b'mod sodisfaċenti waħedhom u fejn l-Unjoni tista' tagħmel aħjar. Is-sostenn qawwi mill-Istati Membri għall-Istrateġija Spazjali juri li l-Istati Membri jikkunsidraw li l-elementi tal-Programm Spazjali huma essenzjali.

Impatt Mistenni:

Copernicus

L-impatt ekonomiku, ambjentali u soċjetali ta' Copernicus ġie analizzata fi studju dettaljat tal-kostijiet u tal-benefiċċji. L-eżitu prinċipali huwa li Copernicus mistenni li jiġġenera minn EUR 67 biljun sa EUR 131 biljun f'benefiċċji għas-soċjetà

Ewropea bejn l-2017 u l-2035. Madwar 84 % tal-benefiċċji se jiġu ġġenerati fis-settur downstream u fis-segmenti tal-utenti finali (il-kumplament fis-setturi upstream u midstream). L-iżgurar tat-tkomplija tal-programm wara l-2021 jiġġenera benefiċċji li jkunu minn 10 darbiet sa 20 darba ikbar mill-kostijiet.

Attwalment, l-utenti tas-settur downstream u l-utenti finali diġà jibbenefikaw minn:

Benefiċċji ekonomiċi, pereżempju:

- Żieda fid-dħul fis-settur downstream tal-osservazzjoni tad-dinja

- Titjib fil-produttività agrikola bis-saħħa tal-agrikoltura intelliġenti u ta' preċiżjoni

Benefiċċji ambjentali, pereżempju:

- Iffrankar ta' emissjonijiet ta' CO_2 bis-saħħa ta' żieda fil-produzzjoni tal-enerġija rinnovabbli

- Ettari ta' foresti salvati bis-saħħa ta' titjib fil-prevenzjoni tan-nirien

- Konservazzjoni tal-bijodiversità bis-saħħa tal-monitoraġġ tal-kopertura tal-art u tal-użu tal-art

Benefiċċji soċjetali, pereżempju:

- Ħajjiet salvati bis-saħħa ta' rispons iktar veloċi għad-diżastri naturali

- Tnaqqis fit-traffikar bis-saħħa ta' titjib fis-sorveljanza tal-fruntieri

Fis-settur upstream, huwa mistenni l-ħolqien ta' madwar 12 000 sena ta' impjiegi, li jirrappreżenta medja ta' 1 700 impjieg permanenti bejn l-2021 u l-2027. Dan il-ħolqien huwa apparti mit-18 000 sena ta' impjiegi mogħtija sostenn bejn l-2008 u l-2020. Fis-settur downstream, huwa mistenni l-ħolqien ta' bejn 27,000 u 37,000 sena ta' impjiegi. Il-benefiċċji addizzjonali mhumiex kwantifikabbli (minħabba n-nuqqas ta' *data* jew inċertezza għolja) iżda huma estremament importanti għad-deċiżjonijiet politiċi:

- Il-valur tal-awtonomija Ewropea (nuqqas ta' dipendenza fuq sorsi ta' *data* ta' pajjiżi terzi).

- Benefiċċji fit-tul ħafna (30-50 sena) ta' osservazzjoni tad-dinja fuq bażi sostnuta u regolari (bl-importanza dejjem tikber tal-iżvilupp sostenibbli u tal-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima)

- Iffrankar tal-kostijiet bis-saħħa ta' programm uniku tal-UE u bis-saħħa ta' koordinazzjoni tal-inizjattivi nazzjonali

- Benefiċċji assoċjati ma' azzjonijiet esterni.

Galileo u EGNOS

Skont stħarriġ dettaljat permezz tal-Monitoraġġ tas-Suq tal-GNSS tal-GSA, is-suq globali għall-prodotti u għas-servizzi tan-navigazzjoni bis-satellita se jkompli bit-tkabbir qawwi tiegħu, u se jilħaq madwar EUR 250 biljun sal-2030.

Il-valur miżjud tal-GNSS Ewropea jinsab mhux biss fl-iżgurar tal-eċċellenza Ewropea fir-rigward ta' teknoloġija kritika iżda anke fl-iżgurar ta' benefiċċji makroekonomiċi importanti għall-Unjoni Ewropea, fl-ixprunar tal-iżvilupp ta' servizzi u ta' prodotti ġodda abbażi tal-GNSS u fil-ġenerazzjoni ta' spin-offs teknoloġiċi li jkunu ta' benefiċċju għar-riċerka, għall-iżvilupp u għall-innovazzjoni.

Illum iktar minn 100 miljun apparat tal-utenti li jirċievu s-servizzi ta' EGNOS u/jew ta' Galileo huma f'idejn iċ-ċittadini Ewropej, filwaqt li huwa mistenni li l-vjeġġi ta' apparati tal-GNSS fl-Unjoni Ewropea jilħqu l-290 miljun fl-2027, u b'hekk il-bażi tal-utenti tas-servizzi ta' EGNOS u ta' Galileo tkun ferm ikbar.

Is-setturi tat-trasport, tat-telekomunikazzjoni, tal-agrikoltura u tas-sikurezza se jkunu s-setturi l-iżjed affettwati u huwa mistenni li l-utenti finali jibbenefikaw minn:

- għadd ta' applikazzjonijiet ġodda tal-GNSS;

- 3,000 impjieg fl-industrija upstream u 50,000 impjieg fl-industrija downstream;

- titjib fis-servizzi tat-trasport u fil-ġestjoni tat-traffiku, li jkun ta' benefiċċju għal firxa usa' ta' oqsma;

- servizzi ta' emerġenza iktar effiċjenti u iktar aċċessibbli faċilment;

- benefiċċji ambjentali, bħat-tnaqqis fl-emissjonijiet ta' CO_2; u

- titjib fil-ġestjoni tal-għelejjel u fid-disponibbiltà ta' ikel sostenibbli.

Telekomunikazzjoni satellitari sigura (GOVSATCOM)

Il-GOVSATCOM tal-UE se jiżgura aċċess garantit għall-komunikazzjoni sigura bis-satellita. Għalhekk, b'mod indirett, se tagħti kontribut għall-interessi tas-sigurtà tal-UE. Fl-Istati Membri, se tagħti sostenn pereżempju lill-forzi tal-protezzjoni ċivili u tal-pulizija nazzjonali, lill-korpi b'funzjonijiet ta' sigurtà pubblika, lill-gwardji tal-fruntieri, kif ukoll lill-komunitajiet marittimi. Fil-livell tal-UE, se tiffaċilita l-ħidma tal-aġenziji tal-UE bħal FRONTEX u l-EMSA, u se ttejjeb l-effettività tal-interventi umanitarji u tal-protezzjoni ċivili fl-UE u globalment.

Is-Sorveljanza u l-Insegwiment fl-Ispazju (SST)

L-SST huwa azzjoni maġġuri biex tiġi żgurata s-sigurtà tal-Assi Spazjali. Tabilħaqq, wara ż-żieda qawwija tal-illanċjar, kien hemm proliferazzjoni esponenzjali tat-tifrik spazjali. Skont id-*data* pprovduta mill-Istati Uniti, iktar minn 500 000 biċċa ta' tifrik spazjali, jew ta' "skart spazjali", qed jorbitaw madwar id-dinja u jirrappreżentaw theddida importanti ħafna għas-satelliti fl-orbita, li x'aktarx joħolqu danni gravi lil xi satellita f'każ ta' kolliżjoni, li potenzjalment twassal għal qerda sħiħa. L-azzjonijiet proposti tal-SST jinkludu l-finanzjament tal-forniment tas-servizzi tal-SST, u n-netwerking u l-aġġornamenti tal-kapaċitajiet nazzjonali eżistenti tal-SST, b'sostenn possibbli għall-iżvilupp ta' assi ġodda tal-SST. L-għan ikun li jiżdiedu l-prestazzjoni u l-effettività tal-SST tal-UE u l-kumplementarjetà tiegħu mal-Istati Uniti. B'hekk l-UE tkun tista' tipprevjeni aħjar il-kolliżjonijiet ta' satelliti mat-tifrik u għaldaqstant toffri protezzjoni aħjar għall-assi tal-UE.

It-Temp Spazjali u l-Oġġetti Qrib id-Dinja

It-temp spazjali jinkludi tipi differenti ta' avvenimenti (tempesti tar-radjazzjoni, fluttwazzjoni tal-kampi manjetiċi, u żegħid ta' partiċelli enerġetiċi) u kull wieħed minnhom ikollu effett differenti fuq l-assi spazjali jew fuq l-assi tal-art. It-temp spazjali jista' potenzjalment ikollu impatt fuq l-assi kollha tal-UE li jikkostitwixxu l-bażi għall-azzjonijiet spazjali tal-UE u għalhekk l-iżvilupp ta' qafas għat-temp spazjali huwa meħtieġ biex jiġu protetti u biex jiġu żgurati servizzi effiċjenti u affidabbli pprovduti permezz ta' attivitajiet spazjali oħra. Is-servizzi tat-temp spazjali qed jiġu żviluppati u kkoordinati mill-ESA u minn xi Stati Membri. Madankollu, fil-biċċa l-kbira dawk huma ffukati fuq ix-xjenza u jeħtieġ li jiġu mfassla b'tali mod li jissodisfaw il-ħtiġijiet tal-utenti operazzjonali. Filwaqt li tibni fuq l-attivitajiet

nazzjonali u tal-ESA kif ukoll b'kumplementarjetà magħhom, l-UE qed tipproponi li tagħti sostenn għall-forniment kontinwu tas-servizzi operazzjonali tat-temp spazjali skont il-ħtiġijiet tal-utenti tal-UE. Dan jgħin biex ikun hemm prevenzjoni tad-danni għall-infrastrutturi spazjali u tal-art.

Fir-rigward tal-Oġġetti Qrib id-Dinja (NEO), l-għan mhuwiex l-iżvilupp ta' servizzi operazzjonali ġodda iżda l-immappjar u l-ħolqien ta' netwerk tal-assi eżistenti tal-NEO fl-Ewropa u s-sostenn għall-koordinazzjoni bejn l-awtoritajiet pubbliċi tal-UE responsabbli għall-protezzjoni ċivili. Dan jagħti sostenn biex jiġu ffederati l-attivitajiet fil-livell tal-UE u b'hekk issaħħaħ il-pożizzjoni tagħha mas-sħab internazzjonali ewlenin.

1.4.3. Tagħlimiet meħuda minn esperjenzi simili fl-imgħoddi

<u>Tagħlimiet meħuda minn programmi preċedenti</u>

Kisbiet u tagħlimiet meħuda mill-GNSS u minn Copernicus

<u>Il-kisbiet u l-importanza tal-GNSS u ta' Copernicus</u>

B'mod ġenerali, il-Kummissjoni Ewropea wriet il-ħila tagħha li timplimenta l-azzjonijiet eżistenti tal-GNSS u ta' Copernicus bis-sostenn tal-partijiet ikkonċernati ewlenin, bħall-ESA, u b'bażi industrijali Ewropea b'saħħitha.

L-evalwazzjonijiet ta' nofs it-terminu ta' EGNOS, ta' Galileo u ta' Copernicus, kif ukoll l-evalwazzjoni tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea (GSA), enfasizzaw l-importanza ta' dawn l-investimenti għall-UE u kkonfermaw il-kisbiet maġġuri tagħhom sa issa.

<u>It-tagħlimiet meħuda mill-GNSS</u>

Ir-rieżami ta' nofs it-terminu tal-GNSS Ewropea identifika għadd ta' sfidi marbuta i) mal-governanza u ii) mal-governanza tas-sigurtà.

i) Governanza

L-istruttura tal-governanza żvelat xi nuqqas ta' effiċjenza f'termini ta' reattività baxxa tal-proċess tat-teħid tad-deċiżjonijiet minħabba l-għadd ta' atturi involuti, iżda anke minħabba struttura differenti ta' governanza bejn il-varar (ftehim ta' delega bejn il-KE u l-ESA) u l-esplojtazzjoni (ftehim ta' delega bejn il-KE u l-GSA u arranġament ta' ħidma bejn il-GSA u l-ESA).

ii) Governanza tas-Sigurtà

Fir-rigward tal-governanza tas-sigurtà, l-illanċjar tas-servizzi inizjali u t-tranżizzjoni mill-fażi tal-varar għal dik tal-esplojtazzjoni wasslu għal xi sfidi li jeħtieġ li jiġu indirizzati kif suppost sabiex jinżamm u jittejjeb il-livell xieraq ta' sigurtà għat-tħaddim tas-sistemi tal-EGNSS.

<u>It-tagħlimiet meħuda minn Copernicus</u>

Fir-rigward ta' Copernicus, is-suċċess bla preċedent tal-programm u l-volum ta' *data* tiegħu wasslu għas-sejbiet li ġejjin:

i) Il-ħtieġa li jittejbu d-distribuzzjoni tad-*data* u l-aċċess għaliha

Minħabba l-għadd għoli ħafna ta' reġistrazzjonijiet tal-utenti, l-aspetti tal-komunikazzjoni, id-distribuzzjoni tad-*data* u l-aċċess għaliha, kif ukoll it-tniżżil tad-*data* jeħtieġ li jittejbu. Jeħtieġ li tkun disponibbli u possibbli l-kombinazzjoni ma' *data* oħra b'volumi kbar ta' *data* u ta' informazzjoni satellitari (10 pB fis-sena ġġenerati b'sistema ta' distribuzzjoni u ta' aċċess li jeħtieġ li twassal 10 darbiet iktar minn dan il-volum peress li l-ġenerazzjoni tad-*data* timplika tniżżil ta' 10 darbiet iktar);

ii) Il-ħtieġa li tissaħħaħ l-integrazzjoni tad-*data* dwar l-ispazju f'oqsma oħra ta' politika u f'setturi ekonomiċi oħra permezz ta' enfasi ikbar fuq l-użu mill-utenti

Copernicus qed jilħaq kostitwenzi tal-utenti mill-qasam spazjali tradizzjonali iżda sa issa ma rnexxielux jilħaq b'mod suffiċjenti lil utenti potenzjali oħra 'l barra mill-qasam spazjali.

Kisbiet u tagħlimiet meħuda mill-Qafas għall-Appoġġ tal-SST

Kisbiet

Ir-rapport ta' implimentazzjoni dwar il-Qafas għall-Appoġġ tal-SST enfasizza r-riżultati fl-istabbiliment u fit-tħaddim tat-tliet funzjonijiet kollha (is-sensur, l-ipproċessar u s-servizz), filwaqt li kkunsidra l-perjodu ta' żmien relattivament qasir minn mindu s-servizz tal-SST tal-UE ilu disponibbli għall-utenti Ewropej. Madankollu, jeħtieġ li l-implimentazzjoni tiġi intensifikata fil-fażi li jmiss u jeħtieġ li l-Qafas għall-Appoġġ tal-SST tal-UE jevolvi iktar biex itejjeb l-effettività tiegħu.

Tagħlimiet meħuda mill-Qafas għall-Appoġġ tal-SST eżistenti

Il-feedback tar-rapport enfasizza erba' problemi prinċipali:

i – Nuqqas ta' dimensjoni Ewropea

Minkejja l-kisbiet sinifikanti, is-servizzi jbatu minn livell baxx ta' kollaborazzjoni bejn l-Istati Membri u l-partijiet ikkonċernati spiss jaġixxu għal rashom minflok jiżviluppaw approċċ ikkoordinat.

ii – Nuqqas ta' indipendenza Ewropea

Attwalment, id-*data* prinċipali tiġi pproċessata u rfinata fl-Istati Uniti.

iii – Problema ta' governanza

Ir-regola attwali ta' konsensus toħloq kumplikazzjonijiet fil-ġestjoni ta' kuljum għall-proċess tat-teħid tad-deċiżjonijiet.

iv – Kumplessità tal-mekkaniżmu ta' finanzjament

Għotjiet u sejħiet differenti kienu ta' piż tekniku u amministrattiv.

1.4.4. *Kompatibbiltà u sinerġija possibbli ma' strumenti xierqa oħra*

Il-Programm Spazjali ma jkoprix ir-Riċerka koperta bid-disa' Programm Qafas tal-UE għar-Riċerka u l-Innovazzjoni (Horizon Europe): is-sinerġiji jitrawmu permezz ta' *data* u ta' servizzi spazjali li jiġu pprovduti permezz tal-Programm Spazjali tal-UE, li jintuża biex jiġu żviluppati soluzzjonijiet rivoluzzjonarji.

Ir-riċerka spazjali għandha tkun parti integrali mill-pilastru dwar l-Isfidi Globali ta' Horizon Europe, filwaqt li l-ekosistema tal-innovazzjoni imprenditorjali tal-ispazju se tiġi promossa permezz tal-pilastru dwar l-Innovazzjoni Miftuħa u l-limiti tax-xjenza spazjali se jitwessgħu permezz tal-pilastru dwar ix-Xjenza Miftuħa. Sussegwentement, il-Programm Spazjali tal-Unjoni Ewropea se jibbenefika mir-riżultati tar-riċerka u tal-innovazzjoni spazjali ffinanzjati permezz ta' Horizon Europe. Dan se jirfed l-evoluzzjoni tas-sistemi u tas-servizzi tal-Programm Spazjali tal-Unjoni, kif ukoll se jagħti spinta lill-kompetittività tas-settur spazjali.

Il-Programm Spazjali għandu għanijiet simili bħal ta' programmi oħra tal-Unjoni, b'mod partikolari Horizon Europe, il-Fond InvestEU, il-Fond Ewropew għad-Difiża u l-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej.

B'mod partikolari, is-sinerġiji bejn il-programmi spazjali tal-Unjoni u dawk ta' Horizon Europe għandhom jiżguraw li:

(a) Il-ħtiġijiet tar-riċerka u tal-innovazzjoni tas-setturi spazjali upstream u downstream fl-UE jkunu identifikati u stabbiliti bħala parti mill-proċess tal-ippjanar strateġiku tar-riċerka u tal-innovazzjoni ta' Horizon Europe;

(b) Id-*data* u s-servizzi spazjali li jkunu disponibbli bħala ġid pubbliku bis-saħħa tal-Programm Spazjali Ewropew se jintużaw biex jiġu żviluppati soluzzjoni rivoluzzjonarji permezz tar-riċerka u tal-innovazzjoni, inkluż fil-Programm Qafas, b'mod partikolari għall-ikel sostenibbli u għar-riżorsi naturali, għall-monitoraġġ tal-klima, għall-bliet intelliġenti, għall-vetturi awtomatizzati jew għall-ġestjoni tad-diżastri.

(c) Is-Servizzi ta' Aċċess għad-*Data* u għall-Informazzjoni ta' Copernicus se jagħtu kontribut għall-Cloud Ewropew tax-Xjenza Miftuħa u b'hekk se jiffaċilitaw l-aċċess għad-*data* ta' Copernicus għar-riċerkaturi u għax-xjentisti. L-infrastrutturi tar-riċerka, b'mod partikolari n-netwerks tal-osservazzjoni fil-post se jikkostitwixxu elementi essenzjali tal-infrastruttura tal-osservazzjoni fil-post li tippermetti t-twassil tas-servizzi ta' Copernicus. Min-naħa l-oħra, dawn se jibbenefikaw mill-informazzjoni li tiġi prodotta mis-servizzi ta' Copernicus.

Is-sinerġiji mal-programm tal-Unjoni InvestEU għandhom jiżguraw li l-opportunitajiet ta' imprenditorija u ta' negozju jitrawmu permezz tal-aċċess għall-finanzjament ta' riskju.

Barra minn hekk, ħafna politiki tal-UE jibbenefikaw ukoll mill-Azzjonijiet Spazjali tal-UE:

il-politiki tal-UE f'oqsma bħall-Monitoraġġ tat-Tibdil fil-Klima, il-Politika tal-Ambjent jew l-Agrikoltura pereżempju, jibbenefikaw mill-volum, mill-kwalità u mid-diversità tad-*data* pprovduta permezz tas-Servizzi ta' Copernicus. Tabilħaqq, ħafna politiki tal-UE jeħtieġu *data* preċiża u affidabbli biex jistabbilixxu settijiet tad-*data* fit-tul, immappjar preċiż, eċċ., li eventwalment jippermettu li jsir il-monitoraġġ fit-tul ta' indikaturi ewlenin fl-oqsma tagħhom u jiżguraw implimentazzjoni effettiva tal-politiki tagħhom. Flimkien mas-servizzi tan-navigazzjoni, jistgħu jiġu żviluppati wkoll politiki ġodda tal-UE f'oqsma bħall-Agrikoltura Intelliġenti jew it-Trasport Intelliġenti fejn ikunu meħtieġa l-ogħla akkuratezza u pożizzjonament.

1.5.

1.6. **Durata u impatt finanzjarju**

✓ **durata limitata**

– ✓ b'effett mill-1 ta' Jannar 2021 sal-31 ta' Diċembru 2027

– ✓ Impatt finanzjarju mill-2021 sal-2027 għall-approprjazzjonijiet ta' impenn u mill-2021 sal-2027 u lil hinn għall-approprjazzjonijiet ta' pagament.

☐ **durata illimitata**

– Implimentazzjoni b'perjodu ta' tnedija minn SSSS sa SSSS,

– segwita b'operazzjoni fuq skala sħiħa.

1.6. **Modalità/modalitajiet ta' ġestjoni ppjanata/i**[38]

✓ **Ġestjoni diretta** mill-Kummissjoni

– ✓ mid-dipartimenti tagħha, inkluż mill-persunal tagħha fid-delegazzjonijiet tal-Unjoni;

– ☐ mill-aġenziji eżekuttivi

☐ **Ġestjoni kondiviża** mal-Istati Membri

☑ **Ġestjoni indiretta** billi jiġu inkarigati kompiti ta' implimentazzjoni baġitarja:

– ☐ lill-pajjiżi terzi jew lill-korpi maħtura minnhom;

– ☑ lill-organizzazzjonijiet internazzjonali u lill-aġenziji tagħhom (iridu jiġu speċifikati);

– ☐lill-BEI u lill-Fond Ewropew tal-Investiment;

– ✓ lill-korpi msemmija fl-Artikoli 70 u 71 tar-Regolament Finanzjarju;

– ☐ lill-korpi tal-liġi pubblika;

– ☑ lill-korpi rregolati mil-liġi privata b'missjoni ta' servizz pubbliku sakemm dawn jipprovdu garanziji finanzjarji adegwati;

– ☐ lill-korpi rregolati mil-liġi privata ta' Stat Membru li jkunu inkarigati bl-implimentazzjoni ta' sħubija pubblika-privata u li jipprovdu garanziji finanzjarji adegwati;

– ☐ lill-persuni inkarigati bl-implimentazzjoni ta' azzjonijiet speċifiċi fil-PESK skont it-Titolu V tat-TUE, u identifikati fl-att bażiku rilevanti.

– *Jekk tiġi indikata iktar minn modalità waħda ta' ġestjoni, jekk jogħġbok ipprovdi d-dettalji fit-taqsima "Kummenti".*

Kummenti

L-atturi differenti fil-governanza se jkollhom ir-responsabbiltajiet li ġejjin: (i) Il-Kummissjoni jkollha r-responsabbiltà ġenerali għall-ġestjoni tal-Programm Spazjali tal-UE u tal-azzjonijiet relatati (Galileo, EGNOS, Copernicus, l-SSA u GOVSATCOM) – inklużi

[38] Dettalji tal-modalitajiet ta' ġestjoni u r-referenzi għar-Regolament Finanzjarju jistgħu jinsabu fuq is-sit BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/MT/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

l-attivitajiet speċifiċi ta' sostenn marbuta mal-lanċjaturi, mal-kooperazzjoni internazzjonali u mal-ekonomija spazjali – filwaqt li tiddefinixxi livell għoli ta' sigurtà u l-għanijiet ta' politika tal-azzjonijiet kif ukoll tissorvelja l-implimentazzjoni tagħhom.

(ii) L-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali (li tinsab fi Praga) se tkun responsabbli:

- Għall-esplojtazzjoni ta' Galileo u ta' EGNOS;

- Għat-tħaddim taċ-ċentri ta' monitoraġġ tas-sigurtà ta' Galileo;

- Għall-kompiti marbuta mal-akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-azzjonijiet spazjali kollha (attwalment għal Galileo biss);

- L-attivitajiet marbuta mal-komunikazzjoni, mal-promozzjoni u mal-kummerċjalizzazzjoni tal-attivitajiet tad-*data* u tal-informazzjoni fir-rigward tas-servizzi offruti mill-komponenti kollha tal-Programm Spazjali tal-UE ("l-użu min-naħa tas-suq u tal-utenti") li attwalment jitwettqu biss għal Galileo u għal EGNOS;

- Il-ġestjoni tad-drittijiet tal-proprjetà intellettwali.

Barra minn hekk, ir-Regolament jiftaħ il-possibbiltà għall-Aġenzija biex timplimenta kompiti oħra b'sostenn għall-attivitajiet spazjali kollha. Pereżempju, f'każ ta' missjonijiet u ta' operazzjonijiet ta' ġestjoni tal-kriżijiet, l-Aġenzija tista' tkun responsabbli għall-il-koordinazzjoni ġenerali ta' aspetti marbuta mal-utenti ta' GOVSATCOM b'kollaborazzjoni mill-qrib mal-aġenziji rilevanti tal-Unjoni u mas-SEAE.

(iii) Soġġett għal adattamenti fil-proċess intern tagħha tat-teħid tad-deċiżjonijiet għall-protezzjoni tal-interessi tal-UE, l-Aġenzija Spazjali Ewropea (ESA) tiġi inkarigata bl-istess kompiti li għandha llum il-ġurnata: b'mod partikolari r-Riċerka u l-Iżvilupp u l-evoluzzjoni, partijiet mill-infrastruttura spazjali, is-segmenti spazjali u tal-art tal-GNSS u s-segment spazjali għal Copernicus. Ir-relazzjonijiet mal-ESA se jiġu ssimplifikati fi ftehim qafas uniku ta' sħubija finanzjarja mal-Unjoni (kif definit fir-Regolament Finanzjarju), u se jiddefinixxu sett ta' prinċipji u ta' regoli komuni, filwaqt li llum il-Kummissjoni u l-Aġenzija ffirmaw diversi ftehimiet ta' kontribuzzjoni u arranġamenti ta' ħidma b'regoli differenti ta' implimentazzjoni.

(iv) Is-sinerġiji mal-aġenziji spazjali nazzjonali u mal-programmi eżistenti tagħhom se jiġu msaħħa, b'mod partikolari permezz ta' ftehimiet ta' kontribuzzjoni, sħubijiet pubbliċi-pubbliċi, ġestjoni kondiviża u inizjattivi konġunti għall-promozzjoni tal-użu tal-applikazzjonijiet spazjali jew għall-għoti ta' sostenn għall-kompetittività u għall-imprenditorija.

2. MIŻURI TA' ĠESTJONI

2.1. Regoli ta' monitoraġġ u ta' rapportar

Speċifika l-frekwenza u l-kundizzjonijiet.

Il-monitoraġġ tal-azzjonijiet spazjali se jsir permezz ta' sett ta' indikaturi adattati għal kull azzjoni speċifika. Dawn l-indikaturi se jiġu żviluppati skont in-negozjati tal-ġejjieni għall-ftehimiet ta' kontribuzzjoni ta' kull azzjoni u biex tiġi definita s-superviżjoni tal-azzjonijiet. Diversi indikaturi diġà ġew identifikati, ġew immonitorjati regolarment u ġew evalwati matul l-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu għall-azzjonijiet spazjali stabbiliti (Copernicus, Galileo u EGNOS). Huwa mistenni li l-biċċa l-kbira ta' dawn l-indikaturi jinżammu u jintużaw ukoll bħala referenza għall-azzjonijiet il-ġodda. Se jiġu definiti wkoll miri speċifiċi addizzjonali kif ikun xieraq fil-livell ta' implimentazzjoni tal-azzjonijiet. Barra minn hekk, se jkun hemm fis-seħħ il-monitoraġġ tal-finanzjament allokat għall-użu tar-riżultati tar-riċerka u tal-innovazzjoni, b'mod partikolari mill-Programmi Oqfsa tal-UE.

Il-preżentazzjoni attwali tal-indikaturi differenti hija marbuta mal-preżentazzjoni mill-entitajiet inkarigati tar-rapporti tagħhom ta' kull tliet xhur; huwa ppjanat li l-preżentazzjonijiet fil-ġejjieni se jsegwu l-istess skeda, mingħajr ma jimpedixxu lill-Kummissjoni milli titlob xi rapportar *ad hoc*.

Għalhekk, il-ftehimiet ta' kontribuzzjoni fil-ġejjieni, bħalma hu l-każ attwalment, se jipprovdu l-qafas ġuridiku relatat mar-rapportar u se jispeċifikaw b'mod partikolari d-definizzjoni eżatta tal-indikaturi u l-frekwenza tal-preżentazzjonijiet.

Apparti dawn il-miżuri standard, il-Kummissjoni, meta teżerċita s-setgħat tagħha ta' superviżjoni politika fuq il-Programm Spazjali, se ssaħħaħ il-mekkaniżmi ta' monitoraġġ u ta' evalwazzjoni fuq l-entitajiet inkarigati billi titlob pjanijiet ta' ġestjoni annwali u rapporti ta' implimentazzjoni dettaljati kif ukoll billi torganizza laqgħat regolari dwar il-progress tal-programm u billi twettaq awditjar finanzjarju u teknoloġiku.

L-Istati Membri wkoll se jintalbu jagħtu kontribut għal dan l-eżerċizzju, speċjalment għal oqsma taħt ir-responsabbiltà diretta jew indiretta tagħhom.

2.2. Sistema/i ta' ġestjoni u ta' kontroll

2.2.1. Ġustifikazzjoni tal-modalità/tal-modalitajiet ta' ġestjoni, tal-mekkaniżmu/i għall-implimentazzjoni tal-finanzjament, tal-modalitajiet ta' pagament u tal-istrateġija ta' kontroll proposti

Il-mudell ta' governanza propost għall-perjodu finanzjarju li jmiss jissejjes fuq il-qafas attwali, filwaqt li jieħu vantaġġ, fejn ikun xieraq, mis-sinerġiji, b'mod partikolari fir-rigward tas-sigurtà.

Il-Kummissjoni Ewropea se tkun responsabbli b'mod prinċipali għas-superviżjoni politika ġenerali tal-programmi. Se tkun tista' tuża l-ġestjoni indiretta billi tiddelega l-ġestjoni tal-attivitajiet operazzjonali lill-Aġenzija tal-GNSS Ewropea u lill-Aġenzija Spazjali Ewropea, skont il-qasam ta' kompetenza tagħhom. Se tkun tista' wkoll tikkonsulta l-esperti u l-Aġenziji Spazjali Nazzjonali dwar kwistjonijiet tekniċi speċifiċi.

Fir-rigward tar-rwol tal-GSA, ġie propost li tkompli tibni fuq l-esperjenza tagħha fir-rigward tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-GNSS sabiex tkun responsabbli għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-azzjonijiet spazjali kollha (Galileo, EGNOS, Copernicus, SSA u GOVSATCOM).

Fir-rigward tal-kooperazzjoni mal-ESA, l-għan huwa li jiġi ssimplifikat il-qafas attwali. Illum ġew konklużi mal-ESA diversi ftehimiet ta' delega u arranġamenti ta' ħidma b'regoli differenti ta' implimentazzjoni. Ġie propost li jiġi stabbilit mal-ESA ftehim qafas ta' sħubija finanzjarja li jkopri l-programmi kollha, sabiex ikun hemm koerenza fl-implimentazzjoni tal-attivitajiet mill-ESA. Jenħtieġ li l-kompiti mwettqa mill-ESA jibqgħu l-istess.

Jenħtieġ li l-modalitajiet ta' pagament jibqgħu simili għall-modalitajiet li kien hemm fil-QFP preċedenti: il-pagament previst jitħejja mill-aġenziji, jiġi kkontrollat mill-Kummissjoni (b'mod partikolari fir-rigward tal-pakkett delegat totali) u l-pagament isir fuq bażi regolari sabiex l-entitajiet inkarigati jkunu jistgħu jiġġestixxu l-akkwist b'mod effettiv u jevitaw kwalunkwe problema għat-teżor. Il-Kummissjoni jibqa' jkollha l-awtorità f'idejha meta tapprova pagament, b'mod partikolari jkollha d-dritt ġuridiku li tnaqqsu jekk id-domanda u t-tbassir assoċjat jitqiesu li jkunu eċċessivi.

L-istrateġija ta' kontroll li tiġi definita fil-ftehimiet ta' kontribuzzjoni tissejjes fuq l-esperjenza miksuba fil-QFP preċedenti, b'mod partikolari fil-proċess ta' rapportar kull tliet xhur (li jinkludi r-rapportar programmatiku, finanzjarju u dwar il-ġestjoni tar-riskji) u s-saffi differenti ta' bordijiet (il-bord tal-akkwist pereżempju) u ta' laqgħat. L-istrateġija ta' kontroll tal-ġejjieni se tiddependi fuq id-definizzjoni tar-riskji kollha li l-programm jista' jiffaċċja u se tqis l-importanza relattiva u l-impatt potenzjali tal-programm. Din l-organizzazzjoni tal-kontroll kienet effettiva għall-azzjonijiet prinċipali ta' Galileo, ta' EGNOS u ta' Copernicus kif iddikjarat fl-evalwazzjonijiet rispettivi ta' nofs it-terminu.

L-istrateġija ta' kontroll attwalment fis-seħħ ġiet awditjata mill-Qorti tal-Awdituri permezz tal-proċess ta' verifika tagħhom tat-tranżazzjonijiet annwali u mill-IAS permezz ta' awditjar speċifiku; ir-rakkomandazzjonijiet kienu minuri u effettivament ġew implimentati.

2.2.2. *Informazzjoni dwar ir-riskji identifikati u dwar is-sistema/i ta' kontroll intern stabbiliti għall-mitigazzjoni tagħhom*

Riskji identifikati

Ir-riskji identifikati huma simili għar-riskji li ġew definiti fil-QFP preċedenti għall-azzjonijiet eżistenti, b'mod prinċipali l-GNSS u Copernicus u fuq livell inferjuri l-SST:

Riskji Teknoloġiċi: l-azzjonijiet spazjali jużaw teknoloġija avvanzata li għad trid tiġi vvalidata u li l-ispeċifikazzjonijiet tagħha qed jevolvu b'mod kostanti.

Riskji Industrijali: l-istabbiliment u l-aġġornament tal-infrastrutturi jinvolvi ħafna atturi industrijali, f'għadd ta' pajjiżi, li xogħolhom irid jiġi kkoordinat b'mod effettiv sabiex dan jirriżulta f'sistemi li jkunu affidabbli u integrati għalkollox, b'mod partikolari fir-rigward tas-sigurtà.

Riskji ta' Dewmien: kwalunkwe dewmien fl-implimentazzjoni jipperikola t-tieqa ta' opportunità u x'aktarx jiġġenera kostijiet li jaqbżu l-baġit.

MT

MT

Riskji għall-Governanza: il-governanza tal-programmi tirrikjedi li diversi entitajiet jaħdmu flimkien, u jrid jiġi ggarantit livell xieraq ta' stabbiltà u ta' organizzazzjoni. Barra minn hekk, iridu jitqiesu d-differenzi fl-opinjonijiet tad-diversi partijiet involuti, u b'mod partikolari minn Stat Membru għall-ieħor, fir-rigward ta' diversi problemi maġġuri. F'dan il-kuntest, jenħtieġ li tiġi kkunsidrata l-kondiviżjoni ta' xi riskji, inklużi r-riskji finanzjarji u għas-sigurtà, fost dawk l-atturi li jinsabu fl-aqwa pożizzjoni biex jindirizzawhom.

Ir-riskji finanzjarji huma limitati minħabba s-segwitu rigoruż mill-Kummissjoni tal-akkwisti ġestiti mill-entitajiet inkarigati (pereżempju, il-parteċipazzjoni tal-KE f'bordijiet ewlenin tal-akkwist, l-iskrutinju tal-ippjanar fit-tul u l-baġits tal-akkwist, eċċ.), il-baġit li huwa limitat legalment u l-aġġustamenti, fil-qafas tal-baġit, f'każ li jinqabeż il-baġit f'xi parti jew oħra tal-programm.

Attivitajiet attwali

Fir-rigward tas-servizzi ta' Galileo, EGNOS u Copernicus, ir-riskji huma marbuta mal-kontinwità tas-servizzi u mal-evoluzzjonijiet tagħhom u għaldaqstant huma limitati abbażi ta' diversi snin ta' esperjenza fl-implimentazzjoni ta' dawn l-attivitajiet. L-implimentazzjoni ta' dawn l-azzjonijiet kienet suċċess skont il-konklużjonijiet tar-rieżamijiet ta' nofs it-terminu relatat, li ġew ikkonfermati mit-twassil kontinwu tas-servizzi u tad-*data*. Barra minn hekk, il-ġestjoni tar-riskji hija parti integrali mill-ġestjoni tal-azzjonijiet spazjali, li tiġi mmonitorjata mill-Kummissjoni. Il-Pjan ta' Ġestjoni tal-Programm, li huwa parti integrali mill-ftehimiet ta' delega ffirmati mal-ESA, jipprovdi speċifikament l-għodod u l-miżuri kollha (ir-rapportar, il-bordijiet ta' kontroll, eċċ.) fir-rigward tal-ġestjoni tar-riskji. L-azzjonijiet tal-proċessi ta' monitoraġġ u tal-ġestjoni tar-riskji li ġew stabbiliti fil-QFP attwali se jintużaw għad-definizzjoni tal-ftehimiet ta' kontribuzzjoni tal-ġejjieni.

Attivitajiet ġodda

Hemm riskji relatati mal-iżvilupp tal-SST u ta' GOVSATCOM peress li huma attivitajiet ġodda. Madankollu, dawn ir-riskji jittaffew peress li:

- Parti importanti mill-attivitajiet tal-SSA diġà bdiet bil-Qafas għall-Appoġġ tal-SST (ħames snin). Attwalment, it-tagħlimiet meħuda mill-ewwel snin ta' implimentazzjoni qed iwasslu għal tibdil fl-istruttura u fl-implimentazzjoni tal-programm (il-governanza, il-proċess tat-teħid tad-deċiżjonijiet, eċċ.). Ir-Regolament il-ġdid se jqis dan it-tibdil meħtieġ sabiex jitnaqqas ir-riskju li l-għanijiet ma jintlaħqux.

- Ġie ppjanat li l-inizjattiva ta' GOVSATCOM tiġi implimentata gradwalment sabiex ikun hemm biżżejjed flessibbiltà u aġġustament għall-evoluzzjoni tad-domanda u tal-ħtiġijiet. Barra minn hekk, bis-saħħa tal-għarfien espert tal-UE fil-qasam tal-ġestjoni tal-azzjonijiet spazjali, flimkien mal-modularità ta' din l-inizjattiva, l-ambitu tal-inizjattiva jista' jiġi aġġustat sabiex jiġi evitat pereżempju li jsir xi akkwist kbir wisq.

Kontroll intern

Is-sistema ġenerali ta' kontroll intern tad-DĠ GROW tiddependi fuq ir-rapporti differenti pprovduti kull tliet xhur mill-entitajiet inkarigati. Dawn ir-rapporti jiġu segwiti b'rieżamijiet iddedikati sabiex jiżguraw li l-ippjanar jiġi rrispettat, u sabiex jinstab tarf kwalunkwe diffikultà teknika, dawn ir-rieżamijiet jinkludu segwitu tar-riskji assoċjati mal-implimentazzjoni tal-programm. Barra minn hekk, id-DĠ GROW iwettaq awditjar *ex post* sabiex jiżgura l-ġestjoni finanzjarja tajba mill-entitajiet inkarigati.

2.2.3. *Stima u ġustifikazzjoni tal-kosteffettività tal-kontrolli (proporzjon tal-"kostijiet tal-kontrolli ÷ bil-valur tal-fondi relatati ġestiti"), u valutazzjoni tal-livelli mistennija ta' riskju ta' żball (mal-pagament u fl-għeluq)*

Il-baġit prinċipali tal-programm huwa ġestit mill-Aġenzija, mill-ESA u mill-EUMETSAT permezz ta' ftehimiet ta' kontribuzzjoni. Abbażi tad-*data* tal-imgħoddi, huwa stmat li l-kostijiet tal-kontrolli ġenerali tal-entitajiet kollha inkarigati mill-Kummissjoni huma madwar 0,3 % tal-fondi relatati ġestiti. Il-kost tal-korpi ta' implimentazzjoni jkun stmat, abbażi tal-perjodu preċedenti, għal bejn 5 % u 10 %. Il-livelli mistennija ta' riskju ta' żball, kemm mal-pagament u kemm fl-għeluq, huma limitati, meta jitqies il-mekkaniżmu tal-akkwist: il-Kummissjoni tiddelega l-akkwist lill-Aġenzija jew lill-ESA f'qafas finanzjarju pluriennali u dawn l-aġenziji jirrapportaw kull tliet xhur dwar l-akkwisti reali u previsti, fil-limiti tal-ammonti ddelegati.

2.3. Miżuri għall-prevenzjoni ta' frodi u ta' irregolaritajiet

Speċifika l-miżuri ta' prevenzjoni u ta' protezzjoni eżistenti jew previsti, eż. mill-Istrateġija Kontra l-Frodi.

Il-ftehimiet ta' kontribuzzjoni li jirriżultaw mir-Regolament dwar il-Programm Spazjali li se jiġu konklużi ma' partijiet terzi x'aktarx li għandhom jipprevedu s-superviżjoni u l-kontroll finanzjarju mill-Kummissjoni jew minn kwalunkwe rappreżentant awtorizzat minnha, flimkien mal-awditjar mill-Qorti tal-Awdituri jew mill-OLAF, skont id-diskrezzjoni tal-UE, jekk ikunu meħtieġa fuq il-post.

3. IMPATT FINANZJARJU STMAT TAL-PROPOSTA/TAL-INIZJATTIVA

3.1. Intestatura tal-qafas finanzjarju pluriennali u l-linja/i baġitarja/i ġdida/ġodda tan-nefqa proposti

miljuni ta’ EUR (aġġustati għal tliet pożizzjonijiet deċimali)

Intestatura tal-qafas finanzjarju pluriennali	**01**	Suq Uniku, Innovazzjoni u Diġitali – Raggruppament 4 – Spazju

			2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	***Wara l-2027***	**TOTAL**
04.0201 Approprjazzjonijiet operazzjonali tal-Programm Spazjali Ewropew	Impenji	(1a)	2140.879	2183.957	2229.896	2277.715	2322.428	2369.057	2416.068		**15 940.000**
	Pagamenti	(2a)	1123.106	1694.827	1942.491	2068.738	2239.144	2326.57	2370.309	2174.816	**15 940.000**
04.01 Approprjazzjonijiet ta’ natura amministrattiva ffinanzjati mill-pakkett tal-programm	Impenji = Pagamenti	(3)	8.000	8.000	8.000	8.000	9.000	9.000	10.000	0.000	**60.000**
TOTAL tal-approprjazzjonijiet għall-pakkett tal-programm	Impenji	=1+3	**2148.879**	**2191.957**	**2237.896**	**2285.715**	**2331.428**	**2378.057**	**2426.068**		**16 000.000**
	Pagamenti	=2+3	**1131.106**	**1702.827**	**1950.491**	**2076.738**	**2248.144**	**2335.570**	**2380.309**	**2174.816**	**16 000.000**

Intestatura tal-qafas finanzjarju pluriennali	7	“Nefqa amministrattiva”

Meta timtela din it-taqsima jenħtieġ li tintuża d-“*data* baġitarja ta’ natura amministrattiva” li qabel kollox trid tiġi introdotta fl-Anness tad-Dikjarazzjoni finanzjarja leġiżlattiva (l-Anness V tar-regoli interni), li jittella’ fid-DECIDE għal skopijiet ta’ konsultazzjoni bejn is-servizzi.

miljuni ta’ EUR (aġġustati għal tliet pożizzjonijiet deċimali)

	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	***Wara l-2027***	**TOTAL**
Riżorsi umani	16.321	16.321	16.321	16.321	16.321	16.321	16.321		114.247

Nefqa amministrattiva oħra		1.695	1.729	1.763	1.799	1.835	1.871	1.909		**12.601**
TOTAL tal-approprjazzjonijiet taħt l-INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali	(Total ta' impenji = Total ta' pagamenti)	**18.016**	**18.050**	**18.084**	**18.120**	**18.156**	**18.192**	**18.230**		**126.848**

miljuni ta' EUR (aġġustati għal tliet pożizzjonijiet deċimali)

		2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	***Wara l-2027***	**TOTAL**
TOTAL tal-approprjazzjonijiet fl-INTESTATURI kollha tal-qafas finanzjarju pluriennali	Impenji	2166.895	2210.007	2255.980	2303.835	2349.584	2396.249	2444.298	0.000	16126.848
	Pagamenti	1149.122	1720.877	1968.575	2094.858	2266.300	2353.762	2398.539	2174.815	16126.848

Għall-informazzjoni, minbarra l-Programm Spazjali, il-pakkett tal-QFP jinkludi pakkett separat għall-kontribuzzjoni mill-UE lill-Aġenzija

			2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	***Wara l-2027***	**TOTAL**
Approprjazzjonijiet operazzjonali 04. 0202 Kontribuzzjoni mill-UE lill-Aġenzija	Impenji	(1b)	31.170	31.587	32.223	33.091	34.209	35.601	37.119		**235.000**
	Pagamenti	(2b)	31.170	31.587	32.223	33.091	34.209	35.601	37.119		**235.000**

3.1.2. Sommarju tal-impatt stmat fuq l-approprjazzjonijiet ta' natura amministrattiva

- ☐ Il-proposta/l-inizjattiva ma teħtieġx l-użu ta' approprjazzjonijiet ta' natura amministrattiva
- ✓ Il-proposta/l-inizjattiva teħtieġ l-użu ta' approprjazzjonijiet ta' natura amministrattiva, kif spjegat hawn taħt:

miljuni ta' EUR (aġġustati għal tliet pożizzjonijiet deċimali)

Snin	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**TOTAL**

INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali								
Riżorsi umani	16.321	16.321	16.321	16.321	16.321	16.321	16.321	**114.247**
Nefqa amministrattiva oħra	1.695	1.729	1.763	1.799	1.835	1.871	1.909	**12.601**
Sottototal tal-INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali	18.016	18.050	18.084	18.120	18.156	18.192	18.230	**126.848**

Barra mill-INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali								
Riżorsi umani								
Nefqa oħra ta' natura amministrattiva (li qabel kienu l-linji "BA")	8.000	8.000	8.000	8.000	9.000	9.000	10.000	60.000
Sottototal barra mill-INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali								

TOTAL	**26.016**	**26.050**	**26.084.**	**26.120**	**27.156**	**27.192**	**28.230**	**186.848**

L-approprjazzjonijiet meħtieġa għar-riżorsi umani u għal nefqa oħra ta' natura amministrattiva se jiġu koperti mill-approprjazzjonijiet tad-DĠ li diġà jkunu assenjati għall-ġestjoni tal-azzjoni u/jew li jkunu ġew riassenjati fid-DĠ, flimkien,

jekk ikun meħtieġ, ma' kwalunkwe allokazzjoni addizzjonali li tista' tingħata lid-DĠ tal-ġestjoni skont il-proċedura annwali ta' allokazzjoni u fid-dawl tal-limitazzjonijiet baġitarji.

3.1.2.1. Rekwiżiti stmati ta' riżorsi umani

– ☐ Il-proposta/l-inizjattiva ma teħtieġx l-użu ta' riżorsi umani.

– ✓ Il-proposta/l-inizjattiva teħtieġ l-użu ta' riżorsi umani, kif spjegat hawn taħt:

L-istima trid tiġi espressa f'unitajiet ekwivalenti għall-full-time

Snin		**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Pożizzjonijiet fil-pjan ta' stabbiliment (uffiċjali u aġenti temporanji)								
Kwartieri Ġenerali u Uffiċċji ta' Rappreżentanza tal-Kummissjoni		93	93	93	93	93	93	**93**
Delegazzjonijiet								
Riċerka								
Persunal estern (f'unità Ekwivalenti għall-Full-Time: FTE) - AC, AL, END, INT u JED ntestatura 7								
Iffinanzjati mill-INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali	- fil-Kwartieri Ġenerali	39	39	39	39	39	39	**39**
	- fid-Delegazzjonijiet							
Iffinanzjati mill-pakkett tal-programm	- fil-Kwartieri Ġenerali							
	- fid-Delegazzjonijiet							
Riċerka								
Oħrajn (speċifika)								
TOTAL		**132**	**132**	**132**	**132**	**132**	**132**	**132**

Ir-riżorsi umani meħtieġa se jiġu koperti mill-persunal tad-DĠ li diġà jkun assenjat għall-ġestjoni tal-azzjoni u/jew li diġà jkun ġie riassenjat fid-DĠ, flimkien, jekk ikun meħtieġ, ma' kwalunkwe allokazzjoni addizzjonali li tista' tingħata lid-DĠ tal-ġestjoni skont il-proċedura annwali ta' allokazzjoni u fid-dawl tal-limitazzjonijiet baġitarji.

Deskrizzjoni tal-kompiti li jridu jitwettqu:

Uffiċjali u aġenti temporanji	93
Persunal estern	39

3.1.3. Kontribuzzjonijiet ta' partijiet terzi

Il-proposta/l-inizjattiva:

– ✓ma tipprevedix il-kofinanzjament minn partijiet terzi

– ☐ tipprevedi l-kofinanzjament minn partijiet terzi li qed jiġi stmat hawn taħt:

Approprjazzjonijiet f'miljuni ta' EUR (aġġustati għal tliet pożizzjonijiet deċimali)

Snin	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	TOTAL
Speċifika l-korp ta' kofinanzjament								
TOTAL tal-approprjazzjonijiet kofinanzjati								

3.3. Impatt stmat fuq id-dħul

– ☑ Il-proposta/l-inizjattiva ma għandha l-ebda impatt finanzjarju fuq id-dħul.

– ☐ Il-proposta/l-inizjattiva għandha l-impatt finanzjarju li ġej:

  – ☐ fuq ir-riżorsi proprji

  – ☐ fuq dħul ieħor

jekk jogħġbok indika, jekk id-dħul huwa assenjat għal-linji tan-nefqa☐

miljuni ta' EUR (aġġustati għal tliet pożizzjonijiet deċimali)

Linja baġitarja tad-dħul:	Impatt tal-proposta/tal-inizjattiva						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Artikolu ………….							

Għal dħul assenjat, speċifika l-linja/i baġitarja/i tan-nefqa affettwata/i.

Rimarki oħra (eż. il-metodu/il-formula li ntuża(t) għall-kalkolu tal-impatt fuq id-dħul jew kwalunkwe informazzjoni oħra).